

JĘZYK POLSKI

I. Formy prac pisemnych – szczegółowe kryteria oceniania

1) DYKTANDA ORTOGRAFICZNE.

Podział błędów według kategorii:

- **Błędy I kategorii:** u, ó, ż, rz, h, ch, „nie” z różnymi częściami mowy, wielka litera, pisownia łączna i rozłączna.
- **Błędy II kategorii:** brak znaków diakrytycznych i liter na końcach wyrazów, zamiana liter w pisowni głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, pisownia samogłosek nosowych oraz –om, -em, -on, -en, przenoszenie wyrazów. Dwa błędy II kategorii liczone są jak jeden błąd I kategorii.

Błędy interpunkcyjne – 3 błędy interpunkcyjne są traktowane jak 1 błąd ortograficzny I kategorii.

Ilość błędów	Ocena
0	celujący
1	bardzo dobry +
2	bardzo dobry
3	bardzo dobry –
4	dobry +
5	dobry
6	dobry –
7	dostateczny +

8	dostateczny
9	dostateczny –
10	dopuszczający +
11	dopuszczający
12	niedostateczny

O liczbie oraz o stopniu trudności dyktand w każdej klasie decyduje nauczyciel polonista, biorąc pod uwagę poziom wiedzy i umiejętności klasy oraz poszczególnych uczniów.

2) RECYTACJA

Lp.	Kryteria
1.	Dykcja – włożony wysiłek w staranność wymowy
2.	Interpretacja tekstu Dostosowanie tempa mówienia do treści i formy utworu, właściwa intonacja i modulacja głosu
3.	Przestrzeganie zasad interpunkcyjnych
4.	Opanowanie tekstu
5.	Ogólne wrażenie

3) OPOWIADANIE USTNE.

Lp.	Kryteria
1.	Zgodność z tematem
2.	Łączenie tekstu w logiczną całość
3.	Unikanie powtarzania tych samych myśli
4.	Poprawność językowa
5.	Odpowiednie tempo mówienia i poprawna wymowa wyrazów
6.	Bogactwo słownictwa
7.	Płynność, intonacja i modulacja głosu, unikanie długich pauz oraz przerywników

4. GŁOŚNE CZYTANIE

Lp.	Kryteria
1.	Dykcja – włożony wysiłek w staranność wymowy
2.	Interpretacja tekstu Dostosowanie tempa mówienia do treści i formy utworu, właściwa intonacja i modulacja głosu
3.	Przestrzeganie zasad interpunkcyjnych
4.	Opanowanie tekstu
5.	Ogólne wrażenie

5) INSTRUKCJA.

Lp.	Kryteria
1.	Poprawna redakcja tekstu Konsekwentne użycie jednej formy wyrazów (np. czasowników w trybie rozkazującym, bezokoliczników)
2.	Właściwa kolejność wykonywanych czynności i poprawny, konsekwentny zapis instrukcji (w punktach, od myślników lub tekstem ciągłym)
3.	Zwiężłość wypowiedzi
4.	Poprawność językowa
5.	Poprawność ortograficzna
6.	Poprawność interpunkcyjna
7.	Estetyka zapisu (czystość, czytelność zapisu)

6) PRZEPIS KULINARNY.

Lp.	Kryteria
1.	Realizacja tematu (podanie składników i sposobu przygotowania)
2.	Podanie ilości składników (dotyczy to także wagi/objętości)
3.	Zachowanie logicznego układu opisywanych czynności
4.	Komunikatywność i rzeczowość (prosty i jasny opis czynności)

5.	Przejrzysty zapis (dwuczęściowy – podanie składników i informacje o kolejności czynności)
6.	Konsekwencja w używaniu form czasowników (bezokoliczniki, formy trybu rozkazującego lub 1.os. liczby mnogiej)
7.	Poprawność językowa
8.	Poprawność ortograficzna
9.	Poprawność interpunkcyjna
10	Estetyka zapisu (czystość, czytelność zapisu)

7) REKLAMA.

Lp.	Kryteria
1.	Redakcja tekstu Oryginalny, twórczy pomysł
2.	Zwiężłość i komunikatywność Tekst krótki, zrozumiały, logicznie uporządkowany, spójny i poprawny językowo
3.	Poprawność ortograficzna
4.	Poprawność interpunkcyjna
5	Estetyka zapisu (czystość, czytelność zapisu)

8) KOMIKS.

Lp.	Kryteria
1.	Redagowanie komiksu Twórczy pomysł, oryginalna technika plastyczna
2.	Dobór dialogów Właściwie dobrane dialogi wyrażające treść
3.	Poprawność językowa
4.	Poprawność ortograficzna
5.	Poprawność interpunkcyjna
6.	Estetyka zapisu (czystość, czytelność zapisu)

9) PLAN WYDARZEŃ.

Lp.	Kryteria
1.	Forma Zgodna z normą (równoważniki lub zdania oznajmujące) Zgodna z poleceniem
2.	Chronologia (Całkowicie poprawna)
3.	Ujęcie wydarzeń Pełne przedstawienie wydarzeń zapisanych w punktach (plan ramowy); w punktach i podpunktach (plan szczegółowy)

4.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
5.	Poprawność ortograficzna
6.	Poprawność interpunkcyjna
7.	Estetyka zapisu

10) OGŁOSZENIE.

Lp.	Kryteria
1.	Umieszczenie niezbędnych informacji: Kiedy? Gdzie? Co?
2.	Wprowadzenie dodatkowych informacji (np. zachęta do udziału itp.)
3.	Zwiężłość i komunikatywność Tekst krótki, zrozumiały, logicznie uporządkowany, spójny i poprawny językowo
4.	Poprawność ortograficzna
5.	Poprawność interpunkcyjna
6.	Estetyka zapisu (czystość, czytelność zapisu) i uwzględnienie akapitów

11) ZAPROSZENIE.

Lp.	Kryteria
1.	Redakcja zaproszenia Zawarcie pięciu informacji (Kto? Kogo? Na co? Gdzie? Kiedy?)
2.	Obecność nagłówka, dodatkowe informacje
3.	Poprawność językowa
4.	Pisownia zaimków osobowych grzecznościowych wielką literą
5.	Poprawność ortograficzna
6.	Poprawność interpunkcyjna
7.	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów

12) NOTATKA.

Lp.	Kryteria
1.	Zwiężłość i logiczność wypowiedzi; stosowanie różnych form notatek
2.	Wybór najistotniejszych informacji
3.	Brak interpretacji i oceny
4.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
5.	Spójność tekstu
6.	Poprawność ortograficzna
7.	Poprawność interpunkcyjna
8.	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów

13) SPRAWOZDANIE.

Lp.	Kryteria
1.	Forma Zgodna z poleceniem, całkowicie poprawna (Kiedy? Gdzie? Kto? Co? Po co? Dlaczego?)
2.	Zwięzłe i konkretne przedstawienie faktów
3.	Przedstawienie opinii o zdarzeniach
4.	Zachowanie chronologii wydarzeń
5.	Wypowiedź przejrzysta i logicznie uporządkowana
6.	Narracja pierwszoosobowa
7.	Spójność tekstu
8.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
9.	Poprawność ortograficzna
10.	Poprawność interpunkcyjna
11.	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów

14) OPIS POSTACI Z ELEMENTAMI CHARAKTERYSTYKI.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji
2.	Forma zgodna z normą (zawiera wszystkie elementy – przedstawienie postaci, opis wyglądu, opis cech wewnętrznych, cechy charakteru poparte odpowiednimi przykładami z tekstu, ocena postaci)
3.	Zgodność z tematem i jego rozwinięcie
4.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
5.	Poprawność ortograficzna
6.	Poprawność interpunkcyjna
7.	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów

15) OPOWIADANIE.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji, akapity
2.	Realizacja tematu w stopniu
3.	Obecność narratora
4.	Wzbogacenie narracji poprzez wprowadzenie elementów opisu
5.	Uatrakcyjnienie opowiadania poprzez wprowadzenie np. dialogu, zmiany tempa narracji, puentę
6.	Spójność tekstu

7.	Poprawność językowa i dobór słownictwa wskazującego następstwa czasowe i przyczynowo-skutkowe
8.	Poprawność ortograficzna
9.	Poprawność interpunkcyjna
10.	Estetyka zapisu

16) KARTKA POCZTOWA.

Lp.	Kryteria
1.	Poprawne zaadresowanie kartki (umieszczenie we właściwych miejscach niezbędnych elementów adresu – imię i nazwisko, ulica z numerem domu, kod pocztowy i nazwa miejscowości)
2.	Zwrot do adresata oraz podpisanie kartki przez nadawcę
3.	Pisownia zaimków osobowych grzecznościowych wielką literą
4.	Umieszczenie w odpowiednim miejscu informacji o dacie i miejscu nadania kartki
5.	Realizacja podanego tematu
6.	Dobór słownictwa dostosowany do osoby adresata oraz wyrażonej treści
7.	Poprawność językowa
8.	Poprawność ortograficzna
9.	Poprawność interpunkcyjna
10.	Estetyka zapisu

17) LIST.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielna kompozycja listu Wstęp, rozwinięcie, zakończenie
2.	Obecność akapitów
3.	Nazwa miejscowości i data
4.	Nagłówek i podpis
5.	Poprawna pisownia zwrotów grzecznościowych/zaimków
6.	Zgodność z tematem i jego rozwinięcie
7.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
8.	Spójność tekstu
9.	Poprawność ortograficzna
10.	Poprawność interpunkcyjna
11.	Estetyka zapisu

18) OPIS.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji i akapity
2.	Zgodność z tematem i jego rozwinięcie

3.	Forma Zgodna z poleceniem, całkowicie poprawna (oryginalność, bogactwo określeń, epitetów, porównań)
4.	Spójność tekstu
5.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
6.	Ortografia
7.	Interpunkcja
8.	Estetyka zapisu

19) OPIS OBRAZU.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji i akapity
2.	Opis tego, co zostało przedstawione na obrazie [punktu nie przyznaje się, jeśli dominuje forma opowiadania)
3.	Wyodrębnienie i nazwanie elementów przedstawionych na obrazie
4.	Stosowanie różnorodnych przymiotników i określeń dotyczących kształtów, wielkości, kolorów, materiału itp. opisywanych elementów obrazu
5.	Stosowanie słownictwa sytuującego opisywane elementy w przestrzeni obrazu (np. na pierwszym planie, w tle, w centrum)
6.	Ocena obrazu/własne wrażenia i refleksje związane z obrazem
7.	Poprawność językowa i dobór słownictwa

8.	Ortografia
9.	Interpunkcja
10.	Estetyka zapisu

20) OPIS KRAJOBRAZU.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji i akapity
2.	Opis tego, co przedstawia krajobraz [punktu nie przyznaje się, jeśli dominuje forma opowiadania oraz gdy krajobraz nie jest głównym tematem opisu]
3.	Wyodrębnienie i nazwanie elementów krajobrazu
4.	Stosowanie różnorodnych przymiotników i określeń dotyczących kształtów, wielkości, kolorów itp. opisywanych elementów krajobrazu – bogactwo językowe
5.	Stosowanie słownictwa sytuującego opisywane elementy w przestrzeni (np. Za, obok, bliżej, dalej, z lewej strony itp.)
6.	Ocena krajobrazu/własne wrażenia i refleksje
7.	Poprawność językowa
8.	Ortografia
9.	Interpunkcja
10.	Estetyka zapisu

21) OPIS PRZEŻYĆ.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji i akapity
2.	Opis przeżyć związanych z sytuacją, która wywołała przeżycie (punktu nie przyznaje się, jeśli dominuje forma opowiadania)
3.	Nazwanie doznawanych uczuć (powyżej dwóch) oraz przedstawienie ich widocznych przejawów
4.	Poprawność językowa
5.	Poprawność ortograficzna
6.	Poprawność interpunkcyjna
7.	Estetyka zapisu

22) OPIS SYTUACJI.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji i akapity
2.	Opis uwzględnia jedno główne wydarzenie i towarzyszące mu zdarzenia, określa miejsce i czas sytuacji, uczestników i ich rolę w opisywanych zdarzeniach, nastrój i emocje towarzyszące zdarzeniom
4.	Poprawność językowa
5.	Poprawność ortograficzna
6.	Poprawność interpunkcyjna
7.	Estetyka zapisu

23) BAŚŃ.

Lp.	Kryteria
1.	Trójdzielność kompozycji i akapity
2.	Obecność cech gatunkowych baśni - charakterystyczny wstęp - charakterystyczne zakończenie - nieokreślony czas i miejsce wydarzeń - kontrastowe postaci - motywy wędrowne - uosobienie - przesłanie
3.	Obecność narratora
4.	Wzbogacenie narracji poprzez wprowadzenie elementów opisu
5.	Uatrakcyjnienie opowiadania poprzez wprowadzenie np. dialogu, zmiany tempa narracji, puentę
6.	Spójność tekstu
7.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
8.	Poprawność ortograficzna
9.	Poprawność interpunkcyjna
10.	Estetyka zapisu

24) STRESZCZENIE.

Lp.	Kryteria
1.	Zwiężłość i logiczność wypowiedzi
2.	Wybór najistotniejszych wydarzeń/faktów
3.	Chronologiczne powiązanie wydarzeń
4.	Brak zbędnych informacji, komentarzy
5.	Przejrzysty układ graficzny
6.	Spójność tekstu
7.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
8.	Poprawność ortograficzna
9.	Poprawność interpunkcyjna
10.	Estetyka zapisu

25) GRATULACJE.

Lp.	Kryteria
1.	Redakcja tekstu Zawarcie trzech informacji (Kto? Komu? Z jakiej okazji?)
2.	Poprawność językowa
3.	Poprawność ortograficzna (brak błędów)
4.	Poprawność interpunkcyjna (dopuszczalny 1 błąd)
5.	Estetyka zapisu

26) ŻYCZENIA.

Lp.	Kryteria
1.	Redakcja tekstu Zawarcie trzech informacji (Kto? Komu? Z jakiej okazji?)
2.	Realizacja tematu
3.	Poprawność językowa
4.	Poprawność ortograficzna
5.	Poprawność interpunkcyjna
6.	Estetyka zapisu

27) APEL.

Lp.	Kryteria
1.	Forma Zwrot do adresata, zwroty grzecznościowe Typowe dla formy apelu słownictwo
2.	Realizacja tematu Pełna (określenie zadania, które należy wykonać, krótkie wyjaśnienie, dlaczego należy tak postąpić)
3.	Poprawność językowa
4	Poprawność ortograficzna
5	Poprawność interpunkcyjna
6	Estetyka i uwzględnienie akapitów

28) DZIENNIK/PAMIĘTNIK

Lp.	Kryteria
1.	Forma Zapis daty po lewej stronie
	Konsekwentne stosowanie narracji pierwszoosobowej i czasu przeszłego
2.	Realizacja tematu Pełna (informacje o ważnych wydarzeniach, podanie miejsca i czasu, przedstawienie uczestników, opowieść o przebiegu zdarzeń; wyrażenie własnych opinii, przemyśleń, uczuć)
7.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
8.	Poprawność ortograficzna
9.	Poprawność interpunkcyjna
10.	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów

29) RECENZJA.

Lp.	Kryteria
1.	Podanie tytułu recenzowanego dzieła, informacji dotyczących autora dzieła, określenie gatunku (np. powieść przygodowa), określenie odbiorców dzieła

3.	Poprawność językowa i dobór słownictwa
4.	Poprawność ortograficzna
5.	Poprawność interpunkcyjna
6.	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów

30) ROZPRAWKA

	KRYTERIA
1	Treść Praca odnosi się do problemu sformułowanego w temacie i zawiera trafną i wnikliwą argumentację
2	Segmentacja pracy Zachowany logiczny tok rozważań, segmentacja konsekwentna i celowa
3	Styl Styl konsekwentny, dostosowany do wyводу argumentacyjnego
4	Język
5	Ortografia
6	Interpunkcja

31) PRZEMÓWIENIE

	KRYTERIA
1	Treść Zgodność z tematem Zachowanie sztuki perswazji, namawiania, nakłaniania Figury retoryczne: apostrofy, pytania retoryczne, wykrzyknienia itp. Prezentowanie dowodów popartych trafną argumentacją
2	Segmentacja pracy Zachowany logiczny tok rozważań, segmentacja konsekwentna i celowa
3	Styl Styl konsekwentny, dostosowany do wyводу argumentacyjnego
4	Język
5	Ortografia
6	Interpunkcja

Uwaga szczególna:

Ze względu na szczególne walory artystyczne prac pisemnych, o których mowa w punktach 2-31, nauczyciel ma prawo wystawić ocenę wyższą niż ta, która wynika z uzyskanych przez ucznia punktów.

II. Uczeń otrzymuje oceny za:

- 1) **SPRAWDZIANY** – wpis do dziennika oznaczony kolorem czerwonym
- 2) **KARTKÓWKI** – wpis do dziennika oznaczony kolorem zielonym
Pozostałe oceny za:
- 3) **PRACE DOMOWE** -WYPRACOWANIE wpis do dziennika kolorem fioletowym

Nie każda praca domowa podlega ocenie.

4) ODPOWIEDŹ USTNĄ NA LEKCJI- wpis do dziennika kolorem pomarańczowym

5) PRACĘ DOMOWĄ (oprócz wypracowania)

Nie każda praca domowa podlega ocenie.

6) PROWADZENIE ZESZYTU PRZEDMIOTOWEGO, ĆWICZEŃ

7) PRACA NA LEKCJI - trzy plusy otrzymane przez ucznia za aktywność na lekcjach – jeden plus na jednej lekcji- dają ocenę bieżącą bardzo dobrą;
trzy minusy - jeden minus na jednej lekcji – dają ocenę bieżącą niedostateczną –

8) KONKURSY ZWIĄZANE Z PRZEDMIOTEM, OLIMPIADY, RECYTACJE

9) DYKTANDO.

10) CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

11) GŁOŚNE CZYTANIE

12) DODATKOWA PRACA DLA CHĘTNYCH

13) PREZENTACJA

14) PRÓBNY SPRAWDZIAN KLAS ÓSMYCH

15) PRÓBNY EGZAMIN GIMNAZJALNY

16) REPETYTORIUM

17) PROJEKT

18) ZADANIA PROJEKTOWE

19) ZADANIE NA LEKCJI

Pozostałe oceny będą wpisywane do dziennika kolorem czarnym.

III. Uwagi końcowe:

1. Na każdej lekcji języka polskiego uczeń powinien posiadać:

- odpowiedni podręcznik, lekturę lub ćwiczenia,
- zeszyt przedmiotowy,
- odpowiednie przybory(długopis, ołówek, linijkę, kolorowe pisaki...)

2. Nieprzygotowanie ucznia do pracy będzie odnotowane w dzienniku elektronicznym. Uczeń ma prawo do zgłoszenia trzech nieprzygotowań w semestrze (w tym także z powodów losowych – dodatkowe nieprzygotowania pisane przez rodziców nie będą uwzględniane). Za każde następne nieprzygotowanie otrzyma ocenę niedostateczną. Nieprzygotowanie zgłasza się przed lekcją, **na piśmie**. Nieprzygotowanie nie zwalnia z klasówki, sprawdzianu z treści lektury i oddania wypracowania! Uczeń wykorzystujący nieprzygotowanie braki musi uzupełnić niezwłocznie.

Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumiemy: brak znajomości tekstu literackiego (nie dotyczy lektur szkolnych), brak pracy domowej (krótkoterminowej), brak pomocy potrzebnych do lekcji, nieprzygotowanie do odpowiedzi ustnej.

3. Nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z uzupełnienia omawianego materiału, odrobienia pracy domowej i możliwości odpowiedzi na następnej lekcji.

4. Uczeń otrzymuje oceny za:

- prace klasowe, sprawdziany, kartkówki
- prace pisemne: ćwiczenia oraz wypracowania domowe
- odpowiedzi ustne, recytacje
- pracę na lekcji (praca w grupie lub indywidualna - uczeń może otrzymać za pracę ocenę, plusa lub minus (trzy plusy - ocena bardzo dobra, trzy minusy – ocena niedostateczna)
- prace dodatkowe (osiągnięcia w konkursach przedmiotowych, pomoce naukowe, dodatkowe ćwiczenia...)

Oceny w dzienniku będą oznaczone ustalonymi kolorami: sprawdzian - kolor czerwony, kartkówka - zielony, wypracowanie - fioletowy, odp. ustna - pomarańczowy, pozostałe oceny kolor czarny.

5. Prace klasowe są obowiązkowe. Termin realizacji prac klasowych jest ustalany z uczniami i odnotowywany w dzienniku lekcyjnym. Prace klasowe, testy, sprawdziany są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.

Uczeń nieobecny z przyczyn usprawiedliwionych ma obowiązek w terminie dwóch tygodni po powrocie do szkoły pracę uzupełnić. W przypadku unikania sprawdzianu uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

Uczeń ma prawo poprawić ocenę niezwłocznie lub w terminie ustalonym przez nauczyciela..

Kartkówki 10-, 15-minutowe, dotyczące materiału z ostatnich trzech lekcji, mogą być zapowiadane.

6. Poprawa ocen częściowych dotyczy prac klasowych. Uczeń przystępujący do poprawy jest tym samym zobowiązany do nadrobienia braków, które nie pozwoliły mu osiągnąć zadawalającego wyniku.

7. Wypracowania to dłuższe wypowiedzi pisemne, które uczeń pisze **samodzielnie** w domu. Na napisanie wypracowania uczeń ma minimum 3 dni. Nieoddanie pracy w wyznaczonym terminie jest równoznaczne z oceną niedostateczną. Wypracowania uczeń pisze odręcznie i czytelnie, pozostawiając odstęp między wierszami, na kartce formatu A4 z marginesem, zawsze wpisując temat pracy i dokładnie ją podpisując (imię, nazwisko, klasa, nr z dziennika). **Prace, które nie spełniają powyższych warunków, nie będą zaliczone. W razie nauczania zdalnego uczniowie przesyłają nauczycielowi prace pisane na komputerze.**

8. Rodzice mają możliwość wglądu do prac pisemnych swoich dzieci podczas zebrań, dni otwartych lub na życzenie ucznia, lub rodzica są wydawane do domu. Uczeń powinien dostarczyć wypożyczoną pracę na następną lekcję, ponieważ wszystkie prace stanowią dokumentację nauczyciela i są

przechowywane w szkole. W przypadku braku zwrotu pracy następne nie będą udostępniane do domu.

9. Prace domowe. Uczeń prace domowe odrabia systematycznie. Brak pracy domowej zostanie odnotowany w dzienniku elektronicznym. Za ściąganie pracy domowej uczniowie (ten, który ściągał i ten, od którego ściągano) otrzymują oceny niedostateczne. Ściąganie i **plagiat** skutkują oceną niedostateczną bez możliwości poprawy.

10. Nauczyciele nie zadają prac domowych na weekendy, przerwy świąteczne i ferie.

11. Uczeń ma obowiązek starannie prowadzić **zeszyt**. Na ocenę mają wpływ: numeracja i datowanie lekcji, pełne notatki, prace domowe, estetyka.

12. Lektury. Na przeczytanie lektury (powyżej 100 stron) uczeń ma minimum 2 tygodnie. Z treści każdej lektury jest kartkówka/sprawdzian. Ocena ta nie podlega poprawie.

13. Zasady szczegółowe dotyczące oceniania z przedmiotu znajdują się na stronie internetowej szkoły. Oceniając ucznia, nauczyciel bierze pod uwagę opinię/orzeczenie PPP i dostosowuje wymagania do indywidualnych potrzeb dziecka.

14. Uczeń pracuje systematycznie przez cały semestr lub rok i nie poprawia ocen przed klasyfikacją.

15. Ocena końcowa nie jest średnią arytmetyczną ocen otrzymanych w semestrze(roku); ocenę ustala nauczyciel. Na wysokość oceny semestralnej i rocznej mają wpływ oceny uzyskane w wyniku systematycznej pracy ucznia w ciągu całego semestru.

1. Wszyscy uczniowie są zobowiązani do:

- przestrzegania zapisów Statutu Szkoły dotyczących zachowania na lekcjach;
- punktualnego przychodzenia na zajęcia;
- posiadania niezbędnych do pracy materiałów;
- czynnego uczestnictwa w lekcji;
- powstrzymywania się od rozmów niezwiązanych z omawianym tematem;
- przygotowania do lekcji bieżącej;
- znajomości w wyznaczonym terminie lektur oraz posiadania własnego egzemplarza lektury na lekcji (z zaznaczonymi odpowiednimi cytataми);

ZASADY DOSTOSOWANIA SYSTEMU OCENIANIA
DLA UCZNIÓW Z OPINIĄ/ORZECZENIEM PPP
W ZAKRESIE JĘZYKA POLSKIEGO

- Nie wymaga się, by uczeń czytał głośno przy klasie nowy tekst, wskazywanie wybranych fragmentów dłuższych tekstów do opracowania w domu i sprawdzanie na nich techniki czytania
- Daje się więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w razie potrzeby pomaganie przy ich odczycaniu
- Podawane są uczniom jasne kryteria oceny prac pisemnych (wiedza, dobór argumentów, logika wyводу, treść, styl, kompozycja itp.)
- Pozwala się na korzystanie z audiobooków
- Nie angażuje się do konkursów czytania (chyba że wola ucznia jest inna) - Uwzględnia się trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, dawanie czasu, instruowanie lub zalecanie przeczytania tekstu wcześniej w domu
- Częściej sprawdza się zeszyt szkolny, nie ocenia się estetyki pisma, ustalenie sposobu poprawy błędów, czuwanie nad ich poprawą, ocenianie poprawności i sposobu wykonania prac
- Umożliwia się uczniowi przygotowanie się do dyktanda poprzez podanie mu trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie; stosuje się teksty z lukami lub pisanie z pamięci
- Nie omawia się błędów ucznia przy całej klasie
- W przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczy się tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi
- Pomaga się w doborze argumentów oraz odpowiednich wyrażen i zwrotów
- Błędy ortograficzne i interpunkcyjne ocenia się według kryteriów dla dyslektyków (dwa razy większa liczba dopuszczalnych błędów niż w przypadku uczniów bez orzeczenia); prace powstające w domu powinny być każdorazowo sprawdzane z użyciem słownika ortograficznego i oddawane do oceny bezbłędne
- Zobowiązuje się ucznia do znajomości zasad ortograficznych i systematycznej poprawy popełnianych błędów zgodnie ze wskazówkami nauczyciela
- Daje się uczniowi więcej czasu na prace pisemne, sprawdza się, czy uczeń skończył notatkę z lekcji, w razie potrzeby skraca się długość notatek
- W przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytuje się ucznia ustnie, pozwala się na wykonywanie prac pisemnych na komputerze

Język polski
Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
NOWE Słowa na start! klasa 4

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Poznajemy nasze nowe podręczniki do nauki języka polskiego w klasie 4. Zapoznanie z PSO.					
Rodzinne spotkania	- wymienia kolory znajdujące się na obrazie - wymienia postaci występujące na obrazie	- prezentuje postacie przedstawione na obrazie - określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	- określa dominujące na obrazie kolory - opisuje sytuację przedstawioną na obrazie	- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu - opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie - proponuje tematy rozmów postaci przedstawionych na obrazie	- określa nastrój obrazu i uzasadnia swoją wypowiedź - opowiada o sposobach spędzania wolnego czasu ze swoją rodziną - przedstawia własne zdanie na temat sytuacji sprzyjających zacieśnianiu więzi rodzinnych
Witam w moim domu	- czyta wiersz głośno - wymienia bohaterów wiersza - nazywa wers i strofę	- czyta wiersz głośno, wyrażnie - przedstawia bohaterów utworu	- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określa temat wiersza	- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację - określa cechy	- prezentuje informacje o autorze wiersza - określa zasady gościnności

	• odtwarza wiersz z pamięci	• wskazuje w tekście wiersza wers i strofę • wygłasza wiersz z pamięci	• określa dwie cechy gospodarza i dwie cechy gościa • opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	gospodarza i cechy gościa • opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu • deklamuje wiersz odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej	• przedstawia w nietypowy sposób swój dom, domowników i ulubione przedmioty
Co wiesz o swojej rodzinie?	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • podejmuje próbę sporządzenia notatki w formie schematu	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • sporządza niepełną notatkę o bohaterze utworu w formie schematu	• czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • sporządza notatkę o bohaterze utworu w formie schematu	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • sporządza notatkę o bohaterach utworu w formie schematów • wyjaśnia, jak rozumie ostatnie wersy utworu	• prezentuje informacje o autorze • wyjaśnia pojęcie drzewa genealogicznego • prezentuje informacje o swojej rodzinie w formie drzewa genealogicznego
Jak napisać kartkę z życzeniami lub pozdrowieniami?	• poprawnie zapisuje miejscowość i datę • podejmuje próbę napisania życzeń lub pozdrowień	• poprawnie zapisuje adres • redaguje życzenia lub pozdrowienia według wzoru	• stosuje zwroty do adresata • redaguje życzenia lub pozdrowienia	• redaguje życzenia lub pozdrowienia odpowiednie do sytuacji i adresata • wskazuje różnice między SMS-em a kartką pocztową • stosuje emotikony	• redaguje poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i kompozycyjnym kartkę pocztową z życzeniami lub pozdrowieniami w związku z określoną sytuacją
Co wiemy o głoskach, literach i sylabach?	• wymienia litery w kolejności alfabetycznej • dzieli wyrazy na sylaby	• porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej • poprawnie dzieli wyrazy	• określa liczbę liter i głosek w podanych wyrazach	• bezbłędnie odróżnia samogłoski i spółgłoski • korzysta ze słownika	• sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego • korzysta z katalogu

		na sylaby • odróżnia głoski i litery	• poprawnie przenosi wyrazy do następnej linii • odróżnia samogłoski i spółgłoski	ortograficznego	bibliotecznego
Jak korzystać ze słownika?	• wyszukuje wyrazy w słowniku języka polskiego i słowniku ortograficznym	• odczytuje definicje wyrazów w słowniku języka polskiego	• odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe • korzysta ze słownika ortograficznego • podejmuje próby korzystania ze słownika języka polskiego	• korzysta ze słownika ortograficznego i słownika języka polskiego • podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słowników	• samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego i słownika języka polskiego • korzysta z internetowych wersji słowników
Jak się porozumiewamy?	• wskazuje nadawcę i odbiorcę komunikatu • odczytuje najczęściej występujące znaki graficzne i symbole	• odróżnia komunikaty słowne, graficzne i dźwiękowe • odczytuje znaki graficzne i symbole	• odczytuje informacje przekazywane za pomocą gestów i mimiki	• przekazuje określone informacje odpowiednimi gestami i mimiką	• projektuje znaki graficzne przekazujące określone informacje • przekazuje i odczytuje podstawowe słowa w języku migowym
Oznajmiam, pytam, rozkazuję...	• buduje zdania • rozróżnia zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące	• buduje poprawnie proste zdania • buduje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące	• buduje poprawnie zdania • przekształca zdania oznajmujące w zdania pytające	• przekształca zdania rozkazujące tak, by wyrażały prośbę	• stosuje różne rodzaje zdań w zależności od zamierzonego celu
O czym rozmawiali pani Kropka i pan Przecinek?	• wskazuje znaki interpunkcyjne: kropkę, pytajnik, wykrzyknik • stosuje kropkę na końcu zdania	• stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, wykrzyknik, pytajnik	• poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, wykrzyknik, pytajnik	• określa różnicę w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego: kropki, wykrzyknika, pytajnika	• redaguje krótki dialog złożony z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne
Jak napisać list?	• poprawnie zapisuje miejscowość i datę • wymienia elementy listu • podejmuje próbę napisania listu	• stosuje zwrot do adresata • redaguje list według wzoru	• stosuje zwroty do adresata • stosuje zwroty grzecznościowe • redaguje list do kolegi	• stosuje różne zwroty do adresata • dzieli tekst na akapity • redaguje list do określonego adresata na	• samodzielnie, zgodnie z wymogami tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący list

				podany temat	
Do czego służy rzeczownik i przez co się odmienia?	• wskazuje rzeczowniki wśród innych części mowy • podaje liczby, rodzaje i przypadki rzeczownika	• określa rodzaj rzeczownika • odmienia rzeczownik przez liczby i przypadki	• stosuje rzeczowniki w odpowiednich formach	• określa przypadek i liczbę danego rzeczownika	• rozpoznaje rodzaj rzeczowników sprawiających trudności, np. <i>pomarańcza, kontrola, kafelek</i> • poprawnie używa różnych form rzeczowników sprawiających trudności, a w przypadku wątpliwości korzysta ze słownika
Dlaczego pani Słowikowa płakała?	• czyta wiersz głośno • wymienia bohaterów wiersza • dzieli wiersz na wersy, strofy, • wskazuje rymy, epitety • odtwarza wiersz z pamięci	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohaterów utworu • wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, rym • wygłasza z pamięci wiersz	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • wypisuje z wiersza przykłady rymów • określa 2–3 cechy bohaterów wiersza • opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu • wskazuje w tekście wiersza epitety • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa cechy bohaterów wiersza • opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu • proponuje własne epitety • deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej	• prezentuje informacje o autorze wiersza • przedstawia własne propozycje nazw oryginalnych dań

„Wszystko jest poezją, każdy jest poetą”	• czyta wiersz głośno • wymienia bohaterów wiersza • rozpoznaje wersy, strofy, epitety	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohaterów utworu • wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, epitet	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • określa kilka cech bohaterki utworu • opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu • wskazuje w tekście wiersza epitety	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa cechy bohaterki utworu • opowiada w ciekawy sposób o bohaterce wiersza • określa nastrój utworu	• tworzy poetyckie określenia dla zjawisk przyrody przedstawionych na zdjęciach
Znam zasady – piszę bezbłędnie!	• wymienia zasady ortograficzne pisowni <i>ó</i> i <i>u</i> • poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -<i>ów</i>, -<i>ówka</i>, -<i>ówna</i>	• stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>ó</i> i <i>u</i> • tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z <i>ó</i> wymiennym	• poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -<i>uj</i>, -<i>uje</i>, -<i>unek</i>, -<i>us</i>, -<i>usz</i>, -<i>uch</i>, -<i>ura</i>, -<i>ulec</i> • korzysta ze słownika ortograficznego	• poprawnie zapisuje wyrazy z <i>ó</i> niewymiennym	• samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego • poprawnie zapisuje wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną (pisownia <i>ó</i> i <i>u</i>)
„Maszerują strzelcy, maszerują...”	• Zna wydarzenia związane z dniem 11 listopada	Poprawnie opisuje fotografię, miejsca i bohaterów	Wie, o czym opowiadają pieśni patriotyczne	Wyszukuje inne pieśni i piosenki patriotyczne	
Podsumowanie wiadomości z rozdziału 1.					
Wspólne zabawy	• wymienia kolory znajdujące się na obrazie • wymienia postaci występujące na obrazie	• prezentuje postacie przedstawione na obrazie • określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	• określa kolory dominujące na obrazie • określa źródło światła • opisuje sytuację przedstawioną na obrazie	• opisuje pierwszy i drugi plan obrazu • opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie • proponuje tematy rozmów postaci	• określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź • opowiada o innych sposobach spędzania wolnego czasu w gronie

				przedstawionych na obrazie	rówieśników • omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
Na skrzydłach marzeń	• czyta wiersz głośno • określa bohatera wiersza • wyjaśnia, czym jest wers i epitet • wyjaśnia, czym jest ożywienie	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohatera utworu • wskazuje w tekście wiersza wers i epitet • rozpoznaje w tekście ożywienie	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • określa kilka cech bohatera utworu • opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterze utworu • wskazuje w tekście wiersza epitety • wskazuje w tekście ożywienie	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa cechy bohatera utworu • opowiada w ciekawy sposób o bohaterze wiersza i jego marzeniach • określa nastrój utworu • wskazuje w tekście ożywienie i wyjaśnia jego funkcję	• prezentuje informacje o autorze wiersza • wymyśla własne przykłady ożywienia
Pierwszy dzień w nowej szkole	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa osobę opowiadającą o przedstawionych wydarzeniach • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterki • przedstawia sytuację, w której znalazła się	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterki • wyraża swoją opinię o bohaterce, jej sytuacji w nowej szkole i uczuciach, jakich doświadczyła • porównuje szkoły polską i szwedzką	• przygotowuje w wybranej formie (plakat, film, prezentacja) interesujące informacje o swojej szkole dla rówieśników z innego kraju

			bohaterka • przedstawia szkołę szwedzką		
Mily, grzeczny, koleżeński...	• wskazuje przymiotniki wśród innych części mowy • podaje liczby, rodzaje i przypadki przymiotnika	• odmienia przymiotnik przez liczby i przypadki • wypisuje z tekstu rzeczowniki wraz z określającymi je przymiotnikami	• stosuje przymiotniki w odpowiednich formach • odróżnia przymiotniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym	• określa przypadek, rodzaj i liczbę danego przymiotnika • określa rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej	• w przypadku wątpliwości korzysta z odpowiedniego słownika • opisuje szkolnego kolegę, używając przymiotników
Wspólna praca w grupie	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • określa narratora	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • podaje nazwy określające narratora uczestniczącego w wydarzeniach i nieuczestniczącego w wydarzeniach	• czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora w tekście utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterów	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi	• prezentuje własne zdanie na temat pracy w grupie • pracując w grupie, ustala zasady, które powinny obowiązywać podczas wspólnego wykonywania zadań
Czym jest dla mnie książka?	• czyta wiersz głośno • określa bohatera wiersza • wie, czym jest wers, strofa • podaje tytuł i autora swojej ulubionej książki	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohatera utworu • wskazuje w tekście wiersza wers i epitet • wskazuje wers, który mówi o korzyściach płynących z czytania	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • wskazuje wersy, które mówią o korzyściach płynących z czytania	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa temat wiersza • przedstawia korzyści płynące z czytania książek • wskazuje w tekście ożywienie i wyjaśnia jego funkcję	• wypowiada się na temat swoich doświadczeń czytelnich • pisze do gazetki szkolnej informacje o książce, którą warto przeczytać

		książek • przedstawia w 2–3 zdaniach swoją ulubioną książkę	książek • wskazuje w tekście wiersza epitety • wskazuje w tekście ożywienie • prezentuje swoją ulubioną książkę	• wyjaśnia sformułowania <i>książka – przyjaciółka, książka czeka</i> • prezentuje swoje ulubione książki	
Pierwsze spotkanie z lekturą „Akademia pana Kleksa”	• czyta głośno i cicho • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • wskazuje postacie fantastyczne • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • określa wydarzenia i postacie fantastyczne	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawia bohaterów utworu • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o lekturze	• prezentuje informacje o autorze lektury i innych jego utworach • pisze opowiadanie wywołane treścią lektury • samodzielnie sporządza notatki
Niezwykłe lekcje w Akademii pana Kleksa	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • wskazuje postacie fantastyczne	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia fantastyczne	• czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o lekcjach w Akademii pana Kleksa • określa 2–3 cechy pana Kleksa • określa wydarzenia, postacie i przedmioty fantastyczne • wypisuje wydarzenia fantastyczne	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy pana Kleksa • opowiada w ciekawy sposób o lekcjach w Akademii pana Kleksa • redaguje notatkę w	• proponuje nietypowe przedmioty, których lekcje mogłyby się odbywać w szkole • wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury

				punktach – plan dnia w Akademii pana Kleksa	
Widziałeś Rysia czy rysia?	wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów	stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów	- poprawnie zapisuje imiona, nazwiska, przydomki, przezwiska, tytuły książek, filmów, programów, dzieł sztuki - korzysta ze słownika ortograficznego	- poprawnie zapisuje tytuły książek, filmów, utworów, dzieł sztuki, programów radiowych i telewizyjnych, również ze spójnikami i przyimkami wewnątrz tytułu - samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego	zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia wielką i małą literą)
Cudzysłów i kursywa	- wskazuje cudzysłów i kursywę - wymienia zastosowanie cudzysłowu i kursywy	zapisuje tytuły utworów w cudzysłowach	zapisuje cytowane wypowiedzi w cudzysłowach	stosuje kursywę w tekście pisanym na komputerze	- poprawnie zapisuje e-mail do kolegi lub koleżanki na temat swoich ulubionych książek, filmów i programów TV - posługuje się poprawnymi formami rzeczownika <i>cudzysłów</i>
Dobry sposób na spędzanie wolnego czasu	- czyta wiersz głośno - podaje nazwę formy spędzania wolnego czasu przedstawioną w wierszu - określa, czym jest wers, strofa i epitet	- czyta wiersz głośno, wyraźnie - wypowiada się na temat formy spędzania wolnego czasu przedstawionej w utworze - wskazuje w tekście wiersza wers, strofę i epitet	- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określa temat wiersza - opowiada w 2–3 zdaniach o tym, co dzieje się w świecie opisanym w książkach - wskazuje w tekście wiersza epitety	- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację - przedstawia korzyści płynące z czytania książek - wyjaśnia, jak rozumie dwa ostatnie wersy wiersza <i>W bibliotece znajdziesz...</i>	- wypowiada się na temat swoich doświadczeń czytelnich - układa własne propozycje wyrazów rymujących się

Jak sporządzić notatkę?	• określa, czym jest notatka i wymienia różne sposoby notowania	• odróżnia różne sposoby notowania • notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu i punktów	• wybiera z tekstu ważne informacje • notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu, punktów, schematu, tabeli	• sporządza notatkę w określonej formie • wybiera sposób zanotowania ważnych informacji	• trafnie wybiera najlepszą formę notatki i samodzielnie ją redaguje, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi • odczytuje skróty: <i>wg</i>, <i>nr</i>, <i>np.</i>, <i>ok.</i>, <i>m.in.</i>, <i>r.</i>, <i>w.</i> i posługuje się nimi w notatkach
Aniol i szkolne zabawy	• czyta wiersz głośno • wymienia bohaterów wiersza • określa, czym jest wers, rym, epitet • odtwarza wiersz z pamięci	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohaterów utworu • wskazuje w tekście wiersza wersy, rymy i epitet • wygłasza wiersz z pamięci	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • określa kilka cech bohaterów utworu • opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawia bohaterów utworu • opisuje zachowanie bohaterów utworu i wyraża swoją opinię na ten temat • wyjaśnia, jak rozumie komentarz anioła • deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej	• omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń
Jak opisać postać?	• definiuje opis postaci i wymienia jego najważniejsze elementy • wymienia wyrazy opisujące wygląd postaci • opisuje ustnie w 2–3 zdaniach wygląd i zachowanie postaci	• podaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym • redaguje według wzoru opis postaci rzeczywistej	• redaguje opis postaci rzeczywistej	• stosuje odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej • wydziela akapity w wypowiedzi pisemnej	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący opis postaci, unikając powtórzeń

	rzeczywistej				
Podsumowanie wiadomości z rozdziału 2.					
Myślę, więc jestem	• czyta wiersz głośno • określa osobę mówiącą w wierszu • określa, czym jest wers, rym • wyjaśnia, czym jest porównanie	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • przedstawia myśli osoby mówiącej w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wersy, rymy i porównanie	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa kilka cech osoby mówiącej w wierszu • opowiada w 2–3 zdaniach o swoich zainteresowaniach, ulubionych zajęciach i marzeniach • wskazuje w tekście porównania	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • wskazuje w tekście wiersza porównania i określa ich funkcję • opowiada o swoich zainteresowaniach, ulubionych zajęciach, planach i marzeniach	• wymyśla własne przykłady porównań • rysuje ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład intersemiotyczny)
Jaką cechą ośmiesza poeta?	• czyta wiersz głośno • określa osobę mówiącą w wierszu • określa, czym jest wers, strofa, epitet • odtwarza wiersz z pamięci	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, epitet • wygłasza wiersz z pamięci	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa nastrój wiersza • wymienia kilka cech osoby mówiącej w wierszu • opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu • wskazuje w tekście wiersza epitety • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa osobę mówiącą w wierszu • określa cechy osoby mówiącej w wierszu • opisuje zachowanie bohaterki utworu i wyraża swoją opinię na ten temat • deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu	• wyjaśnia, jaka jest różnica między <i>chwaleniem</i> a <i>przechwalaniem</i> • wyjaśnia, jakimi osiągnięciami, wiedzą i umiejętnościami warto się chwalić

Prawie wszystko o czasowniku	• wskazuje czasowniki wśród innych części mowy • podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika • wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • określa bezokolicznik jako nieosobową formę czasownika	• odmienia czasowniki przez liczby i osoby • odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • rozpoznaje bezokolicznik	• stosuje czasowniki w odpowiednich formach • określa osobę, liczbę i rodzaj czasownika • odróżnia osobową formę czasownika od nieosobowej	• poprawnie stosuje czasowniki w różnych rodzajach • tworzy poprawne formy trudnych czasowników • określa osobę, rodzaj i liczbę danego czasownika • używa bezokoliczników w wypowiedzi	• używa poprawnego sformułowania <i>ubieram się w płaszcz</i>
Pisałem, piszę, będę pisał?	• wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika • określa rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy czasownika w czasie przeszłym	• odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • odmienia czasowniki w czasie przeszłym przez osoby, liczby i rodzaje • określa rodzaj czasownika w czasie przeszłym w liczbie pojedynczej i mnogiej • wskazuje czasowniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym	• stosuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • odmienia czasowniki w czasie przyszłym w formie prostej i złożonej • odróżnia rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy czasowników w czasie przeszłym	• przekształca teksty pisane w czasie teraźniejszym na teksty pisane w czasie przeszłym lub przyszłym • stosuje formy prostą i złożoną czasowników w czasie przyszłym	• odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników
Pierwsze spotkanie z lekturą „Mikołajek”	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawia bohaterów utworu	• prezentuje informacje o autorach lektury • redaguje twórcze opowiadanie związane z treścią utworu, np. o zabawnej historii, która wydarzyła się w szkole

			utworu • wyszukuje w lekturze określone informacje • wyraża w 2–3 zdaniach swoją opinię o lekturze	• wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi • wyszukuje w lekturze określone informacje i sporządza z nich notatki • wyraża swoją opinię o lekturze	
Ludeczka da się lubić?!	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • podaje nazwę opowiadania	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienia charakterystyczne cechy opowiadania	• czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • określa 2–3 cechy bohaterki utworu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • wskazuje w tekście charakterystyczne cechy opowiadania	• wypowiada się w sposób wyczerpujący na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury
Dobry sposób na przezwiska	• czyta wiersz głośno • określa, czym jest podmiot liryczny w wierszu	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny w wierszu	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje zachowanie	• wyjaśnia, jaka jest różnica między <i>przezwickiem</i> a <i>przydomkiem</i>

	• określa, czym jest wers i strofa • wyjaśnia, czym jest wyraz bliskoznaczny	• wskazuje w tekście wiersza wers i strofę • wskazuje wyrazy bliskoznaczne	• określa nastrój wiersza • określa osobę mówiącą w wierszu • wymienia kilka cech bohaterki wiersza • opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu • dobiera wyrazy bliskoznaczne	bohaterki utworu i wyraża swoją opinię na ten temat • porównuje doświadczenia bohaterki z własnymi	• pracując w grupie, wymyśla ciekawe i zabawne przydomki odnoszące się do zalet oraz mocnych stron kolegów i koleżanek
Jak korzystać ze słownika wyrazów bliskoznacznych?	• wyszukuje wyrazy w słowniku wyrazów bliskoznacznych	• odczytuje wyrazy bliskoznaczne w słowniku synonimów	• odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe • korzysta ze słownika synonimów	• trafnie dobiera wyrazy bliskoznaczne • podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słownika	• samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika synonimów
Każdy z nas potrafi zrozumieć zasady ortografii!	• wymienia zasady ortograficzne pisowni rz i ż • poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -arz, -erz, -mistrz, -mierz	• stosuje zasady ortograficzne pisowni rz i ż • poprawnie zapisuje wyrazy z ż po l, ł, r, n	• tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż wymiennym • korzysta ze słownika ortograficznego	• poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni rz po spółgłoskach • poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż niewymiennym	• zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia rz i ż) • samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego
Niezwykłe cenne stare tenisówki	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w	• czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów	• opisuje magiczne tenisówki Percy’ego i wyjaśnia, na czym polegała ich moc

		utworze	głównego bohatera utworu	utworu i ich relacje - wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu - porównuje doświadczenia bohatera z własnymi	
Jak opisać przedmiot?	- wymienia najważniejsze elementy opisu przedmiotu - podaje wyrazy opisujące wygląd przedmiotu - opisuje ustnie w 2–3 zdaniach wygląd, wielkość, kształt, kolor przedmiotu	- wyszukuje w tekście informacje na temat wyglądu przedmiotu - redaguje według wzoru opis przedmiotu	redaguje opis przedmiotu	- stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję - wydziela akapity	samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący opis przedmiotu, unikając powtórzeń
Kto może zostać wielkim człowiekiem?	- czyta wiersz głośno - definiuje podmiot liryczny - określa, czym jest wers i rym - wyjaśnia pojęcie adresata utworu	- czyta wiersz głośno, wyrażnie - przedstawia podmiot liryczny w wierszu - wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy - wskazuje adresata utworu	- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określa temat wiersza - określa adresata utworu - określa podmiot liryczny - wymienia 2–3 cechy, jakie powinna mieć osoba, która zasługuje na miano wielkiego człowieka	- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację - opisuje adresata utworu - przedstawia cechy, jakie powinna mieć osoba, która zasługuje na miano wielkiego człowieka - wyjaśnia pisownię wielką literą wyrazu <i>Wielkość</i>	- prezentuje informacje o autorze wiersza - wyjaśnia pisemnie, jak rozumie słowa <i>Nie wiadomo wcale, jak się Wielkość w życiu rozpoczyna</i> - samodzielnie przygotowuje informacje o osobie, która zasługuje na miano wielkiego człowieka
Podsumowanie wiadomości do rozdziału 3.					
Wiosenny pejzaż	- wymienia kolory znajdujące się na obrazie - określa czas i miejsce	przedstawia elementy pejzażu przedstawione na obrazie	- określa dominujące na obrazie kolory - określa źródło światła i	- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu - wyjaśnia związek	określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją

	przedstawione na obrazie wymienia elementy pejzażu przedstawione na obrazie	- określa czas i miejsce przedstawione na obrazie - odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury	ruch - opisuje elementy pejzażu przedstawionego na obrazie - określa nastrój, jaki wywołuje obraz	między obrazem a tytułem rozdziału	wypowiedź omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
Co łączy Polaków?	- czyta wiersz głośno - określa, czym jest podmiot liryczny - wskazuje wers, strofy i rymy - określa pojęcie adresata utworu - odtwarza wiersz z pamięci	- czyta wiersz głośno, wyrażnie - przedstawia podmiot liryczny w wierszu - wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy - wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu - wygłasza wiersz z pamięci	- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określa temat wiersza - określa adresata utworu - określa podmiot liryczny - wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór - wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację - opisuje adresata utworu - przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór - wyjaśnia, jak rozumie słowo <i>patriotyzm</i> - określa nastrój utworu - dekluuje wiersz, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu	- prezentuje informacje o autorze wiersza - przygotowuje dla rówieśników z innego kraju interesujące informacje o Polsce w wybranej formie (plakat, film, prezentacja)
Najważniejsza pieśń Polaków	- odtwarza tekst hymnu z pamięci - przyjmuje odpowiednią postawę w czasie śpiewania hymnu - wymienia uroczystości i sytuacje, w czasie których śpiewany jest hymn państwowy - określa, czym jest rytm	- wskazuje adresata utworu - wskazuje podmiot liryczny w utworze - wskazuje w tekście wersy, strofy, rymy - odczytuje strofę, dzieląc wyrazy na sylaby	- określa temat utworu - określa adresata utworu - określa podmiot liryczny w utworze - wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór - porównuje rytm w dwóch dowolnie wybranych strofach	- nazywa uczucia, jakie wyraża utwór, i wskazuje odpowiednie cytaty - określa nastrój utworu - wyjaśnia, na czym polega rytm utworu - objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych współcześnie	- prezentuje historię powstania polskiego hymnu państwowego - wyjaśnia, kim byli: Jan Henryk Dąbrowski, Stefan Czarniecki, Napoleon Bonaparte

Poetycki zachwyt nad polskim niebem	• czyta utwór głośno • określa, czym jest liryczny • wskazuje wers i rymy • definiuje adresata utworu • odtwarza fragment utworu z pamięci • określa, czym jest porównanie i ożywienie	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy • wskazuje porównanie i ożywienie • wygłasza z pamięci fragment utworu	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór • wskazuje porównania i ożywienia • sporządza notatkę w formie tabeli o przedstawionych w utworze chmurach, wypisując przymiotniki i czasowniki • wygłasza z pamięci fragment utworu w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych dziś • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • określa nastrój utworu • wyjaśnia występujące w utworze porównania i ożywienia • nazywa uczucia, jakie wyraża utwór • wyjaśnia, dlaczego według tytułowego bohatera ojczyście niebo jest piękniejsze od włoskiego • deklamuje fragment utworu, odpowiednio modulując głos i oddając jego nastrój	• prezentuje informacje o autorze utworu • układa porównania opisujące inne zjawiska przyrody, np. deszcz, zachód słońca, tęczę
Jaką funkcję pełni przysłówki?	• wskazuje przysłówki wśród innych części mowy	• wyszukuje przysłówki w tekście • rozpoznaje przysłówki pochodzące od przymiotników	• tworzy przysłówki od przymiotników • posługuje się przysłówkami w zdaniu	• określa znaczenie przysłówków w zdaniu • dostrzega związek między przysłówkiem a czasownikiem	• redaguje tekst z wykorzystaniem różnych, celowo dobranych przysłówków
Tajemnicze życzenie	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń	• czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada ciekawie o wydarzeniach	• wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o księciu Popielu i sporządza notatkę na jego temat

	w utworze • rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne	• formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne	przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterów utworu • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne	przedstawionych w utworze, zachowując chronologię • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • wyjaśnia morał płynący z opowieści	• wyjaśnia, na czym polegał obrzęd <i>postrzyżyn</i> u Słowian
„Tutaj się osiedlimy...”	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienia wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest legenda	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy legendy	• czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy	• wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o godle Polski i sporządza na jego temat notatkę • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o herbie miejscowości, w której mieszka

Nie lubię niemiłych niespodzianek	wymienia zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami	stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami	- poprawnie zapisuje wyrazy z przeczeniem <i>nie</i> - korzysta ze słownika ortograficznego	stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami	- zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy) - samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego
Legenda o Juracie, bursztynie i sztormie	- czyta głośno i cicho - wymienia bohaterów utworu - wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - rozdziela wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - określa, czym jest legenda	- czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych - przedstawia bohaterów utworu - przedstawia miejsce i czas wydarzeń - formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze - wskazuje wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wymienia charakterystyczne cechy legendy	- czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role - określa narratora utworu - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne - określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu - wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy	- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określa cechy bohaterów utworu - wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu - rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy	- wymienia legendy związane z regionem, w którym mieszka - w sposób interesujący opowiada jedną z legend związanych z regionem, w którym mieszka - samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, pisze opowiadanie o legendarnych wydarzeniach, unikając powtórzeń - wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o pochodzeniu bursztynu
Jak napisać plan wydarzeń?	określa, czym jest ramowy i szczegółowy plan wydarzeń	porządkuje według chronologii plan ramowy wydarzeń	- redaguje odtwórczy plan ramowy wydarzeń - przekształca czasowniki w rzeczowniki nazywające czynności	- rozbudowuje plan ramowy w plan szczegółowy - stosuje odpowiedni układ graficzny	samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń, unikając

					powtórzeń
Fantazja czarnoksiężnika z Krakowa	• czyta głośno i cicho • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest legenda	• czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawia bohaterów utworu • wymienia jedno miejsce realistyczne występujące w legendzie • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy legendy	• czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wymienia dwa miejsca realistyczne występujące w legendzie • określa wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wymienia trzy miejsca realistyczne występujące w legendzie: rynek w Krakowie, kopalnie srebra w Olkuszu, Maczugę Herkulesa koło Pieskowej Skały • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy	• wyjaśnia znaczenie powiedzeń: <i>Co nagle, to po diable; Jak się człowiek śpieszy, to się diabeł cieszy</i> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń, unikając powtórzeń
Co się zdarzyło w karczmie Rzym?	• czyta wiersz głośno • definiuje wers, strofę i rym • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • wymienia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat utworu • prezentuje bohaterów	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach	• prezentuje informacje o autorze utworu • porównuje legendę o panu Twardowskim z utworem Adama

	w utworze • rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • odtwarza fragment wiersza z pamięci	czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy • wygłasza z pamięci fragment wiersza	utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy pana Twardowskiego • wygłasza z pamięci fragment wiersza w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • deklamuje fragment wiersza, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o panu Twardowskim	Mickiewicza <i>Pani Twardowska</i>
Teatralne czary	• czyta wiersz głośno • definiuje podmiot liryczny w wierszu • określa, czym jest wers, strofa, rym • wyjaśnia pojęcie adresata utworu	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy • wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje adresata utworu • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór	• wypowiada się o swoich wrażeniach z ostatnio obejrzanego przedstawienia teatralnego • wymyśla sposoby wykorzystania różnych przedmiotów codziennego użytku w teatrze
Kto pracuje w teatrze?	• wymienia osoby tworzące spektakl teatralny	• przedstawia osoby tworzące spektakl teatralny i opisuje ich pracę • przedstawia 2–3 zasady kulturalnego zachowania się w teatrze	• określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem • opowiada w kilku zdaniach o swojej wizycie w teatrze, używając słownictwa związanego z teatrem	• określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem • opowiada w ciekawy sposób o swojej wizycie w teatrze, swobodnie używając słownictwa związanego z teatrem • przedstawia zasady	• wymienia kilka nazwisk współczesnych twórców teatralnych

				kulturalnego zachowania się w teatrze	
Przygotowujemy inscenizację „Legendy o warszawskim Bazyliisku”	• czyta głośno z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest dramat • zapisuje plan ramowy wydarzeń	• czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • wskazuje tekst główny i tekst poboczny • redaguje plan ramowy wydarzeń	• czyta głośno, wyraźnie • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • opisuje w 2–3 zdaniach Bazyliiska • określa cechy dramatu • rozwija plan ramowy wydarzeń w plan szczegółowy	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • opisuje Bazyliiska • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • określa cechy dramatu (tekst główny, tekst poboczny) • redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń	• prezentuje informacje o autorze utworu • pracując w grupie, planuje scenografię, rekwizyty, kostiumy, ruch sceniczny • pracując w grupie, przygotowuje inscenizację przedstawienia „Legenda o warszawskim Bazyliisku”
Podsumowanie wiadomości z rozdziału 4.					
Ruszamy w podróż do baśniowej krainy	• wymienia kolory znajdujące się na obrazie • wymienia przedmioty i postacie występujące na obrazie	• przedstawia elementy realistyczne i fantastyczne występujące na obrazie • określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	• określa dominujące na obrazie kolory • opisuje sytuację przedstawioną na obrazie • określa nastrój, jaki wywołuje obraz	• opisuje umieszczone na obrazie przedmioty oraz postacie realistyczne i fantastyczne • opisuje pierwszy i drugi plan obrazu	• określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź • omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch • wyjaśnia związek

					między obrazem a tytułem rozdziału
Dobroć nagrodzona	• czyta głośno i cicho • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest baśń • zapisuje ramowy plan wydarzeń	• czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy baśni	• czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni • redaguje ramowy plan wydarzeń	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni • przedstawia morał płynący z baśni o Kopciuszku	• prezentuje informacje o autorze utworu • wyjaśnia przyczyny popularności baśni o Kopciuszku
„Nie pomoże dobra wróżka...”	• czyta głośno z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia tekst główny i poboczny	• czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w	• czyta głośno, wyraźnie • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • odczytuje humorystyczny charakter	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich	• prezentuje informacje o autorze utworu • przygotowuje plakat teatralny do szkolnego przedstawienia dowolnej baśni • pracując w grupie, przygotowuje inscenizację <i>Kopciuszka</i>

		utworze • wskazuje dialog i monolog • wskazuje elementy plakatu teatralnego	utworu • odczytuje informacje z plakatu teatralnego • określa cechy dramatu (podział na akty i sceny)	zachowaniu • przedstawia morał płynący z przedstawienia • planuje grę aktorską i projektuje dekoracje, kostiumy, rekwizyty do przedstawienia • określa cechy dramatu (tekst główny, tekst poboczny, podział na akty i sceny)	
Jak napisać zaproszenie?	• wymienia najważniejsze elementy zaproszenia • redaguje zaproszenie w sposób ustny	• redaguje zaproszenie według wzoru • poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia	• redaguje zaproszenie • stosuje zwroty do adresata i charakterystyczne sformułowania	• redaguje pisemnie zaproszenie, uwzględniając konieczne elementy • w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje zaproszenie i nadaje mu ciekawą formę graficzną
Jaką funkcję pełni przyimek?	• wskazuje przyimki wśród innych części mowy	• wyszukuje przyimki w tekście • wskazuje wyrażenia przyimkowe	• rozpoznaje wyrażenia przyimkowe	• określa znaczenie przyimków w zdaniu • rozróżnia wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas	• redaguje tekst z wykorzystaniem wyrażen przyimkowych

W świecie baśni	- wymienia tytuły znanych baśni - rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów baśni - wymienia najbardziej znanych autorów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault	- opowiada swoją ulubioną baśń - opisuje magiczny przedmiot i jego właściwości	- prezentuje najbardziej znanych bohaterów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault - opisuje magiczne przedmioty i ich właściwości	- prezentuje najbardziej znanych autorów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault i ich twórczość - opowiada w ciekawy sposób ulubioną baśń - redaguje opis magicznego przedmiotu	przygotowuje pytania i zadania dla uczestników szkolnego konkursu czytelniczego „W świecie baśni”
Jaką funkcję pełni spójnik?	wskazuje spójniki wśród innych części mowy	wyszukuje spójniki w tekście	uzupełnia wypowiedź pisemną odpowiednimi spójnikami	określa znaczenie spójników w zdaniu	redaguje tekst z wykorzystaniem spójników
Wielkie problemy z małym przecinkiem	wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami	stosuje zasady użycia przecinka przed podanymi spójnikami	stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	poprawnie interpunkcyjnie zapisuje tekst	bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)
Chciwość nie popłaca	- czyta głośno - wymienia bohaterów utworu - wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - nazywa wydarzenia realistyczne i fantastyczne - nazywa baśń	- czyta głośno i cicho - przedstawia bohaterów utworu - przedstawia miejsce i czas wydarzeń - formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze - wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne - wymienia charakterystyczne cechy baśni	- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne - określa 2–3 cechy bohaterów utworu - wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni	- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określa cechy bohaterów utworu - wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu - rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy	- prezentuje informacje o autorze utworu - rysuje ilustracje do baśni i przygotowuje teatrzyk kamishibai

				baśni • przedstawia morał płynący z baśni o rybaku i złotej rybce	
Jak napisać opowiadanie?	• określa, czym jest opowiadanie i wymienia jego części • opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń • redaguje opowiadanie na podstawie historyjki obrazkowej	• opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi • redaguje początek opowiadania na podany temat • redaguje opowiadanie zgodnie z planem	• redaguje opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję	• redaguje opowiadanie twórcze • w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję • w wypowiedzi pisemnej wydziela akapity	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawne i wyczerpujące opowiadanie twórcze, unikając powtórzeń
Dobroć nagrodzona	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne • definiuje baśń	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy baśni	• czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy bohaterów utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni • przedstawia pouczenie wypływające z baśni o szewczyku	• prezentuje informacje o autorze utworu • redaguje opowiadanie, którego bohaterem jest postać z baśni

Praktyka czyni mistrza	- wymienia zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> - zapisuje poprawnie wyrazy z <i>ch</i> na końcu wyrazu	- stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> - poprawnie zapisuje wyrazy z <i>h</i> w środku wyrazu	- tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z <i>h</i> wymienianym się na <i>g</i>, <i>z</i>, <i>ż</i> - korzysta ze słownika ortograficznego	zapisuje poprawnie wyrazy z <i>h</i> niewymiennym	- zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>ch</i> i <i>h</i>) - samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego - układa krótkie, zabawne historyjki, używając wyrazów z trudnością 121 ortograficzną
Powtórzenie wiadomości z rozdziału 5.					
Co jest ważne w życiu?	- wymienia kolory znajdujące się na obrazie - nazywa postaci występujące na obrazie	- prezentuje postacie przedstawione na obrazie - określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	- określa dominujące na obrazie kolory - opisuje sytuację przedstawioną na obrazie	- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu - opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie - wyjaśnia, o czym może myśleć bohaterka obrazu	- określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź - wyjaśnia związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału - omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
Magiczne słowa	- czyta głośno - nazywa zwroty grzecznościowe	- czyta głośno i cicho - posługuje się zwrotami grzecznościowymi	- czyta głośno, wyraźnie - poznając nową osobę, przedstawia się w kilku zdaniach	- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo - wyjaśnia, jak rozumie sformułowanie <i>słowa stanowią klucz do ludzi</i>	wyjaśnia znaczenie terminów: <i>bon ton</i>, <i>taktowny</i>, <i>kindersztuba</i>, <i>savoir-vivre</i>
Zabawa na łące	- czyta wiersz głośno - definiuje podmiot liryczny - określa, czym jest wers,	- czyta wiersz głośno, wyraźnie - przedstawia podmiot liryczny w wierszu	- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określa temat wiersza	- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację - opisuje adresata utworu	prezentuje informacje o autorze wiersza

	- rym • wyjaśnia pojęcie adresata utworu	• wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy	• określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór	• przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • określa nastrój utworu	
Jak przygotować podziękowanie?	• określa, czym jest forma podziękowania i wymienia jego najważniejsze elementy • redaguje ustne podziękowanie w określonej sytuacji	• redaguje podziękowanie według wzoru • poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia	• redaguje podziękowanie • stosuje zwroty grzecznościowe	• redaguje pisemne podziękowanie, uwzględniając konieczne elementy • stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje podziękowanie
Magiczne czerwone krzesło	Głośno i cicho czyta informacje o książce; przedstawia miejsce i czas wydarzeń	Charakteryzuje bohaterów utworu; opowiada o wydarzeniach	Wyraża swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	Porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi; wyszukuje w lekturze informacje i sporządza notatki	Tworzy opowiadanie twórcze związane z treścią utworu.
Jak zapisać rozmowę?	• wskazuje dialog w tekście literackim	• uzupełnia dialog odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi	• prowadzi rozmowy na zadany temat • dobiera synonimy do czasowników: <i>powiedzieć</i>, <i>mówić</i>	• redaguje dialog na określony temat • poprawnie zapisuje rozmowę	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje dialog, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne
W Polsce polkę tańczy Polka, czyli o pisowni wielką i małą literą	• wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów • wymienia zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast,	• stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów • stosuje zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast,	• poprawnie zapisuje nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów • korzysta ze słownika ortograficznego	• poprawnie zapisuje małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych	• zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia małą i wielką literą)

	dzielnic, wsi	dzielnic, wsi			
Jak kot stał się lekarstwem na nerwy?	• czyta głośno, z podziałem na role • wskazuje bohatera utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohatera utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohatera utworu • wyraża swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu • wyjaśnia, co oznacza określenie <i>praktyczny</i> • przedstawia swoje sposoby radzenia sobie ze stresem	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera
Jak rozpoznać orzeczenie i podmiot?	• podaje nazwy głównych części zdania	• wskazuje podmiot jako wykonawcę czynności • wskazuje orzeczenie jako określenie czynności lub stanu	• wskazuje podmiot i orzeczenie w podanych zdaniach	• rozpoznaje główne części zdania w tekście	
Czym różni się zdanie od równoważnika zdania?	• określa, czym jest równoważnik zdania	• odróżnia zdanie od równoważnika zdania	• przekształca równoważniki zdania w zdania	• przekształca zdania w równoważniki zdania	

Rozwiązujemy problemy z przecinkiem	- wymienia zasady użycia przecinka w zdaniu - wymienia spójniki, przed którymi należy postawić przecinek - wymienia spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka	- stosuje zasady użycia przecinka w zdaniu - stawia przecinek między wyrazami stanowiącymi wyliczenie	poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe, stawiając przecinek przed spójnikami: <i>ale, lecz, czyli, bo, więc, a</i>	stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)
Powtórzenie wiadomości z rozdziału 6.					
Gdybym znalazł się w takim miejscu...	- wymienia kolory znajdujące się na obrazie - nazywa postaci i elementy występujące na obrazie	- prezentuje postacie i elementy przedstawione na obrazie - określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	- określa dominujące na obrazie kolory, źródło światła, ruch - opisuje sytuację przedstawioną na obrazie - określa nastrój, jaki wywołuje obraz	- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu - opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie - opisuje sposób przedstawienia zjawisk przyrody: wiatru, chmur, deszczu - opisuje umieszczone na obrazie elementy realistyczne i fantastyczne	- określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź - omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch - układa krótkie opowiadanie o wydarzeniach rozgrywających się w miejscu przedstawionym na obrazie
Pinokio	Głośno i cicho czyta informacje o książce; przedstawia miejsce i czas wydarzeń	Charakteryzuje bohaterów utworu; opowiada o wydarzeniach	Wyraża swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	Porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi; wyszukuje w lekturze informacje i sporządza notatki	Tworzy opowiadanie twórcze związane z treścią utworu.
Pragnienia a potrzeby	- czyta głośno - wymienia bohaterów utworu - wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione	- czyta głośno i cicho - przedstawia bohaterów utworu - przedstawia miejsce i czas wydarzeń	- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho - określa narratora utworu - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach	- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach	samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach

	w utworze	• formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu	przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi	bohatera
Zatopić się w marzeniach	• czyta wiersz głośno • określa, czym jest podmiot liryczny • definiuje wersy i rymy • wyjaśnia pojęcie adresata utworu	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohatera wiersza • wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • wyjaśnia, dlaczego poeta nazywa bohatera marzycielem • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • określa nastrój utworu • wyraża swoją opinię o bohaterze wiersza • porównuje doświadczenia bohatera z własnymi • wypowiada się na temat swoich marzeń	• prezentuje informacje o autorze wiersza • samodzielnie korzysta ze słownika języka polskiego • używa zwrotów: <i>zatopić się w marzeniach</i>, <i>uciekać w świat marzeń</i>, <i>marzyć na jawie</i>
Zaginął pies! Jak napisać ogłoszenie?	• określa, czym jest ogłoszenie i wymienia jego najważniejsze elementy	• redaguje ogłoszenie według wzoru • poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia	• redaguje ogłoszenie • pisze krótko, zwięźle i konkretnie • podaje informacje kontaktowe	• redaguje pisemnie ogłoszenie, uwzględniając jego konieczne elementy • w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje ogłoszenie

Kiedy marzenia się spełniają?	• czyta utwór głośno • definiuje pojęcie podmiotu lirycznego i adresata utworu • określa, czym jest wers, rym, refren	• czyta utwór głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny • wskazuje w tekście wersy i rymy • wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu • wskazuje w utworze refren	• czyta utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat utworu • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór • wyszukuje w tekście radę, jakiej udziela osoba mówiąca	• czyta utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje adresata utworu • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • określa nastrój utworu • wyszukuje w tekście rady, jakich udziela osoba mówiąca	• odpowiada pisemnie na pytania zawarte w piosence: <i>Dokąd biegnaś, gdy mija noc? Gdzie czekają, aż je znajdzie ktoś?</i>
Spotkanie z lekturą „Kajko i Kokosz. Szkoła latania”	• odczytuje dialogi w dymkach • wymienia bohaterów komiksu • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• czyta komiks • przedstawia bohaterów komiksu • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń	• określa 2–3 cechy bohaterów komiksu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • opisuje magiczne przedmioty • odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach	• prezentuje informacje o autorze komiksu • wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w komiksie, odwołując się do znajomości całej lektury
Marzenie o lataniu	• odczytuje dialogi w dymkach • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• czyta komiks • przedstawia bohaterów komiksu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu	• określa 2–3 cechy bohaterów komiksu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • układa ramowy plan wydarzeń • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • opisuje magiczne przedmioty • odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach • układa szczegółowy plan wydarzeń	• rysuje własny komiks o zabawnym wydarzeniu

Lubię czytać komiksy	• rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów komiksów • podaje tytuł swojego ulubionego komiksu • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• wymienia najbardziej znanych bohaterów komiksów • przedstawia w 2–3 zdaniach swój ulubiony komiks • wymienia najbardziej znanych autorów komiksów • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu	• określa początki sztuki komiksowej w Polsce • przedstawia najbardziej znanych autorów komiksów • przedstawia swój ulubiony komiks • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu • notuje w dowolnej formie najważniejsze informacje	• prezentuje początki sztuki komiksowej w Polsce i na świecie • prezentuje najbardziej znanych autorów komiksów • prezentuje ulubiony komiks • określa charakterystyczne cechy komiksu • sporządza notatkę	• wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o pierwszych polskich komiksach
Od marynarzy do rycerzy	• czyta głośno, z podziałem na role	• rozpoznaje charakterystyczne cechy wywiadu	• notuje rady dla początkujących twórców komiksów	• układa pytania do wywiadu	• wyjaśnia pisemnie, jak rozumie ostatnie dwa zdania wypowiedzi Janusza Christy
Jak odróżnić zdanie pojedyncze od złożonego?	• odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego	• wskazuje zdania składowe w zdaniu złożonym	• układa zdania złożone ze zdań pojedynczych	• stosuje odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w zdanie złożone	
Czym różni się zdanie nierozwinięte od zdania rozwiniętego?	• odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od zdania pojedynczego rozwiniętego	• wskazuje grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu pojedynczym rozwiniętym	• rozwija zdania nierozwinięte w zdania rozwinięte	• buduje zdania pojedyncze rozwinięte	
Przecinek w zdaniu złożonym	• wymienia zasady użycia przecinka w zdaniu • wymienia spójniki, przed którymi należy postawić przecinek • wymienia spójniki, przed którymi nie należy	• stosuje zasady użycia przecinka w zdaniu	• poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe	• stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

	stawiać przecinka				
Marzę, by w przyszłości być...	• odczytuje dialogi w dymkach • wymienia bohatera komiksu • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• czyta komiks • przedstawia bohatera komiksu i jego marzenia • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu	• określa 2–3 cechy bohatera komiksu • przedstawia marzenia bohatera komiksu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• określa cechy bohatera komiksu • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach • wypowiada się na temat własnych marzeń	• przedstawia w dowcipny sposób na kilku rysunkach swoje marzenia • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze zatytułowane „Gdybym został Supermanem...”
Podsumowanie wiadomości					

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

NOWE Słowa na start! klasa 5

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Poznajemy nasze nowe podręczniki do nauki języka polskiego w klasie 5 Zapoznanie z PSO.					
Szukam przyjaciela na dobre i na złe	- wymienić kolory występujące na obrazie - wskazać postacie występujące na obrazie	- zaprezentować postacie przedstawione na obrazie - określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	- określić kolory dominujące na obrazie - opisać sytuację przedstawioną na obrazie	- określić elementy statyczne i dynamiczne obrazu - opisać pierwszy i drugi plan obrazu - wymienić wartości ważne w życiu człowieka na podstawie dzieła sztuki	- określić nastrój obrazu i uzasadnić swoją wypowiedź - opowiedzieć o sposobach spędzania wolnego czasu z przyjaciółmi - przedstawić własne zdanie na temat sytuacji sprzyjających nawiązywaniu przyjaźni - nadać inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię
Czy kumpel to już przyjaciel?	- przeczytać wiersz głośno - wymienić bohaterów wiersza - zdefiniować wers i	- przeczytać wiersz głośno, wyraźnie - przedstawić bohaterów utworu - wskazać w tekście wiersza	- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określić temat wiersza - wskazać w tekście wiersza	- przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację - określić podmiot liryczny - określić nastrój utworu	- wyjaśnić, w jakim celu zostały użyte w wierszu porównania - sporządzić notatkę w formie schematu

	strofę • podać wyrazy bliskoznaczne do słowa <i>kumpel</i> • skorzystać ze słownika języka polskiego	wers i strofę • wyszukać w tekście elementy opisu bohatera utworu	rymy • określić 3–4 cechy bohatera utworu • zastosować wyrazy bliskoznaczne do słowa <i>kumpel</i>	• wskazać w tekście wiersza porównania • opisać uczucia wyrażone w utworze • określić cechy bohatera utworu	• opisać wygląd i cechy swojego przyjaciela
Przyjaźń poddana próbie	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wskazać w tekście utworu wersy, strofy	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze z punktu widzenia bohatera utworu • wskazać rymy w tekście utworu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wyjaśnić, jak rozumie ostatnie wersy utworu • stworzyć komiks	• zaprezentować informacje o autorze • podać przykłady z życia codziennego przyjaźni wystawionej na próbę • wyjaśnić, jak rozumie pojęcie <i>prawdziwa przyjaźń</i> • ułożyć w grupie <i>kodeks przyjaźni</i> • stworzyć spójne opowiadanie
Jak stać się prawdziwym przyjacielem?	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • wskazać miejsce wydarzeń • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić 2–3 cechy bohaterów utworu • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wykorzystać w praktyce poznane słownictwo	• czytać z podziałem na role, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić cechy bohaterów utworu • odróżnić narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • określić uczucia bohaterów • wziąć aktywny udział w rozmowie	• określić problematykę utworu • wyjaśnić, jak rozumie słowa: <i>Wielki ciężar spadł mu z serca</i>
Piszemy opowiadanie z dialogiem	• wskazać elementy wyróżniające opowiadanie	• wyszukać w tekście informacyjnym najważniejsze wiadomości	• zredagować opowiadanie twórcze • zredagować opowiadanie	• zredagować opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielność	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi

	• komponować początek opowiadania • podejmować próby redagowania prostego opowiadania twórczego • podejmować próby wprowadzania do opowiadania krótkiego dialogu	• ułożyć prosty plan wydarzeń • zredagować proste opowiadanie twórcze • wprowadzić do opowiadania dialog • w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielania akapitów	zgodnie z planem • wprowadzić do opowiadania dialog, stosując poprawną interpunkcję • w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję • w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity	kompozycję wypowiedzi • wskazać, jaką funkcję może pełnić dialog w wypowiedzi	zredagować poprawne i wyczerpujące opowiadanie twórcze z dialogiem, unikając powtórzeń
O głoskach, literach i sylabach	• odróżnić głoskę od litery • odróżnić literę od sylaby	• odróżnić samogłoskę od spółgłoski • określić liczbę głosek w wyrazie • dzielić wyrazy na sylaby	• wskazywać spółgłoski i samogłoski • określać liczbę głosek, liter i sylab w wyrazie	• samodzielnie określać samogłoski i spółgłoski • samodzielnie określać liczbę głosek, liter i sylab w każdym wskazanym wyrazie	• samodzielnie i poprawnie dzieli wyrazy na sylaby, wskazując różne możliwości podziału
Odróżniam głoski miękkie od twardych	• podzielić wyraz na głoski, litery i sylaby • zreferować informacje o głoskach miękkich i twardych • wskazać spółgłoski miękkie i twarde	• odróżnić spółgłoski miękkie od twardych • zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi	• określić spółgłoski miękkie i twarde • poprawnie zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi	• samodzielnie określić spółgłoski miękkie i twarde • wyjaśnić, do jakich nieporozumień może prowadzić niepoprawne zapisywanie wyrazów ze spółgłoskami miękkimi	• bezbłędnie zapisać liczebniki ze spółgłoskami miękkimi
Co znajdziemy w encyklopedii?	• rozpoznać tekst informacyjny • wskazać elementy hasła encyklopedycznego	• odróżnić tekst informacyjny od tekstu literackiego • określić elementy hasła encyklopedycznego • odczytać skróty stosowane w encyklopedii	• określić cechy tekstu informacyjnego • określić, pod jakimi hasłami należy szukać określonych informacji • wyszukać wskazane hasła w encyklopedii tradycyjnej	• wyszukać wskazane hasła w encyklopedii on-line • korzystać z encyklopedii tradycyjnej i on-line • wyjaśnić, z jakiej encyklopedii lepiej korzystać i uzasadnić swoje zdanie • zapisać pozyskane informacje na różne sposoby	• samodzielnie korzystać z encyklopedii tradycyjnej i on-line, wyszukując potrzebne informacje • zebrać informacje na temat encyklopedii znajdujących się w bibliotece szkolnej

Dlaczego warto pomagać innym?	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • określić 2–3 cechy bohatera • wymienić wydarzenia przedstawione w utworze • skorzystać ze słownika języka polskiego	• czytać głośno i cicho • rozpoznać opowiadanie • przedstawić bohaterów utworu • sformułować 3–4 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • podjąć próbę zredagowania planu wydarzeń • odróżniać pytania otwarte i zamknięte	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • określić czas wydarzeń • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera • zredagować plan wydarzeń	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić charakterystyczne cechy opowiadania • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • formułować do tekstu pytania otwarte i zamknięte	• podać przykłady działań wolontariuszy • sformułować argumenty przemawiające za tym, że warto pomagać • przedstawić pomysły na ciekawe i pożyteczne spędzanie wolnego czasu
Porozmawiasz ze mną?	• wymienić różne sposoby komunikowania się w internecie • wymienić zasady obowiązujące osoby korzystające z komunikowania się za pomocą internetu • podjąć próbę zredagowania SMS-a do kolegi	• rozpoznać różne sposoby komunikowania się w internecie • zredagować SMS-a do kolegi • wypowiedzieć się na temat własnych sposobów komunikowania się z innymi	• podawać przykłady udogodnień i zagrożeń wynikających z komunikowania się w internecie • wyjaśnić, dlaczego ludzie chętnie korzystają z internetu • zredagować SMS-a do nauczyciela • wskazać wady i zalety korzystania z komunikatorów	• określić udogodnienia i zagrożenia wynikające z komunikowania się w internecie • włączyć się do dyskusji na forum • sformułować zasady właściwego zachowania się w internecie • podać różnice między językiem młodzieżowym a językiem literackim	• wyjaśnić znaczenie słów: <i>hejter</i>, <i>trollowanie</i> • zredagować komentarz do podanego posta • pracując w grupie, przygotować w formie makiety projekt klasowej strony internetowej
Jak napisać e-mail?	• odróżnić list elektroniczny od listu tradycyjnego • wymienić zasady pisania listów	• zredagować e-maila do kolegi • stosować niektóre zasady pisania listów elektronicznych	• poprawnie zredagować e-maila do kolegi • zapisać adres e-mailowy • stosować zasady pisania listów elektronicznych	• poprawnie zapisać adres e-mailowy • trafnie określić temat wiadomości • stosować poprawne zwroty	• zredagować e-maila do osoby dorosłej lub instytucji

	elektronicznych • podjąć próbę zredagowania e-maila do kolegi		• określić temat wiadomości • stosować zwroty do adresata i zwroty pożegnalne • informować odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku • uzupełnić list elektroniczny wskazanymi wyrazami w odpowiedniej formie • podać zasady pisania listów zgodnie z etykietą językową	do adresata • stosować pożegnalne zwroty grzecznościowe • informować poprawnie odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku • pisać poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym	
Czasownik we własnej osobie	• wskazywać czasowniki wśród innych części mowy • wymienić osoby, liczby i rodzaje czasownika	• odróżniać czasowniki w czasach przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • określać osobę i liczbę czasownika	• określać rodzaj czasownika • odmieniać czasowniki przez liczby i osoby • stosować czasowniki w czasach przeszłym i teraźniejszym w odpowiednich formach • rozpoznać autora wypowiedzi na podstawie formy czasownika	• określać osobę, liczbę i rodzaj czasownika • stosować odpowiednie formy czasowników w czasie przyszłym • określa, jaką funkcję w wypowiedzi pełni czasownik	• zredagować krótkie teksty, używając poprawnych form czasu przyszłego • samodzielnie i bezbłędnie określać osobę, liczbę, rodzaj, czas czasownika

Wskazują formy osobowe i nieosobowe czasownika	• wskazać bezokoliczniki • wskazać czasowniki w formie osobowej • uzupełnić tekst odpowiednimi formami czasowników	• odróżnić bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej • wskazać nieosobowe formy czasownika • przekształcić wypowiedzenie z nieosobowymi formami czasownika, tak aby wskazać wykonawcę czynności	• odróżnić nieosobowe formy czasownika od form osobowych • zredagować opis ilustracji, używając form zakończonych na <i>-no</i> i <i>-to</i>	• zredagować przepis, używając bezokoliczników • wyjaśnić cel stosowania form nieosobowych czasownika	• przekształcić tekst, używając osobowych form czasownika • zgodnie z określonym celem wypowiedzenia stosować nieosobowe formy czasownika • zredagować tekst, używając form zakończonych na <i>-no</i> i <i>-to</i>
Poprawnie stosują czasowniki w różnych trybach	• wymienić tryby czasownika • odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybie orzekającym	• wskazać czasowniki w trybach orzekającym, rozkazującym i przypuszczającym • odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybach rozkazującym i przypuszczającym	• określić tryb czasownika występującego w zdaniu • układać zdania z czasownikiem w trybach rozkazującym i przypuszczającym	• odróżnić czasowniki w trybie orzekającym od tych w trybie rozkazującym i przypuszczającym • ułożyć zdania na określony temat, stosując określony tryb czasownika	• poprawnie odmienić czasowniki przez osoby w trybach orzekającym, przypuszczającym i rozkazującym • przekształcić zdania z czasownikami w trybie orzekającym w formę poleceń • zredagować krótki tekst o swoich planach lub marzeniach, używając trybu przypuszczającego • wskazać intencję wypowiedzi
Piszemy poprawnie wyrazy z częstką <i>by</i>	• wskazać formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym • wymienić zasady zapisywania części <i>by</i> z czasownikami w formie	• odróżnić formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym od innych form czasownika • wymienić zasady zapisywania części <i>by</i> ze	• stosować w zdaniach odpowiednie formy czasowników z częstką <i>by</i> i poprawnie je zapisywać • poprawnie zapisywać częstkę <i>by</i> ze spójnikami	• bezbłędnie zapisać częstkę <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej, przed czasownikami, z bezokolicznikami i ze spójnikami	• przekształcać wypowiedzenia, stosując łączną lub rozdzielną pisownię części <i>by</i>

	osobowej i bezokolicznikami • poprawnie zapisać częśćkę <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej	spójnikami • zastosować zasady zapisywania części <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej i z bezokolicznikami			
Wikipedia od kuchni	• rozpoznać tekst informacyjny • czytać głośno tekst informacyjny • wskazać w tekście informacje na temat Wikipedii	• odróżnić tekst informacyjny od tekstu literackiego • czytać głośno i cicho • wynotowywać najważniejsze informacje	• objaśnić, czym jest Wikipedia • określić różnice między encyklopedią PWN a wolną encyklopedią • wyszukać określone hasła w Wikipedii • sporządzić notatkę na temat Wikipedii	• wyszukać określone informacje w Wikipedii • sporządzić notatkę w określonej formie na temat kryteriów, które musi spełniać artykuł w Wikipedii • wyjaśnić, dlaczego warto korzystać z Wikipedii i uzasadnić swoje zdanie	• wyszukać w internecie informacje, jakie kryteria musi spełniać tekst oznaczony jako <i>Artykuł na medal</i> • samodzielnie korzystać z Wikipedii
Powiedz mi, co czujesz	• wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie	• zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	• określić kolory dominujące na obrazie • opisać sytuację przedstawioną na obrazie • wymienić elementy pejzażu	• określić elementy statyczne i dynamiczne obrazu • opisać pierwszy i drugi plan obrazu • ciekawie opowiedzieć o sytuacji przedstawionej na obrazie	• określić nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, uzasadnić swoją wypowiedź • opowiedzieć o sposobach spędzania wolnego czasu w gronie rówieśników • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch • nadać inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię
Mój klucz do szczęścia	• czytać utwór głośno • określić podmiot liryczny • wskazać wersy, epitety • wskazać porównanie	• czytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny • wskazać porównanie • rozpoznać w tekście epitety i wyjaśnić ich	• czytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat utworu • scharakteryzować podmiot liryczny • wymienić uczucia, jakie wyraża utwór	• czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać w tekście porównania i wyjaśnić ich funkcję • wskazać wartości w	• zaprezentować informacje o autorze wiersza • wymyślić własne przykłady porównań • wyjaśnić, jak rozumie sformułowanie <i>klucz do szczęścia</i>

		funkcję • nazwać uczucia, jakie wyraża utwór	• wyszukać w tekście radę, jakiej udziela osoba mówiąca	wierszu	
Nie mówię tego dosłownie	• czytać utwór głośno • zdefiniować podmiot liryczny • wskazać wersy, strofy, rymy • zdefiniować przenośnie • odtworzyć wiersz z pamięci	• czytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny • wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy, rymy • odczytać znaczenie przenośnych zestawień słów • wygłosić wiersz z pamięci	• czytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat utworu • określić podmiot liryczny • stosować przenośne zestawienia słów w zdaniach • wygłosić wiersz z pamięci w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	• czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać w tekście przenośnie i wyjaśnić ich funkcję • deklamować wiersz, odpowiednio modulując głos	• zaprezentować informacje o autorze • wymyślić własne przenośnie • opisać w przenośny sposób przedmioty, obrazy
Złodziej pioruna	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • zdefiniować mit	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• korzystając z różnych źródeł, wyszukać informacje o historii powstania świata według mitologii słowiańskiej lub chińskiej • zredagować opowiadanie twórcze o tym, skąd się wziął np. śnieg, grad, huragan

Piszemy sprawozdanie	• skomponować początek sprawozdania – okoliczności wydarzenia • podejmować próby redagowania sprawozdania z wydarzenia • stworzyć plan sprawozdania	• odróżnia w planie sprawozdania z wycieczki informacje ważne od mniej istotnych • zredagować sprawozdanie z wydarzenia zgodnie z planem • skomponować zakończenie sprawozdania – opinię o wydarzeniu • w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielenia akapitów	• zredagować sprawozdanie z wycieczki do Krakowa na podstawie fotografii • w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję • w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity • wykorzystać wskazówki i rady w trakcie tworzenia sprawozdania	• zredagować sprawozdanie z ostatniego wydarzenia, w którym uczestniczyła klasa, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi • gromadzić informacje, korzystając z różnych źródeł	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne sprawozdanie z wydarzenia, unikając powtórzeń
Co dwie kropki, to nie jedna	• wskazać dwukropek w tekście • wymienić zastosowanie dwukropka	• stosować dwukropek przed wyliczaniem	• stosować dwukropek przed wprowadzaniem dialogu • stosować dwukropek przed wprowadzaniem cytatu	• stosować dwukropek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst, stosując w odpowiednich miejscach dwukropek
Zdobywamy szczyty wrażliwości	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • nazywać emocje bohaterki	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiedzieć ciekawie o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterki utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wziąć czynny udział w rozmowie	• przedstawić własne zdanie na temat tego, dlaczego trudno jest rozmawiać o śmierci • porównać doświadczenia bohaterki z własnymi

Emocje w słowach	• wyjaśnić, czym są zdrobnienia i zgrubienia • tworzyć zdrobnienia • wskazać rzeczowniki wśród innych części mowy	• wskazać zdrobnienia, zgrubienia i wyrazy neutralne • tworzyć zdrobnienia i zgrubienia od wskazanego rzeczownika	• odróżniać nacechowanie emocjonalne wyrazów • stosować w wypowiedzeniach zdrobnienia i zgrubienia	• odróżniać zgrubienia o charakterze żartobliwym od zgrubień pogardliwych	• zredagować kilkudzaniowy tekst, celowo stosując zgrubienia i zdrobnienia
Rzeczownik bez tajemnic	• wymienić liczby, rodzaje i przypadki rzeczownika • zdefiniować rzeczowniki własne i pospolite • przedstawić zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych • odmieniać rzeczowniki zakończone na <i>-um</i>	• określać rodzaj rzeczownika • odmieniać rzeczownik przez liczby i przypadki • wskazywać rzeczowniki własne i pospolite • stosować zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych • odróżniać rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej od rzeczowników występujących tylko w liczbie mnogiej	• stosować rzeczowniki w odpowiednich formach • określić rzeczowniki własne i pospolite • przedstawiać własne przykłady rzeczowników własnych i pospolitych • stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników występujących tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej	• określać przypadek i liczbę danego rzeczownika • odróżniać rzeczowniki własne od pospolitych • poprawnie zapisywać rzeczowniki własne i pospolite • stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników o nieregularnej odmianie	• rozpoznać rodzaj rzeczowników sprawiających trudności i poprawnie używać różnych form tych wyrazów, a w przypadku wątpliwości korzystać ze słownika • samodzielnie i bezbłędnie zapisać rzeczowniki własne • opracować ilustrowany słowniczek rzeczowników o nietypowej odmianie
Piszemy poprawnie <i>ę</i> lub <i>ą</i> w zakończeniu wyrazów	• przedstawić zasady pisowni <i>ę</i> i <i>ą</i> w zakończeniach wyrazów i w pisowni istot niedorosłych	• poprawnie zapisywać <i>ę</i> w zakończeniach 1. osoby liczby pojedynczej czasowników w czasach teraźniejszym i przyszłym • poprawnie zapisywać <i>ą</i> w zakończeniach 3. osoby liczby mnogiej czasowników w czasach teraźniejszym i przyszłym	• poprawnie zapisywać <i>ę</i> w zakończeniach biernika liczby pojedynczej rzeczowników rodzaju żeńskiego • poprawnie zapisywać <i>ą</i> w zakończeniach biernika i narzędnika liczby pojedynczej rzeczowników i przymiotników	• poprawnie zapisać <i>ę</i> w nazwach istot niedorosłych • poprawnie zapisać 1. osobę liczby pojedynczej czasów teraźniejszego i przyszłego czasowników: <i>wiedzieć, powiedzieć, jeść, umieć, rozumieć</i>	• bezbłędnie zapisywać <i>ę</i> i <i>ą</i> w zakończeniach wyrazów

Z jakich elementów jest zbudowany wyraz odmienny?	• odróżniać części mowy odmienne od nieodmiennych • odmieniać rzeczownik przez przypadki • oddzielać końcówki od tematu fleksyjnego	• samodzielnie oddzielać końcówki od tematu fleksyjnego	• zaznaczać końcówkę zerową • wskazywać tematy oboczne • określać oboczności	• samodzielnie zaznaczać końcówkę zerową • samodzielnie wskazywać tematy oboczne • samodzielnie określać oboczności	• korzystając ze słownika języka polskiego, samodzielnie ustalić rzeczowniki, które w dopełniaczu mają dwie poprawne formy
Uczymy się pięknie recytować teksty	• przedstawić zasady dobrej recytacji • recytować tekst opanowany pamięciowo	• recytować głośno, wyraźnie • analizować tekst przygotowany do recytacji • wyraźnie wymawiać grupy spółgłoskowe i zakończenia wyrazów	• recytować w odpowiednim tempie • dostosowywać oddech do recytowanego tekstu	• wygłaszać tekst z odpowiednim napięciem emocjonalnym	• samodzielnie przygotować piękną recytację wybranego utworu • wziąć udział w konkursie recytatorskim
W zalewie reklam	• czytać tekst publicystyczny ze zrozumieniem • odróżnić tekst reklamowy od innych rodzajów tekstów • przedstawić znaczenie słowa <i>reklama</i> • podać przykłady reklam	• omówić problem przedstawiony w tekście • wyjaśnić pochodzenie słowa <i>reklama</i> • podać cechy hasła reklamowego	• objaśnić sposób wpływania reklam na nasze życie	• układać własne hasła reklamowe wybranych przedmiotów	• opracować reklamę ulubionego przedmiotu
Wpływ obecności ludzi na nasze działania	• wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie	• zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	• określić dominujące na obrazie kolory • opisać sytuację przedstawioną na obrazie • opisać w 2–3 zdaniach gesty i mimikę przedstawionych postaci • nazwać 2–3 emocje wyrażone przez postacie	• określić kolory dominujące na obrazie • opisać gesty i mimikę przedstawionych postaci • określić emocje wyrażone przez bohaterów • nadać inny tytuł obrazowi	• określić nastrój obrazu i uzasadnić swoją wypowiedź • wypowiedzieć własne zdanie na temat zachowania postaci przedstawionych na obrazie • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch

			ukazane na obrazie		
Chłopięcy świat	• skorzystać ze słownika języka polskiego • poszerzyć zasób słownictwa • skorzystać z różnych źródeł informacji	• prowadzić rozmowę na temat głównych postaci występujących w książce	• zaplanować szczegółowo uważny sposób poznania treści lektury • wnioskować na podstawie tekstu	• zaprezentować informacje o autorze lektury	• samodzielnie realizować projekt
W świecie chłopców z Placu Broni	• określić, gdzie rozgrywają się wydarzenia	• wymienić głównych bohaterów i krótko ich charakteryzuje • opisać miejsce zabaw chłopców i czynności, którymi się zajmowali	• podać cel założenia Związku Zbieraczy Kitu	• opisać procedury ustalone przez Związek Zbieraczy Kitu	• ocenić procedury ustalone przez Związek Zbieraczy Kitu
Jedni rozkazują, drudzy słuchają i wykonują	• czytać głośno • wymienić bohaterów występujących we fragmencie utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych we fragmencie w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów występujących we fragmencie utworu • określić kilka cech głównego bohatera utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych we fragmencie utworu	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • wskazać elementy świata przedstawionego • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić cechy głównego bohatera utworu • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawić bohaterów głównych i drugoplanowych we fragmencie utworu • ciekawie opowiedzieć o przedstawionych wydarzeniach • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • określić wątek główny i wątki poboczne utworu • zidentyfikować utwór jako powieść	• zredagować wypowiedź na temat ulubionej książki, używając słów: <i>wątek, akcja, bohater główny, bohaterowie drugoplanowi</i> • wyczerpująco wypowiadać się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury

Przyjaciele i wrogowie – chłopcy z Placu Broni i czerwone koszule	- wypisać imiona bohaterów należących do grupy chłopców z Placu Broni i do grupy czerwonych koszul - opisać przebieg bitwy o Plac Broni	wskazać chłopca, którego uważa za najważniejszą postać w powieści	wymienić sposoby walki z przeciwnikiem akceptowane przez przywódców oraz przez nich odrzucane	omówić postępowania Feriego Acza wobec z grupy oraz Nemeczka	- ocenić postępowanie Feriego Acza wobec z grupy oraz Nemeczka - uzasadnić wybór bohatera, którego uważa za najważniejszą postać w powieści
Okropna zdrada – o Gerebie	wymienić cechy charakteru Gereba	- wyjaśnić, jaki był powód zdrady chłopca - określić, w jaki sposób Boka zareagował na zdradę kolegi	wytłumaczyć, dlaczego Feri Acz nie zgodził się na nieuczciwą propozycję rozwiązania konfliktu	- podać powody, które skłoniły Deża do powrotu do drużyny chłopców z Placu Broni - wziąć udział w dyskusji na dany temat	- ocenić postępowanie Gereba - formułować kontrargumenty podważające stanowisko przeciwników w dyskusji
Niepozorny bohater – Nemeczek	- wyjaśnić, czym Erno Nemeczek wyróżniał się spośród rówieśników - wymienić zachowania kolegów, które sprawiały chłopcu największą przykrość	określić sposób traktowania Nemeczka przez Bokę	wytłumaczyć, co Nemeczek chciał udowodnić chłopcom	- wskazać, w jaki sposób bohaterskie zachowanie Nemeczka wpłynęło na postawę innych chłopców - opisać reakcje Feriego Acza i Boki związane ze śmiercią Erna	sformułować opinię o książce i ją uzasadnia
Kto jest pierwszym wzorem dla dziecka?	- przeczytać utwór głośno - określić podmiot liryczny w utworze - wskazać bohaterkę utworu - wskazać w tekście wiersza epitet	- przeczytać wiersz głośno, wyrażnie - przedstawić podmiot liryczny w wierszu - wskazać adresata utworu - określić 2 cechy bohaterki utworu - wskazać w tekście wiersza epitety i porównanie	- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określić temat wiersza - scharakteryzować podmiot liryczny w wierszu - określić adresata utworu - określić cechy bohaterki utworu - wskazać w tekście wiersza porównania	- przeczytać wiersz tak, aby oddać wyrażone emocje, stosując odpowiednie tempo i intonację - przedstawić bohaterkę utworu - określić funkcję epitetów i porównań w wierszu - wypowiedzieć się na temat uczuć przedstawionych w wierszu	- zaprezentować informacje o autorze wiersza - wymyślić własne przykłady epitetów - narysować ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład intersemiotyczny) - wyjaśnić, jak rozumie ostatnie dwa wersy wiersza
Wiersz o pewnym	przeczytać utwór	przeczytać wiersz głośno,	przeczytać wiersz,	przeczytać wiersz, stosując	zaprezentować informacje

czarodzieju	głośno • określić podmiot liryczny w utworze • wskazać bohatera utworu • wskazać w wierszu wersy, strofy, rymy • wskazać w tekście wiersza epitet	wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • określić 2–3 cechy bohatera utworu • wskazać w tekście wiersza porównanie	podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny • określić adresata utworu • określić cechy bohatera utworu • wskazać przenośnię	odpowiednie tempo i intonację • określić funkcję środków stylistycznych • wyjaśnić, jak rozumie porównanie ojca do czarodzieja • określić nastrój utworu	o autorze wiersza
Droga Lewego do sławy	• czytać głośno • nazwać bohatera tekstu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować dedykację	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohatera tekstu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w tekście • wyjaśnić tekst dedykacji	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera tekstu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • określić funkcję dedykacji • przedstawić funkcję wyrazów zdrobniałych	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić cechy bohatera • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w tekście • wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi	• wyszukać w internecie informacje o Robercie Lewandowskim i sporządzić na ten temat notatkę
Zasady pisania tekstów publicystycznych	• czytać głośno • wskazać bohaterów tekstu • zdefiniować tekst publicystyczny • wymienić swoje zainteresowania	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów tekstu • wskazać tekst publicystyczny • przedstawić w 2–3 zdaniach swoje zainteresowania	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić cechy bohaterów tekstu • odróżnić tekst publicystyczny od tekstu literackiego • przedstawić swoje zainteresowania, osiągnięcia i sukcesy	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • określić cechy tekstu publicystycznego • ciekawie zaprezentować swoje zainteresowania, osiągnięcia i sukcesy	• przedstawić zalety i wady popularności kanałów YouTube

O przymiotniku słów parę	• wskazać przymiotniki wśród innych części mowy	• odmieniać przymiotniki przez liczby i przypadki	• określić rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej • zastosować przymiotnik w odpowiednich formach	• stosować poprawne formy przymiotników zakończonych na -cy, -dzy, -czy, -ży w mianowniku liczby pojedynczej i mnogiej	• zredagować opis ilustracji, używając jak najwięcej przymiotników w poprawnej formie
Wyższy i najwyższy – o stopniowaniu przymiotników	• wymienić stopnie przymiotnika • rozpoznać stopień przymiotnika	• stopniować przymiotniki w sposób prosty regularny • odróżnić stopniowanie proste od opisowego	• stopniować przymiotniki w sposób prosty nieregularny • stopniować przymiotniki w sposób opisowy • rozpoznać przymiotniki, które się nie stopniują	• tworzyć formy stopnia wyższego i najwyższego wskazanych przymiotników	• zredagować tekst, stosując jak najwięcej przymiotników w różnych stopniach w poprawnej formie
Zgłębiamy tajniki pracy filmowców	• wymienić osoby tworzące film • wskazać swój ulubiony film	• opowiedzieć w kilku zdaniach swój ulubiony film • poszerzyć zakres słownictwa związanego z kinematografią	• przedstawić osoby tworzące film i opisać ich pracę • określić 1–2 cechy osób wykonujących zawody związane z filmem • opowiedzieć o swoim ulubionym filmie	• określić cechy osób, wykonujących zawody związane z filmem • wynotować twórców swojego ulubionego filmu • ciekawie opowiedzieć o swoim ulubionym filmie	• wymienić kilka nazwisk współczesnych twórców filmowych
Zdobywamy wiedzę o gatunkach filmowych	• zdefiniować gatunki filmowe • wskazać przykłady filmów danego gatunku filmowego • wskazać swój ulubiony film	• rozróżnić gatunki filmowe • przedstawić swój ulubiony film lub gatunek filmowy	• wskazać przykłady filmów z każdego gatunku filmowego • zaprezentować swój ulubiony gatunek filmowy	• określić charakterystyczne cechy poszczególnych gatunków filmowych • zaprezentować swój ulubiony gatunek filmowy i uzasadnić swoje zdanie • opowiedzieć o swojej wizycie w kinie • przedstawić zasady kulturalnego zachowania się w kinie	• zredagować wypowiedź na temat swojego ulubionego gatunku filmowego

Byliśmy w kinie i teatrze	- wymienić elementy sprawozdania z filmu lub ze spektaklu - zebrać najważniejsze informacje o wybranym filmie - skomponować początek sprawozdania – okoliczności zapoznania się z dziełem	- zebrać informacje o wybranym filmie - skomponować zakończenie sprawozdania – opinię o dziele	- zredagować sprawozdanie z filmu lub spektaklu - stosować trójdzielną kompozycję w wypowiedzi pisemnej - wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej	zredagować sprawozdanie z filmu lub spektaklu, zachowując odpowiednią kompozycję wypowiedzi	samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne sprawozdanie z filmu, unikając powtórzeń
Liczmy na języku polskim	- wskazać liczebniki wśród innych części mowy - zdefiniować liczebniki główne i porządkowe	- odróżnić liczebniki główne od porządkowych - wskazać liczebniki zbiorowe	- stosować poprawne formy liczebników głównych i porządkowych - stosować poprawne formy liczebników zbiorowych	stosować poprawne formy liczebników wielowyrazowych	- zredagować informację o wycieczce klasowej, używając liczebników w odpowiednich formach - samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego lub poprawnej polszczyzny
Kropka czy bez kropki?	- podać zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy - podać zasady stawiania kropki w zapisie dat	przedstawić zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy	- stosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi - stosować kropkę po liczebnikach porządkowych	- zawsze poprawnie zastosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi - zawsze poprawnie zastosować kropkę po liczebnikach porządkowych	bezbłędnie pod względem interpunkcji zapisać tekst zawierający daty i liczebniki porządkowe
Ortograficzne potyczki – pisownia wyrazów z ó i u	- wymienić zasady ortograficzne pisowni ó i u - poprawnie zapisać wyrazy zakończone na -ów, -ówka, -ówna	- zastosować zasady ortograficzne pisowni ó i u - tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z ó wymiennym	- poprawnie zapisywać wyrazy zakończone na -uj, -uje, -unek, -us, -usz, -uch, -ura, -ulec - korzystać ze słownika ortograficznego	- poprawnie zapisywać zdrobnienia - poprawnie zapisywać wyrazy z ó niewymiennym	- samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego - poprawnie zapisać wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną (pisownia ó i u)

Powtórzenie wiadomości					
Historia malowana pędzlem	- wymienić kolory występujące na obrazie - nazwać postać przedstawioną na obrazie - zdefiniować portret	- przedstawić elementy przedstawione na obrazie - określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie - odróżnić portret od pejzażu i martwej natury	- określić kolory dominujące na obrazie - określić źródło światła - opisać elementy stroju postaci przedstawionej na obrazie	- zaprezentować bohatera przedstawionego na obrazie - opisać gesty i mimikę postaci - określić emocje wyrażone przez bohatera - określić nastrój, jaki wywołuje obraz	- zaprezentować inne dzieła malarskie o tematyce historycznej - wypowiedzieć własne zdanie na temat postaci przedstawionej na obrazie - omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
Poznajemy Wandę, co nie chciała Niemca	- czytać głośno - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - zdefiniować legendę - zdefiniować wyrazy wieloznaczne	- czytać głośno i cicho - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze - wymienić charakterystyczne cechy legendy - wskazać wyrazy wieloznaczne	- czytać głośno, wyraźnie i cicho - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu - wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy legendy - objaśnić znaczenie słów, które mają wiele znaczeń - ułożyć pytania i odpowiedzi do tekstu - objaśnić sens wyrazów wieloznacznych	- czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację - rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać charakterystyczne cechy legendy - ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterki utworu i wyjaśnić, dlaczego księżniczka nie przyjęła oświadczyn Rytgiera - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - wskazać własne przykłady wyrazów wieloznacznych	- zebrać argumenty potwierdzające słuszność decyzji podjętej przez Wandę lub argumenty przemawiające za tym, że bohaterka mogła podjąć inną decyzję - samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego

Spotkanie z królową Wandą, która ma sekrety	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować legendę	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • wskazać bohaterów realistycznych i fantastycznych • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy legendy	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • przedstawić realistycznych i fantastycznych bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić po 2–3 cechy bohaterów utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy legendy	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać charakterystyczne cechy legendy • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wskazać fragmenty tekstu, które mogą wywołać rozbawienie czytelnika	• zredagować opowiadanie twórcze, w którym przedstawi zakończenie historii Wandy, Rydygiera i smoka
Co słyhać i widać w Żelazowej Woli?	• przeczytać wiersz głośno • określić podmiot liryczny w wierszu • wskazać wers, strofę i rym • określić adresata utworu • zdefiniować uosobienie	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza wersy, strofy i rymy • wskazać adresata utworu • wskazać uosobienie w wierszu	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować adresata utworu • scharakteryzować podmiot liryczny • wskazać uosobienia w wierszu • określić nastrój utworu	• przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację • nazwać uczucia, jakie wyraża utwór • wskazać uosobienia i określić ich funkcję w wierszu	• zaprezentować informacje o Fryderyku Chopinie • wymyślić własne przykłady uosobień
O lirycznym wpisie do pamiętnika	• przeczytać wiersz głośno • określić podmiot liryczny w wierszu • rozpoznać wers, strofę i	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • określić adresata utworu	• przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację • nazwać uczucia, jakie	• zaprezentować informacje o autorze wiersza • w wybranej formie (plakat, film, prezentacja) przedstawić to, za czym

	rym • wskazać adresata utworu • zdefiniować uosobienie, epitet, zdrobnienie • odtworzyć wiersz z pamięci	wersy, strofy i rymy • wskazać adresata utworu • wskazać uosobienie, epitet, zdrobnienie w wierszu • wygłosić wiersz z pamięci	• scharakteryzować podmiot liryczny • wskazać uosobienia, epitety, zdrobnienia w wierszu • określić nastrój utworu • recytować wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	wyraża utwór • wskazać uosobienia, epitety, zdrobnienia i określić ich funkcje w wierszu • recytować wiersz głośno, wyraźnie, oddając nastrój utworu	najbardziej by tęsknił, gdyby opuścił swój kraj
Grzeczność zawsze w cenie!	• przeczytać utwór głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wskazać wersy i rymy	• przeczytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać w tekście wiersza wersy i rymy	• przeczytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określić osobę mówiącą w utworze • określić temat utworu • zaprezentować bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawić zwyczaje szlacheckie ukazane w utworze	• przeczytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • opisać zwyczaje szlacheckie ukazane w utworze	• zaprezentować informacje o autorze utworu • napisać do gazetki szkolnej artykuł pod tytułem: „Grzeczność nie jest nauką łatwą ani małą”
Grzybobranie jako ważny obyczaj szlachecki	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienić grzyby ukazane w utworze	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń	• czytać głośno, wyraźnie • określić temat utworu • określić osobę mówiącą • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić grzyby ukazane w utworze • wskazać epitety i porównania	• czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada o wydarzeniach przedstawionych w utworze • opisać grzyby ukazane w utworze • określić funkcję epitetów i porównań	• na podstawie informacji uzyskanych od osób starszych przygotować notatkę o zwyczajach związanych z posiłkami

		przedstawionych w utworze • przedstawić grzyby ukazane w utworze			
Opisujemy krajobraz	- wymienić najważniejsze elementy opisu krajobrazu - wymieniać wyrazy opisujące wygląd krajobrazu - opisać ustnie krajobraz w 2–3 zdaniach	- dobierać wyrazy bliskoznaczne - dobierać przymiotniki określające kolory, kształty - zredagować opis krajobrazu według wzoru - wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej	- zredagować opis krajobrazu - stosować sformułowania określające położenie i ukształtowanie terenu oraz rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu - stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej	- zredagować opis krajobrazu, zachowując poszczególne elementy: informacje ogólne, rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu, emocje wywołane widokiem - wyrazić emocje wywołane widokiem	samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opis krajobrazu, unikając powtórzeń i zachęcając innych do odwiedzenia opisywanego miejsca
Jak tu teraz nie wspomnieć o przysłówku?	- wskazać przysłówki wśród innych części mowy - wymienić stopnie przysłówka - wskazać przysłówki w stopniu równym, wyższym i najwyższym	- wyszukać przysłówki w tekście - rozpoznać przysłówki pochodzące od przymiotników - tworzyć stopień wyższy i najwyższy wskazanych przysłówków	- tworzyć przysłówki od przymiotników - posługiwać się przysłówkami w zdaniu - stopniować przysłówki w sposób prosty i opisowy	- określić znaczenie przysłówków w zdaniu - stopniować przysłówki w sposób prosty regularny i nieregularny	zredagować tekst z wykorzystaniem celowo dobranych przysłówków w różnych stopniach
Nad i ale – znam te słowa doskonale	- wskazać spójniki wśród innych części mowy - wskazać przyimki wśród innych części mowy - zdefiniować wyrażenia przyimkowe	- rozpoznać spójniki i przyimki wśród innych części mowy - rozpoznać wyrażenia przyimkowe	rozdzielać wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas	- określić znaczenie przyimków w zdaniu - określić funkcję spójnika w wypowiedzi	- zredagować tekst z wykorzystaniem wyrażeń przyimkowych - poprawnie używać przyimka <i>na</i> przed nazwami niektórych państw w bierniku i miejscowniku, np. <i>na Węgry, na Cypr, na Kubę, na Litwę, na Łotwę, na Słowację</i>

Ojczyzna w sercu Marcina Kozery	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównego bohatera utworu	• czytać głośno utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera utworu • wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu	• zaprezentować informacje o autorze utworu • zredagować kilkudzaniową wypowiedź, w której przedstawi swoje zdanie na temat tego, co to znaczy czuć się Polakiem • stworzyć rebusy do podanych wyrazów z trudnością ortograficzną
Wspomnienie czasów wojny	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • wskazać narratora • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • podać skojarzenia związane z wojną	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy głównej bohaterki utworu • określić sposób rozmowy ojca z córką • wyjaśnić określenia przypisane matce	• czytać głośno utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisać narratora • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• pracując w grupie, przygotować spis książek opowiadających o II wojnie światowej z perspektywy dziecka • przeanalizować styl tekstu
Ile prawdy jest w przysłowiach?	• czytać głośno • zdefiniować przysłowie • wskazać przysłowia w tekście	• czytać głośno i cicho • odczytać znaczenie przysłów	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • dobrać odpowiednie przysłowie do określonej sytuacji	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • wyjaśnić wartość przysłów	• przedstawić treść wybranych przysłów w formie rysunków i rebusów • omówić znaczenie przysłów w kulturze narodu
Wiem o wypowiedzeniach, że...	• zdefiniować zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące • wskazać zdania i równoważniki zdań	• wskazać zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące • konstruować zdania pytające • wskazać zdania i	• odróżnić zdania oznajmujące od pytających i rozkazujących • przekształcić zdania oznajmujące na rozkazujące • podać różnice między	• stosować odpowiednie znaki interpunkcyjne • przekształcać zdania na równoważniki zdań	• zredagować dialog, w którym zastosuje różne rodzaje wypowiedzeń

		równoważniki zdań • konstruować równoważniki zdań	zdaniami a równoważnikami zdań • przekształcać równoważniki zdań na zdania		
Wykrzyknik – znak pelen emocji!	• wymienić zasady użycia wykrzyknika	• stawiać wykrzyknik po okrzykach, zawołaniach, rozkazach	• stawiać wykrzyknik po wypowiedzeniach wyrażających silne uczucia	• stosować wykrzyknik zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (wykrzyknik) • werbalnie wyrazić swoje intencje • przekazać zamierzony cel tekstu
Ortograficzne przygody z rz i ż	• wymienić zasady ortograficzne pisowni rz i ż • poprawnie zapisać wyrazy zakończone na - <i>arz, -erz, -mistrz, -mierz</i>	• zastosować zasady ortograficzne pisowni rz i ż • poprawnie zapisywać wyrazy z ż po l, ł, r, n	• tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z rz i ż wymiennym • korzystać ze słownika ortograficznego	• poprawnie zapisywać wyrazy z rz i ż niewymiennym • poprawnie zapisywać rzeczowniki rodzaju żeńskiego zakończone na - <i>eż, -aż, -erz, -arz</i>	• zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia rz i ż) • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
Powtórzenie wiadomości					
Wyobrażenia artystki – <i>Herkules i złota lania</i>	• wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie	• przedstawić elementy realistyczne i fantastyczne występujące na obrazie • określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	• określić dominujące na obrazie kolory i źródło światła • opisać postacie przedstawione na obrazie • opisać sytuację przedstawioną na obrazie	• opisać sposób przedstawienia ruchu • opisać umieszczone na obrazie elementy realistyczne i fantastyczne • opisać pierwszy i drugi plan obrazu	• omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch • ułożyć krótkie opowiadanie o wydarzeniach rozgrywających się w miejscu przedstawionym na

			• określić nastrój, jaki wywołuje obraz		obrazie
Atlantyda, czyli „tam albo nie tam”	• przeczytać wiersz głośno • określić podmiot liryczny w wierszu • zdefiniować wers, strofę • zdefiniować pytanie retoryczne	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza wersy, strofy • wskazać pytanie retoryczne	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny • wskazać pytania retoryczne • określić nastrój utworu	• przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację • nazwać uczucia, jakie wyraża utwór • określić funkcję pytań retorycznych w wierszu	• zaprezentować informacje o autorze wiersza • w wybranej formie plastycznej (plakat, obraz, rysunek) przedstawić Atlantydę
Początki świata według Greków	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • zdefiniować mit	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• korzystając z różnych źródeł, wyszukać informacje o historii powstania świata według mitologii słowiańskiej lub chińskiej • zredagować opowiadanie twórcze o tym, skąd się wziął np. śnieg, grad, huragan

Z wizytą na Olimpie – poznajemy greckich bogów	- wymienić bogów greckich - wymienić atrybuty bogów greckich	- wskazać bogów greckich i ich atrybuty - łączyć bogów greckich z ich atrybutami	- przedstawić bogów greckich i wymienić ich atrybuty - opisać Olimp i jego mieszkańców	określić cechy mieszkańców Olimpu i przedstawić ich relacje	- zaprojektować i narysować atrybuty dla siebie i kilku najbliższych osób - wyszukać w <i>Słowniku mitów i tradycji kultury</i> Władysława Kopalińskiego informacje o Olimpie i Hadesie
Po stracie córki – porozmawiajmy o uczuciach matki	- czytać głośno i cicho - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - zdefiniować mit	- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze - wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wymienić charakterystyczne cechy mitu	- czytać głośno, wyraźnie - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu	- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterów utworu - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	zredagować opowiadanie twórcze, w którym przedstawi własne wyjaśnienie zmian pór roku
Daremny trud Syzyfa – o karze za zuchwałość	- czytać głośno i cicho - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - zdefiniować	- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń	- czytać głośno, wyraźnie - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wskazać w tekście 2	- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterów utworu	wyjaśnić przerośnięte znaczenie wyrażenia <i>syzyfowa praca</i>

	wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • zdefiniować mit • zdefiniować związek frazeologiczny	• sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu • wskazać związek frazeologiczny	charakterystyczne cechy mitu • objaśniać znaczenie związków frazeologicznych	• wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • stosować w wypowiedziach związki frazeologiczne	
Frazeologizm poprawny czy błędny	• wyszukać związki frazeologiczne w słowniku frazeologicznym	• odczytać znaczenia związków frazeologicznych i podać przykłady ich zastosowania	• zastąpić wskazane sformułowania związkami frazeologicznymi • odczytać skróty i oznaczenia słownikowe	• korzystać ze słownika frazeologicznego • podjąć próby korzystania z internetowych wersji słownika	• samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika frazeologicznego • korzystać z internetowych wersji słownika • ukazać dosłowne znaczenie wskazanych związków frazeologicznych, ilustrując je w humorystyczny sposób
Krótko i zwięźle lub dłużej i ciekawiej	• zdefiniować główne części zdania – podmiot i orzeczenie • zdefiniować zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte	• wskazać główne części zdania – podmiot i orzeczenie • wskazać zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte • wskazać określenia należące do grupy podmiotu i do grupy orzeczenia	• odróżnić zdanie pojedyncze rozwinięte od nierozwiniętego • ustalić, które określenia należą do grupy podmiotu, a które – do grupy orzeczenia	• uzupełnić określeniami wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych • sporządzić wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych	• samodzielnie wykonać wykresy wskazanych zdań pojedynczych rozwiniętych
Pan przecinek przychodzi z wizytą	• czytać ze zrozumieniem teksty informacyjne • podać zasady użycia przecinka w zdaniu	• stosować przecinek przed określonymi spójnikami • nie stosować przecinka przed określonymi spójnikami	• stosować przecinek po okrzykach i rzeczownikach w wołaczach	• stosować przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

	pojedynczym • wskazać spójniki, przed którymi należy postawić przecinek • wskazać spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka				
Wyczyny Heraklesa	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować, czym są wydarzenia i postacie realistyczne oraz fantastyczne • zdefiniować mit	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu • zredagować plan wydarzeń	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• wyjaśniać, co łączy Heraklesa z Supermanem i Spider-Manem • wyjaśnić znaczenie wyrażenia <i>stajnia Augiasza</i>
Opowiem, jak było	• wyjaśnić, czym jest opowiadanie odtwórcze • ustnie opowiadać, zachowując kolejność wydarzeń • zredagować początek opowiadania	• ustnie opowiadać, zachowując trójdzielną kompozycję wypowiedzi • zredagować opowiadanie na podstawie historyjki obrazkowej	• zredagować opowiadanie zgodnie z planem	• zredagować opowiadanie odtwórcze • stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej • wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne i wyczerpujące opowiadanie odtwórcze, unikając powtórzeń

Jak Ariadna pomogła Tezeuszowi?	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wyjaśnić, czym różnią się wydarzenia i postacie realistyczne od fantastycznych • zdefiniować mit	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu • sporządzić notatkę	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• wyjaśnić przenośne znaczenie wyrażenia <i>nić Ariadny</i>
Pijemy nektar, jemy ambrozię i zbieramy laury	• wskazać związki frazeologiczne wywodzące się z mitologii	• wyjaśnić pochodzenie wskazanych związków frazeologicznych	• stosować związki frazeologiczne wywodzące się z mitologii	• wskazać nawiązania do mitologii, np. w hasłach reklamowych	• przygotować pytania i zadania na konkurs „Znawca mitologii greckiej”
Dramat w przestworzach	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wyjaśnić, czym różnią się wydarzenia i postacie realistyczne od fantastycznych • zdefiniować mit	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim	• narysować ilustrację do mitu • wyjaśnić znaczenie związku frazeologicznego <i>ikarowe loty</i> • zredagować kilkuzdaniową wypowiedź, w której wyjaśni, dlaczego artyści częściej czynią bohaterem swoich dzieł Ikarą, a nie Dedala

		postaci realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu		charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	
Spotkanie z podmiotami szeregowym i domyślnym	• zdefiniować podmiot szeregowy • zdefiniować podmiot domyślny	• wskazać podmiot szeregowy • wskazać podmiot domyślny	• określić rodzaj podmiotu we wskazanym zdaniu	• przekształcać tekst, unikając powtórzeń poprzez wprowadzenie podmiotu domyślnego	• bezbłędnie rozpoznawać podmiot szeregowy i podmiot domyślny
Praktyka czyni mistrza – ćwiczymy pisownię wyrazów z <i>ch</i> i <i>h</i>	• wymienić zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> • poprawnie zapisać wyrazy z <i>ch</i> na końcu wyrazu	• zastosować zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> • poprawnie zapisywać wyrazy z <i>h</i> w środku wyrazu	• tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z <i>h</i> wymieniającym się na <i>g</i> , <i>z</i> , <i>ż</i> • korzystać ze słownika ortograficznego	• poprawnie zapisać wyrazy z <i>h</i> niewymiennym	• zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>ch</i> i <i>h</i>) • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
Przygody Odyseusza	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować, czym są wydarzenia i postaci realistyczne oraz fantastyczne • zdefiniować mit	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postaci realistyczne i fantastyczne • wymienić	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postaci realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu • zredagować plan wydarzeń	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• wyjaśniać, co łączy Odyseusza z Supermanem i Spider-Manem • wyjaśnić znaczenie wyrażenia <i>tulaczka Odyseusza, koń trojański ...</i>

		charakterystyczne cechy mitu			
Jakie drogowskazy odnajdziemy w książkach?	- wymienić kolory występujące na obrazie - wymienić postacie występujące na obrazie	- zaprezentować postacie przedstawione na obrazie - określić miejsce przedstawione na obrazie	- określić kolory dominujące na obrazie i źródło światła - opisać miejsce przedstawione na obrazie - opisać sytuację przedstawioną na obrazie	- opisać pierwszy i drugi plan obrazu - nadać inny tytuł obrazowi	- określić nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, uzasadnić swoją wypowiedź - wyjaśnić związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału - omawiać elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
Zbójca o wrażliwym sercu	- czytać głośno, z podziałem na role - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - zdefiniować wersy, strofy, rymy	- czytać głośno i cicho - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze - wskazać w tekście wiersza wersy, strofy, rymy	- czytać głośno, wyraźnie i cicho - określić narratora utworu - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić 2–3 cechy zbójcy - określić w tekście wiersza rytm	- czytać cicho, głośno i z podziałem na role - określić cechy bohaterów utworu i ich relacje - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić nastrój utworu	- zaprezentować informacje o autorze wiersza - zaprezentować mowę ciała emocje dzieci
Katarynka – spotkanie z lekturą i jej autorem	określić czas i miejsce wydarzeń w utworze	wymienić bohaterów i krótko o nich opowiedzieć	scharakteryzować bohaterów utworu	- skorzystać z różnych źródeł informacji - selekcjonować informacje na temat pisarza	zredagować notatkę na temat życia i twórczości Bolesława Prusa
Z wizytą u pana mecenasa	określić, gdzie rozgrywają się wydarzenia opisane w utworze i jakie postacie	zaprezentować pana Tomasza i opracowuje notatkę o tym bohaterze w formie mapy myśli	- scharakteryzować usposobienie pana Tomasza - wyjaśnić, jak pan Tomasz czuł się w domu przy ulicy	przedstawić okoliczności, w jakich bohater odkrył, że mała sąsiadka jest niewidoma	przedstawić swoje zdanie o tym, czy pan Tomasz w mieszkaniu na Miodowej był szczęśliwy i uzasadnić

	w nim występują	• opisać stosunek pana Tomasza do katarynek	Miodowej • opisać mieszkanie bohatera		opinię
Nowe mieszkanki ulicy Miodowej	• wyjaśnić, kim były nowe sąsiadki pana Tomasza i czym się zajmowały • opisać warunki, w jakich mieszkaly sąsiadki	• wypowiedzieć się na temat dziewczynki, utraty przez nią wzroku i odbioru świata po chorobie	• przedstawić, jak mała bohaterka spędzała czas i czym próbowała się cieszyć	• wytłumaczyć, dlaczego w nowym domu dziewczynka nie czuła się dobrze • określić, w jaki sposób matka dziewczynki okazywała córce uczucia i dlaczego wobec choroby córki była bezradna	• scharakteryzować relacje między matką i córką
Historia niezwyklej przemiany	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować nowelę • zdefiniować punkt kulminacyjny • określić, czym jest puenta	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy noweli	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy noweli • wskazać w utworze punkt kulminacyjny • wskazać w utworze puentę	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako nowelę i wskazać w nim charakterystyczne cechy noweli • wyjaśnić, jak rozumie puentę utworu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi	• zaproponować inny tytuł dla fragmentu tekstu • zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohaterów
Jak ciekawie opowiadać?	• zredagować opowiadanie twórcze	• planować przebieg wydarzeń, sporządzając plan	• zredagować opowiadanie twórcze	• stosować sformułowania nadające wydarzeniom	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej

	• wprowadzać dialogi	• wprowadzać dialogi	• zachować trójdzielność kompozycji opowiadania • określić wydarzenie będące punktem kulminacyjnym opowiadania • planować zaskakujące zakończenie (puentę)	dynamiczny charakter • wprowadzić wydarzenie będące punktem kulminacyjnym opowiadania • wprowadzić zaskakujące zakończenie (puentę)	formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze, np. dotyczące dalszych losów wybranego bohatera literackiego • świadomie i celowo stosować odpowiednie sposoby urozmaicenia swojego opowiadania
Po co nam przydawki?	• zdefiniować przydawkę • wymienić pytania, na które odpowiada przydawka • stosować przydawki w zdaniu	• wskazać przydawkę w zdaniu • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażona przydawka	• ustalić pytania, na które odpowiada przydawka	• zaznaczać przydawki na wykresach zdań pojedynczych	• wyjaśnić znaczenie przydawek w zdaniu • ułożyć hasła reklamujące wybrane produkty i wyjaśnić znaczenie występujących w nich przydawek • bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać w nich przydawki
Jak rozjaśnić obraz świata?	• przeczytać wiersz głośno • określić podmiot liryczny w wierszu • zdefiniować przenośnię	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza przenośnię	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny • wyjaśnić, co oznaczają przenośnie: <i>otchłań ulicy</i>, <i>przepaść krawężnika</i> • wymienić 2 uczucia, które wyraża utwór • zinterpretować ostatnią zwrotkę utworu przez przekład intersemiotyczny	• przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • wskazać przenośnię i określić ich funkcję • wyrazić swój sąd o bohaterze wiersza • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • określa uczucia wyrażone w wierszu	• zaprezentować informacje o autorze wiersza • opowiadać o swojej działalności w szkolnym wolontariacie

Prasa w naszym życiu	• zdefiniować gazetę i czasopismo • wymienić swoje ulubione czasopismo • odczytać tytuł, numer i datę wydania • wymienić osoby tworzące gazety i czasopisma • określić, czym są nagłówki, lid	• wskazać gazety i czasopisma • wskazywać rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się • poprawnie zapisywać tytuły czasopism • przedstawić swoje ulubione czasopismo • wymienić osoby tworzące gazety i czasopisma i określić ich pracę • wynotować twórców swojego ulubionego czasopisma • wskazać w wybranym artykule nagłówki, lid, fakty, opinie • wymienić etapy przygotowania gazety lub czasopisma	• odróżniać gazety i czasopisma • rozróżniać rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się • zaprezentować swoje ulubione czasopismo • opisać pracę osób tworzących gazety i czasopisma • określić cechy osób, wykonujących zawody związane z prasą • odróżniać fakty od opinii • określić etapy przygotowania gazety lub czasopisma	• rozróżniać rodzaje prasy ze względu na tematykę • rozróżniać rodzaje prasy ze względu na odbiorcę • ciekawie zaprezentować swoje ulubione czasopismo • ciekawie opowiedzieć o etapach przygotowania gazety lub czasopisma	• pracując w grupie, przygotować wystawę ulubionych czasopism • zaprezentować zawartość wybranego czasopisma, np. <i>Victor Junior</i> • przygotować artykuł do gazetki szkolnej • określić wady i zalety czasopism drukowanych i w wersji on-line
Czym dopełnić zdanie?	• zdefiniować dopełnienie • zdefiniować okolicznik • stosować dopełnienie i okolicznik w zdaniu	• wskazać dopełnienie w zdaniu • wskazać okolicznik w zdaniu • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażone dopełnienie • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażony okolicznik	• ustalić, na jakie pytania odpowiada dopełnienie • ustalić, na jakie pytania odpowiada okolicznik	• zaznaczać dopełnienie i okolicznik na wykresach zdań pojedynczych	• wyjaśnić znaczenie dopełnienia i okolicznika w zdaniu • bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać dopełnienia i okoliczniki

Kiedy używamy wielokropka?	• podać zasady użycia wielokropka	• stawiać wielokropek w nawiasie kwadratowym, zaznaczając opuszczony fragment cytowanego tekstu	• stawiać wielokropek po wypowiedzeniach niedokończonych z powodu emocji	• stosować wielokropek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (wielokropek)
Nie, nie i jeszcze raz nie	• podać zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami	• stosować zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami i przymiotnikami	• stosować zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami i przysłówkami	• poprawnie zapisać wyrazy z przeczeniem <i>nie</i>	• zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy) • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
Powtórzenie wiadomości					
Z kim wyruszyć w nieznane?	• wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie • określić miejsce przedstawione na obrazie	• zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce przedstawione na obrazie • opisać miejsce przedstawione na obrazie	• określić kolory dominujące na obrazie i źródło światła • opisać sytuację przedstawioną na obrazie • objaśnić rolę przedstawionych przedmiotów • ułożyć dialog osób przedstawionych na obrazie	• opisać postacie ukazane na obrazie • określić, czy obraz jest realistyczny, czy fantastyczny, uzasadnić swoje zdanie • opisać dominujące na obrazie kolory, kształty, źródło światła • opisać kompozycję obrazu • określić nastrój, jaki wywołuje obraz • ciekawie opowiedzieć o sytuacji przedstawionej na obrazie	• wymyślić własny tytuł dla obrazu • wyjaśnić związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch

Smak przygody	• przeczytać utwór głośno • wskazać podmiot liryczny • zdefiniować wers i strofy • podać definicje rymów dokładnych i niedokładnych • zdefiniować refren • zdefiniować przenośnie i epitety • zdefiniować piosenkę	• przeczytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny • wskazać w tekście wersy i strofy • wskazać rymy dokładne i niedokładne • wskazać w utworze refren • wskazać w tekście epitety • wskazać cechy piosenki	• przeczytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • odróżniać rymy dokładne od niedokładnych • określić temat utworu • określić podmiot liryczny • wskazać w tekście przenośnie • wymienić 2 uczucia, jakie wyraża utwór • określić cechy piosenki	• przeczytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić funkcję epitetów i przenośni w utworze • wyjaśnić, jaką rolę odgrywa w życiu wyobraźnia	• narysować krainę fantazji
Dlaczego warto czytać książki?	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować adaptację	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy adaptacji	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wyjaśnić pojęcie <i>adaptacja</i> • przedstawić fragmenty tekstu w pracy plastycznej	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • określić postacie realistyczne i fantastyczne • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • podać przykłady innych adaptacji	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera • pracując w grupie, sporządzić listę książek zasługujących na uwagę młodego czytelnika
Witajcie w Narnii – w krainie po drugiej stronie...	• prowadzić rozmowę na temat głównych postaci występujących w książce • korzystać ze słownika	• wnioskować na podstawie tekstu • odczytać tekst za pomocą przekładu	• zaplanować szczegółowo uważny sposób poznania treści lektury	• skorzystać z różnych źródeł informacji	• przybliżyć życie i twórczość Clive’a Staplesa Lewisa • samodzielnie zrealizować

szafy	języka polskiego • poszerzyć zasób słownictwa	intersemiotycznego			projekt
Światy po jednej i po drugiej stronie szafy	• określić, kiedy i gdzie toczyła się akcja powieści, zanim Łucja odkryła tajemnicze przejście w szafie	• wskazać, który świat przedstawiony w utworze można uznać za realistyczny, a który – za fantastyczny • opisać, jak wyglądała Narnia	• wymienić przykłady postaci realistycznych i fantastycznych występujących w lekturze • wypowiedzieć się na temat tego, jak długo trwały wydarzenia w Narnii, a ile czasu zajmowały w świecie, z którego pochodzą dzieci	• wytłumaczyć, dlaczego rodzeństwo początkowo nie wierzyło w opowieści Łucji • porównać życie rodzeństwa przed odkryciem Narnii i po nim	• opisać wygląd postaci, którą mógłby spotkać w Narnii • wymyślić nazwę dla mieszkańca Narnii na podstawie opisu koleżanki lub kolegi
Bohaterowie opowieści	• wziąć udział w pracy grupy nad stworzeniem plakatu obrazującego wybraną osobę spośród rodzeństwa	• przedstawić Białą Czarownicę • wymienić cechy charakteru Aslana	• scharakteryzować Edmunda i wyjaśnić, co sprawiło, że stał on się podatny na słowa Czarownicy • wymienić wartości, którymi kierowało się rodzeństwo, pomagając mieszkańcom Narnii	• przeanalizować przemianę Edmunda • porównać Narnię pod rządami Czarownicy i po ich upadku	• wybierać swoją ulubioną postać i uzasadnić jej wybór
Walka dobra ze złem	• przestawić dwa obozy, na jakie byli podzieleni mieszkańcy królestwa Narnii i wyjaśnić, z czego to wynikało	• objaśnić, o co Piotr, Edmund, Zuzanna i Łucja walczyli z Białą Czarownicą	• wyjaśnić, kto w Narnii był uosobieniem zła i uzasadnia swoją odpowiedź	• wymienić przedstawione w utworze przedmioty, postacie lub wydarzenia, które wywołują skojarzenia ze znanymi baśniami • wytłumaczyć przesłanie utworu	• określić, dlaczego w baśniach pojawiają się nierzeczywiste postacie, przedmioty, wydarzenia
W Narnii przygody nigdy się nie kończą!	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o	• przedstawić inne powieści fantasy • wyjaśnić, dlaczego powieści fantasy znajdują

	najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać postacie realistyczne i fantastyczne	zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy bohaterów utworu	wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • określić postacie realistyczne i fantastyczne • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi	wielu czytelników
Jak napisać dedykację?	• zredagować dedykację według wzoru	• zredagować dedykację, uwzględniając konieczne elementy • pisać krótko, zwięźle i konkretnie	• stosować zwroty grzecznościowe • stosować odpowiednią kompozycję i układ graficzny	• zredagować dedykację odpowiednią do sytuacji i adresata • uzasadnić, że dedykacja to tekst użytkowy przydatny w podtrzymywaniu więzi społecznych	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować oryginalną dedykację
Jak są powiązane wyrazy w zdaniu?	• zdefiniować związek główny i związki poboczne • wskazać w zdaniu związek główny	• wskazywać związki wyrazowe • wskazać w związkach wyrazowych wyrazy określające i określające • wskazać w zdaniu związki poboczne	• tworzyć związki wyrazowe • wypisać ze zdania związki poboczne	• rozwijać zdania pojedyncze nierozwinięte w zdania pojedyncze rozwinięte • wskazywać w utworzonym zdaniu związek główny i związki poboczne	• pracując w grupie, ułożyć dialog tematycznie związany z kinematografią i wykorzystać w nim czasowniki, o których mowa w tekście <i>Gramatyka w praktyce</i>, s. 301
Martyna na dachu świata!	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterkę utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • określa temat tekstu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy bohaterki utworu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w tekście • określić cechy bohaterki • wyrazić swój sąd o bohaterce i jej zachowaniu	• zaprezentować informacje o autorce dziennika • zredagować wypowiedź zatytułowaną „Kartka z mojego dziennika”

		temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać postacie realistyczne i fantastyczne	• wskazuje zastosowane w tekście porównania i epitety	• określić uczucia bohaterki • określa funkcje wskazanych w tekście porównań i epitetów	
Zgłębiamy tajniki pracy radiowców	• wymienić osoby tworzące audycje radiowe • wyjaśnić pojęcia: <i>emisja, ramówka, program cykliczny</i>	• wymienić osoby tworzące audycje radiowe i określić ich pracę • używać w zdaniach pojęć: <i>emisja, ramówka, program cykliczny</i>	• opisać pracę osób tworzących audycje radiowe • określić cechy osób wykonujących zawody związane z radiem • odróżniać rodzaje audycji radiowych • wypowiadać się na temat swojej ulubionej audycji radiowej • w wypowiedzi posługiwać się pojęciami: <i>emisja, ramówka, program cykliczny</i>	• wymienić osoby tworzące audycje radiowe i opisać ich pracę • określić cechy osób wykonujących zawody związane z radiem • ciekawie opowiadać o swojej ulubionej audycji radiowej • wskazać podobieństwa i różnice między radiem a telewizją	• korzystając z internetu, ustalić dni i godziny nadawania audycji radiowych dla dzieci i młodzieży w dowolnej stacji radiowej
Tworzymy zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	• zdefiniować zdania złożone współrzędnie • zdefiniować zdania złożone podrzędnie • zdefiniować zdania składowe w zdaniu złożonym • układać zdania złożone ze zdań składowych	• wskazać zdanie złożone współrzędnie • wskazać zdanie złożone podrzędnie • wskazać zdania składowe w zdaniu złożonym • wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie	• odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie • wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie • stosować odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w złożone	• odróżnić wykres zdania złożonego współrzędnie od wykresu zdania złożonego podrzędnie • wykonywać wykresy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie	• odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie i samodzielnie wykonywać ich wykresy
Gdzie postawić przecinek w zdaniu złożonym?	• wymienić zasady użycia przecinka w zdaniu • wymienić spójniki, przed którymi należy postawić przecinek • wymienić spójniki,	• zastosować zasady użycia przecinka w zdaniu • skorzystać ze słownika	• poprawnie oddzielać przecinkiem zdania składowe	• stosować przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

	przed którymi nie należy stawiać przecinka				
Kiedy mała, a kiedy wielka litera?	- wymienić zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, pseudonimów, przezwisk, tytułów, nazw świąt i dni świątecznych - wymienić zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów - wymienić zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet	- zastosować zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, pseudonimów, przezwisk, tytułów, nazw świąt i dni świątecznych - stosować zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów - stosować zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet - wymienić zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców - wymienić zasady pisowni małą literą spójników i przyimków występujących wewnątrz tytułów - wyszukiwać podane hasła w słowniku ortograficznym	- poprawnie zapisywać imiona, nazwiska, pseudonimy, przezwiska, tytuły, nazwy świąt i dni świątecznych - poprawnie zapisywać wielką literą nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet - stosować zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców - stosować zasady pisowni małą literą spójników i przyimków występujących wewnątrz tytułów - korzystać ze słownika ortograficznego	- poprawnie zapisywać małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych - poprawnie zapisywać wielką literą nazwy gwiazd, planet i ich mieszkańców - samodzielnie korzystać ze słownika ortograficznego	- zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia wielką i małą literą) - wyjaśnić, z czego wynika pisownia małą literą wyrazów <i>ocean spokojny</i>, <i>japonka</i>, <i>węgierka</i>
Podsumowanie					
Zawód nauczyciel	opowiedzieć o swoich emocjach i refleksjach związanych z piosenką <i>Dzień jeden w roku</i>	określić nastrój panujący w utworze	- wskazać wartości związane z Wigilią Bożego Narodzenia - objaśnić zastosowane w tekście przenośnie	określić funkcję powtarzanych w utworze wersów i zwrotek	odnaleźć nagranie piosenki w wykonaniu Czerwonych Gitar i opowiedzieć o swoich wrażeniach związanych z tym utworem

Czego dziadkowi do szczęścia potrzeba?	wymienić bohaterów tekstu i krótko się o nich wypowiedzieć	określić potrzeby oraz doświadczenia bohaterów tekstu i łączącą ich relację	odeczytać znaczenie frazeologizmu <i>poczuć się jak w niebie</i>	w identyfikacji problematyki utworu odwołać się do własnych doświadczeń	uczestniczyć w rozmowie na temat roli dziadków w życiu uczniów oraz sytuacji starszych osób we współczesnym świecie
Wielkanoc – święta pełne radości	przedstawić tematykę utworu	- określić nastrój panujący w utworze - zredagować świąteczne życzenia	wskazać zastosowane w utworze środki stylistyczne: epitety, zdobnienie, uosobienie	określić funkcję środków stylistycznych w utworze	wypowiada się na temat wielkanocnych zwyczajów i symboli
Jakie święto obchodzimy 3 maja?	wskazać temat utworu i	określić nastrój panujący w utworze	odwołać się do własnych doświadczeń oraz wiedzy związanych ze świętem Konstytucji 3 maja	objaśnić przenośnię	uczestniczy w rozmowie na temat patriotyzmu
Mama – najpiękniejsza istota na świecie	wymienić bohaterów tekstu	określić stosunek narratora do jego mamy	wskazać zastosowane w tekście sformułowania – bezpośredniego zwrotu do adresata i zwrotów charakterystycznych dla języka potocznego	- zredagować opis twarzy bliskiej mu osoby - wyjaśnić funkcję zastosowanych w tekście sformułowań – bezpośredniego zwrotu do adresata i zwrotów charakterystycznych dla języka potocznego	uczestniczyć w rozmowie na temat potrzeb i marzeń mam

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *NOWE Słowa na start!* dla klasy 6 szkoły podstawowej

Temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Inni, obcy, tacy sami?	opisuje obraz	- omawia kompozycję obrazu - charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	- wypowiada się na temat specyfiki komiksu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	- formułuje problem przedstawiony na obrazie - wyraża własny sąd o obrazie	bierze udział w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
Wyobcowanie	- relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wyjaśnia pojęcia: <i>akcja, wątek, fabuła</i> <i>jednowątkowa, fabuła wielowątkowa, narrator</i>	- określa tematykę fragmentu - charakteryzuje bohaterów fragmentu	- omawia problematykę fragmentu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	podejmuje dyskusję na temat wyobcowania i tolerancji
Zmartwienia	- relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wyjaśnia pojęcia: <i>związek frazeologiczny</i>	- określa tematykę fragmentu - charakteryzuje bohaterów fragmentu - nazywa uczucia, których doświadcza bohaterka	- określa problematykę fragmentu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	podejmuje dyskusję na temat sposobu traktowania osób z niepełnosprawnością
Czym jest starość?	- referuje treść wiersza - określa rodzaj literacki	wskazuje środki stylistyczne i określa ich	określa problematykę utworu	wyraża własny sąd na temat wiersza	podejmuje dyskusję na temat sposobu

	• wskazuje podmiot liryczny	funkcję	• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• interpretuje znaczenie puenty utworu	postrzegania ludzi starych
Tolerancja religijna	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	• określa tematykę fragmentu • omawia specyfikę miejsca akcji • charakteryzuje bohaterów fragmentu • nazywa uczucia, których doświadcza bohaterka	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• przedstawia informacje na temat jednej z religii wymienionych we fragmencie • podejmuje dyskusję na temat tolerancji religijnej
Co już wiemy o odmiennych częściach mowy?	• rozpoznaje i wskazuje odmienne części mowy	• odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych • wymienia kategorie gramatyczne poszczególnych części mowy	• rozpoznaje formę wskazanej części mowy	• stosuje właściwe formy odmiennych części mowy w kontekście	
Rafał Kosik, <i>Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych ludzi</i>	• relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • charakteryzuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>powieść fantastycznonaukowa (science fiction)</i>	• wskazuje wątek główny i wątki poboczne • rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych • określa tematykę utworu • nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst	• określa problematykę utworu • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie • określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohaterów	• wypowiada się na temat rozwoju techniki i jej wpływu na życie codzienne, wskazuje wady i zalety • podejmuje dyskusję na temat sztucznej inteligencji • tworzy opowiadanie w konwencji <i>science-fiction</i>
Jak redaguje charakterystykę?	• wskazuje różnice pomiędzy charakterystyką	• odnajduje w tekście przykłady ilustrujące	• tworzy plan charakterystyki	• tworzy charakterystykę wskazanego bohatera	

	a opisem postaci	wskazane cechy charakteru • przygotowuje materiały do napisania charakterystyki	wskazanego bohatera literackiego	literackiego • stosuje zasady budowania akapitów	
Wpływ otoczenia	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcie: <i>stereotyp</i>	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• uczestniczy w dyskusji na temat stereotypowego postrzegania innych ludzi • przedstawia wybrany stereotyp
Jak korzystać ze słownika poprawnej polszczyzny?	• odnajduje hasło w słowniku poprawnej polszczyzny	• wyszukuje w słowniku potrzebne informacje	• wykorzystuje słownik poprawnej polszczyzny przy tworzeniu tekstów	• przygotowuje wyjaśnienia, które pomagają zrozumieć przyczynę danej formy zapisu	
Wykluczenie	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • odnosi problematykę fragmentu do swoich własnych doświadczeń	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• bierze udział w dyskusji na temat przyczyn wykluczania niektórych osób
Człowiek wobec świata	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje wiersz	• uczestniczy w dyskusji na temat zagrożeń, jakie dla relacji międzyludzkich niesie ze sobą rozwój technologii

Tęsknota	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcie: <i>uchodźca</i>	• określa tematykę fragmentu • wyjaśnia przyczyny, dla których bohaterowie musieli opuścić swój dom • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi • omawia funkcję specyficznego języka, którym posługuje się narrator • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • interpretuje metaforyczne wypowiedzi babci • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• podejmuje dyskusję na temat priorytetów, którymi kieruje się człowiek, zwłaszcza w sytuacji zagrożenia
Pisownia trudnych form rzeczowników i przymiotników	• relacjonuje zasady pisowni zakończeń - <i>dztwo</i>, -<i>dzki</i> oraz -<i>ctwo</i>, -<i>cki</i>	• wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów	• wskazuje właściwe formy wyrazów	• tworzy poprawne przymiotniki od podanych rzeczowników	
Podsumowanie i powtórzenie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>narrator</i>, <i>powieść</i>, <i>świat przedstawiony</i>, <i>akcja</i>, <i>wątek</i>, <i>fabuła</i>, <i>jednowątkowa</i>, <i>powieść fantastycznonaukowa</i>, <i>charakterystyka</i>, <i>pisownia trudnych form rzeczowników i przymiotników</i>, <i>odmienne</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	<i>części mowy, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, słownik poprawnej polszczyzny</i>				
Trudne sprawy	• opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie • interpretuje funkcję barw	• porównuje obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi podobną problematykę
Ważne pytania	• relacjonuje treść fragmentu • przytacza pytania zadane w tekście	• wyjaśnia, na czym polega pytanie filozoficzne	• definiuje pojęcie szczęścia	• wyraża własną opinię na temat zagadnień poruszonych w tekście	• formułuje inne pytania filozoficzne
Poetycki obraz jesieni	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • określa nastrój utworu	• określa problematykę utworu • wyjaśnia znaczenia dosłowne i przenośne tekstu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• przywołuje i interpretuje inne teksty przedstawiające jesień
Grypa duszy	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	• określa tematykę fragmentu • wyjaśnia przyczyny, dla których dziadek podjął decyzję o przeprowadzce • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• podejmuje dyskusję na temat przyczyn melancholii • omawia obraz Fredericka Cayley Robinsona

Dzieciństwo wobec dorosłości	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego • określa nastrój utworu	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje i omawia różnice pomiędzy dorosłością a dzieciństwem	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• omawia inne teksty kultury prezentujące obraz dzieciństwa
Strata bliskiej osoby	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne</i>	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• przywołuje i interpretuje inne teksty kultury poruszające temat śmierci
Jak opisuje przeżycia wewnętrzne?	• wymienia cechy opisu przeżyć wewnętrznych	• przygotowuje materiały do opisu przeżyć wewnętrznych	• redaguje plan opisu przeżyć wewnętrznych	• redaguje pełny, spójny i poprawny opis przeżyć wewnętrznych • stosuje zasady budowania akapitów	
Pierwsza miłość	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>narracja</i>	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat zachowań osób zakochanych • redaguje opis przeżyć wewnętrznych Kaśki

	<i>pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne</i>		bohaterów		
Malgorzata Musierowicz, Klamczucha	• rozumienie tekstu literackiego pozwala na samodzielne opowiadanie odtwórcze • w stopniu zadowalającym pracuje z książką, zaznaczając fragmenty • określa cechy powieści; wskazuje akcję, wątki, bohaterów	• przedstawia treść utworu na podstawie cichego czytania tekstu; określa akcję i jej przebieg; rozumie motyw postępowania bohaterów • poprawnie redaguje charakterystykę postaci, streszczenie, opis	• wypowiada się w formie sprawozdania, recenzji, notatki, charakterystyki • wykazuje dobrą znajomość treści omawianej lektury; omawia elementy świata przedstawionego utworu; określa typ powieści	• redaguje charakterystykę postaci, umiejętnie wprowadzając cytaty z tekstu literackiego • zna typy narracji	• wszechstronnie dokonuje oceny prezentowanego bohatera • bezbłędnie dokonuje analizy utworu epickiego • omawia poznawcze i moralne walory utworu
Czym różnią się czasowniki dokonane od niedokonanych?	• wyjaśnia pojęcia: <i>czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane</i>	• uzupełnia zdania właściwymi formami czasowników • wskazuje formy dokonane w tekście	• tworzy czasowniki dokonane od niedokonanych	• stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w odpowiednim kontekście	
Jaką funkcję pełnią czasowniki w stronie czynnej i biernej?	• wyjaśnia pojęcia: <i>strona czynna, strona bierna, czasowniki przechodnie, czasowniki nieprzechodnie</i>	• wskazuje zdania, w których podmiot nie jest wykonawcą czynności • przekształca czasowniki ze strony czynnej na bierną i z biernej na czynną	• wskazuje czasowniki nieprzechodnie	• wymienia sytuacje, w których używa się strony biernej i wyjaśnia dlaczego	
Pisownia trudnych form czasowników	• wyjaśnia pojęcie: <i>bezokolicznik</i>	• wskazuje różnice w wymowie i pisowni podanych bezokoliczników • wyjaśnia zasady pisowni	• tworzy formy osobowe do podanych bezokoliczników • zapisuje bezokoliczniki od podanych form	• używa trudnych form czasowników w dłuższym tekście	

		końcówek bezokoliczników	osobowych		
Opis sytuacji, przeżyć wewnętrznych i dzieła sztuki	• wyjaśnia pojęcia: <i>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki</i> • wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki	• omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach • opisuje emocje postaci, przedstawionych na ilustracjach	• redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu • opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji • odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów, występujących na obrazach	• redaguje dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji • tworzy pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne, posługując się bogatym słownictwem • przy opisie dzieła sztuki wnikliwie przedstawia elementy charakterystyczne, w sposób kompetentny omawia cechy artyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość	
Samotność	<i>Wieczór</i> Anny Kamieńskiej: • referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny • wyjaśnia pojęcie: <i>anafora</i> <i>Rutka</i> Joanny Fabickiej: • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń	<i>Wieczór</i> Anny Kamieńskiej: • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję <i>Rutka</i> Joanny Fabickiej: • określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	<i>Wieczór</i> Anny Kamieńskiej: • opowiada o problematyce utworu • określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst <i>Rutka</i> Joanny Fabickiej: • określa problematykę	<i>Wieczór</i> Anny Kamieńskiej: • wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór <i>Rutka</i> Joanny Fabickiej: • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• omawia kontekst historyczny fragmentu książki Joanny Fabickiej

	• omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora		fragmentu • wskazuje elementy fantastyczne i określa ich funkcję • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• interpretuje przenośnię użytą we fragmencie	
Jaką funkcję pełnią zaimki?	• wymienia rodzaje zaimków • podaje zasady używania dłuższych i krótszych form zaimków	• używa zaimków w odpowiednim kontekście • zastępuje różne wyrazy zaimkami	• tworzy odpowiednie formy zaimków • wskazuje jakie części mowy zastępują podane zaimki	• używa dłuższych i krótszych form zaimków w odpowiednich kontekstach	
Rodzinny kryzys	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>powieść detektywistyczna</i>, <i>szyfr</i>	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • wymienia cechy powieści detektywistycznej w utworze • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• przedstawia wybraną powieść detektywistyczną • redaguje opowiadanie z wątkiem detektywistycznym
Ludzie telewizji	• wymienia profesje związane z telewizją	• opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu programów	• nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować	• omawia specyfikę telewizji jako medium	

		telewizyjnych	przedstawiciele poszczególnych profesji		
Niewidzialne sprawy	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>teatr, fikcja literacka</i>	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • wypowiada się na temat specyfiki teatru • nazywa emocje, których doświadczają bohaterowie • określa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat <i>niewidzialnych ludzi i niewidzialnych spraw</i>
Programy telewizyjne	• wymienia programy telewizyjne	• podaje przykłady programów telewizyjnych i klasyfikuje je do właściwych kategorii	• wymienia cechy programów telewizyjnych	• redaguje tekst informacyjny	• redaguje reklamę
Korzystanie z telefonu	• relacjonuje treść artykułu • wyjaśnia pojęcia: <i>e-higienia, fonoholizm</i>	• określa temat i główną myśl tekstu	• wskazuje cechy artykułu prasowego we fragmencie	• odróżnia informacje o faktach od opinii	
Podsumowanie i powtórzenie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>powieść detektywistyczna (kryminalna), narracja pierwszoosobowa, anafora, fikcja literacka, opis przeżyć</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	<i>wewnętrznych, pisownia trudnych czasowników; zaimki, czasowniki dokonane i niedokonane, strona czynna i bierna czasowników, czasowniki przechodnie i nieprzechodnie, ludzie telewizji, programy telewizyjne</i>				
Jacy jesteśmy?	• opisuje obraz	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• omawia funkcję tła • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• interpretuje fakt umieszczenia na obrazie rzeźby Rodina • formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
Bajki Ignacego Krasickiego	• wypowiada się na temat Ignacego Krasickiego • wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, moral, epika, uosobienie</i> • relacjonuje treść bajek	• wskazuje uosobienia w bajkach i określa ich funkcję • wskazuje w utworach cechy gatunkowe	• wskazuje i omawia moral w bajkach • wskazuje wartości o których mowa w utworach	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę bajek do własnych doświadczeń	• omawia kontekst historyczny twórczości Ignacego Krasickiego
Prawda o ludziach zapisana w bajkach – Aleksander Fredro	• wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, moral, uosobienie</i> • relacjonuje treść bajki	• wskazuje uosobienie w bajce i określa jego funkcję • wymienia cechy bajki • podaje różnice pomiędzy bajką a baśnią	• wskazuje i omawia moral w baje • wymienia wartości, o których mowa w utworze	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę bajki do własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu zaprezentowanego w bajce
Relacje międzyludzkie w krzywym zwierciadle	• wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, moral, uosobienie</i> • relacjonuje treść bajki	• wskazuje uosobienie w bajce i określa jego funkcję	• wskazuje i omawia moral w baje • wymienia wartości, o	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę	• redaguje bajkę

		• wymienia cechy bajki	których mowa w utworze	bajki do własnych doświadczeń	
Jak korzystać ze słownika terminów literackich?	• odnajduje żądane hasło w słowniku terminów literackich	• przy redagowaniu tekstów korzystać ze słownika terminów literackich	• określa swoistość definicji słownikowych	• krytycznie ocenia pozyskane informacje	
Kompleksy	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia</i>	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń • interpretuje zakończenie fragmentu	• uczestniczy w dyskusji na temat problematyki poruszonej we fragmencie
Ewa Nowak, <i>Pajaczek na rowerze</i>	• rozumienie tekstu literackiego pozwala na samodzielne opowiadanie odtwórcze • w stopniu zadowalającym pracuje z książką, zaznaczając fragmenty • określa cechy powieści; wskazuje akcję, wątki, bohaterów	• przedstawia treść utworu na podstawie cichego czytania tekstu; określa akcję i jej przebieg; rozumie motywy postępowania bohaterów • poprawnie redaguje charakterystykę postaci, streszczenie, opis	• wypowiada się w formie sprawozdania, recenzji, notatki, charakterystyki • wykazuje dobrą znajomość treści omawianej lektury; omawia elementy świata przedstawionego utworu; określa typ powieści	• redaguje charakterystykę postaci, umiejętnie wprowadzając cytaty z tekstu literackiego • zna typy narracji	• wszechstronnie dokonuje oceny prezentowanego bohatera • bezbłędnie dokonuje analizy utworu epickiego • omawia poznawcze i moralne walory utworu

Jak dyskutować?	• wyjaśnia pojęcia: <i>dyskusja, teza, hipoteza, argument, przykład</i> • podaje różnice pomiędzy tezą a hipotezą, argumentem a przykładem	• formułuje tezę bądź hipotezę do podanego problemu	• formułuje argumentację do podanej tezy	• rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji • aktywnie uczestniczyć w dyskusji	
Jak przygotowuje wypowiedź o charakterze argumentacyjnym?	• wyjaśnia pojęcia: <i>teza, argumenty</i>	• formułuje tezę do podanych argumentów • wyjaśnia różnice pomiędzy argumentami odwołującymi się do faktów i logiki a argumentami emocjonalnymi • wskazuje w podanym tekście argumenty oraz przykłady	• formułuje argumentację do podanej tezy • wskazuje w podanym tekście argumenty odwołujące się do faktów i logiki oraz argumenty emocjonalne	• tworzy argumentację potwierdzającą podaną tezę oraz zaprzeczającą jej	
Jak nas widzą inni?	• relacjonuje treść fragmentu	• rozpoznaje wypowiedź jako tekst nieliteracki • charakteryzuje bohaterkę fragmentu	• określa temat i główną myśl tekstu	• odnosi doświadczenia bohaterki fragmentu do swoich	
Refleksja o sobie samym	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję	• określa problematykę utworu • wyjaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• interpretuje obraz w kontekście wiersza
Co już wiemy o nieodmiennych częściach	• wymienia nieodmierne części mowy	• wymienia cechy nieodmiennych części	• tworzy przysłówki od podanych przymiotników	• używa przysłówków w tekście	

mowy?		mowy • odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych	• rozpoznaje nieodmienne części mowy w tekście	• posługuje się przyimkami i spójnikami w tekście	
Jaką funkcję pełnią wykrzyknik i partykuła?	• wyjaśnia pojęcia: <i>wykrzyknik i partykuła</i>	• wymienia cechy nieodmiennych części mowy: wykrzyknika i partykuły • odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych	• wskazuje w tekście partykuły i wykrzykniki	• używa partykuł i wykrzykników w tekście	
Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	• relacjonuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły <i>nie</i>	• odnajduje w tekście błędne zapisy <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	• uzasadnia pisownię <i>nie</i> z różnymi częściami mowy w podanych przykładach	• stosuje zasady poprawnej pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy we własnym tekście	
Użycie dwukropka	• relacjonuje zasady używania dwukropka	• wskazuje w tekście, gdzie należy postawić dwukropek	• uzasadnia użycie dwukropka w podanych przykładach	• stosuje dwukropek we własnych tekstach	
Podsumowanie i powtórzenie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>motto, apostrofa, bajka, morał, wypowiedź argumentacyjna, zasady dyskusji, nieodmienne części mowy, pisownia wyrazów z nie, dwukropek</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
Odkrywanie świata	• opisuje obraz • określa miejsce, w którym znajdują się	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie	• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na

	przedstawione postacie	przeistawione na obrazie		obrazie	obrazie
W pustyni i w puszczy Henryka Sienkiewicza	- wypowiada się na temat Henryka Sienkiewicza - relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wskazuje narratora - wyjaśnia pojęcie: <i>powieść przygodowa</i>	- wskazuje wątek główny i wątki poboczne - charakteryzuje bohaterów - pierwszoplanowych oraz drugoplanowych - wskazuje funkcję rodzaju narracji - nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie	- określa problematykę utworu - wskazuje cechy powieści przygodowej w utworze - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	- przedstawia tło historyczne powieści - wskazuje elementy zgodne z prawdą historyczną oraz te, które jej przeczą
Postrzeganie Afryki	- wyjaśnia pojęcia: <i>mit, fakt, stereotyp</i> - relacjonuje treść artykułu	określa temat i główną myśl tekstu	przedstawia stereotypowy obraz Afryki	- konfrontuje przeczytane informacje z własnymi wyobrażeniami - wyjaśnia przyczyny zakorzenienia stereotypów na temat Afryki	przygotowuje prezentację o wybranym państwie afrykańskim
Kodeks turysty	relacjonuje treść fragmentu	określa temat tekstu	dzieli tekst na części tematyczne	wypowiada swoją opinię na temat zasad przedstawionych w tekście	przygotowuje prezentację na temat wybranego kraju i jego specyfiki
Podróż oczami poety	- referuje treść wiersza - określa rodzaj literacki - wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	- wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego - wyjaśnia przyczynę zastosowania cudzysłowu - określa nastrój utworu	- określa problematykę utworu - określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	- wyraża własny sąd na temat wiersza - interpretuje utwór	sporządza notatkę na temat jednego z miast przedstawionych w wierszu

Różne rodzaje muzeów	wymienia rodzaje muzeów	opisuje specyfikę poszczególnych muzeów	wymienia znane sobie muzea i przypisuje je do podanych kategorii	opisuje wybrane muzeum	przygotowuje prezentację o różnych rodzajach muzeów
Co już wiemy o częściach zdania?	wymienia części zdania	charakteryzuje poszczególne części zdania	wskazuje w podanych zdaniach poszczególne części	przekształca zdania tak, aby zastosuje inny rodzaj podmiotu	
Jak wyrażamy oczekiwania?	- wylicza rodzaje perswazji - definiuje perswazję	charakteryzuje poszczególne rodzaje perswazji	przyporządkowuje sposób wyrażania oczekiwań do sytuacji oraz osoby	formułuje różne sposoby wyrażania oczekiwań	
Znaki interpunkcyjne w dialogach	wymienia zasady stosowania interpunkcji w dialogach	wskazuje miejsca, w których należy postawić myślnik	rozpoznaje, jakich znaków brakuje w podanym tekście	tworzy dialog stosując zasady interpunkcyjne	
Jak urozmaicić wypowiedź twórczą?	- definiuje wypowiedź twórczą - wymienia elementy urozmaicające wypowiedź twórczą	redaguje dialog urozmaicający akcję podanego tekstu	wzbogaca podany tekst o elementy urozmaicające	redaguje wypowiedź twórczą zawierającą elementy urozmaicające	
Wspomnienia z podróży	- relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wskazuje narratora	- określa tematykę fragmentu - charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu - wskazuje funkcję rodzaju narracji	- określa problematykę fragmentu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - ocenia relację państwa Bongrain z ich wakacyjnego wyjazdu	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	uczestniczy w dyskusji na temat sposobów relacjonowania swoich przeżyć
Pisownia wyrazów wielką i małą literą	wymienia zasady pisowni wielką i małą literą	zapisuje poprawnie podane wyrazy	uzasadnia pisownię podanych słów	tworzy tekst, w którym stosuje pisownię wyrazów wielką i małą literą	
Znajomość języków	relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń	- określa tematykę fragmentu - charakteryzuje narratora	- określa problematykę fragmentu - nazywa wrażenia, jakie	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę	redaguje oryginalny scenariusz filmowy na podstawie własnego

	• omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>scenariusz filmowy</i>	oraz bohatera fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji	wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje elementy komizmu	poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń • redaguje scenariusz filmowy na podstawie podanego tekstu	pomysłu
Człowiek wobec przestrzeni	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • określa nastrój utworu • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• omawia obraz Bernta Groenvolda w odniesieniu do omawianego wiersza
Podsumowanie i powtórzenie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>powieść przygodowa, wyrażanie oczekiwań (perswazja), scenariusz filmowy, wypowiedź twórcza, pisownia wielką i małą literą, znaki interpunkcyjne w dialogach, części zdania</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
Na skrzydłach fantazji	• opisuje obraz • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postać przedstawioną na obrazie	• omawia funkcję namalowanej przestrzeni • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
Widzenie świata	• relacjonuje treść fragmentu	• określa tezę postawioną przez autora • wymienia argumenty, którymi posłużył się autor	• wskazuje zabiegi, za pomocą których autor nawiązuje kontakt z czytelnikiem	• odnosi się do pytania postawionego na końcu tekstu	• podaje przykłady indywidualnego widzenia świata

Mowa muzyki	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>wyraży dźwiękonaśladowcze</i>	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu • wskazuje elementy fantastyczne we fragmencie	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• omawia obraz Mary DeLave w kontekście fragmentu
Ludzie muzyki	• wymienia profesje związane z muzyką	• opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu muzyki	• nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji	• omawia specyfikę muzyki jako dziedziny sztuki	
Koncert Wojskiego	• streszcza fragment • omawia świat przedstawiony fragmentu	• wymienia etapy, na które można podzielić <i>Koncert Wojskiego</i> • wskazuje środki stylistyczne	• charakteryzuje język fragmentu • omawia funkcję środków stylistycznych	• wymienia cechy wpływające na melodyjność fragmentu • wyraża własną opinię o fragmencie	• wskazuje teksty kultury, w których muzyka pełni istotną rolę
Pisownia <i>q, ę</i> oraz <i>om, on, em, en</i>	• wymienia zasady pisowni <i>q, ę</i> oraz <i>om, on, em, en</i>	• uzupełnia wypowiedź podanymi czasownikami w odpowiednich formach	• wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów	• tworzy tekst z użyciem poprawnych form	
John Ronald Reuel Tolkien, <i>Hobbit, czyli tam i z powrotem</i>	• relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • charakteryzuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>powieść fantasy</i>	• wskazuje wątek główny i wątki poboczne • rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych • określa tematykę utworu	• określa problematykę utworu • wskazuje cechy powieści <i>fantasy</i> w utworze • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie • wskazuje wartości w utworze i określa wartości	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi	• omawia inny tekst kultury w konwencji <i>fantasy</i> • porównuje książkę z filmem Petera Jacksona

		• nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst	ważne dla bohaterów		
Jak redaguje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy?	• definiuje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy	• proponuje alternatywne zakończenie wybranej legendy lub baśni	• tworzy plan wydarzeń opowiadania twórczego	• tworzy opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy	
Wyobraźnia	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• charakteryzuje problematykę utworu • określa funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie tytułu	• uczestniczy w dyskusji na temat funkcji wyobraźni w życiu
Pamiętny dzień	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu • wyjaśnia funkcję rodzaju narracji • wskazuje elementy fantastyczne	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje uosobienie oraz wyrazy dźwiękonaśladowcze i określa ich funkcje	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat powodów czytania książek
Zagadka Mony Lisy	• relacjonuje treść fragmentu	• opisuje obraz Leonarda da Vinci • ropyżycje interpretacwymienia pji obrazu Leonarda da Vinci	• określa główną myśl tekstu	• interpretuje ostatnie zdanie tekstu • wypowiada się na temat zaprezentowanych wariacji na temat obrazu <i>Mona Lisa</i>	
Co już wiemy o wypowiedzeniach?	• przedstawia podział wypowiedzeń	• wskazuje typy wypowiedzeń w tekstach	• łączy wypowiedzenia tak, aby powstały zdania	• zdania pojedyncze nierozwinięte przekształca	

		• przekształca równoważniki zdań w zdania	złożone	w zdanie pojedyncze rozwinięte	
Jak łączą się wyrazy w zdaniu	• wymienia rodzaje związków wyrazowych	• definiuje rodzaje związków wyrazowych	• w zdaniu wskazuje wyrazy, które tworzą związki wyrazowe • wskazuje wyrazy poza związkami w zdaniu	• klasyfikuje związki wyrazowe	
Przecinek w zdaniu pojedynczym – przypomnienie wiadomości	• wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym	• w zdaniu wskazuje miejsca, w których powinien być przecinek	• koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji	• tworzy teksty poprawnie stosując przecinki	
Podsumowanie i powtórzenie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>podtytuł, wyrazy dźwiękonaśladowcze, środki stylistyczne (poetyckie), opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy, pisownia q, ę oraz en, em, on, om, przecinek w zdaniu pojedynczym, różne rodzaje wypowiedzeń, związki wyrazowe, wyrazy poza związkami</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
Frances Hodgson Burnet, Tajemniczy ogród	• rozumienie tekstu literackiego pozwala na samodzielne opowiadanie	• przedstawia treść utworu na podstawie cichego czytania tekstu; określa	• wypowiada się w formie sprawozdania, recenzji, notatki, charakterystyki	• redaguje charakterystykę postaci, umiejętnie wprowadzając cytaty z	• wszechstronnie dokonuje oceny prezentowanego bohatera

	odtwórcze • w stopniu zadowalającym pracuje z książką, zaznaczając fragmenty • określa cechy powieści; wskazuje akcję, wątki, bohaterów • potrafi wskazać fikcję i autentyzm utworu	akcję i jej przebieg; rozumie motywy postępowania bohaterów • poprawnie redaguje charakterystykę postaci, streszczenie, opis	• wykazuje dobrą znajomość treści omawianej lektury; omawia elementy świata przedstawionego utworu; określa typ powieści • swobodnie wypowiada się o utworze literackim; nazywa własne stany uczuciowe	tekstu literackiego • zna typy narracji • wskazuje w tekście epickim środki językowe, analizuje i interpretuje je	• bezbłędnie dokonuje analizy utworu epickiego • omawia poznawcze i moralne walory utworu • wskazuje w utworze środki poetyckiego wyrazu i określa ich funkcje.
A było to dobre	• opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza	• omawia kompozycję obrazu • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci	• interpretuje funkcję użytych barw • przedstawia skojarzenia związane z obrazem	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • interpretuje wymowę obrazu • wyraża własny sąd o obrazie	• porównuje obraz z innymi tekstami kultury przedstawiającymi podobną problematykę
Co było na początku?	• relacjonuje treść fragmentu • porządkuje informacje zaprezentowane w tekście • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia</i>, <i>Księga Rodzaju</i> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny	• omawia relacje pomiędzy Bogiem a człowiekiem we fragmencie • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego w wierszu • wskazuje środki stylistyczne w wierszu	• wypowiada się na temat sposobu przedstawienia Boga • wyjaśnia funkcję powtórzeń w tekście • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • omawia sposób przedstawienia Boga w wierszu • określa problematykę utworu • omawia funkcję środków stylistycznych w wierszu	• wyraża własny sąd na temat fragmentu • interpretuje wiersz • wyraża własny pogląd na temat wiersza	• porównuje sposób ukazania stworzenia świata w Biblii i w mitologii

Pierwsi ludzie	• relacjonuje treść fragmentu • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, raj, Eden, związek frazeologiczny</i>	• określa temat i główną myśl fragmentu • odnosi opis Anny Kamińskiej do pierwowzoru biblijnego	• omawia sposób przedstawienia Boga we fragmencie	• interpretuje znaczenie wyrazów niedosłownych	• w kontekście przeczytanego fragmentu omawia obraz Erastusa Salisburyskiego
Punkt widzenia	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia</i>	• omawia sposób w jaki fragmenty odnoszą się do Biblii • charakteryzuje bohaterów fragmentu • określa temat fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi sposób przedstawienia Adama i Ewy do stereotypów dotyczących płci • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Skąd się biorą różnice w naszym postrzeganiu rzeczywistości?</i>
Motywy biblijne	• wymienia motywy biblijne obecne w kulturze	• omawia pochodzenie wskazanych motywów biblijnych • wymienia związki frazeologiczne pochodzące z Biblii	• wyjaśnia znaczenie oraz pochodzenie oraz znaczenie związków frazeologicznych pochodzących z Biblii	• odnajduje motywy biblijne w tekstach kultury	• przygotowuje prezentację na temat wybranego motywu biblijnego
Czy ziarno wyda plon?	• relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, przypowieść</i>	• wskazuje w tekście cechy gatunkowe	• wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści	• wyraża własny sąd o tekście	• uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn dla których Jezus z Nazaretu posługiwał się przypowieściami • omawia obraz Vincenta van Gogha w kontekście omawianej przypowieści
Ludzka dobroć	• relacjonuje treść przypowieści	• określa tematykę przypowieści	• formułuje przesłanie przypowieści	• odnosi wydarzenie opisane we fragmencie do	• uczestniczy w dyskusji na temat okazywania

	• wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, przypowieść</i>	• omawia zachowanie bohaterów fragmentu		własnych doświadczeń	współczucia i pomocy w codziennym życiu
Korzystanie z talentu	• relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, przypowieść, talent</i>	• wskazuje w tekście cechy gatunkowe	• wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści	• wyraża własny sąd o tekście	• uczestniczy w dyskusji na temat wykorzystywania swoich możliwości
Wartość przygotowań	• relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, przypowieść, talent</i>	• wskazuje w tekście cechy gatunkowe	• wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści	• wyraża własny sąd o tekście	• uczestniczy w dyskusji na temat okoliczności, w których należy zachować przeczność
Dobroczynia ludzkości	• relacjonuje treść mitu • wyjaśnia pojęcia: <i>mit, mitologia, Olimp, Prometeusz, Zeus</i>	• charakteryzuje bohatera fragmentu • określa tematykę fragmentu • podaje cechy mitu w podanym fragmencie • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • porównuje początki ludzkości przedstawione w Biblii i w mitologii	• wypowiada się na temat najważniejszych bogów greckich
Sila miłości	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> • relacjonuje treść mitu • wyjaśnia pojęcia: <i>mit, mitologia, Tartar</i> Leopold Staff, <i>Odys</i> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje adresata lirycznego	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> • charakteryzuje bohaterów fragmentu • określa tematykę mitu • wskazuje cechy mitu w podanym fragmencie Leopold Staff, <i>Odys</i> • określa temat wiersza • wskazuje środki stylistyczne	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> • określa problematykę mitu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst Leopold Staff, <i>Odys</i> • określa problematykę wiersza • omawia funkcję środków stylistycznych • określa nastrój wiersza	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach Leopold Staff, <i>Odys</i> • wyraża własny sąd na temat wiersza • wypowiada się na temat Odyseusza • interpretuje utwór	• uczestniczy w dyskusji na temat też postawionych w wierszu Leopolda Staffa

W świecie mitów	wymienia najważniejsze postacie z mitologii	opisuje najważniejsze postacie z mitologii	wskazuje teksty kultury współczesnej, w której obecne są motywy biblijne	omawia przyczyny wpływu mitologii na kulturę wieków późniejszych	przedstawia wybrany tekst kultury zawierający odwołania do mitologii
Jan redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu lub przypowieści?	zdefiniuje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści	proponuje alternatywne zakończenie wybranego mitu lub przypowieści	redaguje plan wydarzeń opowiadania twórczego	redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści	
Zasady postępowania	- relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wskazuje narratora	- określa tematykę fragmentu - charakteryzuje narratora oraz bohaterów utworu	- określa problematykę fragmentu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	uczestniczy w dyskusji na temat konieczności przestrzegania zasad
Tolerancja	- referuje treść wiersza - określa rodzaj literacki - wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	- wskazuje środki stylistyczne - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	- określa problematykę utworu - określa funkcję środków stylistycznych - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - określa nastrój utworu	- wyraża własny sąd na temat wiersza - interpretuje znaczenie tytułu	uczestniczy w dyskusji na temat wartości nadających życiu sens
Użycie nawiasu	relacjonuje zasady używania nawiasu	wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy	uzupełnia podany tekst o nawiasy	redaguje tekst z użyciem nawiasów	
Radość obdarowywania	relacjonuje treść fragmentu, ustala	określa tematykę fragmentu	określa problematykę fragmentu	wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach	uczestniczy w dyskusji na temat problemu

	- kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wskazuje narratora - wyjaśnia pojęcie: <i>powieść obyczajowa</i>	charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu	- nazywa emocje, których doświadczają bohaterowie - wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	poruszonego we fragmencie
Pisownia wyrazów obcych	wymienia sposoby zapisywania wyrazów obcego pochodzenia	uzupełnia podany tekst odpowiednią formą wyrazu obcego	uzupełnia podany tekst właściwie zapisanymi słowami obcego pochodzenia	stosuje oryginalną oraz spolszczoną wersję zapisu wyrazów obcych	
Jak rozpoznaje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie?	- definiuje zdanie złożone - wymienia cechy zdań złożonych współrzędnie i zdań złożonych podrzędnie	- rozpoznaje zdania złożone współrzędnie - rozpoznaje zdania złożone podrzędnie	nazywa rodzaje zdań złożonych	wykonuje wykresy zdań złożonych	
Jak rozpoznaje typy zdań złożonych współrzędnie?	wymienia cechy różnych typów zdań współrzędnych	rozpoznaje poszczególne typy zdań złożonych współrzędnie	tworzy i zapisuje zdania złożone współrzędnie	wykonuje wykresy zdań	
Podsumowanie i powtórzenie	- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie - posługuje się terminami i pojęciami: <i>powieść obyczajowa, pamiętnik, przypowieść, powtórzenie, opowiadanie twórcze na podstawie mitu lub przypowieści, pisownia wyrazów obcych, użycie nawiasu, zdanie złożone, zdanie złożone</i>	wykorzystuje najważniejsze konteksty	- wyciąga wnioski - określa własne stanowisko	- poprawnie interpretuje wymagany materiał - właściwie argumentuje - uogólnia, podsumowuje i porównuje	- wykorzystuje bogate konteksty - formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	<i>podrzędnie, zdania złożone współrzędnie (łącznie, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe)</i>				
Spotkania z naturą	• opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• wypowiada się na temat sposobu przedstawienia zwierząt • nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • interpretuje funkcję barw • interpretuje tytuł obrazu • wyraża własny sąd o obrazie	• porównuje obraz z innymi tekstami kultury poruszającymi podobną problematykę
Zdziwienie światem	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • wyjaśnia funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie tytułu	• wymienia zaobserwowane przez siebie cuda natury
Uczucia zwierząt	• referuje treść artykułu	• wskazuje cechy artykułu prasowego w tekście • określa temat tekstu	• określa główną myśl tekstu • odróżnia informacje o faktach od opinii • wskazuje i nazywa wartości opisane w artykule	• wyraża własny sąd o temacie artykułu • wypowiada się na temat ostatniego zdania w artykule	• uczestniczy w dyskusji na temat sposobu traktowania zwierząt przez ludzi
Człowiek w cywilizowanym świecie	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • wyjaśnia funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• uczestniczy w dyskusji na temat wpływu przemian cywilizacyjnych na człowieka

			tekst • charakteryzuje nastrój utworu		
Co dziedziczymy?	• referuje treść komiksu • wyjaśnia pojęcie: <i>komiks</i> • omawia świat przedstawiony	• określa temat utworu • charakteryzuje bohaterów komiksu	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie budzi w nim komiks • wskazuje wartości zaprezentowane w komiksie	• interpretuje zakończenie komiksu • charakteryzuje komiks jako tekst kultury, wskazuje charakterystyczne dla niego cechy	• uczestniczy w dyskusji na temat wpływu przemian cywilizacyjnych na życie człowieka
Jak redaguje list oficjalny?	• definiuje list oficjalny	• wymienia części, z których składa się list oficjalny • wybiera argumenty adekwatne do określonego listu oficjalnego	• przekształca podaną wiadomość w list oficjalny • koryguje podany przykład listu oficjalnego	• redaguje list oficjalny	
Jak kulturalnie się porozumiewać?	• wymienia cechy języka potocznego • wymienia elementy składające się na etykietę językową	• wyjaśnia, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej a w jakich – nieoficjalnej odmiany języka	• wskazuje różnice pomiędzy językiem mówionym a językiem pisanym	• posługuje się różnymi odmianami języka stosownie do sytuacji	
Co już wiemy o głoskach i sylabach?	• odróżnia głoski od liter • dzieli głoski na samogłoski i spółgłoski	• definiuje głoski, sylaby i litery	• odróżnia spółgłoski miękkie od twardych	• wskazuje słowa, w których litera <i>i</i> oznacza tylko miękkość głoski, w których – tworzy sylabę	
Jak rozróżnić głoski dźwięczne i bezdźwięczne oraz ustne i nosowe?	• wymienia cechy głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych • wymienia cechy głosek ustnych i nosowych	• wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w podanych wyrazach • wskazuje głoski ustne i nosowe w podanych wyrazach	• odróżnia głoski dźwięczne od bezdźwięcznych oraz ustne od nosowych	• wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe w tekście	

Jak akcentować wyrazy? Jak intonować zdania?	- wymienia sytuacje, kiedy akcentujemy wyrazy na trzecią i na czwartą sylabę od końca - definiuje słowo: <i>intonacja</i>	identyfikować akcent paroksytoniczny jako dominujący w języku polskim	wskazuje akcent w podanych wyrazach	czyta podany tekst poprawnie akcentując wszystkie wyrazy	
Pisownia wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h	wymienia zasady pisowni ó i u, rz i ż oraz ch i h	uzupełnia podane słowa odpowiednimi literami	- podaje wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię - poprawnie zapisuje podane słowa	tworzy tekst, w którym stosuje poprawną pisownię wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h	
Człowiek i natura	- referuje treść wiersza - określa rodzaj literacki - wskazuje podmiot liryczny	- wskazuje środki stylistyczne - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego - omawia sytuację liryczną	- określa problematykę utworu - określa funkcję środków stylistycznych - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - określa nastrój utworu	- wyraża własny sąd na temat wiersza - interpretuje utwór	wskazuje inne teksty kultury mówiące o sposobie postrzegania natury przez człowieka
Jak poprawnie używa średnika?	wyjaśnia, do czego służy średnik w wypowiedziach	wyjaśnia, w jakim celu został użyty średnik we wskazanym tekście	uzupełnia podany tekst średnikami	układa tekst z zastosowaniem średników	
Walka z plastikiem	referuje treść fragmentu	- wskazuje we fragmencie cechy artykułu prasowego - określa temat tekstu	- określa główną myśl tekstu - omawia funkcję śródtytułów - odróżnić informacje o faktach od opinii - wskazuje i nazywa wartości opisane w artykule	- wyraża własny sąd o temacie artykułu - wyjaśnia, w jakim celu autor przywołuje dane wyrażone liczebnikami	omawia fotografię umieszczoną w podręczniku w kontekście przeczytanego artykułu
Podsumowanie i powtórzenie	odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystuje najważniejsze konteksty	- wyciąga wnioski - określa własne	poprawnie interpretuje wymagany materiał	wykorzystuje bogate konteksty

	• posługuje się terminami i pojęciami: <i>list oficjalny, pisownia wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h, średnik, głoski (spółgłoski miękkie i twarde, funkcje litery i, głoski dźwięczne i bezdźwięczne, głoski ustne i nosowe), wymowa (zasady akcentowania, zasady intonacji)</i>		stanowisko	• właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
Kartki z kalendarza	• opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza	• omawia kompozycję obrazu • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci	• wskazuje problem przedstawiony na obrazie • nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • interpretuje funkcję barw • interpretuje tytuł obrazu • wyraża własny sąd o obrazie	• uczestniczy w dyskusji na temat sztuki w przestrzeni publicznej
11 listopada – Narodowe Święto Niepodległości	• referuje treść fragmentu • wyjaśnia pojęcie: <i>patriotyzm</i>	• określa temat fragmentu • formułuje w punktach, na czym polega współczesny patriotyzm	• określa główną myśl tekstu • wskazuje i nazywa wartości opisane w tekście	• omawia funkcję porównania do ogrodnika • wyraża własny sąd o temacie artykułu	• uczestniczy w dyskusji na temat różnych sposobów postrzegania słowa: <i>patriotyzm</i>
24 grudnia – Wigilia świąt Bożego Narodzenia	• referuje treść wiersza	• określa temat utworu • wypowiada się na temat specyfiki wiersza Ludwika Jerzego Kerna	• omawia funkcję epitetów	• wyraża swoją opinię na temat wiersza • omawia symbolikę ozdób choinkowych	• uczestniczy w dyskusji na temat różnych sposobów świętowania Bożego Narodzenia
14 lutego – walentynki	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohatera fragmentu • nazywa emocje, których doświadcza bohater	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn negatywnego nastawienia do walentynek

			wartości ważne dla bohaterów		
2 kwietnia – Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci	• referuje treść listu	• określa temat listu • wylicza, z czego składa się wyobrażenia według autorki listu	• wyjaśnia sformułowania metaforyczne użyte w liście	• omawia problematykę listu • wyraża własny sąd o treści listu	• omawia książki, które najintensywniej zapadły mu w pamięć
Wielkanoc	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • wyjaśnia funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• przedstawia różne sposoby świętowania Wielkanocy

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *NOWE Słowa na start!* dla szkoły podstawowej zredagowano na podstawie propozycji wydawnictwa. Kolejność omawianych zagadnień może ulec zmianie; porządek ustala polonista uczący w danym oddziale.

Szczegółowy przedmiotowy system oceniania do podręcznika *Myśli i słowa* klasa 7.

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Podręcznik <i>Myśli i słowa</i> dla klasy 7.	– orientuje się w spisie treści – zna wyróżnienia stosowane w podręczniku – korzysta z podręcznika pod kierunkiem nauczyciela	– zna części kompozycyjne podręcznika – rozumie wyróżnienia stosowane w podręczniku – korzysta z podręcznika przy niewielkiej pomocy nauczyciela	– rozpoznaje części kompozycyjne podręcznika – wyszukuje wskazane materiały – samodzielnie korzysta z podręcznika	– zna zawartość części kompozycyjnych podręcznika – bez trudności samodzielnie korzysta z wszystkich części podręcznika – formułuje wstępną ocenę podręcznika	– samodzielnie analizuje zawartość podręcznika, dostrzega zamysł kompozycyjny – ocenia podręcznik z punktu widzenia jego funkcjonalności
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE					
Zmienność losu					
Jan Kochanowski <i>Na swoje księgi, Na dom w Czarnolesie, Na lipę, O żywocie ludzkim</i>	– zna pojęcie <i>humanista</i> – wie, że fraszka to gatunek liryczny – formułuje temat wskazanej fraszki – wie, na czym polega uosobienie i apostrofa	– wie, kogo nazywa się humanistą – rozpoznaje fraszkę wśród gatunków lirycznych – formułuje tematy wybranych fraszek – wskazuje w tekście	– wyjaśnia, jakiego człowieka można nazwać humanistą – wymienia cechy fraszki jako gatunku lirycznego – omawia różnorodność tematyki fraszek	– wyjaśnia, dlaczego Jan Kochanowski jest uznawany za humanistę – omawia cechy fraszki jako gatunku lirycznego – wyjaśnia, z czego wynika różnorodność tematyczna	– przygotowuje ciekawą prezentację o fraszkach Jana Kochanowskiego, omawia ich tematykę, problematykę, prezentowaną w nich postawę życiową

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– zna pojęcie <i>autotematyzm</i> – zna pojęcie <i>liryka bezpośrednia</i> – zna pojęcie <i>epikureizm</i> – zna pojęcie <i>theatrum mundi</i> – zna pojęcie <i>światopogląd</i> – odtwarza krótko światopogląd Kochanowskiego zawarty we fraszkach	- uosobienie i apostrofę – wie, na czym polega autotematyzm – rozpoznaje lirykę bezpośrednią – rozumie pojęcie <i>epikureizm</i> – rozumie pojęcie <i>theatrum mundi</i> – rozumie pojęcie <i>światopogląd</i> – wypowiada się w kilku zdaniach na temat światopoglądu Kochanowskiego	- Kochanowskiego – wyjaśnia, co to jest uosobienie i apostrofa – tłumaczy, na czym polega autotematyzm – wyjaśnia, na czym polega liryka bezpośrednia – wyjaśnia pojęcie <i>epikureizm</i> – tłumaczy pojęcie <i>theatrum mundi</i> – wyjaśnia pojęcie <i>światopogląd</i> – wstępnie omawia światopogląd Kochanowskiego	- fraszek Kochanowskiego – wyjaśnia funkcję uosobienia i apostrofy – wskazuje i interpretuje autotematyczną fraszkę Kochanowskiego – wyjaśnia, jakie skutki dla tekstu przynosi wykorzystanie liryki bezpośredniej – wyjaśnia pojęcie <i>epikureizm</i> w kontekście fraszki <i>Na lipę</i> – interpretuje fraszkę Kochanowskiego, wykorzystując motyw <i>theatrum mundi</i> – wyjaśnia pojęcie <i>światopogląd</i> w kontekście fraszek Kochanowskiego – wyjaśnia, na czym polega humanistyczny wymiar światopoglądu Kochanowskiego	
Jan Izydor Sztudynger, fraszki współczesne	– rozpoznaje poznane utwory jako fraszki – formułuje temat wybranej fraszki – dostrzega humor we fraszkach – wstępnie porównuje	– wyjaśnia, kiedy utwór jest fraszką – formułuje tematy podanych fraszek – wyjaśnia, z czego wynika humor fraszek – porównuje fraszki	– omawia cechy fraszek – formułuje tematy podanych fraszek – dostrzega ironię we fraszkach – wskazuje podobieństwa między fraszkami	– wyjaśnia, co świadczy o tym, że poznane utwory to fraszki – omawia tematykę poznanych fraszek – wyjaśnia, na czym polega ironia we fraszkach – omawia podobieństwa i różnice	– przedstawia twórczość wybranego współczesnego fraszkopisarza

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	fraszki Sztudyngera z fraszkami Kochanowskiego – na podstawie wybranej fraszki pisze krótkie opowiadanie – korzystając z pomocy, próbuje stworzyć własną fraszkę	Sztudyngera z fraszkami Kochanowskiego – na podstawie wybranej fraszki pisze opowiadanie – próbuje stworzyć własną fraszkę	Sztudyngera a fraszkami Kochanowskiego – na podstawie fraszki tworzy rozbudowane opowiadanie – tworzy własną fraszkę	między fraszkami Sztudyngera a fraszkami Kochanowskiego – na podstawie fraszki tworzy oryginalne opowiadanie – tworzy własną fraszkę z elementami humoru lub ironii	
Stanisław Jerzy Lec, <i>Myśli nieuczesane</i>	– rozpoznaje wypowiedź o charakterze aforyzmu – wie, na czym polega ironia – dostrzega przynajmniej jeden stały związek wyrazowy w aforyzmach – wie, że aforyzmy mają wymowę moralną	– odróżnia aforyzm od fraszki – dostrzega ironię w aforyzmach – wskazuje stałe związki wyrazowe wykorzystane w aforyzmach – dostrzega moralną wymowę aforyzmów	– wyjaśnia, co to jest aforyzm – wyjaśnia funkcję ironii w wybranym aforyzmie – wyjaśnia znaczenie wybranego związku wyrazowego występującego w aforyzmie – omawia wymowę moralną wybranego aforyzmu	– wyjaśnia różnice między aforyzmem a fraszką – wyjaśnia funkcję ironii w aforyzmach – wyjaśnia znaczenia stałych związków wyrazowych wykorzystanych w aforyzmach – omawia moralną wymowę aforyzmów	– samodzielnie tworzy zbiór ważnych dla niego aforyzmów, omawia je i interpretuje
Andrzej Mleczko, Marek Raczkowski, rysunki satyryczne	– opowiada, co przedstawia wybrany rysunek – dostrzega na wybranych rysunkach nawiązania	– opowiada, co przedstawiają rysunki – dostrzega na rysunkach nawiązania kulturowe – wskazuje, co może	– łączy wymowę rysunków ze zjawiskami współczesnego świata – wskazuje nawiązania kulturowe	– wyjaśnia, jakie zjawiska współczesnego świata komentują rysunki – interpretuje nawiązania kulturowe	– przedstawia i omawia problematykę i konwencję obrazowania samodzielnie wybranego cyklu rysunków

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	kulturowe – wyjaśnia, co go śmieszy na rysunkach – łączy rysunki satyryczne z fraszkami – zna pojęcie <i>absurd</i> – zna pojęcie <i>karykatura</i>	śmieszyć na rysunkach – dostrzega związek rysunków satyrycznych z fraszkami – dostrzega absurd na rysunkach – wyjaśnia pojęcie <i>karykatura</i>	– omawia sposoby wywoływania śmiechu przez rysunki satyryczne – omawia związek rysunków satyrycznych z fraszkami – wyjaśnia, na czym polega absurd na rysunkach – wskazuje przykłady karykatury	– wyjaśnia, z czego wynika i przeciwko czemu jest skierowana satyra na rysunkach – wyjaśnia, na czym polega związek rysunków satyrycznych z fraszkami – omawia funkcję absurdu na rysunkach – omawia funkcje karykatury	satyrycznych współczesnego twórcy
Wirtualny spacer: memy internetowe uczniów	– próbuje stworzyć mem internetowy	– tworzy prosty mem internetowy	– tworzy mem internetowy	– tworzy ciekawy mem internetowy	– tworzy oryginalny mem internetowy, wykorzystuje elementy satyry, ironii, karykatury
Nasze projekty: scenariusz występu kabaretowego	– stara się brać udział w pracy grupy przygotowującej scenariusz występu kabaretowego	– bierze udział w pracy grupy przygotowującej scenariusz występu kabaretowego	– bierze aktywny udział w pracy grupy przygotowującej scenariusz występu kabaretowego	– kieruje pracą grupy przygotowującej scenariusz występu kabaretowego	– samodzielnie pisze skecze do scenariusza kabaretowego
Piękno świata, piękno człowieka					
Jan Kochanowski <i>Czego chcesz od nas, Panie, Pieśń III, Pieśń IX</i>	– zna pieśń jako gatunek liryczny – cytuje fragmenty, w których ujawnia się osoba mówiąca	– zna cechy pieśni jako gatunku lirycznego – wstępnie charakteryzuje osobę mówiącą – nazywa odbiorcę	– omawia cechy pieśni jako gatunku lirycznego – na podstawie tekstów wyjaśnia, kim jest i jaka jest osoba mówiąca	– wyjaśnia, dlaczego omawiane utwory Jana Kochanowskiego to pieśni – omawia postawę życiową osoby mówiącej	– samodzielnie analizuje i interpretuje pieśni Jana Kochanowskiego ze szczególnym uwzględnieniem

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– wskazuje wersy ujawniające odbiorcę – wyróżnia lirykę spośród innych rodzajów literackich	- ujawniającego się we wszystkich utworach – wymienia podstawowe cechy utworów lirycznych	– wyjaśnia cele, w jakich osoba mówiąca zwraca się do odbiorcy mówiącą – omawia cechy utworów lirycznych	– omawia relacje między nadawcą i osobą – omawia lirykę jako rodzaj literacki	przedstawionej w nich postawy życiowej
Jan Twardowski <i>Nie tylko my</i>	– wie, kto to jest osoba mówiąca w wierszu – wie, że w utworze występuje podmiot zbiorowy – wylicza stworzenia wymienione w wierszu	– wskazuje zwroty ujawniające osobę mówiącą – rozpoznaje podmiot zbiorowy – wylicza stworzenia wymienione w wierszu i podaje ich określenia – proponuje rozwinięcie tytułu	– wyjaśnia, kim jest osoba mówiąca – wypowiada się na temat sposobu pokazania świata w utworze – rozwija tytuł w formie zdania pojedynczego	– wyjaśnia, w czym imieniu wypowiada się osoba mówiąca – wyjaśnia, jak i w jakim celu zostały wymienione stworzenia w wierszu – rozwija tytuł tak, by oddawał idee tekstu	– przedstawia samodzielnie wybrane utwory Jana Twardowskiego korespondujące z wierszem <i>Nie tylko my</i> – omawia specyfikę twórczości tego poety
Marcin Popkiewicz <i>Rewolucja energetyczna</i> (fragmenty)	– czyta tekst ze zrozumieniem – dzieli tok wywodu na części tematyczne – dostrzega intencje tekstu – zna termin <i>ekologizm</i> – potrafi wyróżnić akapit w tekście – wyodrębnia argument w tekście – wie, co to jest przesłanka	– wie, czego dotyczy tekst – odtwarza najważniejsze przesłania tekstu – formułuje intencje tekstu – wyjaśnia, co to jest ekologizm – dzieli tekst na akapity – odróżnia argument od przykładu – wyodrębnia przesłanki z tekstu	– wyjaśnia, czego dotyczy tekst – odtwarza tok wywodu autora – omawia intencje tekstu – rozróżnia terminy <i>ekologizm</i> i <i>ekologia</i> – dostrzega związek między akapitami – hierarchizuje argumenty – omawia przesłanki	– wydobywa z tekstu najważniejsze tezy – ustosunkowuje się do wywodu autora – ocenia intencje tekstu – wyjaśnia, co to jest ekologizm w kontekście ekologii – omawia związki między akapitami – odtwarza argumenty użyte w tekście własnymi słowami	– samodzielnie interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem jego przesłania. – omawia funkcje retoryczne tekstu i sposób ich realizacji

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– cytuje zdanie tekstu będące konkluzją	– odtwarza konkluzję tekstu własnymi słowami	zawarte w tekście – dostrzega związek konkluzji z użytymi argumentami, przykładami i przesłankami	– omawia funkcje przesłanek występujących w tekście – ustosunkowuje się do konkluzji autora tekstu	
Tomek Bagiński <i>Katedra</i> (film animowany)	– przedstawia swoje wstępne wrażenia wywołane filmem – wylicza sceny filmu – przedstawia bohatera filmu – gromadzi wstępnie słownictwo przedstawiające wygląd katedry – wie, na czym polega film animowany – tworzy prosty opis budowli – wie, na czym polega punkt widzenia kamery – pisze prostą recenzję obejrzanego filmu	– opowiada o swoich wrażeniach wywołanych filmem – wylicza (tytułując) sceny, które szczególnie pamięta – opowiada o bohaterze filmu – gromadzi słownictwo przedstawiające wygląd katedry – odróżnia film animowany od innego rodzaju filmu – tworzy opis budowli – rozpoznaje na filmie różne punkty widzenia kamery – wskazuje elementy dynamiczne – pisze recenzję obejrzanego filmu	– prezentuje wypowiedź poświęconą obejrzanemu filmowi – tytułuje wszystkie sceny filmu – wymyśla krótką historię związaną z bohaterem filmu – gromadzi słownictwo opisujące katedrę – odróżnia film animowany od filmu fabularnego i dokumentalnego – tworzy rozwinięty opis budowli – pisze ciekawą recenzję obejrzanego filmu	– ocenia obejrzany film – analizuje układ scen tworzących całość filmu – przedstawia historię wyjaśniającą, kim jest i jaki jest bohater filmu – gromadzi i porządkuje słownictwo opisujące katedrę – wyjaśnia, co odróżnia film animowany od fabularnego i dokumentalnego – zna różne techniki animacji – opisuje budowlę, stosując urozmaicone słownictwo – pisze recenzję obejrzanego filmu, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi	– omawia znaczenia samodzielnie wybranego filmu animowanego związanego z jakimś tekstem kultury lub zjawiskiem kultury

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Monika Kowaleczko-Szumowska <i>Galop'44</i>	– rozpoznaje elementy świata przedstawionego – opowiada wybrane wydarzenia – przedstawia bohaterów – według podanego wzoru pisze recenzję książki	– wymienia elementy świata przedstawionego – opowiada o najważniejszych wydarzeniach – charakteryzuje bohaterów – pisze recenzję książki	– porządkuje elementy świata przedstawionego – opowiada o wydarzeniach – dokonuje pełnej charakterystyki postaci – pisze rozwiniętą recenzję książki	– omawia elementy świata przedstawionego – w ciekawy sposób opowiada o wydarzeniach – ocenia bohaterów – pisze recenzję, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem postaw bohaterów
Nasze projekty: wystawa fotografii budowli	– samodzielnie wykonuje zdjęcia budowli na wystawę	– tworzy opisy zdjęć budowli	– wykonuje zdjęcia budowli, tworzy ich opisy	– selekcionuje materiały na wystawę, uzasadnia swoje wybory	– kieruje przygotowaniem wystawy, obmyśla zasady prezentowania fotografii, przygotowuje katalog wystawy
Mrok i światło					
Jan Kochanowski <i>Treny I, V, VII, VIII, XIX albo Sen</i>	– wie, że tren to gatunek liryczny – wie, kto to jest bohater liryczny i co to jest sytuacja liryczna – nazywa niektóre środki poetyckie występujące w trenach – rozpoznaje porównanie homeryckie	– rozpoznaje tren jako gatunek liryczny – wskazuje bohaterów lirycznych w trenach – określa sytuację liryczną w kolejnych trenach – wskazuje środki poetyckie – omawia budowę porównania	– wyjaśnia, dlaczego poznane utwory reprezentują tren jako gatunek liryczny – przedstawia bohaterów lirycznych – omawia sytuację liryczną – omawia wszystkie środki poetyckie występujące w trenach	– omawia cechy gatunkowe trenu – przedstawia i omawia bohaterów lirycznych – dookreśla sytuację liryczną – wyjaśnia funkcję zastosowanych środków poetyckich – omawia funkcję porównania homeryckiego w zestawieniu z funkcją pozostałych środków artystycznych	– w dłuższej wypowiedzi przedstawia obraz cierpiącego ojca i artysty zawarty w <i>Trenach</i>

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– zna pojęcie <i>paradoks</i> – nazywa emocje opisane w utworach – wstępnie rozpoznaje styl artystyczny	- homeryckiego – wskazuje paradoks – hierarchizuje emocje opisane w utworach – wie, czym cechuje się styl artystyczny	– zestawia porównanie homeryckie z innymi środkami artystycznymi występującymi w wierszu – wyjaśnia, z czego wynika paradoks w tekście – wypowiada się na temat emocji występujących w utworach – omawia cechy stylu artystycznego	– omawia funkcję paradoksu – wyjaśnia przyczyny zmian emocji opisanych w utworach – uzasadnia, że w tekstach mamy do czynienia ze stylem artystycznym	
Leopold Staff <i>Przedśpiew</i>	– wskazuje wersy, w których ujawnia się osoba mówiąca – rozpoznaje parafrazę – zna terminy <i>postawa humanistyczna</i> i <i>stoicyzm</i> – dostrzega regularną budowę utworu – próbuje formułować podstawowe wnioski dotyczące znaczeń utworu	– rozpoznaje osobę mówiącą – wskazuje parafrazę – łączy terminy <i>postawa humanistyczna</i> i <i>stoicyzm</i> z filozofią – omawia budowę utworu – formułuje wnioski analityczne i interpretacyjne	– charakteryzuje osobę mówiącą – wyjaśnia funkcję parafrazy – wypowiada się na temat postawy humanistycznej i stoicyzmu – omawia rolę regularnej budowy wiersza – wstępnie analizuje i interpretuje utwór	– omawia światopogląd osoby mówiącej – wydobywa znaczenia związane z zastosowaną w tekście parafrazą – wyjaśnia, w czym ujawnia się postawa humanistyczna w utworze – wskazuje, w czym wyraża się stoicyzm w utworze – omawia związek regularnej budowy utworu z zawartym w nim przesłaniem – analizuje i interpretuje utwór	– samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem refleksji o postawach życiowych człowieka

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Joachim Patinir <i>Przeprawa przez Styks</i> (reprodukcja obrazu)	– zapoznaje się z informacjami na temat wyobrażeń antycznych Greków o świecie zmarłych – zapoznaje się z podziałem obrazów ze względu na podejmowany temat – wie, że obraz Patinira to pejzaż – zna pojęcie <i>kompozycja symetryczna</i>	– zna wyobrażenia antycznych Greków na temat świata zmarłych – zna różne typy obrazów ze względu na temat – wie, co to jest pejzaż w malarstwie – rozpoznaje na obrazie kompozycję symetryczną	– odtwarza wyobrażenia antycznych Greków na temat świata zmarłych – wymienia kilka typów obrazów ze względu na temat – wyjaśnia, czym wyróżnia się pejzaż – wyjaśnia, czym cechuje się kompozycja symetryczna	– opowiada o mitologicznych wierzeniach dotyczących świata zmarłych – wylicza typy obrazów ze względu na temat – tłumaczy, dlaczego obraz Patinira to pejzaż – wyjaśnia, jakie znaczenia może sugerować kompozycja symetryczna	– dobiera samodzielnie obrazy do cyklu prezentującego motyw śmierci w malarstwie, omawia metaforykę i sposoby wykorzystania środków języka malarskiego
Wirtualny spacer: relacja z udziału w inicjatywach środowiskowych	– stara się brać udział w inicjatywach środowiskowych – przygotowuje krótką relację z przeprowadzonych działań	– bierze udział w inicjatywach środowiskowych – przygotowuje relację z przeprowadzonych działań	– bierze aktywny, czynny udział w inicjatywach środowiskowych – przygotowuje interesującą relację z przeprowadzonych działań	– inicjuje działania na rzecz środowiska – przygotowuje wyczerpującą relację z przeprowadzonych działań	– przeprowadza rozpoznanie potrzeb w środowisku, inicjuje działania na jego rzecz – prezentuje wyczerpująco interesującą relację z podjętych działań, przedstawia ich efekty
Nasze projekty: etiuda filmowa wykorzystująca odpowiednio dobrane tomiki poetyckie	– korzystając z pomocy, tworzy prostą etiudę filmową na temat upływu czasu i przemijalności ludzkiego życia	– tworzy prostą etiudę filmową na temat upływu czasu i przemijalności ludzkiego życia	– tworzy etiudę filmową na temat upływu czasu i przemijalności ludzkiego życia	– tworzy rozbudowaną etiudę filmową na temat upływu czasu i przemijalności ludzkiego życia	– tworzy oryginalną etiudę filmową na temat upływu czasu i przemijalności ludzkiego życia z wykorzystaniem funkcjonalnych środków

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
					słownych i obrazowych
Dla ojczyzny					
Piotr Skarga <i>Kazania sejmowe</i> (fragmenty)	– czyta tekst ze zrozumieniem – wskazuje i nazywa wybrane środki językowe, za pomocą których autor przekonuje do swoich racji – wskazuje fragmenty przedstawiające postawy wobec ojczyzny – wskazuje fragmenty zestawiające jednostkę i zbiorowość – krótko wypowiada się na temat współczesnego patriotyzmu – tworzy krótkie przemówienie	– odtwarza treść kazania – wskazuje i nazywa środki językowe, za pomocą których autor przekonuje do swoich racji – krótko omawia postawy wobec ojczyzny, o których jest mowa w tekście – omawia fragmenty, zestawiające jednostkę i zbiorowość – wymienia przejawy współczesnego patriotyzmu – tworzy przemówienie	– odtwarza własnymi słowami treść kazania – wskazuje i nazywa środki retoryczne – wyjaśnia, jakie można przybierać postawy wobec ojczyzny – wypowiada się na temat relacji między jednostką a zbiorowością – omawia przejawy współczesnego patriotyzmu – tworzy przemówienie, w którym stara się stosować środki retoryczne	– relacjonuje, o czym mówi tekst – określa rolę środków retorycznych w tekście – omawia problem postaw obywateli wobec ojczyzny – wypowiada się na temat relacji między jednostką a zbiorowością w kontekście dobra ojczyzny – wypowiada się na temat współczesnych postaw patriotycznych – tworzy przemówienie, w którym stosuje funkcjonalnie środki retoryczne	– w wybranej przez siebie formie prezentuje wystąpienie, w którym wyjaśnia pojęcie <i>patriotyzmu</i> – przedstawia postawy patriotyczne w różnych okresach historii Polski
Marian Hemar <i>Modlitwa</i>	– wyjaśnia, dlaczego utwór jest modlitwą – wie, co to jest aluzja – dostrzega problematykę wolności narodowej poruszaną w utworze	– określa charakter poetyckiej modlitwy – korzysta z przypisów do tekstu związanych z aluzjami historycznymi i literackimi	– omawia intencje zawarte w poetyckiej modlitwie – omawia aluzje zawarte w tekście – omawia problematykę wolności narodowej	– ustosunkowuje się do intencji zawartych w poetyckiej modlitwie – omawia funkcje aluzji wykorzystanych w tekście – przedstawia swoje refleksje	– samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem problematyki wolności narodowej i

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
		– omawia ocenę Polaków zawartą w utworze	zawartą w utworze	związane z problematyką wolności narodowej, przywołuje inne utwory poruszające ten temat	przywołaniem odpowiednich kontekstów
Ewa Winnicka <i>Angole</i> (fragmenty)	– wydobywa podstawowe informacje z tekstu – krótko opowiada o życiu w opisanych szkołach – wskazuje fragmenty, na podstawie których można określić relacje bohaterów z rówieśnikami – zna pojęcie <i>emigracja</i> – przedstawia proste argumenty – pisze prostą rozprawkę	– wydobywa informacje z tekstu – wyczerpująco opowiada o życiu w opisanych szkołach – opowiada o relacjach bohaterów z rówieśnikami – wyjaśnia pojęcie <i>emigracja</i> – przedstawia w wypowiedzi argumenty – pisze rozprawkę	– porządkuje informacje z tekstu – ocenia sposób życia w opisanych szkołach – charakteryzuje relacje bohaterów z rówieśnikami – przedstawia przyczyny i rodzaje emigracji – przedstawia w swojej wypowiedzi rozbudowane argumenty – pisze rozprawkę, przedstawia wyczerpujące argumenty	– przedstawia informacje z tekstu własnymi słowami – porównuje sposób życia w opisanych szkołach z własnymi doświadczeniami – ocenia relacje bohaterów z rówieśnikami – formułuje rozwiniętą wypowiedź na temat emigracji, jej przyczyn, rodzajów, skutków – przedstawia w swojej wypowiedzi rozbudowane argumenty i ustosunkowuje się do argumentów innych – pisze rozprawkę, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem jego związków z rzeczywistością – bierze czynny udział w dyskusji na temat emigracji – pisze wyczerpującą rozprawkę, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi, zawiera w niej hierarchicznie ułożone argumenty, przykłady, konkluzje
Wirtualny spacer: uczniowskie kalendarze historyczne	– pod kierunkiem nauczyciela korzysta z polecanych źródeł – we wskazanym programie internetowym	– korzysta z polecanych źródeł – we wskazanym programie internetowym tworzy kalendarz	– samodzielnie korzysta z różnorodnych źródeł wiedzy – w odpowiednim programie internetowym	– samodzielnie, twórczo korzysta z różnorodnych źródeł wiedzy – w samodzielnie dobranym programie tworzy kalendarz historyczny, zamieszcza w nim	– tworzy oryginalny, bogaty w informacje kalendarz historyczny, wprowadza do niego funkcjonalnie

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	tworzy prosty kalendarz historyczny	historyczny	tworzy kalendarz historyczny, zamieszcza w nim ciekawą grafikę	funkcjonalną grafikę	różnorodne formy graficzne
Nasze projekty: album z informacjami na temat osób zasłużonych dla ojczyzny	– dokonuje wyboru osób, które zostaną przedstawione w albumie, uzasadnia swój wybór	– przygotowuje informacje związane z wybranymi osobami przedstawionymi w albumie	– przygotowuje pełne, bogate informacje związane z osobami przedstawionymi w albumie	– kieruje pracą zespołu przygotowującego album, prezentuje końcowy efekt pracy	– W pełni samodzielnie przygotowuje interesujący, ciekawy graficznie album, zawierających bogate informacje na temat osób zasłużonych dla ojczyzny
Wspólna droga					
Ignacy Krasicki <i>Żona modna</i>	– czyta tekst ze zrozumieniem – odróżnia monolog od dialogu – odtwarza informacje na temat zmian, jakie żona wprowadza w życiu Piotra – wie, co to jest satyra – pisze krótkie streszczenie utworu	– korzysta z przypisów – wskazuje w tekście dialog i monolog – omawia motywy, które skłoniły Piotra do małżeństwa – wyjaśnia, jakie funkcje pełni satyra – pisze streszczenie utworu	– odtwarza własnymi słowami treść utworu – ustala, czego dotyczą przykładowe dialogi i monologi z tekstu – omawia relację między małżonkami – wyjaśnia, co zostało satyrycznie przedstawione w utworze – pisze wyczerpujące streszczenie utworu	– wyjaśnia, jaką tematykę przedstawia i jaką problematykę podejmuje utwór – omawia układ i funkcję dialogów i monologów w tekście – ocenia relacje między Piotrem i jego żoną – omawia satyryczny wydźwięk utworu – pisze streszczenie, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem sfery obyczajowej i wymowy moralnej oraz sposobów pokazywania świata

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Mark Twain <i>Pamiętniki Adama i Ewy</i> (fragment)	– wymienia etapy poznawania się pierwszych ludzi – wie, że tekst nawiązuje do Biblii – gromadzi podstawowy materiał do charakterystyki bohaterów – korzystając z tabeli z podręcznika, pisze krótką charakterystykę bohaterów – dostrzega związek tekstu z satyrą Krasickiego	– opowiada o kolejnych etapach poznawania się pierwszych ludzi – wskazuje główne nawiązania do Biblii – zna pojęcie <i>parafraza</i> – gromadzi pełny materiał do charakterystyki bohaterów – pisze charakterystykę bohaterów – wyjaśnia, w czym widzi związek utworu z satyrą Krasickiego	– nazywa uczucia i stany emocjonalne towarzyszące pierwszym ludziom – wymienia wszystkie nawiązania do Biblii – wyjaśnia, co to jest parafraza – gromadzi i wstępnie porządkuje materiał do charakterystyki bohaterów – pisze rozwiniętą charakterystykę bohaterów – porównuje relacje panujące między bohaterami i bohaterami satyry Krasickiego	– omawia uczucia i stany emocjonalne towarzyszące pierwszym ludziom – omawia rolę nawiązań biblijnych – wyjaśnia, na czym polega i czemu służy parafraza w tekście – gromadzi i porządkuje materiał do charakterystyki bohaterów – pisze rozwiniętą charakterystykę porównawczą bohaterów – wyjaśnia, czego bohaterowie satyry Krasickiego mogliby nauczyć się od Adama i Ewy	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst, omawia kreacje bohaterów – omawia motyw pierwszych ludzi – ocenia związek formy utworu (pamiętnik) ze sposobem kreacji świata przedstawionego
Jan van Eyck <i>Portret małżonków Arnolfinich</i> (reprodukcja obrazu)	– czyta ze zrozumieniem informacje o obrazie – wymienia najważniejsze elementy obrazu – układa prostą historię związaną z bohaterami obrazu – dostrzega podstawowe	– odtwarza informacje o obrazie – opowiada, co przedstawia obraz – układa historię związaną z bohaterami obrazu – wstępnie omawia kompozycję obrazu	– przekazuje własnymi słowami informacje o obrazie – ustala, co zostało przedstawione w poszczególnych planach obrazu – układa dialog między	– przedstawia genezę obrazu i informacje z nim związane – analizuje warstwę przedstawieniową obrazu – układa ciekawy, oryginalny dialog między bohaterami obrazu – tworzy wypowiedź na temat	– samodzielnie analizuje i interpretuje obraz ze szczególnym uwzględnieniem środków języka malarskiego kreujących znaczenia

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	cechy kompozycji obrazu – wymienia źródła światła na obrazie	– wie, na czym polega światłocień	bohaterami obrazu – wyjaśnia, z czego wynika symetria w kompozycji obrazu – omawia funkcję światła na obrazie	kompozycji obrazu – wyjaśnia, jaką rolę na obrazie pełni światłocień	
Wirtualny spacer: blogi uczniów	– wie, co to jest blog – pisze fragment bloga w imieniu Adama lub Ewy	– rozpoznaje w internecie wypowiedzi będące blogami – pisze fragment bloga w imieniu Adama lub Ewy – uzupełnia blog prostą oprawą graficzną	– wyjaśnia, czym cechuje się blog – pisze fragment bloga w imieniu Adama lub Ewy, zachowując styl ich wypowiedzi – uzupełnia blog oprawą graficzną	– wskazuje podobieństwa i różnice między blogiem a innymi wypowiedziami w formie osobistych zapisków – pisze fragment bloga w imieniu Adama lub Ewy – zamieszcza w tekście aluzje do współczesności – uzupełnia blog rozbudowaną formą graficzną	– systematycznie prowadzi własny blog
Nasze projekty: wystawa prezentująca gesty wpływające na tworzenie więzi międzyludzkich	– podaje przykłady gestów wpływających na tworzenie więzi międzyludzkich	– zbiera i porządkuje zdjęcia i rysunki na wystawę	– wykonuje ciekawe, przyciągające uwagę opisy zdjęć i rysunków	– ustala, według jakiej zasady kompozycyjnej będą prezentowane materiały graficzne na wystawie	– odpowiedzialnie i twórczo kieruje pracą przy tworzeniu wystawy
Życiowe wybory					
Adam Mickiewicz	– wie, że utwór jest balladą	– wymienia cechy ballady	– ustala, dlaczego utwór	– wyjaśnia, czym cechuje się	– samodzielnie analizuje

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
<i>Świtezianka</i>	– wymienia najważniejsze wydarzenia – wymienia najważniejsze elementy świata przedstawionego – pisze krótkie streszczenie utworu – dzieli elementy na realistyczne i fantastyczne – przedstawia bohaterów – przypomina, kto, za co i jaką poniósł karę w utworze – zna termin <i>synkretyzm rodzajowy</i> – wypowiada się na temat nastroju utworu – wypowiada się na temat krajobrazu przedstawionego na obrazie	– porządkuje wydarzenia – wymienia wszystkie elementy świata przedstawionego – pisze streszczenie utworu – przypomina, na czym polega konwencja realistyczna, a na czym – fantastyczna – charakteryzuje bohaterów – wypowiada się na temat winy i kary w utworze – wie, na czym polega synkretyzm rodzajowy – określa nastrój utworu – opisuje krajobraz przedstawiony na obrazie	- jest balladą – opowiada własnymi słowami przebieg wydarzeń – omawia elementy świata przedstawionego – pisze streszczenie utworu, zachowując logikę następstwa wydarzeń – omawia relacje między elementami realistycznymi i fantastycznymi – omawia relacje między bohaterami – przedstawia swoją opinię na temat kary dla bohatera – wyjaśnia, na czym polega synkretyzm rodzajowy – wskazuje środki budowania nastroju – opisuje krajobraz przedstawiony na obrazie, uwzględniając środki języka	- ballada jako gatunek literacki – opowiada własnymi słowami przebieg wydarzeń, zachowując nastrój i klimat utworu – omawia sposoby kreacji świata przedstawionego – pisze streszczenie, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi – omawia konwencję przedstawiania świata w balladzie – ocenia postępowanie bohaterów – przedstawia własną opinię na temat kary dla bohatera – uzasadnia swoją opinię – udowadnia, że tekst ma charakter synkretyczny – ustala, jak nastrój utworu łączy się z przekazywanymi znaczeniami – opisuje krajobraz przedstawiony na obrazie i uzasadnia, że byłby/nie byłby on odpowiednią scenerią dla utworu Mickiewicza	i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem sposobów kreacji świata przedstawionego i wymowy moralnej utworu

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
			malarskiego		
Ewangelia według Świętego Łukasza <i>Ostrzeżenie przed chciwością</i>	– ze zrozumieniem czyta definicję przypowieści – odtwarza własnymi słowami treść tekstu	– odtwarza własnymi słowami definicję przypowieści – wskazuje elementy o charakterze symbolicznym	– wyjaśnia, co to jest przypowieść – omawia elementy o charakterze symbolicznym	– podaje przykłady przypowieści biblijnych – wyjaśnia przesłanie płynące z tekstu	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem jego przesłania moralnego
Michel Piquemal <i>Drogoncenna perła</i>	– rozpoznaje w tekście cechy przypowieści – odtwarza najważniejsze wydarzenia – wypowiada się na temat postaw życiowych bohaterów – wie, że niektóre elementy mają znaczenie symboliczne	– przypomina, czym cechuje się przypowieść jako gatunek – opowiada swoimi słowami treść utworu – omawia postawy życiowe bohaterów – wskazuje elementy o znaczeniu symbolicznym	– uzasadnia, dlaczego tekst można nazwać przypowieścią – formułuje ukryte znaczenia wynikające z treści utworu – porównuje postawy życiowe bohaterów – wyjaśnia symbolikę elementów	– ustala, co zyskuje utwór dzięki cechom przypowieści – wyjaśnia, jakie przesłanie wynika z treści utworu – ocenia postawy życiowe bohaterów – wyjaśnia przenośne znaczenia utworu	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem jego przesłania moralnego
Karol Konwerski, Mateusz Skutnik <i>Pan Blaki</i> (fragment komiksu)	– rozpoznaje komiks wśród innych tekstów kultury – opowiada, co widzi na poszczególnych kadrach komiksu – ustala, o czym mówi komiks – wskazuje wypowiedzi bohatera o charakterze	– wskazuje cechy komiksu jako tekstu kultury – odtwarza sytuację przedstawioną we fragmencie komiksu – formułuje temat fragmentu komiksu – odtwarza argumenty bohatera	– zestawia komiks z innymi dziedzinami sztuki plastycznej – opowiada swoimi słowami sytuację przedstawioną we fragmencie komiksu – omawia problematykę fragmentu komiksu	– przedstawia swój stosunek do komiksu jako tekstu kultury – zestawia sytuację przedstawioną we fragmencie komiksu ze swoim doświadczeniem życiowym – przywołuje inne utwory podejmujące podobną problematykę	– samodzielnie analizuje i interpretuje komiks ze szczególnym uwzględnieniem jego wymowy aksjologicznej

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	argumentacyjnym – opowiada, co go bawi w komiksie – wskazuje elementy humorystyczne – wypowiada się na temat warstwy plastycznej komiksu	– rozpoznaje paradoks w utworze – omawia warstwę plastyczną komiksu	– przedstawia własne argumenty związane z tematem poruszonym w komiksie – omawia funkcję elementów humorystycznych – ocenia warstwę plastyczną komiksu	– ustosunkowuje się do argumentów bohatera – wyjaśnia, na czym polega i z czego wynika paradoks w utworze – ocenia warstwę plastyczną komiksu w połączeniu z innymi płaszczyznami dzieła	
Wirtualny spacer: prezentacja multimedialna	– tworzy prostą prezentację multimedialną na temat życiowych wyborów bohatera literackiego lub postaci historycznej	– tworzy prezentację multimedialną na temat życiowych wyborów bohatera literackiego lub postaci historycznej	– tworzy ciekawą prezentację multimedialną na temat życiowych wyborów bohatera literackiego lub postaci historycznej	– tworzy ciekawą, oryginalną prezentację multimedialną na temat życiowych wyborów bohatera literackiego lub postaci historycznej	– tworzy ciekawą, oryginalną prezentację multimedialną na temat życiowych wyborów bohatera literackiego lub postaci historycznej, wykorzystuje w niej elementy filmu, obrazów, muzyki
Nasze projekty: audycja radiowa na temat życiowych wyborów związanych z wartościami i postawami	– na miarę swoich możliwości bierze udział w przygotowaniu audycji radiowej	– bierze udział w przygotowaniu audycji radiowej	– bierze aktywny udział w przygotowaniu audycji radiowej	– kieruje zespołem przygotowującym audycję radiową	– samodzielnie tworzy audycję radiową (opracowuje jej scenariusz, wybiera bohaterów, dokonuje nagrania) prezentującą wartościowe postawy wobec świata

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
wobec świata					
Moralna odpowiedzialność					
Adam Mickiewicz <i>Dziady, część II</i>	– rozpoznaje tekst jako dramat – wydobywa ze wstępu dramatu informacje o obrzędzie – opowiada o bohaterach – dostrzega nawiązania do kultury ludowej – wskazuje elementy fantastyczne – wskazuje motto utworu – tworzy prosty opis przeżyć	– podaje cechy dramatu jako rodzaju literackiego – odtwarza przebieg obrzędu – opowiada o winie wywołanych postaci i karze, jaką musiały ponieść – ma świadomość związku tekstu z kulturą ludową – omawia znaczenia związane z elementami fantastycznymi – wyjaśnia, czym jest motto utworu – tworzy opis przeżyć	– uzasadnia, dlaczego utwór jest dramatem – analizuje wstęp do dramatu – ocenia postępowanie postaci – omawia nawiązania tekstu do kultury ludowej – wyjaśnia termin <i>irracjonalizm</i> – wskazuje związek motta z utworem – tworzy ciekawy, rozbudowany opis przeżyć	– wskazuje cechy <i>Dziadów</i>, część II, wspólne z innymi znanymi mu dramata – opowiada własnymi słowami o dziadach jako obrzędzie ludowym – omawia moralne przesłania utworu – interpretuje tekst, odnosząc go do kultury ludowej – omawia elementy utworu związane z irracjonalizmem – ocenia, czy motto jest właściwie dobrane do utworu, uzasadnia swoją ocenę – tworzy opis przeżyć zgodnie ze wszystkimi wymogami tej formy wypowiedzi	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem warstwy aksjologicznej i przynależności rodzajowej
Jan Twardowski <i>Śpieszmy się</i>	– odczytuje głośno i poprawnie tekst wiersza – zbiera informacje o osobie mówiącej – wskazuje porównania w tekście	– odczytuje tekst, zaznaczając głośowo znaki interpunkcyjne – przedstawia informacje o osobie mówiącej – wskazuje środki językowe	– stara się głośowo interpretować wiersz – omawia światopogląd osoby mówiącej – omawia funkcję porównań w tekście	– głośowo interpretuje wiersz – ustosunkowuje się do światopoglądu osoby mówiącej – omawia funkcje środków językowych – omawia motyw przemijania,	– samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem znaczeń metaforycznych oraz języka utworu

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– wyjaśnia, o czym mówi tekst – wskazuje metafory w utworze	– w tekście – rozpoznaje motyw przemijania – formułuje znaczenia wynikające z metafor	– omawia motyw przemijania – odczytuje przesłanie utworu	– przywołując inne utwory z nim związane – na podstawie tekstu formułuje życiowe rady	
Konrad Swinarski, inscenizacja <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza (spektakl teatralny)	– uważnie ogląda spektakl – wymienia podstawowe tworzywa teatru – wypowiada się na temat rozwiązań inscenizacyjnych – wypowiada się na temat gry aktorskiej – wypowiada się na temat nastroju spektaklu – pisze prostą recenzję obejrzanego spektaklu	– w czasie oglądania spektaklu zwraca uwagę na jego istotne fragmenty – wymienia tworzywa teatru – wskazuje interesujące rozwiązania inscenizacyjne – wstępnie omawia grę aktorską – określa nastrój spektaklu – pisze recenzję obejrzanego spektaklu	– wstępnie porównuje spektakl z literackim tekstem dramatu – wyjaśnia, co to znaczy, że teatr jest sztuką wielotworzywową – omawia rozwiązania inscenizacyjne – omawia grę aktorską – wskazuje środki budowania nastroju – pisze ciekawą recenzję obejrzanego spektaklu	– wskazuje różnice między inscenizacją a tekstem literackim dramatu – omawia specyfikę teatru jako sztuki wielotworzywowej – ocenia rozwiązania inscenizacyjne – ocenia grę aktorską – omawia środki budowania nastroju – pisze recenzję obejrzanego spektaklu, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi	– samodzielnie analizuje i interpretuje spektakl ze szczególnym uwzględnieniem środków wyrazu teatralnego
Wirtualny spacer: reklamy uczniów	– we wskazanej formie przygotowuje prostą reklamę pożądanych zachowań społecznych	– we wskazanej formie przygotowuje reklamę pożądanych zachowań społecznych	– w wybranej przez siebie formie przygotowuje ciekawą reklamę pożądanych zachowań społecznych	– w wybranej przez siebie formie przygotowuje ciekawą reklamę pożądanych zachowań społecznych (propagującą aktywność społeczną)	– w wybranej przez siebie formie przygotowuje oryginalną, twórczą reklamę pożądanych zachowań społecznych (propagującą aktywność)

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
					społeczną)
Nasze projekty: przygotowanie akcji na rzecz potrzebujących, relacja z jej przebiegu	– w miarę swoich możliwości bierze udział w przygotowaniu akcji na rzecz potrzebujących, opowiada swoimi słowami o jej przebiegu	– bierze udział w przygotowaniu akcji na rzecz potrzebujących, tworzy prostą relację z jej przebiegu	– bierze czynny udział w przygotowaniu akcji na rzecz potrzebujących, przedstawia relację z jej przebiegu	– kieruje akcją na rzecz potrzebujących, relacjonuje wyczerpująco jej przebieg	– przedstawia projekty akcji na rzecz potrzebujących, planuje i organizuje, a następnie w atrakcyjny sposób relacjonuje jej przebieg
W obronie wolności					
Adam Mickiewicz <i>Śmierć pułkownika</i>	– czyta tekst ze zrozumieniem – zna termin <i>heroizacja</i> – opowiada swoimi słowami o śmierci Pułkownika – wyjaśnia, co zaskakuje czytelnika utworu	– w czasie lektury korzysta z przypisów – wyjaśnia, na czym polega heroizacja – wyjaśnia, co to jest <i>ars bene moriendi</i> – wie, co to jest puenta	– odtwarza treść własnymi słowami – wskazuje elementy heroizacji w utworze – wyjaśnia, dlaczego w przypadku śmierci bohatera można mówić o <i>ars bene moriendi</i> – wyjaśnia puentę utworu	– formułuje temat i określa problematykę utworu – wyjaśnia, czemu służy heroizacja zastosowana w utworze – wyjaśnia funkcję motywu <i>ars bene moriendi</i> – omawia funkcję puenty w utworze	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem kreacji bohatera literackiego i intencji tekstu
Adam Mickiewicz <i>Reduta Ordona</i>	– wyodrębnia z tekstu wydarzenia – wymienia podstawowe środki językowe, za pomocą których zostały przedstawione walczące strony	– zapisuje w punktach przebieg bitwy – wskazuje i nazywa środki językowe, za pomocą których zostały przedstawione walczące strony	– opowiada przebieg bitwy – omawia językowe sposoby pokazania walczących stron – omawia nawiązania do historii Polski – rozpoznaje ironię w	– omawia układ wydarzeń w utworze – omawia funkcję użytych środków językowych – wyjaśnia, w jakim celu zostały wykorzystane nawiązania do historii Polski	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem językowych sposobów obrazowania i znaczeń symbolicznych

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– dostrzega nawiązania do historii Polski – wskazuje fragmenty przedstawiające cara – wskazuje fragmenty o charakterze dynamicznym – dostrzega elementy symboliczne – zna termin <i>legenda literacka</i>	– wskazuje nawiązania do historii Polski – ustala, jak został przedstawiony car – wymienia środki językowe dynamizujące wypowiedź – wskazuje elementy symboliczne – wie, na czym polega legenda literacka	– sposobie przedstawiania cara – omawia sposoby dynamizacji wypowiedzi – omawia elementy symboliczne – wyjaśnia, na czym polega legenda literacka	– określa cel zastosowania ironii – komentuje dynamizację wypowiedzi w odniesieniu do jej treści – wyjaśnia znaczenia związane z elementami symbolicznymi – wyjaśnia, w jakim celu poeta wykreował legendę literacką	
Melchior Wańkowicz <i>Ziele na kraterze</i>	– przedstawia swoje pierwsze wrażenia po przeczytaniu tekstu – odtwarza główne informacje na temat powstania warszawskiego – opowiada o wybranej parze bohaterów – nazywa podstawowe wartości ukazane w utworze	– opowiada o swoich uczuciach wywołanych lekturą tekstu – porządkuje informacje na temat powstania warszawskiego – omawia działania bohaterów – wypowiada się na temat wartości ważnych dla bohaterów	– wyjaśnia, do jakich refleksji skłania lektura tekstu – przedstawia w formie mapy mentalnej informacje na temat powstania warszawskiego – ocenia postawy bohaterów – wyjaśnia, co łączy młodych powstańców z bohaterami <i>Reduty Ordona</i> i <i>Śmierci pułkownika</i>	– wstępnie ocenia tekst – na podstawie tekstu opowiada o realiach powstania warszawskiego – wyjaśnia znaczenia zawarte w metaforze <i>ziele na kraterze</i> – wyjaśnia, jak współcześnie można okazywać uczucia wobec ojczyzny	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem postaw bohaterów i reprezentowanych przez nich wartości

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Pomniki: Grunwaldzki w Krakowie, Obrońców Wybrzeża na Westerplatte, Poległych Stoczniowców w Gdańsku (reprodukcje)	– przedstawia wstępne wrażenia wywołane obejrzanymi reprodukcjami – wymienia elementy pomników na reprodukcjach – dostrzega związek między obejrzanymi pomnikami a tekstami Mickiewicza i Wańkowicza	– opowiada o swoich wrażeniach wywołanych obejrzanymi reprodukcjami – omawia elementy pomników na reprodukcjach – zestawia obejrzone pomniki z tekstami Mickiewicza i Wańkowicza	– opowiada o pomnikach, które zna – porównuje obejrzone pomniki – wyjaśnia, jakie związki łączą obejrzone pomniki z tekstami Mickiewicza i Wańkowicza	– przedstawia cele, jakim służy stawianie pomników – wskazuje podobieństwa i różnice zachodzące między obejrzanymi pomnikami – interpretuje znaczenia wynikające z pomników w kontekście tekstów Mickiewicza i Wańkowicza	– w wybranej przez siebie formie prezentuje pomniki tworzące określony cykl tematyczny, omawia wynikające z nich znaczenia, komentuje sposób wykorzystania środków artystycznych
Wirtualny spacer: uczniowskie filmy	– zbiera najważniejsze informacje o osobach szczególnie zasłużonych dla ojczyzny – korzystając z pomocy, nagrywa krótki film	– zbiera informacje o osobach szczególnie zasłużonych dla ojczyzny – nagrywa krótki film	– zbiera ciekawe informacje o osobach szczególnie zasłużonych dla ojczyzny – nagrywa film	– zbiera bogate informacje o osobach szczególnie zasłużonych dla ojczyzny – nagrywa ciekawy film	– samodzielnie zbiera, selekcjonuje i porządkuje informacje o osobach szczególnie zasłużonych dla ojczyzny – nagrywa interesujący materiał, w którym wykorzystuje środki języka filmowego
Nasze projekty: przedstawienie miejsc pamięci związane z walką	– wymienia miejsca pamięci związane z walką o wolność w okolicy, w której mieszka	– opowiada o miejscach pamięci związanych z walką o wolność w okolicy, w której mieszka	– w wybranej formie przedstawia miejsca pamięci związane z walką o wolność w	– w ciekawy sposób przedstawia miejsca pamięci związane z walką o wolność w okolicy, w której mieszka	– w atrakcyjny sposób przedstawia miejsca pamięci związane z walką o wolność w

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
o wolność w różnych epokach historycznych			okolicy, w której mieszka		okolicy, w której mieszka; zwraca szczególną uwagę na postacie i wydarzenia z tym związane
Meandry uczuć					
Juliusz Słowacki <i>Balladyna</i>	– wie, że utwór jest dramatem – porządkuje wydarzenia w wybranym wątku – wypowiada się na temat bohaterów – podaje przykłady elementów realistycznych i fantastycznych – dostrzega baśniowe i legendarne nawiązania – wymienia wartości, o których jest mowa w dramacie – zna pojęcie tragizmu	– przypomina cechy dramatu jako rodzaju literackiego – wymienia wątki utworu – charakteryzuje bohaterów – wymienia elementy realistyczne i fantastyczne – wskazuje baśniowe i legendarne nawiązania – nazywa wartości ważne dla bohaterów – przypomina, na czym polega tragizm	– wyjaśnia, dlaczego utwór jest dramatem – omawia relacje między wątkami – dokonuje charakterystyki porównawczej – omawia związki między elementami realistycznymi i fantastycznymi – omawia rolę baśniowych i legendarnych nawiązań – wypowiada się na temat sposobów osiągania wartości przez bohaterów – omawia źródła tragizmu w utworze	– zestawia utwór z innymi znanymi dramatami – omawia fabułę dramatu – charakteryzuje i ocenia bohaterów – omawia konwencję pokazywania świata w dramacie – interpretuje znaczenia wynikające z baśniowych i legendarnych nawiązań – ocenia sposoby osiągania wartości przez bohaterów – interpretuje utwór jako tragedię	– samodzielnie analizuje i interpretuje dramat ze szczególnym uwzględnieniem konwencji prezentowania świata oraz warstwy aksjologicznej
Ewa Nowak <i>Drzazga</i> (fragmenty)	– opowiada o relacjach między bohaterkami – opowiada o przebiegu	– omawia relacje między bohaterkami – wyjaśnia, na czym	– ocenia relacje między bohaterkami – omawia źródła i przebieg	– omawia motywy postępowania bohaterów wpływające na relacje między nimi	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	konfliktu między siostrami – dostrzega metaforę tytułu – przedstawia pomysły, jak można by rozwiązać konflikt między siostrami – ze zrozumieniem czyta definicję stylu potocznego	polegał konflikt między siostrami – wyjaśnia tytułową metaforę – proponuje sposoby rozwiązania konfliktu między bohaterkami – odtwarza wiadomości na temat stylu potocznego	konfliktu między siostrami – łączy tytułową metaforę z problematyką utworu – formułuje rady, których można by udzielić bohaterkom – wyjaśnia, czym cechuje się styl potoczny	– przedstawia źródła, istotę, przebieg i skutki konfliktu między siostrami – łączy tytułową metaforę z własnymi doświadczeniami życiowymi – wciela się w rolę negocjatora, pomagającego rozwiązać konflikt – wskazuje w tekście przykłady stylu potocznego, wyjaśnia jego funkcję	uwzględnieniem relacji międzyludzkich
Andrzej Pągowski, plakat do <i>Balladyny</i> Juliusza Słowackiego	– rozpoznaje plakat wśród innych tekstów kultury – wymienia znaki plastyczne plakatu – dostrzega związek plakatu z dramatem Słowackiego – pisze proste zaproszenie na spektakl	– wskazuje specyficzne cechy plakatu jako tekstu kultury – wymienia i omawia znaki plastyczne plakatu – wymienia postaci i wydarzenia dramatu, z którymi kojarzy się plakat – pisze zaproszenie na spektakl	– omawia specyficzne cechy plakatu jako tekstu kultury – wskazuje elementy o znaczeniu symbolicznym – omawia związek plakatu z problematyką utworu Słowackiego – pisze oryginalne zaproszenie na spektakl	– przedstawia swój stosunek do plakatu jako dzieła sztuki plastycznej – omawia symboliczne sensy związane ze znakami plastycznymi plakatu – prezentuje rozwiniętą wypowiedź na temat związków plakatu z problematyką dramatu Słowackiego – pisze zaproszenie na spektakl, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi	– samodzielnie analizuje i interpretuje plakat ze szczególnym uwzględnieniem metaforyki i plastycznych środków wyrazu

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Wirtualny spacer: plakaty teatralne uczniów	– projektuje prosty plakat, korzystając ze wskazanego programu internetowego	– projektuje plakat, korzystając ze wskazanego programu internetowego	– projektuje ciekawy plakat, korzystając z programu internetowego	– projektuje plakat zawierający treści metaforyczne, korzystając z programu internetowego	– korzystając z programu internetowego, projektuje oryginalny plakat, zawierający ciekawe rozwiązania plastyczne i treści metaforyczne
Nasze projekty: inscenizacja fragmentów dramatu	– w miarę swoich możliwości uczestniczy w przygotowaniu inscenizacji fragmentów dramatu	– bierze udział w przygotowaniu inscenizacji fragmentów dramatu	– bierze aktywny udział w przygotowaniu inscenizacji fragmentów dramatu	– twórczo uczestniczy w przygotowaniu inscenizacji fragmentów dramatu	– opracowuje inscenizację fragmentów dramatu, rozdziela zadania, czuwa nad przebiegiem pracy zespołu
Pokonać bariery					
Aleksander Fredro Zemsta	– rozpoznaje utwór jako dramat – wymienia podstawowe elementy świata przedstawionego – porządkuje wydarzenia w wybranym wątku – charakteryzuje wybranego bohatera – przypomina części akcji dramatu – mówi, co go śmieszy w utworze	– przypomina cechy dramatu jako rodzaju literackiego – wymienia elementy świata przedstawionego – wymienia wątki utworu – charakteryzuje główne postaci utworu – przyporządkowuje częściom akcji dramatu właściwe wydarzenia – wymienia elementy komiczne	– udowadnia, że utwór jest dramatem – omawia elementy świata przedstawionego – ustala relacje między wątkami utworu – charakteryzuje bohaterów – omawia rozwój akcji dramatu – wskazuje przykłady komizmu postaci, sytuacji, języka	– zestawia utwór z innymi znanymi dramatami – wypowiada się na temat sposobu pokazania elementów świata przedstawionego – omawia wszystkie wątki utworu – dokonuje charakterystyki porównawczej Cześnika i Rejenta – omawia konstrukcję akcji dramatu – omawia komizm utworu – dopisuje do wybranej sceny	– samodzielnie analizuje i interpretuje dramat ze szczególnym uwzględnieniem kategorii komizmu – pisze ciekawą charakterystykę porównawczą bohaterów, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– wskazuje sceny, które go zainteresowały – odczytuje głośno wybrany monolog z dramatu – pisze prostą charakterystykę porównawczą bohaterów	– proponuje rozwiązania inscenizacyjne wybranych scen – pięknie odczytuje wybrany monolog dramatu – pisze charakterystykę porównawczą bohaterów	– dopisuje do wybranej sceny didaskalia – interpretuje głosowo wybrany monolog dramatu – pisze rozwiniętą charakterystykę porównawczą bohaterów	funkcjonalne didaskalia – stara się aktorsko interpretować wybrany monolog dramatu – pisze oryginalną, rozwiniętą charakterystykę porównawczą bohaterów, uwzględnia ocenę bohaterów	
Beata Ostrowicka <i>Zła dziewczyna</i> (fragmenty)	– odtwarza informacje z tekstu – przedstawia bohaterkę – opowiada o konflikcie rodzinnym	– porządkuje informacje z tekstu – charakteryzuje bohaterkę – ocenia zachowanie ojca	– omawia informacje z tekstu – przedstawia relacje bohaterki z członkami rodziny – przedstawia przebieg konfliktu w rodzinie bohaterki	– opowiada o życiu bohaterki – ocenia relacje bohaterki z członkami rodziny – formułuje rady dla bohaterki	– samodzielnie analizuje i interpretuje dramat ze szczególnym uwzględnieniem relacji międzyludzkich
Banksy, rysunki na murze między Izraelem a Palestyną (street art)	– rozpoznaje wytwory sztuki ulicznej – wypowiada się na temat obejrzanych dzieł – podaje związki frazeologiczne z rzeczownikiem <i>mur</i>	– wypowiada się na temat wytworów sztuki ulicznej – nadaje tytuły obrazom – wyjaśnia znaczenia związków frazeologicznych	– omawia cechy sztuki ulicznej – wyjaśnia, co łączy obejrzone obrazy – omawia symbolikę muru	– przedstawia swój stosunek do wytworów sztuki ulicznej – wyjaśnia metaforyczne znaczenia dzieł – omawia symbolikę muru, przywołując utwory zawierające ten motyw	– samodzielnie analizuje i interpretuje dzieła ze szczególnym uwzględnieniem wizualnych środków perswazyjnych

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Wirtualny spacer: projekt graffiti	– przygotowuje prosty projekt graffiti	– przygotowuje projekt graffiti	– przygotowuje ciekawy projekt graffiti	– przygotowuje ciekawy, oryginalny projekt graffiti	– przygotowuje twórczy projekt graffiti o znaczeniach metaforycznych
Nasze projekty: animacja	– przygotowuje prostą animację inspirowaną losami osoby, która pokonała życiowe bariery	– przygotowuje animację inspirowaną losami osoby, która pokonała życiowe bariery	– przygotowuje ciekawą animację inspirowaną losami osoby, która pokonała życiowe bariery	– przygotowuje ciekawą, oryginalną graficznie animację inspirowaną losami osoby, która pokonała życiowe bariery	– przygotowuje twórczą, oryginalną plastycznie animację inspirowaną losami osoby, która pokonała życiowe bariery
Jaką siłę ma słowo?					
Cyprian Norwid <i>Ogólniki, Moja piosnka II</i>	– dostrzega obrazy poetyckie w wierszach – wie, że niektóre elementy mają znaczenia symboliczne – wskazuje wersy ujawniające osobę mówiącą – wskazuje wersy, w których jest mowa o wartościach – czyta ze zrozumieniem definicję motywu arkadyjskiego – wie, co to jest neologizm	– wyodrębnia obrazy poetyckie – wymienia elementy symboliczne – rozpoznaje osobę mówiącą – nazywa wartości – rozpoznaje motyw arkadyjski – wskazuje neologizmy – rozróżnia ich rodzaje	– omawia zawartość treściową obrazów poetyckich – wyjaśnia znaczenia elementów symbolicznych – charakteryzuje osobę mówiącą – omawia wartości ważne dla osoby mówiącej – omawia sposób kreowania świata w utworze	– omawia relacje łączące obrazy poetyckie – omawia symboliczną warstwę tekstów – omawia życiową postawę osoby mówiącej – ustosunkowuje się do wartości, o których mówi osoba mówiąca – omawia funkcje neologizmów w kreowaniu świata w utworach	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwory ze szczególnym uwzględnieniem poetyckiego obrazowania, znaczeń symbolicznych i formalnego nowatorstwa

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Henryk Sienkiewicz <i>Latarnik</i>	– rozpoznaje utwory epickie wśród innych rodzajów literackich – wie, że <i>Latarnik</i> jest nowelą – opowiada o głównych wydarzeniach z życia bohatera – wie, na czym polega retrospekcja – nazywa najważniejsze cechy bohatera – nazywa uczucia bohatera – pisze prostą recenzję utworu literackiego	– zna cechy utworów epickich – wymienia główne cechy noweli – opowiada o losach bohatera – wskazuje retrospekcje w utworze – nazywa cechy charakteru bohatera – wyjaśnia, czym były wywołane uczucia bohatera – pisze recenzję utworu literackiego	– omawia cechy utworów epickich – wyjaśnia, dlaczego utwór jest nowelą – komentuje i ocenia losy bohatera – wyjaśnia, co zostało przedstawione za pomocą retrospekcji – charakteryzuje bohatera – omawia stany emocjonalne bohatera – pisze wyczerpującą recenzję utworu literackiego	– wyjaśnia, na czym polega epickość utworu – wyjaśnia, czym wyróżnia się nowela spośród innych gatunków epickich – wyjaśnia czy losy bohatera można uznać za tragiczne – wyjaśnia funkcje retrospekcji – dokonuje pełnej charakterystyki bohatera – komentuje stany emocjonalne bohatera z perspektywy jego życiowych przeżyć – pisze recenzję książki, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem roli literatury w życiu człowieka
Marcin Wandałowski <i>Nasz język – łączy czy dzieli</i> (rozmowa z Jerzym Bralczykiem)	– odróżnia wywiad od innych wypowiedzi publicystycznych – wie, czego dotyczy wywiad – zna podstawowe składniki aktu komunikacji językowej – wydobywa z tekstu informacje dotyczące zmian we współczesnym	– wie, czym cechuje się wywiad jako wypowiedź publicystyczna – formułuje temat wywiadu – wie, na czym polega komunikacja językowa – odtwarza własnymi słowami informacje dotyczące zmian we współczesnym języku	– omawia cechy wywiadu jako wypowiedzi publicystycznej – odtwarza główne myśli wypowiedzi rozmówcy – omawia poszczególne składniki aktu komunikacji językowej – omawia zmiany językowe, o których jest mowa w tekście	– wyjaśnia, dlaczego tekst reprezentuje wywiad jako wypowiedź publicystyczną – ustosunkowuje się do wypowiedzi rozmówcy – omawia akt komunikacji językowej – uzupełnia własnymi spostrzeżeniami informacje z tekstu na temat zmian w języku współczesnym	– samodzielnie interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem refleksji na temat roli języka w łączeniu ludzi

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	języku				
Wirtualny spacer: spoty reklamowe uczniów	– odróżnia spot reklamowy od innych wytworów reklamy – korzystając z pomocy, przygotowuje prosty spot reklamowy o Polsce	– wie, co to jest spot reklamowy – przygotowuje prosty spot reklamowy o Polsce	– omawia cechy spotu reklamowego – przygotowuje spot reklamowy o Polsce	– wyjaśnia mechanizm działania spotu reklamowego – przygotowuje ciekawy spot reklamowy o Polsce	– wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę o mechanizmach rządzących oddziaływaniem spotu reklamowego i tworzy oryginalny spot reklamowy o wyraźnej roli perswazyjnej
Nasze projekty: konkurs <i>Ożywić zużyte słowa</i>	– podaje przykłady kilku słów, które wyszły z użycia	– korzystając z odpowiednich słowników, podaje przykłady słów, które wyszły z użycia	– uzasadnia swój wybór słów, które warto przywrócić do użytku	– bierze czynny udział w przygotowaniu konkursu związanego ze słowami, które wyszły z użycia	– przygotowuje i przeprowadza konkurs związany ze słowami, które wyszły z użycia
Rycerski świat					
Henryk Sienkiewicz <i>Krzyżacy</i> (fr.)	– wie, że utwór należy do powieści historycznych – podaje po jednym przykładzie elementu historycznego i fikcyjnego w powieści – przypomina, co to jest wątek – krótko charakteryzuje	– wyjaśnia, czym cechują się powieści historyczne – wskazuje przykłady elementów historycznych i fikcyjnych – wymienia wątki utworu – charakteryzuje wybranego bohatera – wyjaśnia, kiedy bohater	– wyjaśnia, dlaczego utwór należy do powieści historycznych – określa zasadę łączenia elementów historycznych i fikcyjnych – omawia układ wątków utworu – dokonuje charakterystyki	– podaje różne przykłady powieści historycznych – określa relacje między elementami historycznymi i fikcyjnymi – przedstawia przebieg wybranego wątku – dokonuje wyczerpującej charakterystyki porównawczej	– zestawia powieść z filmem, dokonuje ich porównania – przedstawia prezentację dotyczącą wybranego problemu utworu – tworzy list i opis postaci, zachowując wszystkie wymogi tych form

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	wybranego bohatera – wie, kiedy bohater jest postacią dynamiczną – wymienia podstawowe obyczaje rycerskie – wie, co to jest archaizm – określa temat obrazu Matejki – proponuje obsadę aktorską głównych ról do przygotowywanej ekranizacji – pisze krótkie streszczenie wybranego wątku – tworzy krótki list i opis postaci	jest postacią dynamiczną – wymienia obyczaje rycerskie – wskazuje w tekście różne rodzaje archaizmów – zestawia opis bitwy z dziełem malarskim – proponuje obsadę aktorską kilku ról do przygotowywanej ekranizacji – pisze streszczenie wybranego wątku – tworzy list i opis postaci	porównawczej wybranych bohaterów – wskazuje bohaterów dynamicznych – krótko opowiada o obyczajach rycerskich – wyjaśnia, po co są stosowane archaizmy w utworze – wskazuje podobieństwa w opisie bitwy i jej przedstawieniu malarskim – proponuje obsadę aktorską do przygotowywanej ekranizacji – pisze wyczerpujące streszczenie wybranego wątku – tworzy rozwinięty list i wyczerpujący opis postaci	wybranych bohaterów – wyjaśnia, kto i dlaczego jest bohaterem dynamicznym – opowiada o obyczajach rycerskich – wyjaśnia rolę archaizmów w języku utworu – porównuje środki języka literackiego i malarskiego w opisie bitwy – uzasadnia obsadę aktorską do przygotowywanej ekranizacji – pisze streszczenie wątku zgodnie z wszystkimi wymogami tej formy wypowiedzi – tworzy ciekawy list i plastyczny opis postaci	wypowiedzi

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Jarosław Grzędowicz <i>Pan Lodowego Ogrodu</i> (fragmenty)	– odtwarza podstawowe informacje na temat krainy przedstawionej we fragmencie – opowiada o misji, którą wykonuje główny bohater – wstępnie przedstawia przeżycia, jakich doznałby podczas spotkania z mieszkańcami obcej planety – ma świadomość, że w tekście znajdują się nawiązania do średniowiecza – wie, co to jest fantastyka literacka i rozpoznaje teksty fantasy	– odtwarza informacje na temat krainy przedstawionej we fragmencie – wyjaśnia na czym polega misja, którą wykonuje główny bohater – odtwarza argumenty, które zadecydowały o wyborze Vuka do spełnienia misji – opisuje przeżycia, jakich doznałby podczas spotkania z mieszkańcami obcej planety – przedstawia nawiązania do średniowiecza – wyjaśnia, na czym polega fantastyka literacka – rozróżnia fantastykę naukową i fantasy	– porządkuje informacje na temat krainy przedstawionej we fragmencie – tworzy rozwiniętą wypowiedź przedstawiającą przeżycia, jakich doznałby podczas spotkania z mieszkańcami obcej planety – uzasadnia, co może być nawiązaniem do średniowiecza – wymienia przykłady elementów fantastycznych – wyjaśnia, na czym polega fantastyka naukowa i fantasy	– barwnie opowiada o krainie przedstawionej we fragmencie – odtwarza i ocenia argumenty, które zadecydowały o wyborze Vuka do spełnienia misji – barwnie opisuje przeżycia, których doznałby podczas spotkania z mieszkańcami obcej planety – omawia rolę nawiązań do średniowiecza – zestawia fantastykę literacką z fikcją realistyczną – podaje przykłady literatury należącej do fantastyki naukowej i do fantasy	– zna całość utworu – w wybranej formie przedstawia specyfikę literatury fantasy
Rodolphe Jaquette, Bernard Capo <i>Krzyżacy. 1. W cieniu czarnych kniei</i> (fragment)	– rozpoznaje powieść Sienkiewicza jako źródło komiksu – wie, do czego służy dymek komiksowy – podaje przykład	– zestawia fragment komiksu z odpowiednim fragmentem powieści – rozróżnia podstawowe rodzaje dymków komiksowych	– porównuje fragment komiksu z odpowiednim fragmentem powieści – zna różne rodzaje dymków komiksowych – omawia dynamiczne	– porównuje fragment komiksu z odpowiednim fragmentem powieści, wskazując podobieństwa i różnice – łączy różne rodzaje dymków z rodzajem tekstu w komiksie	– przedstawia wybrany przez siebie komiks, omawia jego problematykę i warstwę plastyczną, ocenia go

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
komiksu)	zdynamiczowanego fragmentu – przedstawia wstępne wrażenia po obejrzeniu fragmentu komiksu	– wskazuje fragmenty zdynamiczowane – prezentuje swoje wrażenia po obejrzeniu fragmentu komiksu	fragmenty komiksu – przedstawia swoją ocenę fragmentu komiksu	– wyjaśnia, jak zostały osiągnięte efekty dynamizmu – ocenia i wartościuje fragment komiksu	
Wirtualny spacer: komiks wykonany przez uczniów	– pod kierunkiem nauczyciela tworzy prosty komiks o przygodach wybranego rycerza rzeczywistego lub fikcyjnego – przedstawia swoją pracę	– tworzy prosty komiks o przygodach wybranego rycerza rzeczywistego lub fikcyjnego – prezentuje swoją pracę – objaśnia zastosowane rozwiązania formalne	– tworzy ciekawy komiks o przygodach wybranego rycerza rzeczywistego lub fikcyjnego – stara się stosować ciekawe rozwiązania formalne – omawia efekty swojej pracy.	– tworzy ciekawy komiks o przygodach wybranego rycerza rzeczywistego lub fikcyjnego – dynamizuje akcję, stosuje ciekawe rozwiązania formalne – wykorzystuje urozmaicony tekst	– tworzy oryginalny komiks, stosując różnorodne środki słowne i plastyczne – prezentuje swoją pracę i uzasadnia funkcję wybranych rozwiązań
Nasze projekty: ideały rycerskie we współczesnym świecie	– w prostej formie (np. prezentacji multimedialnej) przedstawia obecność ideałów rycerskich w dzisiejszym świecie	– w samodzielnie wybranej formie przedstawia obecność ideałów rycerskich w dzisiejszym świecie	– w atrakcyjnej formie przedstawia obecność ideałów rycerskich w dzisiejszym świecie	– w oryginalnej, funkcjonalnej formie przedstawia obecność ideałów rycerskich w dzisiejszym świecie	– w oryginalnej, funkcjonalnej formie przedstawia obecność ideałów rycerskich w dzisiejszym świecie, uzasadnia obecność wybranych środków wyrazu
Mieć czy być?					
Karol Dickens <i>Opowieść</i>	– zbiera informacje dotyczące głównego	– charakteryzuje głównego bohatera	– dokonuje pełnej charakterystyki	– charakteryzuje głównego bohatera, przywołując	– dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
wigilijna	bohatera – wskazuje informacje, na podstawie których można ustalić czas wydarzeń – rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne – wskazuje fragmenty, na podstawie których można określić emocje bohatera	– ustala czas wydarzeń – dzieli wydarzenia na realistyczne i fantastyczne – nazywa emocje bohatera – zapisuje w punktach rady dla bohatera	głównego bohatera – omawia czas wydarzeń – omawia związek wydarzeń realistycznych i fantastycznych – nazywa emocje bohatera i wyjaśnia, czym były wywołane	fragmenty tekstu – wyjaśnia znaczenie, jakie w utworze ma czas rozgrywających się wydarzeń – określa rolę fantastyki w opowiadaniu – wyjaśnia, z czego wynikała i na czym polegała zmiana w myśleniu i postępowaniu bohatera – wypowiada się na temat motywów ludzkiego postępowania	tekstu
Erich Fromm <i>Mieć czy być</i> (fragmenty)	– czyta tekst ze zrozumieniem – wie, że tekst ma charakter filozoficzny – wskazuje fragmenty mówiące o dwóch postawach życiowych – odtwarza główne poglądy autora – wie, że tekst jest napisany stylem naukowym – wyodrębnia akapity – rozpoznaje podstawowe	– formułuje pytania w związku z tekstem – rozpoznaje tekst jako filozoficzny – krótko omawia dwie postawy życiowe przedstawione w tekście – odtwarza poglądy autora na temat sposobu życia człowieka – zna cechy stylu naukowego – formułuje treść akapitu jednym zdaniem	– wyjaśnia, o czym mówi tekst – krótko wyjaśnia, z czego wynika filozoficzny charakter tekstu – omawia dwie postawy życiowe przedstawione w tekście – omawia poglądy autora przedstawione w tekście – wymienia cechy stylu naukowego – rozpoznaje związki między akapitami	– formułuje problematykę tekstu – wyjaśnia, dlaczego tekst ma charakter filozoficzny – omawia i ocenia dwie postawy życiowe przedstawione w tekście – prezentuje swoje poglądy na temat poruszany w utworze – na podstawie tekstu omawia cechy stylu naukowego – omawia budowę wywodu – świadomie odbiera tekst z uwzględnieniem środków retorycznych	– odtwarza tok wywodu zaprezentowanego w tekście, na tej podstawie formułuje własne stanowisko wobec problemów w nim poruszanych – analizuje kompozycję tekstu z perspektywy budowy akapitów i związków między nimi – świadomie stosuje środki retoryczne w swoich wypowiedziach

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	środki retoryczne – pisze krótki list, w którym prezentuje swoje stanowisko	– wskazuje w tekście środki retoryczne – pisze list, w którym popiera swoje stanowisko argumentami	– omawia funkcje podstawowych środków retorycznych – pisze list, w którym stosuje środki retoryczne	– pisze list, w który przekonuje do swoich poglądów	– pisze list, w którym za pomocą celowo dobranych środków prezentuje swoje stanowisko, uzasadnia je i przekonuje do niego odbiorcę
Plakat fundacji Arka	– rozpoznaje plakat wśród innych przedstawień wizualnych – wskazuje podstawowe elementy plakatu – dostrzega związek tekstu i elementów graficznych na plakacie – wie, kim jest wolontariusz – zna pojęcie filantropia – wie, na czym polega perswazja	– odróżnia plakat od obrazu – wskazuje elementy znaczące na plakacie – analizuje hasła znajdujące się na plakacie – wyjaśnia, kim jest wolontariusz – przedstawia prostą definicję filantropii – zna podstawowe środki perswazyjne	– wyjaśnia, czym różni się plakat od obrazu – omawia przenośne znaczenie znaków graficznych – wypowiada się na temat swoich możliwości pracy w wolontariacie – wyjaśnia, na czym polega filantropia – rozpoznaje środki perswazyjne	– wskazuje główne środki wyrazu plakatu – ocenia plakat – proponuje własne hasło plakatowe – ocenia własne możliwości pracy w wolontariacie – podaje przykłady działań o charakterze filantropijnym – omawia znaczenie i funkcję środków perswazyjnych	– omawia specyfikę plakatu jako formy przekazu – ocenia skuteczność perswazyjną plakatu – prezentuje rozwiniętą wypowiedź na temat celu, sensu i przebiegu wolontariatu – omawia i ocenia działania o charakterze filantropijnym – świadomie i celowo stosuje środki perswazyjne w swoich wypowiedziach

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Wirtualny spacer: plakaty multimedialne uczniów	– korzystając z pomocy, tworzy plakat multimedialny – przedstawia swój plakat	– tworzy prosty plakat multimedialny – opowiada o tym, co plakat przedstawia	– tworzy plakat multimedialny – opowiada o znaczących elementach przedstawionych na plakacie	– tworzy oryginalny plakat multimedialny – wyjaśnia funkcje elementów użytych na plakacie – formułuje przesłanie swojego plakatu	– całkowicie samodzielnie tworzy oryginalny, atrakcyjny wizualnie plakat multimedialny, eksponujący wyrażenie przyjęte przesłanie, – funkcjonalnie stosuje różnorodne środki wyrazu
Nasze projekty: film prezentujący kandydata do nagrody za życiową postawę	– proponuje kandydata do prezentacji	– uzasadnia wybór kandydata do prezentacji	– zbiera i porządkuje informacje na temat kandydata do prezentacji	– bierze aktywny udział w przygotowaniu filmu prezentującego kandydata do nagrody za postawę życiową	– samodzielnie przygotowuje filmik prezentujący kandydata do nagrody za postawę życiową
Magia świata					
Bolesław Leśmian <i>Dziewczyna</i>	– wie, że utwór jest balladą – dostrzega mieszanie realizmu z fantastyką – rozpoznaje narratora w utworze – dostrzega neologizmy w tekście	– wymienia cechy ballady jako gatunku – wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne – przypomina, kim jest narrator w utworze – wskazuje neologizmy	– wyjaśnia, dlaczego utwór jest balladą – omawia elementy realistyczne i fantastyczne – omawia postawę narratora – omawia budowę i znaczenie neologizmów	– omawia tekst jako balladę w kontekście innych utworów tego gatunku – określa relacje między elementami realistycznymi i fantastycznymi – omawia relację narratora z elementami świata przedstawionego – omawia funkcję neologizmów	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem zawartej w nim wizji świata

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Bolesław Leśmian <i>Wczesnym rankiem, Tęcza</i>	– wie, że utwór należy do liryki bezpośredniej – dostrzega składniki poetyckiego krajobrazu – dostrzega środki języka malarskiego	– rozpoznaje utwór jako należący do liryki bezpośredniej – wymienia składniki poetyckiego krajobrazu – wskazuje środki języka malarskiego – dostrzega ożywienie – wyodrębnia obrazy poetyckie – omawia postawę wobec natury przedstawioną w wierszu	– wyjaśnia, dlaczego utwór należy do liryki bezpośredniej – opisuje krajobraz zaprezentowany w wierszu – omawia zawartość obrazów poetyckich – omawia środki języka malarskiego – wskazuje ożywienie	– omawia tekst jako utwór należy do liryki bezpośredniej – określa relacje między elementami utworu – omawia funkcję obrazów poetyckich – omawia funkcję ożywienia – ocenia postawy pokazane w utworze	– dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji wierszy
Aleksander Minorski <i>Ikar znad Dunajca</i> (fragmenty)	– przypomina postać Ikara z mitu – wie, że tekst jest opowieścią biograficzną – wymienia najważniejsze elementy świata przedstawionego – wskazuje fragmenty opisujące emocje i przeżycia – według wzoru tworzy opis przeżyć	– krótko przypomina treść mitu o Ikarze – wyjaśnia, czym cechuje się opowieść biograficzna – porządkuje elementy świata przedstawionego – nazywa emocje i przeżycia – tworzy opis przeżyć	– wyjaśnia symbolikę postaci Ikara – sytuuje opowieść biograficzną na granicy literatury faktu i literatury pięknej – opowiada swoimi słowami o elementach świata przedstawionego – wskazuje i omawia źródła emocji i przeżyć – tworzy ciekawy opis przeżyć	– wyjaśnia, na czym polega motyw ikaryjski w kulturze – wyjaśnia, dlaczego tekst jest opowieścią biograficzną – omawia elementy świata przedstawionego – omawia przeżycia i emocje bohatera w kontekście jego dokonań – tworzy opis przeżyć, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem oceny postawy bohatera

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Michał Głowiński, Aleksandra Okopień-Sławińska, Janusz Sławiński <i>Świat przedstawiony utworu literackiego wobec rzeczywistości</i> (fragmenty)	– odróżnia realizm od fantastyki – zna termin <i>groteska</i> – zna termin <i>absurd</i> – rozróżnia elementy świata przedstawionego w utworach literackich – wyodrębnia akapity	– wstępnie omawia realizm i fantastykę jako dwa sposoby pokazywania rzeczywistości w literaturze – wie, na czym polega groteska – wie, na czym polega absurd – wymienia elementy świata przedstawionego w utworach literackich – odtwarza zawartość treściową akapitów	– wyjaśnia, na czym polega realizm, a na czym fantastyczne obrazowanie świata – wskazuje podstawowe cechy groteski – podaje przykłady absurdu – omawia elementy świata przedstawionego w utworach literackich – analizuje budowę akapitów – dostrzega problematykę tekstu	– zestawia z sobą konwencję realistyczną i fantastyczną – wyjaśnia, czym jest groteska i podaje jej przykłady – wyjaśnia funkcje absurdu – charakteryzuje elementy świata przedstawionego w utworach literackich – omawia budowę akapitów – formułuje problematykę tekstu	– analizuje i interpretuje utwory ze szczególnym uwzględnieniem konwencji literackiej – analizuje kompozycję tekstu z perspektywy budowy akapitów i związków między nimi
Wirtualny spacer: uczniowski quiz	– proponuje zagadnienia do pytań – stara się brać udział w quizie	– układa kilka pytań do quizu – bierze udział w quizie	– układa pytania do quizu – bierze czynny udział w quizie	– układa ciekawe pytania do quizu – bierze aktywny udział w quizie	– tworzy quiz – bierze aktywny udział w quizie
Nasze projekty: wieczór poetycki	– proponuje wiersze na wieczór poetycki	– uzasadnia wybór wierszy na wieczór poetycki	– bierze udział w przygotowaniu wieczoru poetyckiego	– przygotowuje piękną recytację wierszy na wieczór poetycki	– organizuje i przeprowadza wieczór poetycki
Sztuka optymizmu					

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Kazimierz Wierzyński <i>Zielono mam w głowie, Na łące</i>	– wyjaśnia, o czym mówi wiersz – wie, na czym polega przerzutnia – wie, na czym polega liryka bezpośrednia – wie, że niektóre fragmenty mają charakter metaforyczny – cytuje fragmenty, na podstawie których można określić postawę życiową osoby mówiącej	– odczytuje główną myśl wiersza – rozpoznaje w tekście przerzutnię – rozpoznaje w wierszu lirykę bezpośrednią – wskazuje fragmenty o znaczeniu metaforycznym – wie, o jakiej postawie życiowej jest mowa w wierszu	– formułuje przesłanie wiersza – wyjaśnia, na czym polega przerzutnia – zbiera informacje o osobie mówiącej – wyjaśnia znaczenia metaforyczne – wypowiada się na temat postawy życiowej, o której jest mowa w wierszu	– wypowiada się na temat przesłania wiersza – określa funkcję przerzutni – charakteryzuje osobę mówiącą – wypowiada się na temat znaczeń naddanych utworu – przedstawia własne przemyślenia na temat postawy życiowej, o której jest mowa w wierszu	– samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem refleksji o postawach życiowych człowieka
Małgorzata Baranowska <i>Szczęście codzienne</i> (fragment <i>Tylko się rozejrzeć</i>)	– czyta tekst ze zrozumieniem – wskazuje fragmenty prezentujące poglądy autorki – odtwarza informacje na temat źródeł szczęścia	– wyjaśnia, czego dotyczy tekst – odtwarza poglądy autorki własnymi słowami – krótko wypowiada się na temat źródeł szczęścia – odtwarza zawartość treściową akapitów	– omawia zawartość treściową tekstu – komentuje poglądy autorki – wypowiada się na temat źródeł szczęścia – analizuje budowę akapitów	– formułuje problematykę tekstu – ustosunkowuje się do poglądów autorki – tworzy rozbudowaną wypowiedź na temat źródeł szczęścia – omawia budowę akapitów	– samodzielnie interpretuje tekst i ustosunkowuje się do zawartych w nim poglądów – analizuje kompozycję tekstu z perspektywy budowy akapitów i związków między nimi
Richard Carlson <i>Nie zadreć się problemami, nastolatku</i>	– czyta tekst ze zrozumieniem – wie, w jakim celu został napisany tekst	– wyjaśnia, o czym mówi tekst – rozpoznaje intencje tekstu	– omawia treści zawarte w tekście – formułuje intencje tekstu – omawia fragmenty	– ustosunkowuje się do treści zawartych w tekście – omawia intencje tekstu – przedstawia własne stanowisko	– samodzielnie interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
(fragment <i>Ciesz się, że jesteś nastolatkiem</i>)	– wskazuje fragmenty omawiające postawę życiową – wie, czym cechuje się styl potoczny – cytuje fragmenty zawierające życiowe rady	– odtwarza własnymi słowami zawartość treściową fragmentów dotyczących postawy życiowej – rozpoznaje styl potoczny – odtwarza życiowe rady zawarte w tekście – odtwarza zawartość treściową akapitów	- dotyczące postawy życiowej – wyjaśnia, czym cechuje się styl potoczny – omawia życiowe rady zawarte w tekście – analizuje budowę akapitów	- dotyczące postawy życiowej zaprezentowanej w tekście – omawia skutki zastosowania stylu potocznego – formułuje życiowe rady uzupełniające przesłanie tekstu – omawia budowę akapitów	- omówienia i oceny postaw życiowych – analizuje kompozycję tekstu z perspektywy budowy akapitów i związków między nimi
Wirtualny spacer: tworzenie drzewa osobistego rozwoju	– ma świadomość, że należy myśleć o swoim rozwoju – przy pomocy tworzy proste drzewo osobistego rozwoju	– krótko wypowiada się na temat swojego rozwoju – tworzy proste drzewo osobistego rozwoju	– wypowiada się na temat swojego rozwoju – tworzy drzewo osobistego rozwoju	– planuje swój osobisty rozwój – tworzy rozbudowane drzewo osobistego rozwoju	– wyczerpująco przedstawia plany swojego osobistego rozwoju – tworzy rozbudowane drzewo osobistego rozwoju
Nasze projekty: sondaż wśród rówieśników	– proponuje kilka pytań do sondażu	– opracowuje zestaw pytań do sondażu	– bierze czynny udział w przeprowadzaniu sondażu	– opracowuje graficznie wyniki sondażu, formułuje wnioski	– samodzielnie przygotowuje i przeprowadza sondaż, prezentuje jego wyniki, formułuje na ich podstawie wnioski
Malowane słowem					

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Jan Lechoń <i>Czerwone wino, Do malarza</i>	– wie, że w kulturze pory roku mają znaczenie symboliczne – wskazuje formy gramatyczne ujawniające osobę mówiącą – wskazuje wersy zawierające refleksje – wie, że wiersz ma walory plastyczne	– wyjaśnia symbolikę wybranej pory roku – wskazuje osobę mówiącą w wierszu – wyjaśnia, czego dotyczą refleksje zawarte w wierszu – wskazuje środki wywołujące efekt plastyczności utworu	– wyjaśnia symbolikę pór roku – wypowiada się na temat osoby mówiącej w wierszu – omawia refleksje zawarte w wierszu – nazywa środki językowe wywołujące efekt plastyczności utworu	– tworzy rozbudowaną wypowiedź poświęconą symbolicznie por roku – charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu – ustosunkowuje się do refleksji zawartych w wierszu – omawia walory plastyczne utworu i sposoby ich osiągania	– samodzielnie analizuje i interpretuje wiersze ze szczególnym uwzględnieniem zawartych w nim refleksji i sposobów kreowania rzeczywistości
Jan Kasprowicz <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i>	– wyodrębnia obrazy poetyckie – wie, że niektóre elementy mają znaczenie symboliczne – wyjaśnia, co to jest epitet złożony – wie, że opis ma charakter impresyjny – wie, że utwór jest sonetem	– tytułuje obrazy poetyckie – wymienia elementy symboliczne – wskazuje epitety złożone – wyjaśnia, na czym polega impresyjność opisu – wymienia cechy gatunkowe sonetu	– wypowiada się na temat zawartości obrazów poetyckich – omawia elementy symboliczne – określa funkcję epitetów złożonych – omawia środki językowe wpływające na impresyjność opisu – wyjaśnia, dlaczego utwór jest sonetem	– omawia zawartość obrazów poetyckich – wyjaśnia symboliczne znaczenia poszczególnych elementów – omawia funkcję epitetów złożonych w powiązaniu z innymi środkami językowymi – wyjaśnia, z czego wynika i na czym polega impresyjność opisu poetyckiego – omawia relacje między dwiema częściami sonetu	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem impresyjności opisu i tworzących go środków językowych
Czesław Miłosz <i>Mały traktat o kolorach</i>	– zna definicję traktatu – podaje przykłady kilku barw o znaczeniu symbolicznym	– wyjaśnia, czym cechuje się traktat – wymienia barwy o znaczeniu symbolicznym	– wyjaśnia, co to znaczy <i>mały traktat</i> – omawia symboliczne znaczenie barw	– wyjaśnia znaczenie tytułu – omawia kulturowe znaczenie różnych barw – omawia funkcję epitetów	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem jego

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– przypomina, na czym polega epitet złożony – cytuje fragmenty, w których jest sformułowana intencja tekstu	– wymienia epitety złożone – rozpoznaje intencję tekstu	– omawia funkcję epitetów złożonych – formułuje intencję tekstu	- złożonych w kontekście innych środków językowych użytych w tekście – omawia intencję tekstu	prześlania
Wirtualny spacer: projektowanie zawartości płyty i jej okładki	– proponuje przykłady utworów muzycznych – proponuje prosty projekt okładki	– zbiera wyjściowy materiał muzyczny – proponuje elementy graficzne na okładkę – projektuje prostą okładkę	– gromadzi materiał muzyczny – dobiera funkcjonalne elementy graficzne na okładkę – projektuje interesującą okładkę	– gromadzi bogaty materiał muzyczny – dobiera funkcjonalne różnorodne elementy graficzne na okładkę – projektuje oryginalną okładkę	– gromadzi interesujący, bogaty materiał muzyczny – samodzielnie tworzy oryginalną, twórczą, pomysłową okładkę
Nasze projekty: wystawa fotografii krajobrazu	– wybiera zdjęcia na wystawę fotografii	– proponuje zasadę ułożenia zdjęć na wystawie fotografii	– proponuje motto do fotografii na wystawie	– czynnie uczestniczy w przygotowaniu wystawy fotografii krajobrazu	– kieruje pracami związanymi z przygotowaniem wystawy fotografii krajobrazu
Wymiary człowieczeństwa					
Jerzy Liebert <i>Ucz się ciebie, człowieku</i>	– wskazuje wersy ujawniające osobę mówiącą – wie, co to jest metafora – wstępnie określa	– rozpoznaje osobę mówiącą – wskazuje metafory – określa sytuację liryczną – określa postawę życiową	– wypowiada się na temat osoby mówiącej – wyjaśnia znaczenia metafor – omawia sytuację liryczną	– charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu – omawia metaforyczną warstwę utworu – komentuje sytuację liryczną	– samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem prezentowanej w nim

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	sytuację liryczną – wymienia główne wyznaczniki postawy życiowej przedstawionej w wierszu	przedstawioną w wierszu	– wyjaśnia, jakiej postawy życiowej uczy wiersz	– ustosunkowuje się do postawy życiowej przedstawionej w wierszu	postawy wobec świata i człowieka
Leszek Kołakowski <i>Mini wykłady o maxi sprawach. O wrogu i o przyjacielu</i>	– czyta tekst ze zrozumieniem – cytuje zdanie o charakterze tezy – zna przynajmniej jeden cytat dotyczący przyjaźni – wyodrębnia akapity w tekście – wie, po czym rozpoznać akapit sumujący – stara się brać udział w dyskusji	– opowiada, o czym mówi tekst – wskazuje fragmenty o charakterze tezy i argumentów – ze źródeł wskazanych przez nauczyciela podaje kilka cytatów dotyczących przyjaźni – wyodrębnia główną myśl akapitów – wskazuje akapit sumujący – bierze udział w dyskusji	– formułuje temat tekstu – na podstawie tekstu formułuje tezę i argumenty – z samodzielnie wyszukanych źródeł podaje cytaty dotyczące przyjaźni – omawia związki między akapitami – omawia zawartość akapitu sumującego – bierze czynny udział w dyskusji	– określa problematykę tekstu – odtwarza własnymi słowami tezę i argumenty z tekstu – podaje i omawia cytaty dotyczące przyjaźni – odtwarza kompozycję wywodu autora – wskazuje związek akapitu sumującego z pozostałymi akapitami – przedstawia i uzasadnia swoje stanowisko w dyskusji	– zna inne miniwykłady autora, prezentuje ich problematykę, omawia kompozycję wywodu autora
Max Ehrmann, Piotr Walewski, zespół Piwnicy pod Baranami <i>Dezyderata</i>	– rozpoznaje w tekście formy trybu rozkazującego – cytuje fragmenty zawierające życiowe rady – wie, że tekst mówi o	– omawia wersy zawierające formy trybu rozkazującego – odtwarza własnymi słowami życiowe rady – rozpoznaje wartości, o	– wyjaśnia funkcję form trybu rozkazującego użytego w tekście – omawia życiowe rady zawarte w tekście – nazywa i porządkuje	– wyjaśnia, jaką rolę odgrywają formy trybu rozkazującego dla wyeksponowania przesłania tekstu – ustosunkowuje się do życiowych rad zawartych w tekście	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór jako dzieło literackie i muzyczne ze szczególnym uwzględnieniem jego

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	wartościach – uważnie wysłuchuje muzycznej wersji utworu – pisze prostą dedykację	których mowa w tekście – porównuje tekst z jego muzyczną wersją – pisze dedykację	wartości, o których mowa w tekście – wypowiada się na temat muzycznej wersji utworu – pisze ciekawą dedykację	– tworzy wypowiedź związaną z wartościami, o których jest mowa w tekście – ocenia muzyczną wersję utworu – pisze ciekawą dedykację, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi	wymowy aksjologicznej
Wirtualny spacer: uczniowskie e-maile	– pisze krótki e-mail na wskazany temat, stara się w nim stosować podstawowe zasady etykiety językowej	– pisze e-mail na wskazany temat, stosuje w nim podstawowe zasady etykiety językowej	– pisze e-mail zawierający przestrogi i rady – stosuje zasady etykiety językowej	– pisze ciekawy, rozwinięty e-mail zawierający przestrogi i rady – świadomie stosuje zasady etykiety językowej	– pisze oryginalny, twórczy e-mail związany z tematyką aksjologiczną – świadomie stosuje zasady etykiety językowej
Nasze projekty: plakat <i>Wymiary człowieczeństwa</i>	– przygotowuje prosty plakat	– przygotowuje plakat	– przygotowuje ciekawy plakat	– przygotowuje ciekawy, oryginalny plakat	– przygotowuje ciekawy plakat, świadomie dobiera środki plastyczne i językowe
Zmagania z losem					
Ernest Hemingway <i>Stary człowiek i morze</i>	– odtwarza najważniejsze wydarzenia – wymienia podstawowe cechy bohatera – rozpoznaje główne emocje bohatera	– porządkuje wydarzenia utworu – nazywa cechy bohatera – nazywa emocje i przeżycia bohatera – opowiada o relacjach	– odtwarza etapy wyprawy bohatera – charakteryzuje bohatera – ocenia postawę bohatera – omawia relacje bohatera z chłopcem	– relacjonuje swoimi słowami przebieg wyprawy bohatera – dokonuje pełnej charakterystyki bohatera – przedstawia swój stosunek do bohatera	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem refleksji o życiowej postawie bohatera i jej oceny

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– przedstawia chłopca – wskazuje przejawy życiowej postawy bohatera – dostrzega metaforyczny sens utworu – pisze krótką rozprawkę	- bohatera z chłopcem – wypowiada się na temat postawy życiowej bohatera – dostrzega przesłanie utworu – pisze rozprawkę	– ocenia postawę życiową bohatera – formułuje przesłanie utworu – pisze rozprawkę, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi	– ocenia relacje Santiaga z chłopcem – ustosunkowuje się do postawy życiowej bohatera – ustosunkowuje się do przesłania utworu – pisze rozprawkę zawierającą hipotezę, zachowuje wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi	– przedstawia swoje refleksje w rozprawce zawierającej hipotezę
Jasiek Mela <i>Poza horyzonty</i> (fragmenty)	– czyta tekst ze zrozumieniem – zbiera informacje na temat bohatera – wie, czym cechują się utwory należące do literatury faktu	– odtwarza informacje zawarte w tekście – wypowiada się na temat przeżyć bohatera – wie, że tekst należy do literatury faktu	– porządkuje informacje zawarte w tekście – charakteryzuje bohatera – wyjaśnia, dlaczego tekst należy do literatury faktu	– omawia informacje zawarte w tekście – ocenia bohatera – porównuje tekst z innymi utworami należącymi do literatury faktu	– samodzielnie interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem ewolucji postawy życiowej bohatera
Andrew Wyeth <i>Świat Krystyny</i> (reprodukcja obrazu)	– ogląda uważnie obraz – wypowiada się na temat bohaterki obrazu – dostrzega główną zasadę kompozycyjną obrazu – ma świadomość symboliki niektórych elementów obrazu	– wymienia elementy świata przedstawionego na obrazie – opisuje bohaterkę przedstawioną na obrazie – wstępnie omawia kompozycję obrazu – wskazuje elementy o znaczeniach	– omawia najważniejsze elementy przedstawione na obrazie – omawia relację bohaterki obrazu ze światem – omawia kompozycję obrazu – omawia elementy o znaczeniach symbolicznych	– omawia warstwę przedstawieniową obrazu – wymyśla historię związaną z postacią przedstawioną na obrazie – omawia i ocenia kompozycję obrazu – wyjaśnia symboliczne znaczenia elementów obrazu	– samodzielnie analizuje i interpretuje obraz ze szczególnym uwzględnieniem środków języka malarskiego wykorzystanych do przekazania znaczeń

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
		symbolicznych			
Wirtualny spacer: nagranie vlogera	– opracowuje recenzję według podanego wzoru – korzystając z pomocy, nagrywa wideoblog	– opracowuje krótką recenzję – nagrywa prosty wideoblog	– opracowuje recenzję – nagrywa wideoblog	– opracowuje wyczerpującą recenzję – prezentuje ciekawy wideoblog	– przedstawia recenzję spełniającą wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi – prezentuje oryginalny, atrakcyjny treściowo i wizualnie wideoblog
Nasze projekty: przedstawienie teatralne dla dzieci z domu dziecka albo pacjentów szpitala	– na miarę swoich możliwości bierze udział w przygotowaniu przedstawienia dla dzieci	– bierze udział w przygotowaniu przedstawienia dla dzieci	– bierze aktywny udział w przygotowaniu przedstawienia dla dzieci	– aktywnie włącza się we wszystkie prace związane z przygotowaniem przedstawienia dla dzieci	– kieruje pracami przy przygotowaniu przedstawienia dla dzieci
Siła rozumu					
Agatha Christie <i>Hydra lernejska</i>	– czyta ze zrozumieniem informacje dotyczące mitu o pracach Heraklesa – cytuje odpowiednie fragmenty tekstu – opowiada o bohaterze – opowiada, jak detektyw doszedł do rozwiązania zagadki kryminalnej	– zna mit o dwunastu pracach Heraklesa – wydobywa informacje z tekstu – wstępnie charakteryzuje bohatera – odtwarza tok myślenia detektywa	– opowiada mit o pracach Heraklesa – selekcjonuje informacje z tekstu – charakteryzuje bohaterów – omawia tok myślenia detektywa	– omawia nawiązania do mitu o pracach Heraklesa – omawia przywołane cytaty – charakteryzuje i ocenia bohaterów – omawia i ocenia tok myślenia detektywa	– samodzielnie analizuje i interpretuje opowiadania ze szczególnym uwzględnieniem ich przynależności do kultury masowej

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Dwanaście prac Herkulesa	– wie, że utwory Agathy Christie reprezentują opowiadania kryminalne – wymienia tytuły opowiadań – opowiada o wybranym śledztwie bohatera	– wyjaśnia, kiedy opowiadanie nazywamy kryminalnym – wskazuje opowiadania, które uważa za najciekawsze – odtwarza tok myślenia detektywa w związku z wybranym śledztwem	– wyjaśnia, na jakiej podstawie klasyfikuje utwory jako opowiadania kryminalne – uzasadnia wybór najciekawszego opowiadania – sporządza kartoteki przestępców z opowiadań o Herkulesie Poirocie	– omawia opowiadania kryminalne jako przykłady utworów kultury masowej – wskazuje związek poszczególnych opowiadań z mitem o Herkulesie – omawia motywy postępowania przestępców z poszczególnych opowiadań	
Czesław Miłosz <i>Zakłęcie</i>	– odczytuje dosłowne znaczenia utworu – rozpoznaje tezę w utworze – rozpoznaje argumenty w tekście – rozpoznaje osobę mówiącą – dostrzega w utworze nawiązania do filozofii – wskazuje fragmenty o znaczeniu metaforycznym	– odtwarza własnymi słowami zawartość treściową utworu – przekazuje tezę zawartą w utworze własnymi słowami – formułuje zawarte w tekście argumenty własnymi słowami – wypowiada się na temat osoby mówiącej – wie, czym zajmuje się filozofia – próbuje wyjaśniać znaczenia zawarte w	– odczytuje przenośne znaczenia utworu – komentuje tezę utworu – omawia argumenty występujące w tekście – charakteryzuje osobę mówiącą – wyjaśnia krótko, czym zajmuje się filozofia – wyjaśnia znaczenia wynikające z metafor	– omawia przenośne znaczenia utworu – komentuje tezę utworu, przywołując własne przemyślenia – ustosunkowuje się do argumentów zawartych w tekście – omawia światopogląd osoby mówiącej – wymienia podstawowe działy filozofii – interpretuje znaczenia metaforyczne	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem odwołań do filozofii

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
		metaforach			
Auguste Rodin <i>Myśliciel</i> (rzeźba)	– odróżnia rzeźbę od innych wytworów sztuki plastycznej – omawia wygląd postaci przedstawianej przez rzeźbę – układa krótki monolog wewnętrzny postaci ukazanej przez Rodina	– wie, czym cechuje się rzeźba jako dziedzina sztuki – przedstawia swoje odczucia wywoływane przez dzieło – układa monolog wewnętrzny postaci ukazanej przez Rodina	– odróżnia rzeźbę figuratywną od abstrakcyjnej – wyjaśnia znaczenia wynikające ze sposobu przedstawienia postaci przez rzeźbę – układa rozwinięty monolog wewnętrzny postaci ukazanej przez Rodina	– omawia środki wyrazu artystycznego związane z rzeźbą – ocenia dzieło – układa rozwinięty, ciekawy i oryginalny monolog wewnętrzny postaci ukazanej przez Rodina	– samodzielnie analizuje i interpretuje dzieło ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania środków wyrazu artystycznego dla kreowania przenośnych znaczeń
Wirtualny spacer: fragment lekcji przygotowany przez uczniów	– korzysta ze wskazanego programu internetowego – korzystając z pomocy, tworzy postać, która pomoże poprowadzić zajęcia na temat potęgi ludzkiego umysłu	– korzysta ze wskazanego programu internetowego – tworzy postać, która pomoże poprowadzić zajęcia na temat potęgi ludzkiego umysłu	– korzystając z programu internetowego, tworzy niebanalną postać, która pomoże poprowadzić ciekawe zajęcia na temat potęgi ludzkiego umysłu	– korzystając z programu internetowego, przeprowadza fragment lekcji na temat potęgi ludzkiego rozumu	– korzystając z programu internetowego, przeprowadza ciekawą, twórczą lekcję na temat potęgi ludzkiego rozumu
Nasze projekty: uczniowskie prezentacje na temat zmian cywilizacyjnych w Polsce	– w prostej formie przedstawia zmiany cywilizacyjne, jakie zaszły w świecie	– w samodzielnie dobranej formie przedstawia zmiany cywilizacyjne, jakie zaszły w świecie	– w ciekawej formie przedstawia zmiany cywilizacyjne, jakie zaszły w świecie	– w funkcjonalnie dobranej formie przedstawia zmiany cywilizacyjne, jakie zaszły w świecie	– w atrakcyjnie dobranej formie prezentuje zmiany cywilizacyjne, jakie zaszły w świecie, świadomie i celowo dobiera środki wyrazu

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
Części mowy – czasownik, formy osobowe	– rozpoznaje czasownik wśród innych części mowy – rozpoznaje formy gramatyczne czasownika – rozpoznaje formy czasu – zna tryby czasownika – zna strony czasownika – przekształca stronę czynną na bierną i odwrotnie – zna reguły ortograficzne dotyczące czasownika	– wyjaśnia, czym cechuje się czasownik jako część mowy – tworzy poprawne formy gramatyczne czasownika – stosuje odpowiednie formy czasu, trybu i strony – rozpoznaje czasowniki dokonane i niedokonane – zna reguły ortograficzne dotyczące czasownika, stara się stosować je w praktyce	– wyjaśnia, czym odróżnia się czasownik od innych części mowy – tworzy poprawne, różnorodne formy czasownika – stosuje formy czasu, trybu i strony – wyjaśnia, czym różnią się od siebie czasowniki dokonane i niedokonane – zna trudne formy czasownika – stosuje w praktyce reguły ortograficzne dotyczące czasownika	– wyjaśnia, czemu służą czasowniki w wypowiedzi – używa w wypowiedzi różnych form gramatycznych czasownika dla osiągnięcia zamierzonych celów – stosuje bezbłędnie formy czasu, trybu i strony – wyjaśnia, kiedy czasowniki są dokonane, a kiedy niedokonane – stosuje poprawnie trudne formy czasownika – stosuje w praktyce wszystkie reguły ortograficzne dotyczące czasownika	– poprawnie, świadomie i funkcjonalnie używa wszystkich form osobowych czasownika w swoich wypowiedziach
Części mowy – czasownik, formy nieosobowe	– zna różne formy nieosobowe czasownika – rozpoznaje imiesłów przymiotnikowy wśród innych części mowy – rozpoznaje imiesłów czynny i bierny – wie, że imiesłów przymiotnikowy łączy się	– stosuje różne formy nieosobowe – wyjaśnia, czym cechuje się imiesłów przymiotnikowy – tworzy formy imiesłowu czynnego i biernego – tworzy związki imiesłowu przymiotnikowego	– wyjaśnia, czym wyróżniają się formy nieosobowe czasownika – wyjaśnia, czym wyróżnia się imiesłów przymiotnikowy wśród innych części mowy – bezbłędnie tworzy formy imiesłowu czynnego	– wyjaśnia, czemu służą formy nieosobowe w wypowiedzi – wyjaśnia, czemu służą imiesłowy przymiotnikowe w wypowiedzi – używa funkcjonalnie form imiesłowu czynnego i biernego – uzgadnia formy imiesłowu przymiotnikowego z określonym rzeczownikiem	– poprawnie, świadomie i funkcjonalnie używa wszystkich nieosobowych form czasownika w swoich wypowiedziach

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	z rzeczownikiem – zna zasadę pisowni <i>nie</i> z imiesłowem przymiotnikowym – rozpoznaje imiesłów przysłówkowy	z rzeczownikiem – stara się stosować zasadę pisowni <i>nie</i> z imiesłowem przymiotnikowym – wyjaśnia, czym cechuje się imiesłów przysłówkowy – rozróżnia imiesłów współczesny i uprzedni	i biernego – bezbłędnie tworzy związki imiesłowu przymiotnikowego z rzeczownikiem – stosuje regułę pisowni <i>nie</i> z imiesłowem – wyjaśnia, czym wyróżnia się imiesłów przysłówkowy – wyjaśnia, kiedy stosuje się imiesłów współczesny, a kiedy uprzedni	– stosuje bezbłędnie regułę pisowni <i>nie</i> z imiesłowem – wyjaśnia, czemu służą imiesłowy przysłówkowe w wypowiedzi – prawidłowo stosuje imiesłów współczesny i uprzedni	
Zdanie złożone	– odróżnia zdania pojedyncze od złożonych – rozpoznaje części składowe zdania złożonego	– wyjaśnia, jak odróżnić zdanie pojedyncze od złożonego – dzieli zdanie złożone na części składowe	– wyjaśnia, czym cechuje się zdanie złożone – nazywa części zdania złożonego	– stosuje funkcjonalnie w swoich wypowiedziach zdania złożone – dostrzega relacje pomiędzy wypowiedziami składowymi	– świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o zdaniu złożonym w interpretacji tekstu cudzego i tworzeniu tekstu własnego
Zdanie złożone współzrędnie	– wie, na czym polega związek współzrędnoci – rozpoznaje różne rodzaje zdań współzrędnie złożonych	– wyjaśnia, na czym polega związek współzrędnoci – nazywa różne rodzaje zdań współzrędnie złożonych	– rozpoznaje związek współzrędnoci pomiędzy wypowiedziami składowymi	– omawia związek współzrędnoci pomiędzy wypowiedziami składowymi – stosuje w wypowiedziach wszystkie rodzaje zdań	– świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych rodzajach zdania współzrędnie złożonego

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
			– porównuje różne rodzaje zdań współrzędnie złożonych	współrzędnie złożonych	dla interpretacji tekstów cudzych i tworzenia tekstów własnych
Zdania złożone podrzędnie	– rozpoznaje wśród wypowiedzi zdania podrzędnie złożone – dzieli zdanie podrzędnie złożone na wypowiedzenia składowe	– wyjaśnia, czym cechują się zdania podrzędnie złożone – rozróżnia wypowiedzenie nadrzędne i podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie	– stosuje w swoich wypowiedziach zdania złożone podrzędnie – wie, kiedy wypowiedzenie składowe jest podrzędne, a kiedy – nadrzędne	– stosuje celowo i funkcjonalnie w swoich wypowiedziach zdania złożone podrzędnie – omawia stosunek podrzędności	– świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o zdaniu podrzędnie złożonym dla interpretacji tekstów cudzych i tworzenia tekstów własnych
Zdanie złożone z podrzędnym podmiotowym	– rozpoznaje zdanie podmiotowe wśród zdań podrzędnie złożonych – dzieli zdanie złożone na wypowiedzenia składowe	– wie, kiedy zdanie jest złożone z podrzędnym podmiotowym – wskazuje zdanie składowe nadrzędne i podrzędne	– wyjaśnia, kiedy zdanie jest złożone z podrzędnym podmiotowym – wskazuje zależności zdań składowych	– funkcjonalnie stosuje zdanie złożone z podrzędnym podmiotowym – omawia zależności zdań składowych	– funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o zdaniu podrzędnie złożonym podmiotowym przy interpretacji tekstów cudzych i tworzeniu tekstów własnych
Zdanie złożone z podrzędnym orzecznikowym	– rozpoznaje zdanie orzecznikowe wśród zdań podrzędnie złożonych – dzieli zdanie złożone na wypowiedzenia	– wie, kiedy zdanie jest złożone z podrzędnym orzecznikowym – wskazuje zdanie składowe nadrzędne i podrzędne	– wyjaśnia, kiedy zdanie jest złożone z podrzędnym orzecznikowym – wskazuje zależności zdań składowych	– funkcjonalnie stosuje zdanie złożone z podrzędnym orzecznikowym – omawia zależności zdań składowych	– funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o zdaniu podrzędnie złożonym orzecznikowym przy interpretacji tekstów

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	składowe				cudzych i tworzeniu tekstów własnych
Zdanie złożone z podrzędnym przydawkowym	– rozpoznaje zdanie przydawkowe wśród zdań podrzędnie złożonych – dzieli zdanie złożone na wypowiedzenia składowe	– wie, kiedy zdanie jest złożone z podrzędnym przydawkowym – wskazuje zdanie składowe nadrzędne i podrzędne	– wyjaśnia, kiedy zdanie jest złożone z podrzędnym przydawkowym – wskazuje zależności zdań składowych	– funkcjonalnie stosuje zdanie złożone z podrzędnym przydawkowym – omawia zależności zdań składowych	– funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o zdaniu podrzędnie złożonym przy interpretacji tekstów cudzych i tworzeniu tekstów własnych
Zdanie złożone z podrzędnym dopełnieniowym	– rozpoznaje zdanie dopełnieniowe wśród zdań podrzędnie złożonych – dzieli zdanie złożone na wypowiedzenia składowe	– wie, kiedy zdanie jest złożone z podrzędnym dopełnieniowym – wskazuje zdanie składowe nadrzędne i podrzędne	– wyjaśnia, kiedy zdanie jest złożone z podrzędnym dopełnieniowym – wskazuje zależności zdań składowych	– funkcjonalnie stosuje zdanie złożone z podrzędnym dopełnieniowym – omawia zależności zdań składowych	– funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o zdaniu podrzędnie złożonym dopełnieniowym w interpretacji tekstów cudzych i tworzeniu tekstów własnych
Zdanie złożone z podrzędnym okolicznikowym	– rozpoznaje zdanie okolicznikowe wśród zdań podrzędnie złożonych – dzieli zdanie złożone na wypowiedzenia składowe	– wie, kiedy zdanie jest złożone z podrzędnym okolicznikowym – wskazuje zdanie składowe nadrzędne i podrzędne	– wyjaśnia, kiedy zdanie jest złożone z podrzędnym okolicznikowym – wskazuje zależności zdań składowych	– funkcjonalnie stosuje zdanie złożone z podrzędnym okolicznikowym – omawia zależności zdań składowych	– funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o zdaniu podrzędnie złożonym dopełnieniowym przy interpretacji tekstów cudzych i tworzeniu tekstów własnych

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Imiesłowowy równoważnik zdania	– rozpoznaje w wypowiedzi imiesłów przysłówkowy – rozpoznaje równoważnik zdania – rozpoznaje zdanie złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania	– tworzy imiesłowowy przysłówkowy – wyjaśnia, czym cechuje się równoważnik zdania – dzieli zdanie złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania na wypowiedzenia składowe	– wyjaśnia, czym cechuje się imiesłów przysłówkowy – wyjaśnia różnice między zdaniem a równoważnikiem zdania – ustala relacje wypowiedzeń składowych w zdaniu złożonym z imiesłowowym równoważnikiem zdania	– omawia rolę imiesłowu przysłówkowego w wypowiedzi – przekształca zdania w równoważniki i równoważniki w zdania – funkcjonalnie stosuje w swoich wypowiedziach zdanie złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania	– funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o zdaniu złożonym z imiesłowowym równoważnikiem zdania przy interpretacji tekstów cudzych i tworzeniu tekstów własnych
Zdania wielokrotnie złożone	– rozpoznaje zdania wielokrotnie złożone – dzieli zdanie na wypowiedzenia składowe	– wyjaśnia, czym cechuje się zdanie wielokrotnie złożone – wyodrębnia wypowiedzenia nadrzędne i podrzędne	– tworzy zdania wielokrotnie złożone – określa relacje między wypowiedziami składowymi	– wykorzystuje funkcjonalnie zdania wielokrotnie złożone – obrazuje na wykresie relacje między zdaniami składowymi	– funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o zdaniu wielokrotnie złożonym przy interpretacji tekstów cudzych i tworzeniu tekstów własnych
Składnia – zebranie i powtórzenie wiadomości	– rozpoznaje wszystkie części zdania – rozpoznaje różne typy wypowiedzeń – odróżnia zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	– omawia wszystkie części zdania – omawia różne typy wypowiedzeń – wyjaśnia różnice między zdaniami współrzędnie i podrzędnie złożonymi	– wykorzystuje wszystkie części zdania w wypowiedziach – wykorzystuje różne typy wypowiedzeń w wypowiedziach – zna różne rodzaje zdań	– celowo i funkcjonalnie stosuje wszystkie części zdania – stosuje funkcjonalnie różne typy wypowiedzeń – stosuje różne rodzaje zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych	– celowo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o składni przy interpretacji tekstów cudzych i tworzeniu tekstów własnych

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– dzieli zdania złożone na wypowiedzenia składowe	– analizuje relacje między wypowiedzeniami składowymi	współrzędnie i podrzędnie złożonych – omawia relacje między wypowiedzeniami składowymi	– przedstawia na wykresie i omawia relacje między wypowiedzeniami składowymi	
Wyraz podstawowy i pochodny	– rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne	– tworzy proste wyrazy pochodne	– wyjaśnia, kiedy wyraz jest podstawowy, a kiedy pochodny	– tworzy wyrazy pochodne od rzeczowników, czasowników, przymiotników	– wie, jak powstają wyrazy – bezbłędnie wskazuje wyrazy podstawowe i pochodne – tworzy wyrazy pochodne od różnych części mowy
Budowa słowotwórcza wyrazu, wyrazy niepodzielne słowotwórczo	– wskazuje wyrazy podstawowe i pochodne – dzieli słowotwórczo proste wyrazy pochodne – wie, że w temacie słowotwórczym mogą występować oboczności	– wyjaśnia, co to są wyrazy podstawowe i pochodne – dzieli słowotwórczo wyrazy pochodne – wskazuje oboczności w temacie słowotwórczym	– tworzy pary wyrazów: podstawowy i pochodny – wyjaśnia, czym jest temat słowotwórczy, a czym – formant w wyrazie pochodnym – analizuje oboczności występujące w temacie słowotwórczym	– tworzy ciągi wyrazów pokrewnych – wymienia kolejne etapy analizy słowotwórczej wyrazu – uwzględnia oboczności występujące w temacie słowotwórczym	– dokonuje bezbłędnie analizy słowotwórczej wyrazów o wysokim stopniu trudności
Rodzaje i funkcje formantów	– wie, co to jest formant – zna podstawowe rodzaje formantów	– wyjaśnia, co to jest formant – zna różne rodzaje formantów	– omawia rolę formantu – omawia różne rodzaje formantów	– omawia formant jako element słowotwórczy – tworzy wyrazy przez użycie różnych rodzajów formantu	– bezbłędnie i funkcjonalnie stosuje wszystkie rodzaje formantów przy tworzeniu wyrazów pochodnych

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Wyrazy złożone – złożenia, zestawienia, zrosty	– wie, czym cechują się wyrazy złożone – zna zasady pisowni wyrazów złożonych	– tworzy wyrazy złożone – stara się przestrzegać zasad pisowni wyrazów złożonych	– rozróżnia złożenia, zestawienia, zrosty – stosuje zasady pisowni wyrazów złożonych	– funkcjonalnie wykorzystuje złożenia, zestawienia, zrosty – bezbłędnie zapisuje wyrazy złożone	– funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o wyrazach złożonych i zapożyczeniach do interpretacji tekstów cudzych i tworzenia tekstów własnych
Rodzina wyrazów	– wie, kiedy wyrazy tworzą rodzinę – tworzy proste rodziny wyrazów – wyjaśnia, co to jest rdzeń	– wyjaśnia, kiedy wyrazy tworzą rodzinę – tworzy rodziny wyrazów – dostrzega oboczności w rdzeniu	– wyjaśnia, co to są wyrazy pokrewne – tworzy rozbudowane rodziny wyrazów – odróżnia rdzeń od tematu słowotwórczego	– omawia pokrewieństwo wyrazów – tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i dokonuje analizy słowotwórczej tworzących je wyrazów – zaznacza oboczności w rdzeniu	– wykorzystuje wiedzę o wyrazach pokrewnych przy analizie tekstów cudzych i tworzeniu tekstów własnych
Zebranie i powtórzenie wiadomości ze słowotwórstwa	– rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne – rozpoznaje temat słowotwórczy i formant – zna różne rodzaje formantów – tworzy proste rodziny wyrazów – rozpoznaje rdzeń – rozpoznaje wyrazy złożone	– wyjaśnia, czym jest wyraz podstawowy, a czym – pochodny – wyjaśnia, czym jest temat słowotwórczy i formant – podaje przykłady różnych rodzajów formantów – tworzy rodziny wyrazów – wyjaśnia, czym jest rdzeń – omawia wyrazy złożone	– wskazuje zależności między wyrazami podstawowymi i pochodnymi – omawia budowę słowotwórczą wyrazów pochodnych – wymienia różne rodzaje formantów i tworzy za ich pomocą wyrazy pochodne – tworzy rozbudowane	– omawia zależności między wyrazami podstawowymi i pochodnymi – dokonuje analizy słowotwórczej wyrazów – stosuje różne rodzaje formantów i tworzy za ich pomocą wyrazy pochodne – tworzy rozbudowane rodziny wyrazów – zaznacza zależności między wyrazami	– wykorzystuje wiedzę ze słowotwórstwa do analizy i interpretacji tekstów cudzych i tworzenia tekstów własnych

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
			rodziny wyrazów – wyodrębnia rdzeń – tworzy złożenia, zestawienia, zrosty	– odróżnia rdzeń od podstawy słowotwórczej – zaznacza oboczności – funkcjonalnie stosuje złożenia, zestawienia i zrosty	
Słownictwo ogólnonarodowe	– rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe – wie, że istnieje słownictwo ogólne i słownictwo o ograniczonym zasięgu	– rozpoznaje sytuacje wymagające zastosowania słownictwa ogólnonarodowego – potrafi wyjaśnić, kiedy język nazywamy ogólnonarodowym	– zastępuje słownictwo o ograniczonym zasięgu słownictwem ogólnym – odróżnia język ogólnonarodowy od języków regionalnych i środowiskowych	– świadomie i celowo posługuje się słownictwem ogólnonarodowym i słownictwem o ograniczonym zasięgu	– wykorzystuje wiedzę o słownictwie ogólnonarodowym przy tworzeniu tekstów własnych i interpretacji tekstów cudzych
Słownictwo o ograniczonym zasięgu	– wie, że niektóre wyrazy mają ograniczony zasięg – podaje przykłady archaizmów – podaje przykłady terminów naukowych – zna termin <i>socjolekt</i>	– rozpoznaje słownictwo o ograniczonym zasięgu – wskazuje archaizmy – wskazuje terminy naukowe – wie, co to jest socjolekt	– rozpoznaje słownictwo o ograniczonym zasięgu, klasyfikuje je – wskazuje rodzaje archaizmów – przyporządkowuje terminy naukowe odpowiedniej dyscyplinie wiedzy – wyjaśnia, co to jest socjolekt	– wyjaśnia, co decyduje o ograniczonym zasięgu słownictwa – interpretuje znaczenia związane z archaizmami i terminami naukowymi występującymi w tekstach cudzych – wyjaśnia, co wpływa na powstanie socjolektu	– wykorzystuje wiedzę o słownictwie o ograniczonym zasięgu przy tworzeniu tekstów własnych i interpretacji tekstów cudzych

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Sposoby wzbogacania słownictwa Neologizmy Neologizmy artystyczne	– wie, że zasób słownictwa języka zmienia się – rozpoznaje w wypowiedzi neologizmy – zna termin <i>neologizm artystyczny</i>	– zna różne sposoby wzbogacania słownictwa – wyjaśnia, czym cechują się neologizmy – wśród neologizmów wyróżnia neologizmy artystyczne	– omawia różne sposoby wzbogacania słownictwa – rozpoznaje neologizmy słowotwórcze, znaczeniowe, frazeologiczne i zapożyczenia – podaje przykłady neologizmów artystycznych	– stosuje w swoich wypowiedziach bogate, różnorodne słownictwo – rozpoznaje różne rodzaje neologizmów – samodzielnie tworzy neologizmy – próbuje tworzyć i stosować neologizmy artystyczne	– świadomie i funkcjonalnie posługuje się w swoich wypowiedziach bogatym słownictwem – wykorzystuje wiedzę na temat neologizmów przy interpretacji tekstów
Homonimy i homofony	– zna termin homonimy – zna termin homofony	– wie, co to są homonimy – wie, co to są homofony	– wyjaśnia, jakie wyrazy nazywamy homonimami – wyjaśnia, jakie wyrazy nazywamy homofonami	– stosuje w wypowiedziach homonimy – uzależnia stosowanie homofonów od kontekstu	– wykorzystuje wiedzę na temat homonimów i homofonów przy interpretacji tekstów cudzych i tworzeniu tekstów własnych
Skrótownce Skróty	– rozpoznaje proste skrótownce – podaje znaczenia prostych skrótownców – poprawnie zapisuje proste skrótownce – podaje znaczenia podstawowych skrótów – zna podstawowe zasady pisowni skrótów	– wyjaśnia, co to są skrótownce – podaje znaczenia skrótownców – poprawnie zapisuje skrótownce – podaje znaczenia popularnych skrótów – stosuje podstawowe zasady pisowni skrótów	– rozpoznaje różne rodzaje skrótownców – podaje znaczenia różnorodnych skrótownców – stosuje poprawne formy skrótownców – zna znaczenia skrótów – poprawnie zapisuje popularne skróty	– omawia skrótownce i ich rodzaje – podaje znaczenia różnorodnych skrótownców, w tym rzadko stosowanych – stosuje poprawne formy wszystkich skrótownców – zna znaczenia różnorodnych skrótów – poprawnie zapisuje różnorodne skróty	– stosuje poprawnie i funkcjonalnie skrótownce i skróty, zapisuje je bezbłędnie

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Style funkcjonalne języka, zasady dobrego stylu	– wie, co oznacza termin <i>styl wypowiedzi</i> – zna nazwy funkcjonalnych stylów wypowiedzi – stara się posługiwać w swoich wypowiedziach odpowiednio dobranym stylem	– wie, co składa się na styl wypowiedzi – rozpoznaje funkcjonalne style języka – wymienia cechy dobrego stylu	– omawia wyróżniki stylu wypowiedzi – omawia wyróżniki funkcjonalnych stylów wypowiedzi – omawia cechy dobrego stylu	– wyjaśnia, co to jest styl wypowiedzi i co się na niego składa – stosuje różne style funkcjonalne w swoich wypowiedziach – dba o poprawność stylu swoich wypowiedzi	– zna style funkcjonalne i omawia ich wyznaczniki – świadomie i celowo dobiera styl do swoich wypowiedzi
Zebranie i powtórzenie wiadomości o zróżnicowaniu języka	– rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe – wie, że istnieje słownictwo ogólne i słownictwo o ograniczonym zasięgu – wie, że niektóre wyrazy mają ograniczony zasięg – podaje przykłady archaizmów – podaje przykłady terminów naukowych – zna termin <i>socjolekt</i> – wie, że zasób słownictwa języka zmienia się – rozpoznaje w wypowiedzi neologizmy – zna termin <i>neologizm</i>	– rozpoznaje sytuacje wymagające zastosowania słownictwa ogólnonarodowego – potrafi wyjaśnić, kiedy język nazywamy ogólnonarodowym – rozpoznaje słownictwo o ograniczonym zasięgu – wskazuje archaizmy – wskazuje terminy naukowe – wie, co to jest socjolekt – zna różne sposoby wzbogacenia słownictwa – wyjaśnia, czym cechują się neologizmy – wśród neologizmów	– zastępuje słownictwo o ograniczonym zasięgu słownictwem ogólnym – odróżnia język ogólnonarodowy od języków regionalnych i środowiskowych – rozpoznaje słownictwo o ograniczonym zasięgu, klasyfikuje je – wskazuje rodzaje archaizmów – przyporządkowuje terminy naukowe odpowiedniej dyscyplinie wiedzy – wyjaśnia, co to jest socjolekt	– świadomie i celowo posługuje się słownictwem ogólnonarodowym i słownictwem o ograniczonym zasięgu – wyjaśnia, co decyduje o ograniczonym zasięgu słownictwa – interpretuje znaczenia związane z archaizmami i terminami naukowymi występującymi w tekstach cudzych – wyjaśnia, co wpływa na powstanie socjolektu – stosuje w swoich wypowiedziach bogate, różnorodne słownictwo – rozpoznaje różne rodzaje	– wykorzystuje wiedzę o słownictwie ogólnonarodowym przy tworzeniu tekstów własnych i interpretacji tekstów cudzych – wykorzystuje wiedzę o słownictwie o ograniczonym zasięgu przy tworzeniu tekstów własnych i interpretacji tekstów cudzych – świadomie i funkcjonalnie posługuje się w swoich wypowiedziach bogatym słownictwem – wykorzystuje wiedzę na

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– zna termin homonimy – zna termin homofony – rozpoznaje proste skrótowce – podaje znaczenia prostych skrótowców – poprawnie zapisuje proste skrótowce – podaje znaczenia podstawowych skrótów – zna podstawowe zasady pisowni skrótów – wie, co oznacza termin <i>styl wypowiedzi</i> – zna nazwy funkcjonalnych stylów wypowiedzi – stara się posługiwać w swoich wypowiedziach odpowiednio dobranym stylem	- wyróżnia neologizmy artystyczne – wie, co to są homonimy – wie, co to są homofony – wyjaśnia, co to są skrótowce – podaje znaczenia skrótowców – poprawnie zapisuje skrótowce – podaje znaczenia popularnych skrótów – stosuje podstawowe zasady pisowni skrótów – wie, co składa się na styl wypowiedzi – rozpoznaje funkcjonalne style języka – wymienia cechy dobrego stylu	– omawia różne sposoby wzbogacenia słownictwa – rozpoznaje neologizmy słowotwórcze, znaczeniowe, frazeologiczne i zapożyczenia – podaje przykłady neologizmów artystycznych – wyjaśnia, jakie wyrazy nazywamy homonimami – wyjaśnia, jakie wyrazy nazywamy homofonami – rozpoznaje różne rodzaje skrótowców – podaje znaczenia różnorodnych skrótowców – stosuje poprawne formy skrótowców – zna znaczenia skrótów – poprawnie zapisuje popularne skróty – omawia wyróżniki stylu wypowiedzi – omawia wyróżniki	- neologizmów – samodzielnie tworzy neologizmy – próbuje tworzyć i stosować neologizmy artystyczne – stosuje w wypowiedziach homonimy – uzależnia stosowanie homofonów od kontekstu – omawia skrótowce i ich rodzaje – podaje znaczenia różnorodnych skrótowców, w tym rzadko stosowanych – stosuje poprawne formy wszystkich skrótowców – zna znaczenia różnorodnych skrótów – poprawnie zapisuje różnorodne skróty – wyjaśnia, co to jest styl wypowiedzi i co się na niego składa – stosuje różne style funkcjonalne w swoich wypowiedziach – dba o poprawność stylu swoich wypowiedzi	- temat neologizmów przy interpretacji tekstów – wykorzystuje wiedzę na temat homonimów i homofonów przy interpretacji tekstów cudzych i tworzeniu tekstów własnych – stosuje poprawnie i funkcjonalnie skrótowce i skróty, zapisuje je bezbłędnie – zna style funkcjonalne i omawia ich wyznaczniki – świadomie i celowo dobiera styl do swoich wypowiedzi

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
			funkcjonalnych stylów wypowiedzi – omawia cechy dobrego stylu		
Elementy aktu komunikacji	– wie, co to jest akt komunikacji	– wymienia składniki aktu komunikacji	– wskazuje podstawowe związki między składnikami aktu komunikacji	– omawia wszystkie relacje między poszczególnymi składnikami aktu komunikacji	– tworzy wypowiedzi, podporządkowując je wszystkim składnikom aktu komunikacji
Intencje wypowiedzi, cele wypowiedzi	– wie, że nadawca w komunikacie może wyrażać różne intencje – wie, że komunikat może realizować różne cele	– rozpoznaje przykładowe intencje nadawcy w komunikacie – rozpoznaje podstawowe cele komunikatu	– rozpoznaje intencje nadawcy w komunikacie – rozpoznaje i formułuje podstawowe cele komunikatu	– rozpoznaje różnorodne intencje w komunikacie – rozpoznaje cele cudzej wypowiedzi, dobiera środki do wyrażania celów we własnej wypowiedzi	– rozpoznaje środki językowe wyrażające intencje nadawcy – formułuje wypowiedzi, świadomie eksponując ich cele
Grzeczność językowa	– wie, na czym polega interakcja między nadawcą i odbiorcą – wie, na czym polega grzeczność językowa – zna zasady kultury języka – zna podstawowe zasady etykiety językowej – zna zasady porozumiewania się w sieci	– wyjaśnia, jak jest możliwa interakcja między nadawcą i odbiorcą w akcie komunikacji – wyjaśnia, na czym polega grzeczność językowa – wymienia podstawowe zasady kultury języka i zasady porozumiewania się w sieci – zna zasady etykiety	– wyjaśnia, czym jest, na czym polega i jak może przebiegać interakcja między nadawcą a odbiorcą w akcie komunikacji – wyjaśnia, czym jest i na czym polega grzeczność językowa – omawia podstawowe zasady kultury języka i zasady porozumiewania	– stosuje w praktyce zasady kultury języka – bezbłędnie stosuje zasady etykiety językowej – stosuje zasady netykiety	– zawsze świadomie i celowo stosuje zasady kultury języka i zasady netykiety – tworzy wypowiedzi zgodne z zasadami etykiety językowej

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
		językowej	się w sieci – stosuje zasady etykiety językowej		
Cytat, cytowanie Mowa niezależna Mowa zależna	– stara się wprowadzać cytaty do swoich wypowiedzi – rozpoznaje mowę niezależną – rozpoznaje mowę zależną	– poprawnie wprowadza cytaty do swoich wypowiedzi – wprowadza do tekstów pisanych mowę niezależną – wprowadza do tekstów pisanych mowę zależną	– celowo wprowadza cytaty do swoich wypowiedzi – wyjaśnia, na czym polega mowa niezależna – wyjaśnia, na czym polega mowa zależna	– funkcjonalnie wykorzystuje cytaty w swoich wypowiedziach – funkcjonalnie stosuje w pisanych tekstach mowę niezależną – funkcjonalnie stosuje mowę zależną w tekstach pisanych	– świadomie, celowo, poprawnie, funkcjonalnie wprowadza cytaty do wypowiedzi – sprawnie przekształca mowę niezależną w zależną
Zebranie i powtórzenie wiadomości o komunikacji językowej	– wie, na czym polega komunikacja językowa – wie, że nadawca w komunikacji może wyrażać różne intencje – wie, że komunikat może realizować różne cele – wie, na czym polega interakcja między nadawcą i odbiorcą – wie, na czym polega grzeczność językowa – zna zasady kultury języka – zna podstawowe zasady	– wymienia składniki aktu komunikacji – rozpoznaje przykładowe intencje nadawcy w komunikacji – rozpoznaje podstawowe cele komunikatu – wyjaśnia, jak jest możliwa interakcja między nadawcą i odbiorcą w akcie komunikacji – wyjaśnia, na czym polega grzeczność językowa	– wyjaśnia, na czym polega komunikacja językowa – rozpoznaje intencje nadawcy w komunikacji – rozpoznaje i formułuje podstawowe cele komunikatu – wyjaśnia, czym jest, na czym polega i jak może przebiegać interakcja między nadawcą a odbiorcą w akcie komunikacji – wyjaśnia, czym jest i na	– omawia składniki aktu komunikacji – rozpoznaje różnorodne intencje w komunikacji – rozpoznaje cele cudzej wypowiedzi, dobiera środki do wyrażania celów we własnej wypowiedzi – stosuje w praktyce zasady kultury języka – bezbłędnie stosuje zasady etykiety językowej – stosuje zasady netykiety – funkcjonalnie wykorzystuje	– uczestniczy w różnorodnych aktach komunikacji jako nadawca i odbiorca – rozpoznaje środki językowe wyrażające intencje nadawcy – formułuje wypowiedzi, świadomie eksponując ich cele – zawsze świadomie i celowo stosuje zasady kultury języka i zasady netykiety

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	etykiety językowej – zna zasady porozumiewania się w sieci – stara się wprowadzać cytaty do swoich wypowiedzi – rozpoznaje mowę niezależną – rozpoznaje mowę zależną	– wymienia podstawowe zasady kultury języka i zasady porozumiewania się w sieci – zna zasady etykiety językowej – poprawnie wprowadza cytaty do swoich wypowiedzi – wprowadza do tekstów pisanych mowę niezależną – wprowadza do tekstów pisanych mowę zależną	czym polega grzeczność językowa – omawia podstawowe zasady kultury języka i zasady porozumiewania się w sieci – stosuje zasady etykiety językowej – celowo wprowadza cytaty do swoich wypowiedzi – wyjaśnia, na czym polega mowa niezależna – wyjaśnia, na czym polega mowa zależna	cytaty w swoich wypowiedziach – funkcjonalnie stosuje w pisanych tekstach mowę niezależną – funkcjonalnie stosuje mowę zależną w tekstach pisanych	– tworzy wypowiedzi zgodne z zasadami etykiety językowej – świadomie, celowo, poprawnie, funkcjonalnie wprowadza cytaty do wypowiedzi – sprawnie przekształca mowę niezależną w zależną
WIEM I UMIEM					
<i>Warto zapamiętać</i>	– wie, że teksty literatury pięknej dzielą się na lirykę, epikę i dramat – wie, kiedy utwór należy do literatury pięknej – wie, co to jest retoryka – zna podstawowe tropy językowe	– wskazuje podstawowe cechy wszystkich rodzajów literackich – zna różne rodzaje piśmiennictwa – zna części kompozycyjne wypowiedzi argumentacyjne – zna różnorodne tropy językowej	– wymienia wszystkie cechy rodzajów literackich – omawia różne rodzaje piśmiennictwa – zna rozmaite środki retoryczne – omawia różnorodne tropy językowe	– omawia cechy liryki, epiki i dramatu – porównuje różne rodzaje piśmiennictwa – zna i stosuje różne rodzaje argumentów – stosuje funkcjonalnie tropy językowe	– zna gatunki epickie, liryczne, dramatyczne – analizuje i interpretuje utwory należące do różnych rodzajów piśmiennictwa – tworzy wypowiedź argumentacyjną zgodnie z zasadami sztuki retorycznej

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy, komunikacja	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
					– świadomie i celowo wykorzystuje w swoich wypowiedziach różnorodne tropy językowe
Zygmunt Saloni <i>Jak pisać wypracowania?</i>	– pod kierunkiem tworzy proste teksty według wzorów – dzieli tekst na akapity, dba o ich logiczną spójność	– tworzy teksty w różnych formach wypowiedzi – stosuje różne rodzaje akapitów	– prezentuje wysoki stopień umiejętności tworzenia tekstu – wykorzystuje środki retoryczne	– tworzy pisemną wypowiedź zgodnie z wszystkimi wymogami sztuki tworzenia tekstu – świadomie i celowo komponuje tekst, stosuje językowe środki retoryczne	– jest świadomym i kompetentnym twórcą różnorodnych tekstów – stosuje zabiegi i środki retoryczne w tekście
Test na zakończenie nauki	– udziela poprawnych odpowiedzi na co najmniej połowę pytań i poleceń testu	– poprawnie wykonuje trzy czwarte poleceń testu	– poprawnie wykonuje większość poleceń testu	– poprawnie wykonuje niemal wszystkie polecenia testu	– bezbłędnie wykonuje wszystkie polecenia testu
Nasze projekty: relacja z nauki w klasie 7.	– na miarę swoich możliwości bierze udział w przygotowaniu relacji z nauki w klasie 7.	– bierze udział w przygotowaniu relacji z nauki w klasie 7., proponuje formę relacji	– bierze czynny udział w przygotowaniu relacji z nauki w klasie 7., proponuje rozwiązania graficzne	– opracowuje koncepcję relacji z nauki w klasie 7.	– kieruje pracami zespołu przygotowującego relację z nauki w klasie 7.

Szczegółowy przedmiotowy system oceniania do podręcznika *Myśli i słowa* klasa 8

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE					
ŻYCIOWE WĘDRÓWKI					
Adam Mickiewicz <i>Stępy akemańskie</i>	– wie, co to jest obraz poetycki – wskazuje i nazywa wybrany środek poetycki – cytuje fragmenty przekazujące wrażenia zmysłowe – rozpoznaje bohatera lirycznego – wyjaśnia, co robi bohater liryczny – nazywa przestrzeń pokazaną w utworze – zna pojęcie sonetu	– wyodrębnia obrazy poetyckie w utworze – wskazuje i nazywa podstawowe środki językowe – nazywa zmysły, które zostały przywołane w tekście – utożsamia bohatera lirycznego z osobą mówiącą – dostrzega motyw wędrówki – omawia przestrzeń zobrazowaną w utworze – wyróżnia sonet spośród innych gatunków lirycznych	– omawia zawartość obrazów poetyckich – wskazuje i nazywa zastosowane w utworze środki językowe – ustala, jakimi środkami językowymi zostały przekazane wrażenia zmysłowe – wstępnie charakteryzuje bohatera lirycznego – omawia motyw wędrówki – wie, że przestrzeń ma znaczenie symboliczne – omawia cechy sonetu jako gatunku lirycznego	– omawia relacje między obrazami poetyckimi – określa funkcję zastosowanych w wierszu środków językowych – omawia wrażenia zmysłowe przedstawione w tekście – omawia postać bohatera lirycznego – omawia znaczenia związane z motywem wędrówki – omawia symbolikę przestrzeni – wyjaśnia, jak sonet jako gatunek łączy się ze sposobem obrazowania w utworze	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem językowych środków opisu

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Edward Stachura <i>Wędrowką życie jest człowieka...</i>	– wie, co może być motywem – wskazuje wersy, w których ujawnia się osoba mówiąca – przypomina, co to jest pytanie retoryczne – formułuje jedno pytanie do tekstu – wie, co to jest teza	– dostrzega w tekście motyw wędrowki – zbiera informacje o osobie mówiącej – cytuje pytania retoryczne – formułuje kilka pytań do tekstu – cytuje wers o charakterze tezy	– omawia motyw wędrowki wykorzystany w wierszu – omawia osobę mówiącą w wierszu – ustala, czego dotyczą pytania retoryczne – formułuje pytania do tekstu – wyjaśnia, czego dotyczy teza zawarta w utworze	– omawia symboliczne znaczenia związane z motywem wędrowki – omawia życiową postawę osoby mówiącej – omawia funkcję pytań retorycznych – formułuje wszystkie możliwe pytania do tekstu – ustosunkowuje się do tezy zawartej w utworze	– samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem symboliki motywu wędrowki
Jarosław Marek Rymkiewicz <i>Ogród w Milanówku, pieśń nocnego wędrowca</i>	– przypomina, co może być motywem – wymienia bohaterów utworu – dostrzega osobę mówiącą w wierszu – łączy odpowiednie środki językowe z opisem przestrzeni – wskazuje wersy, w których jest mowa o	– dostrzega motyw ogrodu w tekście – wydobywa informacje o bohaterach utworu – zbiera informacje o osobie mówiącej – wskazuje środki językowe opisujące przestrzeń – wstępnie określa relacje między Bogiem, człowiekiem i naturą	– omawia motyw ogrodu występujący w wierszu – porządkuje informacje o bohaterach utworu – krótko wypowiada się na temat osoby mówiącej – nazywa środki językowe opisujące przestrzeń	– omawia symboliczne znaczenia motywu ogrodu – omawia bohaterów utworu – omawia osobę mówiącą – omawia sposób obrazowania przestrzeni – omawia relacje między Bogiem, człowiekiem i naturą	– samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem relacji między Bogiem, człowiekiem i naturą

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	Bogu		– wypowiada się na temat relacji między Bogiem, człowiekiem i naturą		
Caspar David Friedrich, <i>Wędrowiec nad morzem mgły</i> (reprodukcja obrazu)	– wymienia główne elementy przedstawione na obrazie – opowiada, co przedstawia obraz – rozpoznaje motyw wędrowni – dostrzega różne rodzaje przestrzeni pokazane na obrazie – przedstawia podstawowe informacje związane z postacią pokazaną na obrazie – zna pojęcie <i>perspektywa</i> – układa krótki monolog wewnętrzny – tworzy prosty opis	– nazywa elementy przedstawione na obrazie – wydobywa znaczenia dosłowne dzieła – omawia elementy związane z motywem wędrowni – nazywa rodzaje przestrzeni pokazane na obrazie – omawia postać przedstawioną na obrazie – wyjaśnia, na czym polega perspektywa – układa monolog wewnętrzny – tworzy opis obrazu	– omawia elementy przedstawione na obrazie – wydobywa znaczenia przenośne dzieła – omawia znaczenia związane z motywem wędrowni – omawia przestrzeń pokazaną na obrazie, – omawia znaczenia związane z postacią przedstawioną na obrazie – omawia perspektywę obrazu – tworzy rozbudowany monolog wewnętrzny – tworzy ciekawy opis obrazu	– omawia sytuację przedstawioną na obrazie – omawia znaczenia przenośne dzieła – łączy motyw wędrowni przedstawiony na obrazie z innymi dziełami – omawia znaczenia związane z przestrzenią ukazaną na obrazie – omawia malarskie sposoby pokazania postaci i związane z nią znaczenia – omawia znaczenia obrazu wynikające z wykorzystania perspektywy – tworzy rozbudowany monolog wewnętrzny związany ze znaczeniami obrazu	– samodzielnie analizuje i interpretuje obraz ze szczególnym uwzględnieniem roli środków języka malarskiego dla tworzenia znaczeń naddanych dzieła – tworzy monolog wewnętrzny – podkreślają subiektywizm wypowiedzi i emocje – opisuje obraz ze szczególnym zwróceniem uwagi na wrażenia, jakie wywołuje na odbiorcy

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	obrazu			– opisuje obraz – zwraca uwagę na środki języka malarskiego	
Wirtualny spacer – literackie gry planszowe	– we wskazanym programie internetowym opracowuje (z pomocą) grę planszową	– we wskazanym programie internetowym opracowuje grę planszową	– w samodzielnie wybranym programie internetowym opracowuje grę planszową	– w samodzielnie wybranym programie internetowym opracowuje grę planszową, dodaje do niej zagadki literackie	– samodzielnie tworzy ciekawą, o dużym stopniu skomplikowania literacką grę planszową
MAŁE OJCZYZNY					
Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i>	– odtwarza wybrane elementy świata przedstawionego – przypomina, co to jest wątek – odtwarza wybrane wydarzenie z fabuły utworu, wyjaśnia różnice między bohaterem indywidualnym i zbiorowym – krótko charakteryzuje	– porządkuje elementy świata przedstawionego, wymienia wątki utworu – odtwarza kilka wydarzeń z fabuły utworu – wymienia kilku bohaterów indywidualnych, określa, kto jest bohaterem zbiorowym – charakteryzuje wybranego bohatera – wyjaśnia, kto i dlaczego jest bohaterem dynamicznym – odróżnia epopeję od innych	– omawia elementy świata przedstawionego – omawia wątki utworu – wskazuje i omawia najważniejsze wydarzenia fabuły – wyjaśnia, kto jest bohaterem indywidualnym, a kto zbiorowym w utworze – dokonuje pełnej charakterystyki wybranego bohatera	– omawia relacje między elementami świata przedstawionego – omawia związki wątków ze sobą – omawia sposób prowadzenia fabuły w utworze – omawia zależności między bohaterami indywidualnymi a bohaterem zbiorowym – dokonuje charakterystyki porównawczej wybranych bohaterów	– dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji utworu ze szczególnym uwzględnieniem jego znaczenia w polskiej kulturze

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	wybranego bohatera – wie, kiedy bohatera nazywamy dynamicznym – zna epopeję jako gatunek, wie, co to jest geneza utworu	gatunków epickich – wyjaśnia, czym jest geneza utworu	– wyjaśnia, z czego wynika dynamizm w charakterystyce bohatera – wskazuje cechy epopei – zna podstawowe fakty związane z genezą utworu	– zestawia bohaterów dynamicznych i statycznych – wyjaśnia, dlaczego utwór jest epopeją – omawia genezę utworu	

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Olga Tokarczuk <i>Czas Prawieku</i>	– wydobywa informacje z tekstu dotyczące prezentowanego miejsca – zna pojęcie <i>mityzacja</i> – wylicza opisane elementy natury – zna pojęcie <i>mała ojczyzna</i>	– odtwarza wydobyte z tekstu informacje – wie, na czym polega mityzacja – wstępnie omawia przedstawione elementy natury – wyjaśnia, co oznacza termin <i>mała ojczyzna</i>	– porządkuje i odtwarza informacje dotyczące prezentowanego miejsca – wyjaśnia, na czym polega mityzacja – dostrzega związki między przedstawionymi elementami natury – opowiada o przedstawionych elementach natury – wypowiada się o Prawieku jako małej ojczyźnie	– opowiada własnymi słowami, co wiadomo o opisywanym miejscu – wyjaśnia, jakie znaczenia związane są z mityzacją przestrzeni – omawia relacje między przedstawionymi elementami natury – wyjaśnia, co to znaczy, że Prawiek jest <i>małą ojczyzną</i>	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem konwencji obrazowania przestrzeni
Adam Pańczuk <i>Karczeby</i> (fotoreportaż)	– wyróżnia fotoreportaż spośród innych tekstów kultury – czyta ze zrozumieniem informacje dotyczące tytułu fotoreportażu – zna pojęcie <i>etymologia</i>	– wymienia podstawowe cechy fotoreportażu – wypowiada się na temat tytułu fotoreportażu – łączy pojęcie <i>etymologia</i> z pochodzeniem wyrazów – wypowiada się na temat obejrzanych fotografii	– wyjaśnia, czym cechuje się fotoreportaż – odtwarza własnymi słowami informacje dotyczące tytułu fotoreportażu – wyjaśnia pojęcie <i>etymologia</i>	– przedstawia swój stosunek do fotoreportażu jako tekstu kultury – tworzy wypowiedź związaną z tytułem fotoreportażu – korzystając ze słownika etymologicznego wyjaśnia pochodzenie słów	– samodzielnie analizuje i interpretuje fotoreportaż ze szczególnym uwzględnieniem funkcji środków kreujących metaforyczne znaczenia – pisze rozbudowane

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– przedstawia swoje odczucia związane z obejrzanymi fotografiami – dostrzega symbolikę niektórych elementów fotografii – pisze proste opowiadanie	– wskazuje elementy o znaczeniu symbolicznym – pisze opowiadanie	– omawia obejrzone fotografie – wyjaśnia symboliczne znaczenia elementów fotografii – pisze ciekawe opowiadanie	– ocenia obejrzone fotografie – tworzy dłuższą, zwartą wypowiedź dotyczącą symboliki cyklu fotografii – pisze opowiadanie, stosuje ciekawe rozwiązania fabularne	opowiadanie z elementami opisu i charakterystyki
<i>Mała ojczyzna</i>	– odtwarza najważniejsze informacje zawarte w artykule – wie, że obok literatury pięknej istnieją teksty publicystyczne – wydobywa najważniejsze myśli z artykułu – dostrzega argumenty zawarte w tekście – wyodrębnia akapity w tekście	– odtwarza i porządkuje informacje zawarte w tekście – odróżnia publicystykę od literatury pięknej – streszcza artykuł – odtwarza główne argumenty zawarte w tekście – omawia zawartość treściową kolejnych akapitów	– omawia najważniejsze informacje zawarte w artykule – wyjaśnia, czym różni się publicystyka od literatury pięknej – funkcjonalnie streszcza za artykuł – odtwarza wszystkie argumenty zawarte w tekście – określa związek między poszczególnymi akapitami	– odtwarza wywód zawarty w artykule – wyjaśnia, dlaczego tekst należy do publicystyki – pisze streszczenie przy zachowaniu wszystkich wymogów tej formy wypowiedzi – ustosunkowuje się do argumentów zawartych w tekście – wskazuje akapit synonimiczny	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem jego intencji

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Wirtualny spacer – fotoreportaż	– przygotowuje prosty fotoreportaż o swoim regionie	– przygotowuje fotoreportaż o swoim regionie	– przygotowuje ciekawy fotoreportaż o swoim regionie	– przygotowuje fotoreportaż o swoim regionie, dba o artystyczną formę fotografii	– przygotowuje oryginalny, twórczy fotoreportaż o swoim regionie, za pomocą właściwych środków przekazuje w nim znaczenia metaforyczne
WIDZIEĆ SERCEM					
Henryk Sienkiewicz <i>Quo vadis</i> WIDZIEĆ SERCEM	– wymienia elementy świata przedstawionego – wyodrębnia główny wątek utworu – wie, jakie wydarzenie można nazwać punktem kulminacyjnym – zna powieść historyczną jako typ powieści – odróżnia elementy fikcyjne od rzeczywistych – przypomina, kiedy bohater jest statyczny, a kiedy dynamiczny	– omawia wybrane elementy świata przedstawionego – wyodrębnia wątki w utworze – wskazuje wydarzenie, które stanowi punkt kulminacyjny – wie, że utwór jest powieścią historyczną – wymienia elementy fikcyjne i rzeczywiste w powieści – wskazuje bohatera statycznego i dynamicznego – pisze podziękowanie	– porządkuje elementy świata przedstawionego – dostrzega zależności między wątkami – opowiada przebieg wydarzenia będącego punktem kulminacyjnym – wskazuje cechy powieści historycznej – określa rolę elementów rzeczywistych w fabule – wyjaśnia różnicę między bohaterem statycznym a dynamicznym	– omawia relacje między elementami świata przedstawianego – omawia układ wątków – omawia funkcję punktu kulminacyjnego w utworze – wyjaśnia, dlaczego utwór jest powieścią historyczną – omawia relacje między elementami fikcyjnymi i rzeczywistymi – omawia funkcję bohaterów statycznych i dynamicznych w powieści – pisze podziękowanie – zachowuje wszystkie wymogi	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem relacji między elementami fikcyjnymi a historycznymi

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– pisze proste podziękowanie		– pisze oryginalne podziękowanie	tej formy wypowiedzi	
Jan Parandowski <i>Eros i Psyche</i>	– czyta mit ze zrozumieniem – wskazuje w tekście przykład frazeologizmu – opowiada, jak w mitach jest przedstawiony Eros – wymienia przykład utworu literackiego związanego tematycznie z mitem <i>Eros i Psyche</i>	– opowiada płynnie treść mitu – rozpoznaje w tekście frazeologizmy – przedstawia swoje wyobrażenie Erosa – wymienia kilka utworów literackich związane tematycznie z mitem <i>Eros i Psyche</i>	– wypisuje wydarzenia mitu w postaci wątku – wyjaśnia znaczenia wynikające z frazeologizmów – opowiada jak wyobraża sobie Erosa – wymienia różne utwory literackie związane tematycznie z mitem <i>Eros i Psyche</i>	– wie, co to jest wątek, wyodrębnia wątek w tekście – wyjaśnia funkcję frazeologizmów w tekście – przedstawia swoje wyobrażenie Erosa, uzasadnia je – wymienia utwory literackie związane tematycznie z mitem <i>Eros i Psyche</i> , przedstawia ich problematykę	– przedstawia w dłuższej wypowiedzi kulturową rolę mitu o Erosie o Psyche, jego związki z innymi tekstami literackimi
Wisława Szymborska <i>Miłość szczęśliwa</i>	– wie, o czym mówi wiersz – wie, kto to jest osoba mówiąca w utworze lirycznym – cytuje pytania postawione w tekście	– opowiada własnymi słowami, o czym mówi wiersz – odróżnia osobę mówiącą od autora – cytuje wersy, w których osoba mówiąca ujawnia swoje opinie	– formułuje temat utworu – określa osobę mówiącą w tekście – określa funkcję pytań postawionych w tekście	– określa temat utworu w powiązaniu z innymi znanymi tekstami poświęconymi miłości – odczytuje intencje osoby mówiącej	– samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz, w interpretacji wykorzystuje odniesienia do innych tekstów
Antonio Canova	– wie, kogo przedstawia	– dostrzega związek rzeźby z	– wypowiada się na	– wyjaśnia, na czym polega	– tworzy rozwiniętą

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
<i>Eros i Psyche</i> (rzeźba)	rzeźba – wie, że dzieło ma dynamiczny charakter – w prosty sposób opisuje sposób przedstawienia postaci – wstępnie określa swoje odczucia wywołane oglądaną rzeźbą	mitem – wie, co może być źródłem dynamizmu i wstępnie go wyjaśnia – opisuje sposób przedstawienia postaci, – nazywa swoje odczucia związane z oglądaną rzeźbą	temat związku rzeźby z mitem – wskazuje sposoby uzyskania dynamizmu – wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci – nazywa uczucia wyrażane przez ukazane postacie	związek rzeźby z mitem – wyjaśnia, co jest źródłem dynamizmu rzeźby – w szczegółowy sposób opisuje sposób przedstawienia postaci – wypowiada się na temat emocji wyrażanych i wywoływanych przez rzeźbę	wypowiedź na temat znaczeń wynikających z rzeźby, łączy je ze środkami wyrazu wykorzystanymi przez artystę oraz z treściami mitu
Wirtualny spacer – motyw miłości w antologii	– korzystając z pomocy, tworzy prostą antologię dzieł o tematyce miłosnej	– tworzy prostą antologię dzieł o tematyce miłosnej	– tworzy antologię dzieł o tematyce miłosnej	– tworzy zróżnicowaną antologię dzieł o tematyce miłosnej	– tworzy zróżnicowaną antologię dzieł o tematyce miłosnej, wyjaśnia zasady doboru i ułożenia materiału
OCALIĆ TOŻSAMOŚĆ					
Stefan Żeromski <i>Szyfrowe prace</i>	– wymienia najważniejsze elementy świata przedstawionego – krótko opowiada o gimnazjum	– porządkuje elementy świata przedstawionego – krótko opowiada, jak przebiegała nauka w klerykowskim gimnazjum	– omawia elementy świata przedstawionego, – przedstawia rozwiniętą wypowiedź o przebiegu nauki w	– omawia relacje między elementami świata przedstawionego – ocenia, jak przebiegała nauka w klerykowskim	– samodzielnie analizuje i interpretuje powieść ze szczególnym uwzględnieniem problemu dojrzewania

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	klerykowskim – zna pojęcie rusyfikacji – przedstawia Bernarda Zygiera – wyjaśnia, jak rozumie pojęcie <i>motyw postępowania</i> – opowiada o lekcji języka polskiego	– wyjaśnia, na czym polegała rusyfikacja – zbiera informacje o Bernardzie Zygierze – wskazuje motywy postępowania głównych bohaterów – opowiada o reakcjach uczniów i nauczyciela na recytację <i>Reduty Ordona</i>	klerykowskim gimnazjum – wymienia sposoby przeciwstawiania się rusyfikacji – porządkuje informacje o Bernardzie Zygierze – omawia motywy postępowania bohaterów – wyjaśnia, jaką rolę odegrała recytacja <i>Reduty Ordona</i> w budzeniu świadomości narodowej	gimnazjum – omawia sposoby przeciwstawiania się rusyfikacji – przedstawia i charakteryzuje Bernarda Zygiera – ocenia motywy postępowania postaci – wypowiada się na temat roli literatury w życiu narodu	do poczucia tożsamości narodowej
Maria Dąbrowska <i>Marcin Kozera</i>	– wskazuje najważniejsze elementy świata przedstawionego – dostrzega obecność narratora – przedstawia najważniejsze informacje dotyczące tytułowego bohatera	– porządkuje elementy świata przedstawionego – przypomina informacje na temat narratora i narracji – przedstawia i charakteryzuje tytułowego bohatera – szereguje wydarzenia pokazujące dojrzewanie	– opowiada o elementach świata przedstawionego – określa narratora – omawia relacje bohatera ze światem – opowiada, jak bohater zyskał poczucie przynależności	– streszcza utwór – omawia rolę narratora w utworze – omawia zmiany w świadomości tytułowego bohatera – łączy opowieść o dojrzewaniu bohatera ze znaczeniami naddanymi tekstu	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem dydaktycznego przesłania tekstu

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– opowiada o rozterkach bohatera – zna pojęcie tożsamości narodowej	bohatera – rozumie pojęcie tożsamości narodowej	narodowej – krótko wyjaśnia pojęcie tożsamości narodowej	– wypowiada się na temat poczucia tożsamości narodowej	
Jan Paweł II <i>Pamięć i tożsamość</i>	– wie, o czym mówi tekst – odtwarza główne tezy autora na temat patriotyzmu – wyodrębnia w tekście akapity	– odtwarza wywód autora własnymi słowami – odtwarza poglądy autora na temat patriotyzmu – wie, na czym polega rytm akapitowy	– relacjonuje, o czym mówi autor w swoim wywodzie – na podstawie tekstu i wypowiada się na temat patriotyzmu – określa zawartość treściową poszczególnych akapitów	– wyjaśnia, jak autor tłumaczy pochodzenie i znaczenie słowa <i>ojczyzna</i> – na podstawie własnych przemyśleń wypowiada się na temat patriotyzmu – omawia relacje między akapitami	– przygotowuje zestaw ćwiczeń słownikowych związanych z pojęciem <i>ojczyzna</i>
Wirtualny spacer – tworzenie GIF-ów	– wybiera obrazy do animacji, korzystając z pomocy, tworzy proste GIF-y	– wybiera obrazy do animacji, tworzy proste GIF-y	– wybiera obrazy do animacji, tworzy oryginalne GIF-y	– uzasadnia wybór obrazów do animacji, tworzy ciekawe i oryginalne GIF-y	– tworzy oryginalne, ciekawe GIF-y wyraźnie eksponujące intencje twórcy
NA REGIONALNĄ NUTĘ					
Kazimierz Przerwa-Tetmajer	– odczytuje płynnie tekst – wie, co to jest	– tłumaczy wybrane fragmenty tekstu na język literacki	– korzysta z przypisów przy tłumaczeniu tekstu na język literacki	– tłumaczy tekst na język literacki – dzieli dialektyzmy na różne	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
<i>O Zwyrtale muzykancie</i>	dialektyzm – zna terminy <i>gwara</i> i <i>dialekt</i> – krótko wypowiada się na temat bohatera	– podaje przykłady dialektyzmów – wie, co to jest gwara i dialekt – opowiada o bohaterze	– podaje różne przykłady dialektyzmów – rozróżnia gwarę i dialekt – wypowiada się na temat sposobu życia i myślenia bohatera	rodzaje – wyjaśnia, co to jest gwara i dialekt – omawia filozofię życia bohatera	uwzględnieniem zawartej w nim filozofii życia
Władysław Reymont <i>Chłopi</i> (frag.)	– wyjaśnia, czego dotyczy narracja fragmentu – zna pojęcie <i>stylizacja gwarowa</i> – rozpoznaje dynamiczny charakter wypowiedzi	– omawia narrację fragmentu – wie, na czym polega stylizacja gwarowa – wskazuje podstawowe środki językowe dynamizujące wypowiedź	– wyodrębnia w narracji części tematyczne – wyjaśnia, na czym polega stylizacja gwarowa – nazywa wszystkie środki dynamizujące wypowiedź	– charakteryzuje narratora – omawia znaczenie stylizacji gwarowej we fragmencie – omawia sposoby dynamizowania wypowiedzi w kontekście jej tematyki	– samodzielnie analizuje i interpretuje fragment ze szczególnym uwzględnieniem dynamiki wypowiedzi
Stanisław Witkiewicz <i>Willa Koliba</i> (architektura)	– rozpoznaje architekturę jako dziedzinę sztuki – zna pojęcie stylu architektonicznego – wie, że budynek reprezentuje styl zakopiański	– przedstawia wrażenia, jakie wywołuje na nim budowla – wyjaśnia ogólnie pojęcie stylu architektonicznego – wymienia główne cechy stylu zakopiańskiego	– wymienia charakterystyczne elementy budowli – wyjaśnia pojęcie stylu architektonicznego – wymienia konstytutywne cechy stylu zakopiańskiego	– omawia charakterystyczne cechy budowli – wyjaśnia, co składa się na styl architektoniczny – omawia styl zakopiański	– wyczerpująco omawia budowlę ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki jej stylu architektonicznego

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Wirtualny spacer – projekt fanpage’a	– zbiera podstawowe informacje o kulturze regionu – korzystając z pomocy, tworzy fanpage	– zbiera informacje o kulturze regionu – tworzy fanpage	– zbiera ważne informacje o kulturze regionu – tworzy fanpage	– zbiera i porządkuje ważne informacje o kulturze regionu – tworzy i prowadzi fanpage	– jest znawcą kultury regionu, tworzy i aktywnie prowadzi fanpage
STRACONE POKOLENIE					
Krzysztof Kamil Baczyński <i>Z głową na karabinie</i>	– zna termin <i>pokolenie Kolumbów</i> – wie, że niektóre elementy utworu mają znaczenie symboliczne – wskazuje formy gramatyczne ujawniające osobę mówiącą – przypomina, na czym polega kontrast jako środek poetycki – zna pojęcie <i>peryfraza</i> – ma świadomość tragizmu pokolenia wojennego	– wie, jakie pokolenia nazywamy pokoleniem Kolumbów – rozpoznaje elementy symboliczne – rozpoznaje podmiot liryczny – rozpoznaje kontrast – wskazuje peryfrazę – wyjaśnia, na czym polega tragizm pokolenia wojennego	– wyjaśnia znaczenie nazwy <i>pokolenie Kolumbów</i> – wyjaśnia znaczenia elementów symbolicznych – charakteryzuje podmiot liryczny – wyjaśnia, które elementy zostały zestawione na zasadzie kontrastu – wyjaśnia, czego dotyczy peryfraza – wypowiada się wyczerpująco na temat tragizmu pokolenia	– omawia pochodzenie i znaczenie terminu <i>pokolenie Kolumbów</i> – interpretuje znaczenia elementów symbolicznych w kontekście całości utworu – omawia podmiot liryczny jako reprezentanta pokolenia – wyjaśnia funkcję kontrastu – wyjaśnia funkcję peryfrazy – wyjaśnia, z czego wynika i na czym polega tragizm pokolenia wojennego	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn i przejawów tragizmu pokolenia Kolumbów

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
			wojennego		
Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Elegia o [chłopcu polskim]</i>	– wie, że utwór jest elegią – wskazuje formy gramatyczne pozwalające wyróżnić osobę mówiącą – rozpoznaje bohatera lirycznego – przypomina, na czym polega kontrast – wskazuje przykład metafory	– wie, czym cechuje się elegia – rozpoznaje osobę mówiącą – wskazuje bohatera lirycznego – rozpoznaje kontrast w wierszu – rozpoznaje metafory w utworze	– wyjaśnia, czym cechuje się elegia jako gatunek liryczny – charakteryzuje osobę mówiącą – omawia bohatera lirycznego utworu – wyjaśnia, z czym jest związany kontrast w wierszu – wyjaśnia znaczenia metaforyczne	– wyjaśnia, dlaczego utwór jest elegią – omawia relację między osobą mówiącą i bohaterem lirycznym – tworzy dłuższą wypowiedź związaną z bohaterem lirycznym – wyjaśnia funkcję kontrastu – interpretuje znaczenia wynikające z metafor	– samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn i przejawów tragizmu bohaterów

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Zbigniew Herbert <i>Nike, która się waha</i>	– wie, kim była Nike – zna pojęcie <i>reinterpretacja</i> – wskazuje bohatera lirycznego – wie, że bohater jest postacią tragiczną – wie, że utwór reprezentuje wiersz wolny	– rozpoznaje motywy mitologiczne w wierszu – wie, na czym polega reinterpretacja – przedstawia bohatera lirycznego – krótko wyjaśnia, dlaczego bohater jest postacią tragiczną – wie, czym cechuje się wiersz wolny	– omawia motywy mitologiczne wykorzystane w wierszu – wyjaśnia, na czym polega reinterpretacja w wierszu – charakteryzuje bohatera lirycznego – omawia tragizm bohatera lirycznego – wymienia wszystkie cechy wiersza wolnego	– wyjaśnia znaczenia motywów mitologicznych występujących w wierszu – formułuje znaczenia związane z reinterpretacją motywów mitologicznych – tworzy dłuższą wypowiedź związaną z bohaterem lirycznym – wyjaśnia, z czego wynika i na czym polega tragizm bohatera – omawia budowę utworu	– samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem znaczeń związanych z reinterpretacją motywów mitologicznych
Andrzej Wróblewski <i>Matka z zabitym dzieckiem</i> <i>Syn i zabita matka</i>	– dostrzega podobieństwa tematyczne i estetyczne obu obrazów – dostrzega znaczącą kolorystykę obrazów – dostrzega główną zasadę kompozycyjną obrazów – wymienia bohaterów obrazów	– wskazuje podobieństwa tematyczne i estetyczne obu obrazów – omawia kolorystykę obrazów – omawia kompozycję obrazów – wypowiada się na temat bohaterów obrazów – wie, co składa się na styl malarstwa	– wypowiada się na temat podobieństw tematycznych i estetycznych obrazów – omawia funkcję kolorów na obrazach – wypowiada się na temat kompozycji obrazów – zestawia bohaterów obrazów	– omawia wyczerpująco podobieństwa tematyczne i estetyczne obu obrazów – wyjaśnia symboliczne znaczenia kolorystyki obrazów – wskazuje znaczenia wynikające z kompozycji obrazów – omawia relacje zachodzące między bohaterami obrazów i sposób ich zobrazowania	– samodzielnie analizuje i interpretuje obrazy ze szczególnym uwzględnieniem środków języka malarskiego wykorzystanych dla kreowania znaczeń

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– zna pojęcie <i>styl malarstwa</i>		– wymienia główne cechy stylu malarstwa A. Wróblewskiego	– omawia styl malarstwa autora obrazów	
Wirtualny spacer – profil osobowy bohatera	– korzystając z pomocy, przygotowuje prosty profil osobowy	– przygotowuje prosty profil osobowy	– przygotowuje profil osobowy	– przygotowuje rozbudowany profil osobowy	– samodzielnie przygotowuje rozbudowany, ciekawy profil osobowy
W OGNIU WALKI					
Arkady Fiedler <i>Dywizjon 303</i>	– zna najważniejsze elementy świata przedstawionego – wydobywa podstawowe informacje – odróżnia literaturę faktu od literatury pięknej – wymienia wybranych bohaterów – zna środki językowe dynamizujące wypowiedź – krótko opowiada	– wymienia najważniejsze elementy świata przedstawionego – wydobywa najważniejsze informacje – wie, kiedy utwór należy do literatury faktu – krótko charakteryzuje wybranych bohaterów – nazywa środki językowe dynamizujące wypowiedź – opowiada krótko przebieg najważniejszych wydarzeń	– porządkuje najważniejsze elementy świata przedstawionego – wydobywa informacje – wyjaśnia, dlaczego utwór należy do literatury faktu – charakteryzuje wybranych bohaterów – wie, jakich środków językowych użyć dla zdynamizowania wypowiedzi – opowiada przebieg	– omawia najważniejsze elementy świata przedstawionego – wydobywa i porządkuje informacje – omawia utwór jako tekst reprezentujący literaturę faktu – charakteryzuje bohaterów – stosuje środki językowe dynamizujące wypowiedź – w rozwinięty sposób opowiada przebieg wydarzeń	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem jego walorów dokumentarnych

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	wybrane wydarzenia		wydarzeń		
Melchior Wańkowicz <i>Szkice spod Monte Cassino</i>	– wie, o czym mówi fragment – nazywa emocje wybranych bohaterów – rozpoznaje reportaż jako gatunek – stara się brać udział w dyskusji	– omawia wybrane elementy przedstawionej rzeczywistości – nazywa emocje bohaterów – wie, czym jest reportaż jako forma wypowiedzi – bierze udział w dyskusji	– omawia wszystkie elementy przedstawionej rzeczywistości – omawia emocje bohaterów – przedstawia strony konfliktu – wymienia cechy reportażu – bierze czynny udział w dyskusji	– omawia tematykę i problematykę fragmentu utworu – omawia źródła emocji bohaterów – omawia cechy reportażu jako formy wypowiedzi, – bierze czynny udział w dyskusji, nawiązuje do wypowiedzi przedmówców	– samodzielnie analizuje i interpretuje fragment ze szczególnym uwzględnieniem motywacji działania bohaterów
Jacek Dukaj <i>Xavras Wyżryn</i>	– wymienia podstawowe elementy świata przedstawionego – wie, czego dotyczył konflikt – prezentuje działania bohaterów – wyjaśnia, jak mogą przejawiać się postawy patriotyczne	– zbiera podstawowe informacje o elementach świata przedstawionego – opowiada o konflikcie – opowiada o motywach działania bohaterów – wyjaśnia, czym wyraża się patriotyzm bohaterów	– porządkuje informacje o świecie przedstawionym – relacjonuje przebieg konfliktu – ustosunkowuje się do działań bohaterów – omawia postawy patriotyczne bohaterów	– prezentuje informacje o świecie przedstawionym – prezentuje przyczyny i przebieg konfliktu – ocenia motywy działania bohaterów – wypowiada się na temat postaw patriotycznych	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem oceny postaw bohaterów

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Janusz Ordon, Rafał Urbański <i>Wieża</i> (komiks)	– odróżnia komiks od innych tekstów kultury – uważnie ogląda warstwę obrazową komiksu – czyta ze zrozumieniem warstwę językową komiksu – nazywa emocje bohaterów – opowiada najważniejsze wydarzenia	– zna komiks jako tekst kultury – omawia warstwę obrazową komiksu – omawia warstwę językową komiksu – wyjaśnia, jak zostały pokazane emocje bohaterów – relacjonuje przebieg najważniejszych wydarzeń	– wyjaśnia, czym cechuje się komiks jako tekst kultury – wypowiada się na temat warstwy obrazowej komiksu – wyjaśnia, czego dotyczy warstwa językowa komiksu – omawia emocje bohaterów – opowiada przebieg wydarzeń	– omawia wyróżniki komiksu jako specyficznego tekstu kultury – ocenia warstwę obrazową komiksu – ocenia warstwę językową komiksu – wskazuje źródła emocji bohaterów – relacjonuje własnymi słowami przebieg wydarzeń	– samodzielnie analizuje i interpretuje komiks ze szczególnym uwzględnieniem typowych dla komiksu środków wyrazu
Wirtualny spacer – nagrania wspomnień osób pamiętających czasy wojenne	– zbiera najważniejsze informacje na wskazany temat – przeprowadza krótką rozmowę z wybraną osobą – nagrywa krótki film	– zbiera informacje na wskazany temat – przeprowadza rozmowę z wybraną osobą – nagrywa krótki film	– zbiera ciekawe informacje na wskazany temat – przeprowadza interesującą rozmowę z wybraną osobą – nagrywa film	– zbiera bogate informacje na ustalony przez siebie temat – przeprowadza ciekawą rozmowę z wybraną osobą – nagrywa ciekawy film	– samodzielnie zbiera, selekcjonuje i porządkuje informacje na ustalony przez siebie temat, przeprowadza interesującą, wyczerpującą rozmowę z wybraną osobą, nagrywa interesujący film, w którym wykorzystuje środki

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
					języka filmowego
SPRAWDZIAN PRZYJAŹNI					

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Aleksander Kamiński <i>Kamienie na szaniec</i>	– przypisuje utwór do literatury faktu – wydobywa podstawowe informacje związane ze światem przedstawionym – zna realia okupacyjnej rzeczywistości – zna pojęcie <i>pokolenie</i> – zna pojęcie <i>tragizm</i> – przedstawia bohaterów – według wzoru tworzy opis sytuacji – stara się brać udział w dyskusji	– wie, czym cechuje się literatura faktu – zbiera najważniejsze informacje związane ze światem przedstawionym – przedstawia realia okupacyjnej rzeczywistości – wie, jaką grupę ludzi nazywamy pokoleniem – ma świadomość tragizmu pokolenia wojennego – charakteryzuje bohaterów – tworzy opis sytuacji – przedstawia argumenty w dyskusji	– wyjaśnia, czym cechuje się literatura faktu – odtwarza najważniejsze informacje związane ze światem przedstawionym – opowiada o realiach okupacyjnej rzeczywistości – wyjaśnia, co łączy ludzi należących do pokolenia wojennego – omawia tragizm pokolenia wojennego – dokonuje pełnej charakterystyki postaci – tworzy dynamiczny opis sytuacji – bierze udział w dyskusji, przedstawia argumenty	– wypowiada się o utworze w kontekście literatury faktu – prezentuje w ciekawy sposób informacje związane ze światem, przedstawionym – uzupełnia realia okupacyjnej rzeczywistości samodzielnie zdobytą wiedzą o tych czasach – opowiada o pokoleniu wojennym – wyjaśnia, z czego wynika i na czym polega tragizm pokolenia wojennego – dokonuje charakterystyki porównawczej bohaterów – tworzy dynamiczny opis sytuacji spełniający wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi – bierze aktywny udział w dyskusji, ustosunkowuje się do argumentów innych uczestników dyskusji	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem postaw bohaterów
Jan Komasa	– uważnie ogląda film	– rozpoznaje elementy	– wymienia	– omawia elementy świata	– samodzielnie analizuje

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
<i>Miasto 44</i> (film fabularny)	– rozpoznaje najważniejsze środki języka filmowego – zwraca uwagę na grę aktorską – dostrzega w filmie efekty specjalne	- świata przedstawionego – rozpoznaje użyte środki języka filmowego – wypowiada się na temat gry aktorskiej – wymienia przykłady efektów specjalnych	- najważniejsze elementy świata przedstawionego – omawia funkcję środków języka filmowego – wstępnie ocenia grę aktorską – wypowiada się na temat wykorzystanych w filmie efektów specjalnych	- przedstawionego – wyjaśnia, jak za pomocą określonych środków języka filmowego zostały przekazane znaczenia – ocenia grę aktorską – omawia znaczenie efektów specjalnych	- i interpretuje film ze szczególnym uwzględnieniem środków języka filmowego - wykorzystanych do kreowania znaczeń
Wirtualny spacer – wystawa związana z pokoleniem Kolumbów	– szuka we wskazanych źródłach materiałów – bierze udział w przygotowaniu ekspozycji	– wybiera odpowiednie materiały na wystawę – przygotowuje ekspozycję	– świadomie wybiera materiały, porządkuje je – tworzy przemyślaną ekspozycję	– gromadzi, selekcionuje i porządkuje materiały na wystawę – przygotowuje ciekawą, przemyślaną ekspozycję	– samodzielnie dobiera, porządkuje wartościowe materiały na wystawę, organizuje ich przemyślaną ekspozycję według przyjętych zasad
UWIKŁANI W HISTORIĘ					
Miron Białoszewski <i>Pamiętnik z powstania warszawskiego</i>	– wie, że utwór jest pamiętnikiem – wydobywa informacje dotyczące powstańczej codzienności	– wie, czym cechuje się pamiętnik jako forma wypowiedzi – odtwarza najważniejsze informacje związane z	– wyjaśnia, czym cechuje się pamiętnik jako forma wypowiedzi – odtwarza powstańczą codzienność	– omawia utwór w kontekście jego gatunku – opowiada własnymi słowami o powstańczej codzienności – stosuje funkcjonalnie środki	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem jego formy i języka

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– dostrzega dynamikę i emocjonalizm	powstańcza codziennością – wskazuje w tekście środki językowe oddające dynamizm i emocje – wie, czym cechuje się język mówiony	– rozpoznaje i nazywa środki językowe oddające dynamizm i emocje – wskazuje cechy języka mówionego w tekście	językowe oddające dynamizm i emocje – omawia efekty zastosowania języka mówionego w tekście	
Czesław Miłosz <i>Piosenka o porcelanie</i>	– wie, że niektóre elementy mają znaczenie symboliczne – wskazuje zdrobnienia – wie, na czym polega apostrofa – wskazuje formy pozwalające rozpoznać osobę mówiącą – łączy tekst z rzeczywistością wojenną	– wskazuje elementy o znaczeniach symbolicznych – ustala, czego dotyczą zdrobnienia – wskazuje apostrofę – rozpoznaje osobę mówiącą – formułuje problematykę utworu	– omawia elementy o znaczeniach symbolicznych – omawia funkcję zdrobnień – omawia funkcję apostrofy – wypowiada się na temat osoby mówiącej – wyjaśnia, jak ujawnia się rzeczywistość wojenna w wierszu	– wyjaśnia znaczenia elementów symbolicznych – omawia znaczenia wynikające z zastosowania zdrobnień – omawia znaczenia wynikające z zastosowania apostrofy – charakteryzuje osobę mówiącą – omawia znaczenia wiersza z perspektywy rzeczywistości wojennej	– samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem jego metaforyki
Ekspozyty z Muzeum Powstania Warszawskiego	– uważnie ogląda ekspozyty – według wzoru sporządza notatkę – prezentuje pierwsze	– opowiada o ekspozycjach – sporządza notatkę, wypowiada się na temat ekspozycji	– opisuje ekspozyty – sporządza funkcjonalną notatkę – omawia ekspozycję	– omawia ekspozyty w kontekście ich wartości informacyjnej i emocjonalnej – sporządza notatkę – zachowuje wszystkie wymogi	– wyczerpująco omawia ekspozyty ze szczególnym uwzględnieniem ich roli w zachowaniu pamięci

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	wrażenia po obejrzeniu ekspozycji			tej formy wypowiedzi – ocenia rolę ekspozycji w kształtowaniu świadomości narodowej	o powstaniu warszawskim
Wirtualny spacer – relacja z powstania	– we wskazanych źródłach szuka materiałów – korzystając z pomocy, sporządza krótką relację	– zbiera odpowiednie materiały – przedstawia krótką relację	– selekcjonuje materiały – wykorzystuje je do przedstawienia ciekawej relacji	– porządkuje i selekcjonuje materiały – sporządza ciekawą relację	– samodzielnie wyszukuje ciekawe materiały, porządkuje je, przedstawia w ciekawej, wyczerpującej relacji
WOJENNA GROZA					
Karolina Lanckorońska <i>Wspomnienia wojenne</i>	– odróżnia literaturę faktu od literatury pięknej – wydobywa podstawowe informacje z tekstu – zna pojęcie <i>reifikacja</i> – cytuje fragment, w którym jest mowa o moralności	– zalicza tekst do literatury faktu – gromadzi informacje z tekstu – wyjaśnia pojęcie <i>reifikacja</i> – odtwarza poglądy autorki na temat moralności	– wyjaśnia, czym wyróżnia się literatura faktu – porządkuje informacje wydobyte z tekstu – wyjaśnia, jak wykorzystana została reifikacja w tekście – omawia poglądy autorki na temat moralności	– wyjaśnia, dlaczego tekst należy do literatury faktu – opowiada o realiach obozowych – omawia funkcję reifikacji w tekście – ustosunkowuje się do poglądów autorki na temat moralności	– samodzielnie analizuje i interpretuje fragment ze szczególnym uwzględnieniem problematyki moralności

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Bogdan Bartnikowski <i>Dzieciństwo w pasiakach</i>	– przypomina, co może być motywem – wydobywa podstawowe informacje z tekstu – odtwarza najważniejsze informacje o życiu w obozie – przypomina informacje o rodzajach narracji – wie, że niektóre elementy w tekście mogą mieć znaczenia symboliczne – wie, na czym polega lapidarność stylu	– dostrzega w tekście motyw dzieciństwa – wydobywa informacje z tekstu – odtwarza realia obozowe – nazywa rodzaj narracji występujący w utworze – wskazuje element symboliczny – dostrzega lapidarność stylu	– wyjaśnia, jak został pokazany w tekście motyw dzieciństwa – porządkuje informacje z tekstu – opowiada o realiach obozowych – przytacza informacje o narratorze – omawia sposób wprowadzenia do fabuły elementu symbolicznego – omawia styl utworu	– zestawia motyw dzieciństwa pokazanego w tekście z innymi utworami – omawia własnymi słowami informacje z tekstu – wyraża własną opinię o realiach obozowych – omawia funkcję narracji pierwszoosobowej – wyjaśnia znaczenia związane z symbolem bochenka chleba – wyjaśnia, jak styl utworu wpływa na jego emocjonalną wymowę	– samodzielnie analizuje i interpretuje opowiadanie ze szczególnym uwzględnieniem symboliki
Zbigniew Libera <i>Obóz koncentracyjny Lego</i> (instalacja plastyczna)	– wie, że wśród dzieł plastycznych znajdują się instalacje plastyczne – wskazuje elementy dzieła – zna pojęcie	– rozpoznaje instalację plastyczną wśród innych tekstów kultury – omawia wygląd instalacji plastycznej Libery – wie, na czym polega i	– wyjaśnia, czym jest instalacja plastyczna – opisuje instalację plastyczną Libery – wyjaśnia, co w dziele Libery ma charakter	– porównuje instalację z innymi dziełami plastycznymi – przedstawia swoją ocenę dzieła – ocenia instalację jako prowokację artystyczną	– samodzielnie analizuje i interpretuje instalację ze szczególnym uwzględnieniem intencji twórcy i sposobów jej przekazywania

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	prowokacji artystycznej – odróżnia kulturę masową od kultury wysokiej	czemu służy prowokacja artystyczna – wie, czym cechuje się kultura masowa	prowokacji artystycznej – omawia cechy kultury masowej	– ocenia wytwory kultury masowej	
Wirtualny spacer – fotograficzna prezentacja miejsc pamięci	– potrafi wskazać przynajmniej jedno miejsce pamięci w swoim regionie – wykonuje zdjęcie tego miejsca – gromadzi o nim informacje – prezentuje fotografie miejsca pamięci	– zna miejsca pamięci w swoim regionie – wykonuje fotografie miejsc pamięci – wyszukuje informacje związane z miejscami pamięci w swoim regionie – przygotowuje fotograficzną prezentację miejsc pamięci w swoim regionie	– wymienia miejsca pamięci w swoim regionie – wykonuje staranne fotografie miejsc pamięci – gromadzi informacje związane z miejscami pamięci w swoim regionie – przygotowuje wyczerpującą fotograficzną prezentację miejsc pamięci w swoim regionie	– opowiada o miejscach pamięci w swoim regionie – wykonuje artystyczne fotografie miejsc pamięci – selekcjonuje i porządkuje informacje związane z miejscami pamięci w swoim regionie – przygotowuje atrakcyjną fotograficzną prezentację miejsc pamięci w swoim regionie	– ma obszerną wiedzę na temat miejsc pamięci w swoim regionie, wykonuje ich dokumentację – prezentuje je w ciekawy, oryginalny sposób na fotografiach
CZAS POGARDY					
Ida Fink	– przypomina rodzaje	– rozpoznaje narrację	– przedstawia narratora	– omawia efekty zastosowania	– samodzielnie analizuje

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Wariat	narracji – wskazuje fragmenty ujawniające emocje bohatera – rozpoznaje intencje wypowiedzi bohatera – dostrzega wewnętrzny konflikt bohatera – postrzega wybór bohatera jako tragiczny	pierwszoosobową – nazywa emocje bohatera – formułuje intencje wypowiedzi bohatera – omawia wewnętrzny konflikt bohatera – ma świadomość tragizmu wyboru, przed którym stanął bohater	– omawia emocje bohatera – wyjaśnia, z czym są związane intencje wypowiedzi bohatera – wyjaśnia, na czym polega wewnętrzny konflikt bohatera – wyjaśnia, z czego wynika tragizm wyboru, przed którym stanął bohater	w opowiadaniu narracji pierwszoosobowej – omawia emocje bohatera i ich źródła – omawia intencje wypowiedzi bohatera w kontekście jego przeżyć – analizuje wewnętrzny konflikt bohatera – omawia wybór bohatera w kategoriach tragizmu	i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem kategorii tragizmu
Hanna Krall <i>Żal</i>	– odróżnia literaturę piękną od literatury faktu – łączy utwór z problematyką Holocaustu – ma świadomość konieczności zachowania pamięci o ludziach, prezentuje bohaterów utworu	– wie, że utwór należy do literatury faktu – wskazuje elementy łączące utwór z problematyką Holocaustu – wskazuje sposoby utrwalania pamięci o ludziach – opowiada o wybranym bohaterze utworu	– przypomina wyróżniki literatury faktu – omawia elementy łączące utwór z problematyką Holocaustu – omawia sposoby utrwalania pamięci o ludziach – opowiada o bohaterach utworu	– wyjaśnia, dlaczego utwór należy do literatury faktu – omawia tekst w kontekście problematyki Holocaustu – tworzy rozwiniętą wypowiedź o potrzebie, konieczności i sposobach utrwalania pamięci o ludziach – w wyczerpujący sposób opowiada o bohaterach utworu	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór w kontekście problematyki pamięci o Holocaustzie

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Izrael Aljuche „Lutek” Orenbach <i>Listy z getta tomaszowskiego</i>	– odróżnia list od innych form wypowiedzi – wyjaśnia, kiedy wypowiedź ma charakter subiektywny – wskazuje zwroty do adresata – zbiera podstawowe informacje o elementach świata przedstawionego – zbiera podstawowe informacje o rzeczywistości w getcie – wskazuje fragmenty, na podstawie których można określić emocje nadawcy – przypomina, czym cechuje się styl potoczny	– rozpoznaje tekst jako listy – rozpoznaje subiektywizm wypowiedzi – określa adresata – zbiera informacje o elementach świata przedstawionego – odtwarza podstawowe informacje o rzeczywistości w getcie – nazywa emocje nadawcy – rozpoznaje styl potoczny wypowiedzi	– omawia formę wypowiedzi wykorzystaną w utworze – wyjaśnia, z czego wynika subiektywizm wypowiedzi – na podstawie zwrotów do adresata określa relacje między nadawcą i odbiorcą – porządkuje elementy świata przedstawionego – opowiada o życiu w getcie – omawia emocje nadawcy – ustala, z którymi elementami tekstu związany jest styl potoczny	– wyjaśnia, dlaczego tekst reprezentuje list jako gatunek wypowiedzi – wyjaśnia, jak subiektywizm wypowiedzi wpływa na relację o rzeczywistości w getcie – wyjaśnia, jak adresat wpływa na relację zawartą w listach – omawia elementy świata przedstawionego – przedstawia życie w getcie na podstawie utworu i dodatkowych źródeł – wskazuje źródła emocji nadawcy – omawia funkcję stylu potocznego zastosowanego w wypowiedzi	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy o Holocauście
Peter Eisenman Pomnik Pomordowanych	– uważnie ogląda pomnik i mauzoleum – ma świadomość	– wie, czym różnią się pomnik i mauzoleum – wypowiada się na temat	– przedstawia wstępne spostrzeżenia o pomniku i mauzoleum	– wyjaśnia różnice między pomnikiem a mauzoleum – rozważa problematykę	– samodzielnie interpretuje obydwie budowle ze

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Żydów Europy w Berlinie Andrzej Sołyga, Marcin Roszczyk, Zdzisław Pidek Mauzoleum w Bełżcu	konieczności zachowania przeszłości w pamięci – wymienia elementy pomnika i mauzoleum – wie, że niektóre elementy mają znaczenia symboliczne	konieczności zachowania w pamięci przeszłości – opisuje pomnik i mauzoleum – wskazuje elementy symboliczne	– w wyczerpujący sposób wypowiada się na temat konieczności zachowania w pamięci przeszłości – w rozwinięty sposób opisuje pomnik i mauzoleum – wyjaśnia znaczenia elementów symbolicznych	zachowania pamięci o ofiarach wojny – zestawia w opisie pomnik i mauzoleum – interpretuje obydwie budowle i uwzględnia ich znaczenia symboliczne	szczególnym uwzględnieniem ich znaczeń symbolicznych
Wirtualny spacer – sylwetki Ireny Sendlerowej i Janusza Korczaka	– we wskazanych źródłach szuka informacji – krótko prezentuje zebrane informacje	– zbiera odpowiednie informacje – prezentuje zebrane informacje	– samodzielnie dociera do informacji, porządkuje je, przedstawia w ciekawy dla odbiorcy sposób	– zbiera, selekcionuje i porządkuje informacje – prezentuje w ciekawej formie zebrane informacje	– przygotowuje ciekawą, atrakcyjną informacyjnie i wizualnie prezentację sylwetek
TRUDY POROZUMIENIA					

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Stanisław Barańczak <i>Garden party</i>	– wie, o czym mówi wiersz – przedstawia bohaterów utworu – wie, na czym polega ironia – pisze proste zaproszenie	– rozpoznaje sytuację liryczną – krótko opowiada o relacjach między bohaterami, rozpoznaje w wierszu ironię – pisze zaproszenie	– opowiada o sytuacji lirycznej – omawia sytuację liryczną – wyjaśnia, czego dotyczy ironia w utworze – pisze oryginalne zaproszenie	– określa problematykę utworu – ocenia relacje między bohaterami – omawia funkcję ironii – pisze zaproszenie – zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi	– samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystanej w nim kategorii ironii
Melchior Wańkowicz <i>Tędy i owędy</i>	– opowiada o swoich wrażeniach po przeczytaniu tekstu – odróżnia literaturę faktu od literatury pięknej – dzieli tekst na części kompozycyjne – zna pojęcie komunikacji językowej – zna pojęcie stereotyp	– wstępnie ocenia tekst – wie, że tekst należy do literatury faktu – tytułuje poszczególne części tekstu – wyjaśnia, na czym polega komunikacja językowa – wie, czym jest stereotyp	– przedstawia swoją ocenę tekstu – wie, że tekst jest wspomnieniową gawędą – odtwarza zawartość treściową poszczególnych części – omawia krótko akt komunikacji językowej – wyjaśnia, co to jest stereotyp	– tworzy wypowiedź, w której przedstawia i uzasadnia swoją ocenę tekstu – wyjaśnia, dlaczego tekst można nazwać wspomnieniową gawędą – omawia relacje między poszczególnymi częściami kompozycyjnymi – wymienia i omawia składniki komunikacji językowej – wyjaśnia, o jakich stereotypach jest mowa w tekście	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem jego przynależności do literatury faktu

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Anna Wierzbicka <i>Przez pryzmat języka</i>	– czyta tekst ze zrozumieniem – wie, na czym polega akt komunikacji językowej – wie, że system języka składa się z kilku warstw – wyodrębnia akapity – cytuje zdanie zawierające tezę	– wie, o czym jest mowa w tekście – wyjaśnia, na czym polega akt komunikacji językowej – wymienia kilka warstw języka – omawia treść wybranego akapitu – przekazuje tezę autorki własnymi słowami,	– odtwarza krótko treść tekstu – wymienia składniki aktu komunikacji językowej – wymienia wszystkie warstwy języka – wyjaśnia, o czym jest mowa w kolejnych akapitach – wyjaśnia, czego dotyczy teza zawarta w tekście	– odtwarza własnymi słowami treść tekstu – omawia akt komunikacji językowej – omawia poszczególne warstwy języka – określa relacje między akapitami – ustosunkowuje się do tezy zawartej w tekście	– samodzielnie analizuje o interpretuje tekst, ustosunkowuje się do wyводу autorki
Wirtualny spacer – e-plakat	– przedstawia krótko swoje wrażenia po zapoznaniu się z e-plakatem – tworzy proste hasła plakatowe	– przedstawia swoje wrażenia po zapoznaniu się z e-plakatem – tworzy hasła plakatowe	– omawia e-plakaty – tworzy ciekawe hasła plakatowe	– omawia znaczenia wynikające z e-plakatów – tworzy hasła plakatowe związane z problematyką tekstów z rozdziału	–samodzielnie interpretuje e-plakaty, tworzy oryginalne, twórcze hasła plakatowe związane z problematyką tekstów z rozdziału
W ŚWIECIE LUDZI I ZWIERZĄT					

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Sławomir Mrozek <i>Artysta</i>	– czyta tekst ze zrozumieniem – opowiada o głównym bohaterze utworu – dostrzega sprzeczność w utworze – wie, że pod postaciami zwierząt ukrywają się ludzie – pisze proste ogłoszenie	– odtwarza swoimi słowami treść utworu – omawia postawę życiową bohatera – wie, co to jest paradoks – omawia sposób kreacji bohaterów – pisze ogłoszenie	– odczytuje przenośne znaczenia utworu – omawia stosunek innych postaci do głównego bohatera – wyjaśnia, na czym polega paradoks w utworze – wyjaśnia przesłanie utworu – pisze rozwinięte ogłoszenie	– omawia przenośne znaczenia utworu – ocenia postawę życiową bohatera – omawia funkcję paradoksu jako chwytu literackiego – wyjaśnia, jak sposób kreacji bohaterów wpływa na przesłanie utworu – pisze ogłoszenie, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi	– samodzielnie analizuje i interpretuje opowiadanie ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystanej konwencji i jej funkcji w eksponowaniu przesłania utworu
Jonathan Swift <i>Przygody Guliwera</i>	– wymienia najważniejsze elementy świata przedstawionego – wyjaśnia, na czym polega fikcja fantastyczna – przypomina, jakie są rodzaje narracji – utożsamia narratora z bohaterem – wyodrębnia kilka wartości, o jakich jest	– porządkuje elementy świata przedstawionego – wskazuje elementy fantastyczne – rozpoznaje narrację pierwszoosobową – wstępnie charakteryzuje bohatera–narratora – nazywa wartości, o jakich jest mowa w utworze – wie, co to jest utopia	– omawia elementy świata przedstawionego – omawia rolę elementów fantastycznych – charakteryzuje bohaterów – ustala, jakie zachowania bohaterów odzwierciedlają uznawane przez nich wartości	– odtwarza własnymi słowami treść fragmentu – omawia relacje między elementami realistycznymi i fantastycznymi – omawia funkcję narracji pierwszoosobowej – omawia relację między bohaterami – prezentuje rozbudowaną wypowiedź na temat wartości – wyjaśnia, czemu służy	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem funkcji elementów fantastycznych

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	mowa w utworze – zna pojęcie utopii		– wyjaśnia, co to jest utopia	kreowanie świata jako utopii	
Katarzyna Kozyra <i>Piramida zwierząt</i> (instalacja plastyczna)	– rozpoznaje instalacje plastyczne wśród innych tekstów kultury – wymienia kilka składników instalacji – wyjaśnia dosłowne znaczenie wyrazów – formułuje jedno pytanie w związku z instalacją	– wskazuje podstawowe różnice między instalacją a innymi dziełami plastycznymi – wymienia składniki instalacji – omawia znaczenia związane z podanymi wyrazami – formułuje proste pytania związane z instalacją plastyczną	– wyjaśnia, czym cechuje się instalacja plastyczna jako tekst kultury – omawia składniki instalacji – wskazuje przenośne znaczenia wyrazów – formułuje pytania dotyczące znaczeń instalacji plastycznej	– przedstawia swój stosunek do instalacji jako dzieła sztuki – omawia związki zachodzące między wszystkimi składnikami instalacji – omawia przenośne znaczenia wynikające z podanych wyrazów – wyjaśnia, jakie refleksje wywołuje instalacja	– samodzielnie analizuje i interpretuje dzieło ze szczególnym uwzględnieniem formy wyrazu artystycznego
Wirtualny spacer – animacje internetowe	– korzysta ze wskazanego programu komputerowego – korzystając z pomocy, tworzy prostą animację	– korzysta ze wskazanego programu komputerowego – tworzy prostą animację	– korzysta ze wskazanego programu komputerowego – tworzy animację	– twórczo korzysta ze wskazanego programu komputerowego – tworzy ciekawą animację	– samodzielnie tworzy oryginalną, twórczą, pomysłową animację
W POSZUKIWANIU WARTOŚCI					
Antoine de Saint-Exupéry <i>Mały Księż</i>	– odtwarza główne elementy świata przedstawionego	– opowiada o elementach świata przedstawionego – opowiada o wyglądzie	– porządkuje elementy świata przedstawionego utworu	– wypowiada się na temat specyfiki elementów świata przedstawionego,	– prezentuje rozbudowaną wypowiedź poświęconą

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	utworu – przedstawia ogólnie wygląd planety Małego Księcia – wymienia etapy wędrówki bohatera – wskazuje wybrane elementy o symbolicznym znaczeniu – przypomina, czym cechuje się przypowieść – wskazuje jeden fragment o charakterze aforyzmu	planety Małego Księcia – przedstawia przebieg wędrówki bohatera – wymienia elementy o symbolicznym znaczeniu – dostrzega związek z przypowieścią jako gatunkiem – cytuje fragmenty o charakterze aforyzmów	– opowiada szczegółowo o wyglądzie planety Małego Księcia – opowiada o przebiegu wędrówki Małego Księcia – wypowiada się na temat znaczeń symbolicznych w utworze – przedstawia związek utworu z przypowieścią – wyjaśnia, które fragmenty i dlaczego mają charakter aforyzmów	– barwnie opowiada o wyglądzie planety Małego Księcia – wyjaśnia, na czym polega metaforyczny charakter wędrówki Małego Księcia – wyjaśnia znaczenia zawarte w elementach symbolicznych – wyjaśnia, na czym polega przypowieściowy charakter utworu – wyjaśnia przesłania zawarte w aforyzmach	filozoficznej wymowie utworu
Ursula le Guin <i>Czarnoksiężnik z Archipelagu</i>	– wydobywa podstawowe informacje z tekstu – wymienia podstawowe elementy świata przedstawionego – odtwarza dzieje	– wydobywa informacje z tekstu – wymienia elementy świata przedstawionego – krótko charakteryzuje bohatera – rozpoznaje motyw walki	– porządkuje informacje wydobyte z tekstu – omawia elementy świata przedstawionego – opowiada o dziejach bohatera, komentuje ich przebieg	– odtwarza własnymi słowami informacje wydobyte z tekstu – komentuje sposób pokazania elementów świata przedstawionego – dokonuje charakterystyki i oceny postaci	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem warstwy aksjologicznej

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	bohatera, opowiada, jak Cień zmienił życie bohatera – wie, że utwór należy do gatunku fantasy	dobra ze złem – przypomina, czym cechują się utwory fantasy	– wyjaśnia symbolikę Cienia – wyjaśnia, dlaczego utwór zaliczany jest do gatunku fantasy	– wyjaśnia znaczenia związane z motywem walki dobra ze złem – przedstawia swój stosunek do utworów fantasy	
Andrzej Budnik <i>Wywiad bez cenzury: Łukasz Supergan</i>	– rozpoznaje wywiad wśród innych tekstów publicystycznych – mówi, czego dotyczy poznany wywiad – odtwarza poglądy rozmówcy na temat sensu podróży – układa kilka pytań do wywiadu – przeprowadza wywiad	– omawia cechy wywiadu jako formy publicystycznej – formułuje temat wywiadu – wskazuje fragmenty o znaczeniu przenośnym – układa pytania do wywiadu – przeprowadza wywiad	– wyjaśnia, czym cechuje się wywiad jako gatunek publicystyczny – wyjaśnia, jakie problemy zostały poruszone w wywiadzie – wyjaśnia znaczenia fragmentów metaforycznych – ustala cel wywiadu, układa do niego pytania – przeprowadza ciekawy wywiad	– przedstawia swój stosunek do wywiadu jako gatunku publicystycznego – ustosunkowuje się do problemów poruszonych w wywiadzie – omawia znaczenie fragmentów metaforycznych dla wymowy tekstu – ustala cel wywiadu, układa do niego pytania, zestawia je według przyjętej zasady – przeprowadza ciekawy wywiad	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem jego metaforycznej wymowy – przeprowadza interesujący wywiad, w którym w atrakcyjny sposób przedstawia rozmówcę
Wirtualny spacer – wywiady audio lub video	– ustala temat wywiadu – formułuje kilka prostych pytań do wywiadu	– proponuje ciekawy temat wywiadu – formułuje pytania do wywiadu, przedstawia	– wyjaśnia, jakiemu tematowi będzie poświęcony wywiad – formułuje	– prezentuje temat wywiadu – układa kolejność pytań według określonej zasady – w ciekawy sposób prezentuje	– samodzielnie przygotowuje o przeprowadza wywiad – zachowuje wszystkie

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– krótki przedstawia rozmówcę – opowiada o sposobach i okolicznościach przygotowania wywiadu	rozmówcę – przeprowadza wywiad audio lub video – prezentuje wywiad	zróżnicowane pytania do wywiadu – wyczerpująco przedstawia rozmówcę – sprawnie przeprowadza wywiad, przedstawia go kolegom	rozmówcę – przeprowadza wywiad audio lub video – prezentuje wywiad, opowiada o wrażeniach, przeżyciach i obserwacjach w czasie przeprowadzania wywiadu	wymogi tego gatunku
WYROKI LOSU					
Éric-Emmanuel Schmitt <i>Oskar i pani Róża</i>	– odtwarza podstawowe informacje dotyczące bohatera – wstępnie charakteryzuje bohatera – przytacza wypowiedzi bohatera o dorosłych – wie, że istnieje styl potoczny – pisze krótki list	– zbiera informacje na temat bohatera – charakteryzuje bohatera, wyjaśnia, co bohater myślał o dorosłych – rozpoznaje w tekście styl potoczny, wskazuje przykłady użycia go – pisze list	– porządkuje informacje na temat bohatera – charakteryzuje bohatera na podstawie jego wypowiedzi – przedstawia sposób patrzenia bohatera na dorosłych – przypomina, czym cechuje się styl potoczny – pisze ciekawy list na temat utworu	– zbiera i porządkuje informacje na temat bohatera – dokonuje pełnej charakterystyki bohatera – ustala, czym wywołana była ocena dorosłych przez Oskara – omawia rolę stylu potocznego w utworze – przedstawia w formie listu swoją opinię o utworze	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem postaw bohaterów wobec śmierci
Barbara	– odtwarza	– odtwarza elementy świata	– porządkuje elementy	– opowiada o elementach	

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Kosmowska <i>Połączana rybka</i>	najważniejsze elementy świata przedstawionego – przedstawia rodzinę bohaterki – wstępnie charakteryzuje bohaterkę – zna pojęcie wolontariat – pod kierunkiem pisze życiorys, CV, podanie, list motywacyjny	przedstawionego – opowiada o relacjach rodzinnych bohaterki – charakteryzuje bohaterkę – tworzy związki wyrazowe z rzeczownikami wolontariat – pisze życiorys, CV, podanie, list motywacyjny	świata przedstawionego – ocenia relacje rodzinne bohaterki – przedstawia pełną charakterystykę bohaterki – wyjaśnia, na czym polega wolontariat – pisze bezbłędnie życiorys, CV, podanie, list motywacyjny	świata przedstawionego – prezentuje rozwiniętą wypowiedź na temat relacji w rodzinie bohaterki – charakteryzuje i ocenia bohaterkę – opowiada o działaniach wolontariatu, których był świadkiem lub uczestnikiem – pisze życiorys, CV, podanie, list motywacyjny – zachowuje wszystkie wymogi tych form wypowiedzi	
Maciej Pieprzyc <i>Chce się żyć</i> (film fabularny)	– opowiada o wybranej scenie z filmu – opowiada o bohaterze – zna pojęcie <i>głos z offu</i> – zna pojęcie <i>perspektywa żabia</i> – wstępnie omawia grę aktorską – pisze prostą recenzję z filmu	– opowiada o scenach, które zwróciły jego uwagę – opowiada, jak wyglądało życie bohatera – wie, na czym polega głos z offu – wyjaśnia, na czym polega perspektywa żabia – przedstawia swoje wrażenia wywołane grą aktorską	– przedstawia swoje przemyślenia wywołane filmem – opowiada o relacjach bohatera ze światem – podaje przykłady scen, w których występuje głos z offu – wskazuje sceny filmowane z perspektywy żabiej	– wyjaśnia, jak film wpłynął na jego myślenie o świecie – ocenia postępowanie innych w stosunku do bohatera – wyjaśnia funkcję głosu z offu – omawia funkcję punktu widzenia kamery – tworzy wypowiedź na temat gry aktorskiej – pisze recenzję filmu, zachowując wszystkie wymogi	– samodzielnie analizuje i interpretuje film ze szczególnym uwzględnieniem środków języka filmowego kreujących znaczenia – pisze rozwiniętą recenzję filmu – eksponuje część oceniającą

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
		– pisze recenzję filmu	– ocenia grę aktorską – pisze ciekawą recenzję filmu	tej formy wypowiedzi	
Wirtualny spacer – foldery i plakaty kampanii informacyjnej	– stara się brać udział w przygotowaniu kampanii informacyjnej – sporządza we wskazanym programie prosty plakat	– bierze udział w przygotowaniu kampanii informacyjnej – sporządza we wskazanym programie plakat	– bierze aktywny udział w przygotowaniu kampanii informacyjnej – sporządza we wskazanym programie ciekawy plakat	– organizuje kampanię informacyjną – przygotowuje w samodzielnie wybranym programie związany z nią folder	– samodzielnie przygotowuje i przeprowadza kampanię informacyjną – przygotowuje propagujące ją ciekawe materiały graficzne
LITERACKIE PRZESŁANIE					

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Nancy H Kleinbaum <i>Stowarzyszenie umarłych poetów</i>	– odtwarza najważniejsze elementy świata przedstawionego – wymienia kilku bohaterów – przedstawia profesora Keatinga – przedstawia wybranych uczniów akademii – wie, co składa się na postawę życiową	– odtwarza elementy świata przedstawionego – wymienia bohaterów – wstępnie charakteryzuje profesora Keatinga – przedstawia uczniów akademii – wypowiada się na temat postawy życiowej bohaterów	– porządkuje elementy świata przedstawionego – wymienia bohaterów – dzieli ich według przyjętej przez siebie zasady – charakteryzuje profesora Keatinga – opowiada, jak reagowali uczniowie na słowa i działanie profesora Keatinga – omawia postawy życiowe bohaterów	– opowiada własnymi słowami o elementach świata przedstawionego – omawia relacje między bohaterami – charakteryzuje i ocenia profesora Keatinga – wyjaśnia, czego profesor Keating nauczył swoich uczniów – porównuje postawy życiowe bohaterów	
Małgorzata Musierowicz <i>Kwiat kalafiora</i>	– opowiada własnymi słowami treść fragmentu – wymienia cechy charakteru profesora Dmuchawca – wyjaśnia różnicę między współczuciem a litością – stara się brać udział w	– porządkuje elementy świata przedstawionego – krótko charakteryzuje profesora Dmuchawca – bierze udział w dyskusji,	– formułuje temat rozmowy bohaterów – charakteryzuje profesora Dmuchawca – przedstawia swoje stanowisko w dyskusji	– formułuje problem tekstu, ocenia profesora Dmuchawca jako nauczyciela – bierze czynny udział w dyskusji – nawiązuje do wypowiedzi innych uczestników	– zna całą powieść – omawia jej problematykę – analizuje świat przedstawiony – omawia przestanie utworu

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	dyskusji				
Małgorzata Musierowicz <i>Brulion Bebe B</i>	– wie, o czym rozmawiali bohaterowie – nazywa wartości, o których jest mowa w tekście – wie, kto to jest autorytet – przeprowadza krótki wywiad z wybranym nauczycielem	– formułuje temat rozmowy bohaterów – odtwarza poglądy bohaterów na temat wartości – wyjaśnia, kto może być autorytetem – przeprowadza wywiad z wybranym nauczycielem	– nazywa najważniejsze problemy poruszone w rozmowie bohaterów – omawia świat wartości uznawanych przez bohaterów – nazywa cechy reprezentowane przez człowieka, który może być autorytetem – przeprowadza interesujący wywiad z wybranym nauczycielem	– odtwarza przebieg rozmowy bohaterów – ustosunkowuje się do poglądów bohaterów na temat wartości – opowiada o ludziach, których uznaje za swój autorytet – przeprowadza ciekawy wywiad z wybranym nauczycielem – zachowuje wszystkie wymogi tego gatunku	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem problematyki aksjologicznej
Jostein Gaarder <i>Świat Zofii</i>	– czyta tekst ze zrozumieniem – wie, że filozofia jest dziedziną nauki – cytuje fragment wyjaśniający, na czym polega ironia sokratyczna	– wyjaśnia, o czym mówi tekst – wie ogólnie, czym zajmuje się filozofia – wie, z czym jest związane pojęcie <i>ironia sokratyczna</i> – pisze zaproszenie – hierarchizuje argumenty do	– wydobywa informacje z tekstu – wymienia podstawowe działy filozofii – odtwarza wiadomości związane z pojęciem ironia sokratyczna	– odtwarza własnymi słowami treść tekstu – wyjaśnia krótko, czym zajmują się główne działy filozofii – wyjaśnia własnymi słowami, na czym polega ironia sokratyczna	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem omówienia i oceny poglądów Sokratesa

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– pisze proste zaproszenie – przygotowuje argumenty do mowy obrończej	mowy obrończej	– pisze oryginalne zaproszenie – przygotowuje mowę obrończą	– pisze zaproszenie, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi – wygłasza mowę obrończą	
Sławomir Mrożek <i>Autorytet</i>	– czyta tekst ze zrozumieniem – dzieli tekst na akapity – wskazuje fragmenty zawierające argumenty autora – zna podstawowe rodzaje akapitów – odróżnia publicystykę od literatury pięknej – wie, że jednym z gatunków publicystycznych jest felieton – wie, że teksty publicystyczne zawierają autorskie intencje	– wyjaśnia, o czym mówi tekst – odtwarza zawartość wybranego akapitu – odtwarza argumenty autora – wie, co to jest akapit syntetyczny – wie, że tekst należy do publicystyki – wie, że tekst reprezentuje felieton jako gatunek publicystyczny – odczytuje intencje zawarte w tekście	– formułuje temat i problem tekstu – dostrzega logiczny związek między akapitami – omawia argumenty wykorzystane przez autora – wskazuje w tekście akapit syntetyczny – omawia cechy tekstów publicystycznych – omawia cechy felietonu jako gatunku publicystycznego – omawia intencje zawarte w tekście	– odtwarza główne założenia wyводу autora – określa relacje treściowe między akapitami – ustosunkowuje się do argumentów autora – określa związek akapity syntetycznego z innymi akapitami – wyjaśnia, dlaczego tekst należy do publicystyki – wyjaśnia, dlaczego tekst reprezentuje felieton jako gatunek publicystyczny – ustosunkowuje się do intencji zawartych w tekście	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst, ustosunkowuje się do zawartego w nim wyводу
Wirtualny spacer	– korzystając z pomocy,	– nagrywa filmik edukacyjny	– nagrywa pomysłowy,	– nagrywa pomysłowy,	– nagrywa oryginalny

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
– filmiki nagrane przez uczniów	nagrywa prosty filmik edukacyjny ostrzegający rówieśników przed zagrożeniami	ostrzegający rówieśników przed zagrożeniami	ciekawy filmik edukacyjny ostrzegający rówieśników przed zagrożeniami	ciekawy filmik, stosuje celowe środki perswazji	twórczy filmik ostrzegający rówieśników przed zagrożeniami z celowo stosowanymi środkami języka filmowego
ODCIEŃ SAMOTNOŚCI					
Marek Hłasko <i>Okno</i>	– wymienia elementy świata przedstawionego – odróżnia narratora od autora – wie, na czym polega narracja pierwszoosobowa – przedstawia bohatera – dostrzega różnice w postawach życiowych narratora i bohatera – omawia przestrzeń	– porządkuje elementy świata przedstawionego – zbiera informacje o narratorze – rozpoznaje narrację pierwszoosobową – charakteryzuje bohatera – omawia postawy życiowe narratora i chłopca – dostrzega symbolikę przestrzeni	– omawia elementy świata przedstawionego – prezentuje informacje dotyczące narratora – dostrzega subiektywizm narracji – charakteryzuje narratora i bohatera – porównuje postawy życiowe narratora i bohatera – wyjaśnia, z czego wynika symbolika przestrzeni	– tworzy wypowiedź, w której prezentuje wszystkie elementy świata przedstawionego – wypowiada się na temat narratora – wyjaśnia skutki zastosowania narracji pierwszoosobowej – dokonuje charakterystyki porównawczej – ocenia postawy życiowe narratora i bohatera – wyjaśnia symbolikę przestrzeni	– samodzielnie analizuje i interpretuje opowiadanie ze szczególnym uwzględnieniem oceny przedstawionych w nim postaw życiowych
Barbara Kosmowska	– przypomina rodzaje narracji	– rozpoznaje narrację pierwszoosobową	– omawia stosunek narratora do	– omawia funkcję narracji pierwszoosobowej	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
<i>Samotni. pl</i>	– wskazuje elementy, na podstawie których można omówić relacje panujące w rodzinie Pauli – nazywa emocje bohaterki – wyjaśnia, dlaczego Paula czuje się samotna	– omawia relacje rodzinne Pauli – opowiada o sytuacji emocjonalnej bohaterki – opowiada o zmaganiu się bohaterki z samotnością	- elementów świata przedstawionego – tworzy dłuższą wypowiedź na temat relacji w rodzinie Pauli – przedstawia obiektywnie sytuację emocjonalną bohaterki – przedstawia skutki postępowania Pauli	– ocenia relacje panujące w rodzinie bohaterki – ocenia sytuację emocjonalną bohaterki, ocenia sposoby radzenia sobie przez bohaterkę z samotnością	szczególnym uwzględnieniem problematyki samotności
Edvard Munch <i>Krzyk</i> (reprodukcja obrazu)	– zna termin <i>ekspresjonizm</i> – wymienia główne elementy przedstawione na obrazie – dostrzega deformację – wymienia kolory wykorzystane na obrazie – dostrzega główną zasadę kompozycyjną – wie, że niektóre elementy maja	– wyjaśnia znaczenie terminu <i>ekspresjonizm</i> – wymienia elementy przedstawione na obrazie – wskazuje elementy przedstawione za pomocą deformacji – omawia kolorystykę obrazu – wstępnie omawia kompozycję obrazu – wskazuje elementy o znaczeniach symbolicznych – opowiada o sposobie prezentowania postaci na	– używa terminu <i>ekspresjonizm</i> – omawia elementy przedstawione na obrazie – omawia elementy przedstawione za pomocą deformacji – ocenia kolorystykę obrazu – omawia kompozycję obrazu – omawia elementy o znaczeniach	– wyjaśnia, czym cechują się dzieła ekspresjonistyczne – omawia relacje zachodzące między elementami przedstawionymi na obrazie – omawia funkcję deformacji – wypowiada się na temat znaczeń obrazu - eksponowanych kolorystyką – ocenia kompozycję obrazu – wyjaśnia znaczenia elementów symbolicznych – formułuje znaczenia sugerowane sposobem	– samodzielnie analizuje i interpretuje obraz ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych malarskich środków wyrazu dla przekazania znaczeń

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	znaczenie symboliczne – wymienia postaci przedstawione na obrazie	obrazie	symbolicznych – omawia relacje między postaciami przedstawionymi na obrazie a światem	prezentowania postaci na obrazie	
Wirtualny spacer – tworzenie teledysku	– przypomina, co to jest motyw – korzystając z pomocy, tworzy teledysk	– dostrzega powtarzalność wybranego motywu w różnych tekstach kultury – tworzy prosty teledysk	– podaje przykłady kilku tekstów kultury zawierających ten sam motyw – tworzy teledysk	– gromadzi teksty kultury zawierające ten sam motyw – tworzy ciekawy teledysk	– selekcjonuje i porządkuje teksty kultury zawierające ten motyw – samodzielnie tworzy oryginalny, atrakcyjny wizualnie teledysk
NA SWÓJ TEMAT					
Szczepan Twardoch <i>Wieloryby i ćmy. Dzienniki 2007–2015</i>	– zna dziennik jako gatunek – zna pojęcie <i>autobiografizm</i> – wie, kiedy wypowiedź ma charakter subiektywny – wskazuje fragmenty o znaczeniach metaforycznych	– rozpoznaje dziennik wśród innych gatunków – wie, na czym polega <i>autobiografizm</i> – dostrzega subiektywizm wypowiedzi – odtwarza zawartość fragmentów o znaczeniach metaforycznych – odtwarza refleksje autora o	– wymienia cechy dziennika jako gatunku – wyjaśnia pojęcie <i>autobiografizm</i> – wyjaśnia, z czego wynika subiektywizm wypowiedzi – wyjaśnia znaczenia metaforyczne – omawia refleksje	– omawia cechy dziennika jako gatunku – omawia rysy autobiograficzne w tekście – interpretuje tekst w kontekście jego subiektywnego charakteru – omawia fragmenty o znaczeniach metaforycznych – ustosunkowuje się do	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem zawartych w nim refleksji o świecie

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– wskazuje fragmenty zawierające refleksje o świecie	świecie	autora o świecie	refleksji autora o świecie	
Magdalena Tulli <i>Szum</i>	– czyta tekst ze zrozumieniem – zna pojęcie autokreacja – wskazuje fragmenty opisujące emocje – według wzoru pisze list	– opowiada, o czym mówi tekst – dostrzega w tekście przejawy autokreacji – omawia prezentowane emocje – pisze list	– wskazuje główne zagadnienia poruszane w tekście – omawia na podstawie tekstu zjawisko autokreacji – omawia przejawy prezentowanych emocji – pisze ciekawy, rozwinięty list	– określa problematykę tekstu – interpretuje tekst z punktu widzenia działań autokreacyjnych – przedstawia źródła prezentowanych emocji – pisze ciekawy list, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem problematyki autokreacji
Alina Szapocznikow <i>Autoportret I</i> – <i>Autoportret II</i> (rzeźby)	– wie, że rzeźba jest jedną z dziedzin sztuki – wyjaśnia, co oznacza słowo <i>autoportret</i> – wymienia podstawowe elementy obu rzeźb – wstępnie jedną z rzeźb, ma świadomość, że niektóre elementy rzeźb mają znaczenie	– rozpoznaje rzeźbę wśród innych dzieł sztuki – wyjaśnia tytuły rzeźb – wymienia elementy obu rzeźb – opisuje obydwie rzeźby – wskazuje elementy o znaczeniach symbolicznych – nazywa materiały, z których wykonane zostały rzeźby	– omawia specyfikę rzeźby jako dzieła sztuki – wypowiada się na temat tytułu rzeźb – porównuje elementy obu rzeźb – dokładnie opisuje rzeźby – omawia elementy o znaczeniach symbolicznych	– przypomina i omawia poznane do tej pory rzeźby – wyjaśnia tytuły rzeźb w kontekście tego, co przedstawiają – omawia elementy obu rzeźb – opisuje porównawczo obie rzeźby – wyjaśnia symboliczne znaczenia elementów dzieł – wyjaśnia, jak materiał, z	– samodzielnie interpretuje rzeźby ze szczególnym uwzględnieniem ich metaforycznych znaczeń

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	symboliczne – wie, że rzeźby są zrobione z różnych materiałów		– omawia rzeźby z uwzględnieniem materiału, z którego zostały zrobione	którego zostały wykonane rzeźby, wpływa na znaczenia dzieł	
Wirtualny spacer – autoportrety uczniów	– we wskazanym programie tworzy pod kierunkiem autoportret	– w samodzielnie wybranym programie tworzy autoportret	– w samodzielnie wybranym programie tworzy ciekawy autoportret	– tworzy autoportret odzwierciedlający jego indywidualne cechy	– w samodzielnie wybranym programie tworzy interesujący autoportret, wykorzystuje elementy symboliczne
ŚCIEŻKI ŻYCIA					

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Zbigniew Herbert <i>Życiorys</i>	– rozpoznaje życiorys wśród innych form użytkowych – rozróżnia lirykę bezpośrednią i pośrednią – gromadzi informacje o bohaterze lirycznym – wskazuje wersy pozwalające określić sytuację liryczną – dostrzega wewnętrzną kompozycję wiersza – wskazuje wersy, w których jest mowa o wartościach – nazywa uczucia	– wie, czym cechuje się życiorys jako forma wypowiedzi – dostrzega w utworze lirykę bezpośrednią – rozpoznaje bohatera lirycznego – rozpoznaje sytuację liryczną – dzieli tekst na części kompozycyjne ze względu na formy czasu – nazywa wartości ważne dla bohatera – wypowiada się na temat uczuć bohatera	– wymienia wyróżniki życiorysu – wyjaśnia, dlaczego wiersz reprezentuje lirykę bezpośrednią – przedstawia informacje o bohaterze lirycznym – wskazuje składniki sytuacji lirycznej – omawia kompozycję wewnętrzną utworu – omawia wartości ważne dla bohatera – wskazuje źródła uczuć	– omawia życiorys jako użytkową formę wypowiedzi – dostrzega subiektywizm wypowiedzi poetyckiej – przedstawia dłuższą wypowiedź związaną z bohaterem lirycznym – omawia sytuację liryczną – omawia kompozycję wewnętrzną utworu w kontekście jego zawartości treściowej – omawia światopogląd bohatera lirycznego – omawia uczucia bohatera i ich źródła	– samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem światopoglądu i postawy życiowej osoby mówiącej (bohatera lirycznego)
Wisława Szymborska <i>Pisanie życiorysu</i>	– rozpoznaje życiorys wśród innych form użytkowych – przypomina, co to jest frazeologizm – wie, na czym polega	– wie, czym cechuje się życiorys jako forma wypowiedzi – wskazuje w wierszu frazeologizmy – dostrzega w wierszu ironię	– wymienia wyróżniki życiorysu – wyjaśnia znaczenia związane z frazeologizmami – wyjaśnia, przeciwko	– omawia życiorys jako użytkową formę wypowiedzi – wyjaśnia funkcję frazeologizmów w utworze – interpretuje znaczenia związane z kategorią ironii	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem relacji między człowiekiem i światem

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	ironia – wskazuje wersy mówiące o człowieku – dostrzega relacje między człowiekiem i światem ukazane w wierszu	– odtwarza obraz człowieka utrwalaony w wierszu – omawia relacje między człowiekiem i światem ukazane w wierszu	czemu skierowana jest ironia – omawia obraz człowieka ukazany w wierszu – tworzy wypowiedź na temat relacji między człowiekiem i światem ukazanych w wierszu	zastosowaną w wierszu – tworzy rozbudowaną wypowiedź prezentującą obraz człowieka ukazany w wierszu – ocenia relacje między człowiekiem i światem ukazane w wierszu	
Piotr Dumala <i>Ściany</i> (film animowany)	– ogląda uważnie film – dostrzega filmowe metafory – zna pojęcie <i>everyman</i> – zwraca uwagę na muzykę w filmie	– przedstawia swoje pierwsze wrażenie po obejrzeniu filmu – wskazuje sceny zawierające metafory – wie, kto to jest <i>everyman</i> – wypowiada się na temat muzyki w filmie	– odtwarza treściową zawartość poszczególnych scen filmu – wyjaśnia znaczenia filmowych metafor – wyjaśnia, kto to jest <i>everyman</i> – ocenia muzykę w filmie	– opowiada własnymi słowami fabułę filmu – interpretuje metaforyczne znaczenia filmu – wykorzystuje pojęcie <i>everyman</i> do interpretacji filmu – ocenia muzykę filmu w kontekście jego znaczeń	– samodzielnie analizuje i interpretuje film ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystanych środków filmowych dla kreowania znaczeń metaforycznych
Wirtualny spacer – przedstawianie siebie	– pod kierunkiem przygotowuje autoprezentację	– przygotowuje autoprezentację	– przygotowuje rozbudowaną autoprezentację	– przygotowuje w ciekawej formie autoprezentację	– samodzielnie przygotowuje rozbudowaną, ciekawą autoprezentację

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
FONETYKA					
Głoska i litera	– rozróżnia pojęcia <i>litera</i> i <i>głoska</i> – zna główne sposoby zapisywania głosek – dzieli proste wyrazy na litery i głoski – wie, że <i>i</i> może pełnić w wyrazach różne funkcje	– wie, co to jest głoska i litera – zna sposoby zapisywania głosek – dzieli wyrazy na litery i głoski – zna funkcje litery <i>i</i> w wyrazach	– wyjaśnia, czym jest głoska, a czym litera – wymienia różnorodne sposoby zapisywania głosek – dzieli trudne wyrazy na litery i głoski – podaje przykłady roli <i>i</i> w wyrazach	– omawia rozróżnienie w języku na litery i głoski – omawia wszystkie sposoby zapisywania głosek – bezbłędnie dzieli trudne wyrazy na litery i głoski – omawia funkcje litery <i>i</i> w wyrazach	– bezbłędnie dzieli wszystkie wyrazy na litery i głoski – bezbłędnie określa rolę <i>i</i> w wyrazach
Podział głosek	– odróżnia samogłoski od spółgłosek – wie, które narządy artykulacyjne biorą udział w powstawaniu głosek – określa podstawowe cechy głosek	– rozróżnia samogłoski i spółgłoski – wymienia podstawowe narządy artykulacyjne – określa cechy głosek	– wymienia wszystkie samogłoski, odróżnia spółgłoski – wymienia narządy artykulacyjne – określa cechy głosek	– wyjaśnia, czym różnią się samogłoski od spółgłosek – omawia rolę poszczególnych narządów w artykulacji głosek – określa cechy głosek	– omawia proces powstawania głosek – bezbłędnie określa cechy głosek
Upodobnienia głosek	– wie, że istnieje zjawisko upodobnienia głosek	– wie, na czym polegają upodobnienia głosek – zna różne rodzaje	– omawia upodobnienia głosek – zna wszystkie rodzaje	– tłumaczy mechanizm powstawania upodobnień głosek	– rozpoznaje wszystkie rodzaje upodobnień, nazywa je, poprawnie

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– zna podstawowe rodzaje upodobnień – zaznacza i nazywa podstawowe rodzaje upodobnień	upodobnień, zaznacza i nazywa upodobnienia	upodobnień – poprawnie zaznacza i nazywa upodobnienia	– omawia wszystkie rodzaje upodobnień – zaznacza i nazywa wszystkie rodzaje upodobnień	wymawia
Sylaba	– wie, co to jest sylaba – wie, że sylaby mogą się kończyć na samogłoskę lub spółgłoskę – dzieli proste wyrazy na sylaby	– izoluje sylabę w wyrazie – rozpoznaje sylaby otwarte i zamknięte – dzieli wyrazy na sylaby	– rozpoznaje różne sylaby w wyrazie – nazywa, która sylaba jest zamknięta, a która otwarta – dzieli trudne wyrazy na sylaby	– wyjaśnia, czym jest sylaba – wyjaśnia, kiedy sylaba jest otwarta, kiedy zamknięta – bezbłędnie dzieli trudne wyrazy na sylaby	– bezbłędnie dzieli wszystkie wyrazy na sylaby
Akcent wyrazowy i zdaniowy	– ma świadomość konieczności poprawnego akcentowania wyrazów – stara się poprawnie akcentować wyrazy – wie, że są wyrazy bezakcentowe	– wie, na czym polega akcent wyrazowy – poprawnie akcentuje wyrazy – wymienia przykłady wyrazów bezakcentowych	– omawia akcent wyrazowy – poprawnie akcentuje niemal wszystkie wyrazy – wymienia różnorodne przykłady wyrazów bezakcentowych	– wyjaśnia, na czym polega akcent wyrazowy – poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy – zna wyrazy bezakcentowe	– bezbłędnie stosuje akcent w swoich wypowiedziach
Zebranie i powtórzenie wiadomości	– rozróżnia pojęcia <i>litera</i> i <i>głoska</i> – zna główne sposoby	– wie, co to jest głoska i litera – zna sposoby zapisywania głosek	– wyjaśnia, czym jest głoska, a czym litera – wymienia różnorodne	– omawia rozróżnienie w języku na litery i głoski – omawia wszystkie sposoby	– bezbłędnie dzieli wszystkie wyrazy na litery i głoski

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	zapisywania głosek – dzieli proste wyrazy na litery i głoski – wie, że <i>i</i> może pełnić w wyrazach różne funkcje – odróżnia samogłoski od spółgłosek – wie, które narządy artykulacyjne biorą udział w powstawaniu głosek – określa podstawowe cechy głosek – wie, co to jest sylaba – wie, że sylaby mogą się kończyć na samogłoskę lub spółgłoskę – dzieli wyrazy na sylaby – ma świadomość konieczności poprawnego akcentowania wyrazów – stara się poprawnie	– dzieli wyrazy na litery i głoski – zna funkcje litery <i>i</i> w wyrazach – rozróżnia samogłoski i spółgłoski – wymienia podstawowe narządy artykulacyjne – określa cechy głosek – izoluje sylabę w wyrazie – rozpoznaje sylaby otwarte i zamknięte, dzieli wyrazy na sylaby – wie, na czym polega akcent wyrazowy – poprawnie akcentuje wyrazy – wymienia przykłady wyrazów bezakcentowych – wie, na czym polegają upodobnienia głosek – zna różne rodzaje upodobnień, zaznacza i nazywa upodobnienia	sposoby zapisywania głosek – dzieli trudne wyrazy na litery i głoski – podaje przykłady roli <i>i</i> w wyrazach – wymienia wszystkie samogłoski, odróżnia spółgłoski – wymienia narządy artykulacyjne – określa cechy głosek – rozpoznaje różne sylaby w wyrazie – nazywa, która sylaba jest zamknięta, a która otwarta – dzieli trudne wyrazy na sylaby – omawia akcent wyrazowy – poprawnie akcentuje niemal wszystkie wyrazy – wymienia różnorodne przykłady wyrazów	zapisywania głosek – bezbłędnie dzieli trudne wyrazy na litery i głoski – omawia funkcje litery <i>i</i> w wyrazach – wyjaśnia, czym różnią się samogłoski od spółgłosek – omawia rolę poszczególnych narządów w artykulacji głosek – określa cechy głosek – wyjaśnia, czym jest sylaba – wyjaśnia, kiedy sylaba jest otwarta, kiedy zamknięta – bezbłędnie dzieli trudne wyrazy na sylaby – wyjaśnia, na czym polega akcent wyrazowy – poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy – zna wyrazy bezakcentowe – tłumaczy mechanizm powstawania upodobnień głosek – omawia wszystkie rodzaje upodobnień	– bezbłędnie określa rolę <i>i</i> w wyrazach – omawia proces powstawania głosek – bezbłędnie określa cechy głosek – bezbłędnie dzieli wszystkie wyrazy na sylaby – bezbłędnie stosuje akcent w swoich wypowiedziach, rozpoznaje wszystkie rodzaje upodobnień, nazywa je, poprawnie wymawia

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	akcentować wyrazy – wie, że są wyrazy bezakcentowe – wie, że istnieje zjawisko upodobnienia głosek – zna podstawowe rodzaje upodobnień – zaznacza i nazywa podstawowe rodzaje upodobnień		bezakcentowych – omawia upodobnienia głosek – zna wszystkie rodzaje upodobnień – poprawnie zaznacza i nazywa upodobnienia	– zaznacza i nazywa wszystkie rodzaje upodobnień	
ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA					
Treść i zakres znaczeniowy wyrazu	– ma świadomość różnicy między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów – podaje treść i zakres znaczeniowy kilku wyrazów – podaje kilka wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym	– wie, czym różni się treść od zakresu znaczeniowego wyrazu – podaje treść i zakres znaczeniowy wyrazów – podaje wyrazy o tym samym zakresie znaczeniowym	– wyjaśnia, czym różni się treść od zakresu znaczeniowego wyrazu – dostrzega zależności między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów – tworzy proste ciągi wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym	– omawia zagadnienie różnic między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów – omawia relacje między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazu – tworzy ciągi wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym	– bezbłędnie podaje treść i zakres znaczeniowy różnorodnych wyrazów
Nazwy osobowe	– wie, że imiona i	– wyróżnia spośród nazw	– ma podstawową	– wie, jak powstawały nazwy	– omawia proces

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	nazwiska to nazwy osobowe – zna zasady pisowni nazw osobowych	własnych nazwy osobowe – stosuje zasady pisowni nazw osobowych	wiedzę na temat powstawania nazw osobowych – poprawnie zapisuje nazwy osobowe	osobowe – bezbłędnie zapisuje nazwy osobowe	powstawania nazw osobowych, zapisuje je bezbłędnie
Odmiana imion i nazwisk	– poprawnie odmienia proste nazwy osobowe	– poprawnie odmienia większość nazw osobowych	– poprawnie odmienia niemal wszystkie nazwy osobowe	– poprawnie odmienia wszystkie nazwy osobowe	– zna wszystkie wzory deklinacyjne nazw osobowych
Nazwy miejscowe	– wie, czego dotyczą nazwy miejscowe – zna zasady pisowni nazw miejscowych	– wyróżnia spośród nazw własnych nazwy miejscowe – przedstawia zasady pisowni nazw miejscowych	– podaje kilka przykładów różnych nazw miejscowych – stosuje zasady pisowni nazw miejscowych	– podaje różnorodne przykłady nazw miejscowych – bezbłędnie zapisuje nazwy miejscowe	– swobodnie posługuje się nazwami miejscowymi
Odmiana nazw miejscowych	– wie, że nazwy miejscowe podlegają odmianie przez przypadki	– poprawnie odmienia najbardziej powszechne nazwy miejscowe	– poprawnie odmienia większość nazw miejscowych	– poprawnie odmienia wszystkie nazwy miejscowe	– zna wszystkie wzory deklinacyjne nazw miejscowych
Nazwy mieszkańców	– wie, jak tworzy się nazwy mieszkańców – zna zasady pisowni nazw mieszkańców	– tworzy poprawnie podstawowe nazwy mieszkańców – zapisuje poprawnie podstawowe nazwy	– poprawnie tworzy większość nazw mieszkańców – stosuje się do zasad ich pisowni	– poprawnie tworzy nazwy mieszkańców – poprawnie zapisuje nazwy mieszkańców	– poprawnie tworzy i zapisuje wszystkie nazwy mieszkańców

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
		mieszkańców			
Kolokwializmy	– zna pojęcie kolokwializmu – wie, kiedy można używać kolokwializmów	– wie, jakie wyrazy i związki wyrazowe są kolokwializmami, nie nadużywa kolokwializmów	– podaje kilka przykładów kolokwializmów – wie, dla jakiego stylu języka są typowe kolokwializmy	– podaje przykłady kolokwializmów – wyjaśnia, kiedy używanie kolokwializmów jest błędem	– używa kolokwializmów tylko wówczas, gdy jest to uzasadnione
Wyrazy rodzime i zapożyczone	– wyróżnia popularne wyrazy zapożyczone – zna zasady pisowni wyrazów zapożyczonych	– podaje kilka przykładów wyrazów rodzimych i zapożyczonych – omawia zasady pisowni wyrazów zapożyczonych	– podaje przykłady wyrazów rodzimych i zapożyczonych – stosuje zasady pisowni wyrazów zapożyczonych	– rozróżnia wyrazy rodzime i zapożyczone – poprawnie zapisuje wyrazy zapożyczone	– omawia proces zapożyczania wyrazów
Regionalne odmiany języka	– wie, że obok języka ogólnopolskiego istnieją regionalne odmiany języka – zna podstawowe rodzaje dialektyzmów – próbuje czytać tekst pisany gwarą	– wie co to jest dialekt i gwara – zna rodzaje dialektyzmów – czyta tekst pisany gwarą	– wyjaśnia, co to jest dialekt i gwara – podaje przykłady różnych rodzajów dialektyzmów – czyta płynnie tekst pisany gwarą	– podaje przykłady regionalnych odmian języka – rozpoznaje rodzaje dialektyzmów – czyta ze zrozumieniem tekst pisany gwarą	– omawia specyfikę różnych regionalnych odmian języka
Zebranie i powtórzenie	– ma świadomość różnicy między treścią a	– wie, czym różni się treść od zakresu znaczeniowego	– wyjaśnia, czym różni się treść od zakresu	– omawia zagadnienie różnic między treścią a zakresem	– bezbłędnie podaje treść i zakres

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
wiadomości	zakresem znaczeniowym wyrazów – podaje treść i zakres znaczeniowy kilku wyrazów – podaje kilka wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym – wie, że imiona i nazwiska to nazwy osobowe – zna zasady pisowni nazw osobowych – poprawnie odmienia proste nazwy osobowe – wie, czego dotyczą nazwy miejscowe – zna zasady pisowni nazw miejscowych – wie, że nazwy miejscowe podlegają odmianie przez przypadki – wie, jak tworzy się nazwy mieszkańców	wyrazu – podaje treść i zakres znaczeniowy wyrazów – podaje wyrazy o tym samym zakresie znaczeniowym – wyróżnia spośród nazw własnych nazwy osobowe – stosuje zasady pisowni nazw osobowych – poprawnie odmienia większość nazw osobowych – wyróżnia spośród nazw własnych nazwy miejscowe – przedstawia zasady pisowni nazw miejscowych – poprawnie odmienia najbardziej powszechne nazwy miejscowe – tworzy poprawnie podstawowe nazwy mieszkańców – zapisuje poprawnie podstawowe nazwy mieszkańców	znaczeniowego wyrazu – dostrzega zależności między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów – tworzy proste ciągi wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym – ma podstawową wiedzę na temat powstawania nazw osobowych – poprawnie zapisuje nazwy osobowe – poprawnie odmienia niemal wszystkie nazwy osobowe – podaje kilka przykładów różnych nazw miejscowych – stosuje zasady pisowni nazw miejscowych – poprawnie odmienia większość nazw	znaczeniowym wyrazów – omawia relacje między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazu – tworzy ciągi wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym – wie, jak powstawały nazwy osobowe – bezbłędnie zapisuje nazwy osobowe – poprawnie odmienia wszystkie nazwy osobowe – podaje różnorodne przykłady nazw miejscowych – bezbłędnie zapisuje nazwy miejscowe – poprawnie odmienia wszystkie nazwy miejscowe – poprawnie tworzy nazwy mieszkańców – poprawnie zapisuje nazwy mieszkańców – podaje przykłady kolokwializmów – wyjaśnia, kiedy używanie	znaczeniowy różnorodnych wyrazów – omawia proces powstawania nazw osobowych, zapisuje je bezbłędnie – zna wszystkie wzory deklinacyjne nazw osobowych – swobodnie posługuje się nazwami miejscowymi – zna wszystkie wzory deklinacyjne nazw miejscowych – poprawnie tworzy i zapisuje wszystkie nazwy mieszkańców – używa kolokwializmów tylko wówczas, gdy jest to uzasadnione – omawia proces zapożyczania wyrazów – omawia specyfikę

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– zna zasady pisowni nazw mieszkańców – zna pojęcie kolokwializmu – wie, kiedy można używać kolokwializmów – wyróżnia popularne wyrazy zapożyczone – zna zasady pisowni wyrazów zapożyczonych – wie, że obok języka ogólnopolskiego istnieją regionalne odmiany języka – zna podstawowe rodzaje dialektyzmów – próbuje czytać tekst pisany gwarą	– wie, jakie wyrazy i związki wyrazowe są kolokwializmami, nie nadużywa kolokwializmów – podaje kilka przykładów wyrazów rodzimych i zapożyczonych – omawia zasady pisowni wyrazów zapożyczonych – wie co to jest dialekt i gwara – zna rodzaje dialektyzmów – czyta tekst pisany gwarą	– miejscowych – poprawnie tworzy większość nazw mieszkańców – stosuje się do zasad ich pisowni – podaje kilka przykładów kolokwializmów – wie, dla jakiego stylu języka są typowe kolokwializmy – podaje przykłady wyrazów rodzimych i zapożyczonych – stosuje zasady pisowni wyrazów zapożyczonych – wyjaśnia, co to jest dialekt i gwara – podaje przykłady różnych rodzajów dialektyzmów – czyta płynnie tekst pisany gwarą	– kolokwializmów jest błędem – rozróżnia wyrazy rodzime i zapożyczone, poprawnie zapisuje wyrazy zapożyczone – podaje przykłady regionalnych odmian języka – rozpoznaje rodzaje dialektyzmów – czyta ze zrozumieniem tekst pisany gwarą	– różnych regionalnych odmian języka

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
KOMUNIKACJA I KULTURA JĘZYKA					
Poprawne używanie słownictwa	– stosuje proste związki wyrazowe – zna pojęcie szablonu językowego	– wie, co to są związki wyrazowe – rozpoznaje szablony językowe	– wyjaśnia, co to są związki wyrazowe – unika stosowania szablonów językowych	– wyjaśnia mechanizm tworzenia związków wyrazowych – krytycznie ocenia stosowanie szablonów językowych	– świadomie i celowo stosuje poprawne związki wyrazowe w wypowiedziach – unika stosowania szablonów językowych, krytycznie ocenia je w cudzych wypowiedziach
Norma językowa	– wie, że w działaniach językowych należy stosować się do norm językowych – wie, że istnieją różne normy językowe – w swoich wypowiedziach stara się stosować do norm językowych	– wie, co to jest norma językowa – odróżnia normę wzorcową od użytkowej i potocznej, stosuje się do norm językowych w większości swoich wypowiedzi	– wstępnie wyjaśnia na czym polega norma językowa – rozróżnia różne rodzaje norm językowych – przestrzega norm językowych niemal we wszystkich wypowiedziach	– wyjaśnia, na czym polega i czego dotyczy norma językowa – rozróżnia wszystkie normy językowe – zawsze stosuje się do odpowiednich norm językowych w swoich wypowiedziach	– świadomie stosuje się w swoich wypowiedziach do norm językowych różnego rodzaju
Błąd językowy	– wie, że w wypowiedziach powinno unikać się błędów językowych	– wie, co to jest błąd językowy – odróżnia innowacje językowe od błędów	– wyjaśnia, co to jest błąd językowy – wyjaśnia, w jakich okolicznościach	– wyjaśnia mechanizm popełniania błędów i usterek językowych – ocenia innowacje językowe	– świadomie unika popełniania błędów językowych, zna ich rodzaje i mechanizm

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	– rozpoznaje innowacje językowe – zna podstawowe rodzaje błędów językowych	językowych – rozpoznaje różne rodzaje błędów językowych	stosowane są innowacje językowe – klasyfikuje większość błędów językowych	– klasyfikuje rodzaje błędów językowych	powstawiania
Manipulacja językowa	– zna pojęcie manipulacji językowej – dostrzega językowe sposoby stosowane w manipulacji językowej – stara się nie poddawać manipulacji językowej	– wie, na czym polega manipulacja językowa – zna podstawowe sposoby manipulacji językowej – nie poddaje się manipulacji językowej	– wyjaśnia, na czym polega manipulacja językowa – omawia językowe sposoby stosowane w manipulacji językowej – skutecznie nie poddaje się manipulacji językowej	– wyjaśnia, czym różni się manipulacja językowa od perswazji – wyjaśnia językowe mechanizmy manipulacji językowej – przeciwstawia się manipulacji językowej	– świadomie i skutecznie przeciwstawia się manipulacji językowej
Zebranie i powtórzenie wiadomości	– stosuje proste związki wyrazowe – zna pojęcie szablonu językowego – wie, że w działaniach językowych należy stosować się do norm językowych – wie, że istnieją różne	– wie, co to są związki wyrazowe – rozpoznaje szablony językowe – wie, co to jest norma językowa – odróżnia normę wzorcową od użytkowej i potocznej, stosuje się do norm	– wyjaśnia, co to są związki wyrazowe – unika stosowania szablonów językowych – wstępnie wyjaśnia na czym polega norma językowa – rozróżnia różne rodzaje norm	– wyjaśnia mechanizm tworzenia związków wyrazowych – krytycznie ocenia stosowanie szablonów językowych – wyjaśnia, na czym polega i czego dotyczy norma językowa – rozróżnia wszystkie normy językowe	– świadomie i celowo stosuje poprawne związki wyrazowe w wypowiedziach – unika stosowania szablonów językowych, krytycznie ocenia je w cudzych wypowiedziach – świadomie stosuje się

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
	normy językowe – w swoich wypowiedziach stara się stosować do norm językowych – wie, że w wypowiedziach powinno unikać się błędów językowych – rozpoznaje innowacje językowe – zna podstawowe rodzaje błędów językowych – zna pojęcie manipulacji językowej – dostrzega językowe sposoby stosowane w manipulacji językowej – stara się nie poddawać manipulacji językowej	językowych w większości swoich wypowiedzi – wie, co to jest błąd językowy – odróżnia innowacje językowe od błędów językowych – rozpoznaje różne rodzaje błędów językowych – wie, na czym polega manipulacja językowa – zna podstawowe sposoby manipulacji językowej – nie poddaje się manipulacji językowej	językowych – przestrzega norm językowych niemal we wszystkich wypowiedziach – wyjaśnia, co to jest błąd językowy – wyjaśnia, w jakich okolicznościach stosowane są innowacje językowe – klasyfikuje większość błędów językowych – wyjaśnia, na czym polega manipulacja językowa – omawia językowe sposoby stosowane w manipulacji językowej – skutecznie nie poddaje się manipulacji językowej	– zawsze stosuje się do odpowiednich norm językowych w swoich wypowiedziach – wyjaśnia mechanizm popełniania błędów i usterek językowych – ocenia innowacje językowe – klasyfikuje rodzaje błędów językowych – wyjaśnia, czym różni się manipulacja językowa od perswazji – wyjaśnia językowe mechanizmy manipulacji językowej – przeciwstawia się manipulacji językowej	w swoich wypowiedziach do norm językowych różnego rodzaju – świadomie unika popełniania błędów językowych, zna ich rodzaje i mechanizm powstawiania – świadomie i skutecznie przeciwstawia się manipulacji językowej

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
WIEM I UMIEM					
Krzysztof Biedrzycki <i>Interpretacja – szkoła rozumienia</i>	– czyta tekst ze zrozumieniem – odróżnia analizę od interpretacji – stawia pytania do tekstu – dostrzega problematykę tekstu	– wie, co składa się na analizę utworu literackiego – wie, na czym polega interpretacja utworu literackiego – formułuje podstawowe wnioski analityczne i interpretacyjne – odczytuje podstawowe sensy utworu	– pod kierunkiem dokonuje analizy utworu literackiego – pod kierunkiem dokonuje interpretacji utworu – formułuje wnioski analityczne i interpretacyjne – odczytuje sensy utworu	– dokonuje analizy utworu literackiego – dokonuje interpretacji utworu literackiego – formułuje wnioski analityczne i interpretacyjne związane z różnymi płaszczyznami tekstu – rozpoznaje znaczenia dosłowne i naddane utworu	– samodzielnie dokonuje pełnej analizy i interpretacji utworu literackiego

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń				
Teksty przemówień uczniowskich	– wyróżnia przemówienie spośród innych form wypowiedzi – wie, że istnieją środki retoryczne, wymienia przynajmniej jeden z nich – wie, że wypowiedź powinna być spójna – wie, że przemówienie dzieli się na części kompozycyjne – zna pojęcie perswazji – wie, że istnieją pozasłowne elementy wypowiedzi – pisze i wygłasza krótkie przemówienie	– wie, czym cechuje się przemówienie – wymienia kilka środków retorycznych – wie, jakimi sposobami osiągać spójność wypowiedzi, zna części kompozycyjne przemówienia – wie, na czym polega perswazja – zna pozasłowne elementy wypowiedzi – pisze i wygłasza przemówienie	– wymienia cechy przemówienia jako formy wypowiedzi – stosuje środki retoryczne – stosuje środki spójnościowe – dzieli tworzony tekst przemówienia na właściwe części kompozycyjne – wyjaśnia, na czym polega perswazja – omawia pozasłowne elementy wypowiedzi – tworzy i w odpowiedni sposób wygłasza przemówienie	– omawia cechy przemówienia jako formy wypowiedzi – celowo i funkcjonalnie stosuje środki retoryczne – świadomie i funkcjonalnie stosuje środki spójnościowe – świadomie i funkcjonalnie dzieli tworzony tekst przemówienia na właściwe części kompozycyjne – świadomie stosuje środki perswazyjne – stosuje pozasłowne środki wypowiedzi – tworzy przekonujące przemówienie, wygłasza je – stosuje pozasłowne środki wypowiedzi	– pisze i wygłasza oddziałujące na odbiorców przemówienie – celowo i funkcjonalnie stosuje środki retoryczne, perswazyjne – stosuje pozajęzykowe środki przy wygłaszaniu tekstu przemówienia
Test końcowy	– udziela poprawnych odpowiedzi na więcej niż połowę z liczby pytań i poleceń	– udziela poprawnych odpowiedzi na trzy czwarte liczby pytań i poleceń	– udziela poprawnych odpowiedzi na większość z liczby pytań i poleceń	– udziela poprawnych odpowiedzi niemal na wszystkie pytania i polecenia	– udziela poprawnych odpowiedzi na wszystkie pytania i polecenia

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Myśli i słowa* dla szkoły podstawowej zredagowano na podstawie propozycji wydawnictwa. Kolejność omawianych zagadnień może ulec zmianie; porządek ustala polonista uczący w danym oddziale.